

ŞİRİN XANIM KƏRİMBƏYLİ ŞADİMAN

Bu kitabı məndən maddi və mənəvi
köməyini əsirgəməyən həyat yoldaşım
Abdulov Əli Əli oğluna ithaf edirəm!

**ÇƏKƏNƏ QƏM DÜNYA
ÇƏKMƏYƏNƏ DƏM DÜNYA**

BAKI-2008

Yeni çapdan çıxan kitab təkrar nəşrdir. Bu kitabda 1991-ci ildə yayımlanmış «Ürək niyə ağrıyır?» şeirlər toplusu və 2000-ci ildə çapdan çıxmış «Çəkənə qəm dünya, çəkməyənin dəm dünya» kitabının cəm halında çapı qərara alınıb. Bu iki kitabın təkrar nəşrinin ideyasını irəli sürən və belə iri həcmli kitabın işıq üzü görməsində mənə maddi və mənəvi yardımçı olmuş həyat yoldaşım Abdullov Əli Əli oğluna minnətdarlığımı bildirirəm. Bu kitabı əlinə götürəcək hər bir oxucuya Allahdan can sağlığı arzulayıram. Hörmətli oxuculardan məndən aslı olan və olmayan səbəblər üzündən kitabda üzləşəcək hər bir xəyata görə üzr diləyirəm. Kitabda gedən bütün ünvansız şeirləri Neft Daşlarında yazmışam. Uca Tanrıya şükürlər edirəm ki, bu kitabın işıq üzü görməsi üçün mənə yol açdı və bu günü mənə qismət etdi.

Müəllif

VƏTƏNLƏ DÖYÜNƏN ÜRƏK

90-cı illərdə mətbuat səhifəsində tək-tək imzası görünən Şirin xanım Kərimbəyli Şadimanın şeirlərində vətənə, torpağa coşqun bir məhəbbət duyulurdu. Gənc şairin sevgi-məhəbbət duyğularını ifadə edən poetik düşüncələri də bu duyğudan kənarında deyildi. Qarabağ hadisələri gərginləşdikcə, Topxana meşələrində mənfur ermənilərin baltaları işlədikcə Şirin xanım Kərimbəylinin Şadimanın poeziyasında Vətən daha geniş çalarlarla tərənnüm edilməyə başladı.

Hələ ilk şeirlərində torpağa bağlılıq, vətən həsrəti, cənub dərdi, narahat dünyanın bu günü və sabahı ilə bağlı qayğılar şairi düşündürürdü. Zaman keçdikcə torpağın daha ciddi ağrıları onun poeziyasında əks olunmağa başladı. Şirin xanım vətənlə, torpaqla bağlı daha ünlü problemləri qələmə almağa başladı, şeirdən-şeirə püxtələşdi. «Çəkənə qəm dünya, çəkməyə nə dəm dünya» poetik düşüncələri də məhz bu narahat, qayğılı dünyamızın gələcəyinə dərin nikbin baxışın nəticəsi kimi meydana gəldi.

Şirin xanım Kərimbəyli Şadimanın oxucu ilə bu son görüşü daha geniş və əhatəlidir. «Çəkənə qəm dünya, çəkməyə nə dəm dünya» kitabında şairin son illərdə yazdığı lirik şeirləri ilə yanaşı, iri həcmli əsərləri, poema və dramları da toplanmışdır. Bütün bu əsərlər müxtəlif bölmələr altında verilmişdir. Gənc şairin kitabı «Böyük Yaradana» ithafı ilə başlayır. Burada toplanan «Qoru, Allahım», «Fələk», «Rəbbə», «Apar məni», «Verilir haqqa cəza», «Dünya beş gün» və başqa şeirlərində Şirin xanımın Böyük Yaradana bəslədiyi ulvi duyğular, onun kərəm sahibi olması, insanların böyük ümid yeri olan xeyirxah duyğular tərənnüm edilir. Kitabın «Toxunma torpağıma» bölməsində toplanan şeirlər torpaqları işğal altında olan, yeni-yeni ərazilərin əldən getməsindən nigaran olan vətəndaşın ürək çırpıntılarıdır. «Bayrağım», «Darıxma, Qarabağ», «Salatın», «Bu millət», «Şəhid qaradaş, şəhid bacı», «Şəhidlər Xiyabanı» şeirlərində bu duyğular yüksək poetik ifadəsini tapır. «Özümü axtarıram» bölməsində silsilə şeirləri Şirin xanım Şadimanın özü ilə dioloqudur. «Qanunsuz doğulmuş qızcağaz», «Daş ürəklər», «Gecikməyin», «Yol gedirik» və başqa nümunələrdə müəllifin özünəməxsus dünyası, həyata, cəmiyyət hadisələrinə baxışı, insanlar arasında yer tapa bilməməsi, narahat duyğuları əks olunmuşdur.

«Sevgi duyğuları» şeirlər silsiləsi oxucunun qəlbini daha çox oxşayır. Bu nümunələrdə ifadə edilən poetik duyğular öz saflığı və səmimiyyəti ilk diqqəti cəlb edir. «Yar-yar», «Sən yadıma düşürsən», «Məni səndən ayıran» və başqa şeirlər bu cəhətdən daha çox diqqət çəkəndir.

Şirin xanımın dödlüklərində, rübai və qəzəllərində dərin bir lirizm, insanı düşündürən kədər vardır. Bu gənc şairin vətəninin, torpağının işğal altında olmasından doğan kədərdir. Bu kədər onun mənəvi dünyasından qar olub bütün yaradıcılığında süzülüb keçir. Müxtəlif janrlarda yazmağa həvəs göstərən, qələmini poema və mənzum dramda da sınaqdan keçirən Şirin xanımın «Xocalı soyqırımını», «Dünya hələ yatır deyən», «Burdan bir atlı keçdi» vətənlə döyünən üreynin çırpıntıları aydın eşidilməkdədir.

Mənzum dramları və poemaları sənətkarlıq baxımından şairin vətəndaş mövqeyini özündə əks etdirir. «Çəkənə qəm dünya, çəkməyə nə dəm dünya» kitabında Şirin xanım Ağabala qızı Kərimbəyli Şadimanın bədii yaradıcılığı dünyanın min bir dərdindən, həsrətindən soraq verir. Haqqa, ədalətə kəc baxıb zülmə qahmar çıxanların, dünyanın məhvərini geriyyə hərləyənlərin tarix qarşısında bir gün cavab verəcəyinə dərin ümid bəslənilir. Kitabdan-kitaba, əsərdən-əsərə qələmi püxtələşən Şirin xanımın oxuculara təqdim etdiyi yeni kitabı onun sənətin çətin iriziylə zirvələrə doğru addımladığını göstərir. Coşğun fitri istedadı,

zəngin müşahidə qabiliyyətinə, dərin lirizmə malik olan Şirin xanıma yeni yaradıcılıq uğurları diləyirik.

professor Azad Nəbiyev

BÖYÜK YARADANA

BÖYÜK YARADANA

Ey böyük Yaradan, ey qadir Allah,
Doğulduq... İşlətdik nə qədər günah?

Coşdu içimizdə saysız diləklər,
İblis hiylələrlə doldu ürəklər.

Öncə nizə, qalxan, qılınc yaratdıq,
Ov tək bir-birinin köksünə atdıq.

Əsirlər ötdükcə coşdu ehtiras,
Vəhşi əlimizlə quruldu min yas.

Bizə Əzrayilla əcəl göndərdin,
Miskin cəsədləri torpağa sərdin.

Böldün bəndələri neçə qisimə,
Sonda məzar qıydın yalnız cisimə.

Anlaya-anlaya öləriyik biz,
Tanrı hüzurunda qatlamadıq diz.

Vəhşi tək hey qırdıq biri-birini,
Sən bizdən qorudun haqqın sirrini.

Böyük Yaradanım, səbr ilə yerə,
Hey dinlər göndərdin inansın hərə.

Sonuncu dininsə oldu pak İslam!
Müqəddəs peyğəmbər Mühəmməd-salam.

O gül çöhrəsinə nur bəxş eylədin,

Qurani köksünə Sən nəqş eylədin.

Ərəb səhraları, Məkkə, Mədinə,
Tapındı rəhminə, tapındı dinə.

İslamın işığı dünyanı tutdu,
Diz çöküb səcdənə, özün unutdu.

Fəqət, parçalandı cahanda dinlər,
İnsan da bu sitəm içində inlər...

Xaçpərəst, müsəlman, yəhudi, yezdi...
Torpaq, su üstündə el-eli əzdi.

Böyük Yaradanım, töküldü qanlar,
Məzara gömüldü əcəlsiz canlar.

Sənsə yüksəklikdən baxıb bəndənə,
Saldın ölərləri çox çəndən-çənə.

Qopardın yerlərin min yol bağırını,
Məzara döşədin acı-ağrını.

Neçə yurd torpağın altında qaldı,
Hökmünlə bəndələr min yol alçaldı.

Gah sellər yaratdın, gahsa zəlzələ,
Qurdun ölərlərə, ey Tanrım, tələ.

Unudub qəzəbi coşdular yenə,
Bəzən xor baxdılar Haqqa və Dinə!

Qılınclar gülləylə əvəz olundu,
Tanklarla, toplarla qeyrət alındı.

Basıldı vicdanlar raketlər ilə,
Cahanda hökm etdi iblis və hiylə.

Sənsə qəh-qəh çəkdin ünsüz fələkdən,
Güldün bəndələrə min yol ürəkdən.

İnsanlar dinlərlə fitnə qurdular,
Savaşa yollandı saysız ordular.

Qanlar su yerinə axdı dünyada,
Atdılar namusu, qeyrəti oda,

İsanın, Musanın müqəddəs ruhu,
Böyük Mühəmmədin (s) naləsi, ahı .

Qırdı dünyamızı hey qəzəb ilə,
Məzara göndərdi min əzab ilə.

Bizsə unutqanlıq yolunu tutduq,
Allahı, Qurani, Haqqı unutduq.

Özümüzü səndən qüdrətli bildik,

Sildik içimizdən inamı, sildik.

Namus da, qeyrət də qiymətdən düşdü...
Bəndənin ayağı hər dəm sürüşdü.

Ölüm qapımızda gülləyə döndü,
Söndü evimizin çırağı, söndü.

Böyük Yaradanım, adil hökmünlə,
Döndərdin ağılı, ürəyi külə.

Allahım, ey Tanrım, yuvam-məmləkət,
Başının üstündə qara fəlakət.

Yağı başımıza tökür gülləni,
Qurur torpağıma min bir hiyləni...

Yanır diri-diri ana, bacılar,
Dolaşır yurdumda ağrı-acılar.

Sitəmdən usanmış könlümüz talan,
Yenə taxtı-tacda oturub yalan.

Hökmüylə namərdi bütə döndərir,
Tülkünü quduza, itə döndərir.

Adilim, Kərimim, Haqqım İlahi,
Qoyma məhkəməsiz naleyi-ahi,

Müqəddəs hökmünlə özün divan qur,
Yalanın, fitnənin sən boynunu vur.

Bir azca işıq ver qaranlıq yurda,
Amandır, quzunu tapşırma qurda.

Hökmü-fərmanınla zülmət nur olsun,
Yetər, içimizə halallıq dolsun.

Böyük Yaradanım, ümidim sənə,
Şahlıq quşu göndər sadıq ölkənə.

Ayılıb binəva millət yuxudan,
Özün qurtar onu qara-qorxudan.

Şirin Xanım sənə sadıq bəndədi,
Özün də görürsən yaman gündədi.

Gəl qoluzorluğu vermə yetənə,
Son qurbanlıq eylə məni Vətənə!

Hazıram, cismimi məzara döndər,
AZƏRBAYCANIMA AZADLIQ GÖNDƏR!!!

13.12.1991

QORU, ALLAHIM

Sənin tufanın da, küləyin də nur,

Sənin dünya adlı ürəyin də nur,
Göylərdən sütunlu dirəyin də nur,
Bizi izimizdən qoru, Allahım,
Bizi özümüzdən qoru, Allahım.

Sənin dairəndə bu dünya üzük,
Sənə tövbə edib suç edən bizik,
Sənin atəşinin oduna közük,
Bizi közümüzdən qoru, Allahım,
Bizi özümüzdən qoru, Allahım.

Bizi əyri yoldan əyləyən də sən,
Adəmi imtahan əyləyən də sən,
Nizam-tərəzidən söyləyən də sən...
Bizi gözümüzdən qoru, Allahım,
Bizi özümüzdən qoru, Allahım.

İblisi içində bizləyir bəşər,
Haqqı, ədaləti dizləyir bəşər,
Üzünü min rənglə gizləyir bəşər,
Bizi üzümüzdən qoru, Allahım,
Bizi özümüzdən qoru, Allahım.

Dodaqlar əsirdi Haqq duasına,
Qaytar bu dünyanı öz yuvasına,
Şadiman qul olub söz havasına,
Bizi sözüümüzdən qoru, Allahım,
Bizi özümüzdən qoru, Allahım.

8.12.1997

FƏLƏK

Məni dəli edib fitnə-fəsadlar,
Ağıldan dayazlar, qəlbdən kəsadlar,
Mənsəbə, şöhrətə, pula həsadlar,
Pisliyin əlində imkandı fələk,
Bu necə zəmanə, məkandı, fələk?

İçimdə ağlardır saysız diləklər,
Niyə imkansıza daşdı ürəklər?
Dünyanı qiymətdən salıb kələklər,
Dövrən zalımlara sükandı fələk,
Bu necə zəmanə, məkandı, fələk?

Çox eldə, çox yurdda tökülür qanlar,
Vaxtsız torpaq olur növrəstə canlar,
Dünyaya beşgünlük gələn insanlar,
Özü öz qanını tökəndi, fələk,
Bu necə zəmanə məkandı, fələk?

Məramı hiyləylə sovulanların,
Bəxti çay daşı tək ovulanların,
Öz yurd-yuvasından qovulanların,
Dərdi bir-birinə söykəndi fələk,
Bu necə zamanə, məkandı, fələk?

Dünya başdan-başa sərhəddi, səddi,

Nalədi, fəqandı, fəryaddı, dərdi,
Qan tökən zənn edir dünyada mərddi...
Zülümün evini tikəndi fələk,
Bu necə zəmanə, məkandı, fələk?

Maskalı iblislər dövrən sulayır,
Qapının iti də qurdla ulayır,
Aslanlar tülküyə quyruq bulayır,
Dünya alqı-satqı dükandı, fələk,
Bu necə zəmanə məkandı, fələk?

Günahsız günahkar qazanda bişir,
Haqqını deyənlər ayağa düşür,
Gündə min yol qəlblə əcəl görüşür...
Bu dərdlər ölümə təkandı, fələk,
Bu necə zəmanə, məkandı, fələk?

Həyat bir iblisdir, Şadiman naşı,
Neçə min Arazdır gözünün yaşı,
Yurdum parçalanıb, sıldırım qarşı...
Sərhəd dirəkləri tikandı, fələk,
Bu necə zəmanə, məkandı, fələk?
8.05.1990

RƏBBƏ...

Zaman qovqasında zəif fərdlik,
Dünya dəyişdikcə elə dərdlik,
Biz öz-özümü zə min bir sədlərlik,
Öldürüb bir-birin qisas alırıq,
Ucalmaq istərkən, Rəbb, alçalırıq!

Baş-başa, üz-üzə həyatla insan,
Fələk, uf demədən, qoparır asan,
Çıxır yolumuza müşküllər hər an,
Yanır gilə-gilə hər ömrün şamı,
Hər tale qapısının döyür axşamı.

Sınaqçın həyata atıldıq, ey Rəbb,
Dünyanı insana verdin acı həb...
Önündə aşkardır çox kiçik mətləb,
Çəkdin üstümüzdən bir an kölgəni,
Aldı savaşı, ölüm yurdu, ölkəni.

Sənin əlindədir sirli kainat,
O başa, bu başa zaman çapır at,
Çökür ayağına son anda həyat,
Sınaqçın şeytanı qəlbə yolladın,
Adəm övladını oda tulladın.

Dinlə pərdələndi iküzlü bəndən,
Zinətə, altuna büründü dən-dən,
Qurtula bilmədi bəşər dünyəndən,
O məhşər günündə önündə çökdü,
Öz böyüklüyün tək rəhmin böyükdü!

Son anda millətə bölməzsən ərzi,

Önündə ruh durar, bir də tərəzi,
Bəndənin əliylə suçu, qərəzi,
Hətta misqal-misqal çəkdirib ona,
Cəhənnəm bir açar bu son divana.

Nə qədər canımız cisimdə durur,
Bəşər bir-birinə hey tələ qurur,
O Haqq dərğahında əyilməz qürur,
Məhşəri gizlətdin son zülümədək,
Bir yol var həyatdan o ölümədək.

Tale qəndilləri bəxtdə şam kimi,
Hər ömür sonunda bir axşam kimi,
Alçaldır, ucaldır min yol kim-kimi?
Rəbbim, qol qoyduğun hökümlər ulu,
Bizlərsə əbədi Adilin qulu!

Şadiman yaş tökür bu miskin halə,
Ey Rəbb, neçə tale gəldi zavalə,
Zəhərlə doludu əldə piyalə,
Əzrayıl, Cəbrayıl qapıda hər gün,
Birinə yas qurur, birinə düğün.
26.04.1994

APAR MƏNİ

Tükənib, kəsilib qətrə amanım,
Daha yaşamağa yoxdu gümanım,
Ya öldür, ya da ki, sağ ikən canım,
Allah, bu dünyadan gəl qopar məni,
Ayrı səyyarəyə al apar məni.

Döyür qap-bacamı dedi-qodular,
Dirikən könlümü min yol oydular,
Qanımla sinəmin dərdin yudular,
Allah, bu dünyadan gəl qopar məni,
Ayrı səyyarəyə al apar məni.

Minüzlü, mindilli, minsözlü bəşər,
Savaşda vuruşda hər gün xeyir, şər,
Qorxuram pak könlüm ayağa düşər,
Allah, bu dünyadan gəl qopar məni,
Ayrı səyyarəyə al apar məni.

Əllərim dikilib Haqq dərğahına,
Dünya tuş insanın çox günahına,
Üzümü tutmuşam qibleğahına...
Allah, bu dünyadan gəl qopar məni,
Ayrı səyyarəyə al apar məni.

Ürək parçalayıb sinə ovanlar,
Qeybətlə yıxılır min-min ünvanlar,
Bimürvət bəndələr qurub divanlar,
Allah, bu dünyadan gəl qopar məni,
Ayrı səyyarəyə al apar məni.

Qəsd etsəm özümə, aciz bəndəyəm,

Yaman ağızlarda «toy-düyündəyəm»,
Özün görürsən ki, mən nə gündəyəm?
Allah, bu dünyadan gəl qopar məni,
Ayrı səyyarəyə al apar məni.

İyrənc adamlardan canım bezardı,
Bəxtim sifətimə min yol bozardı,
İküzlü bəşərdə böhtan azardı,
Allah, bu dünyadan gəl qopar məni,
Ayrı səyyarəyə al apar məni.

Taleyin yolları saritikandı,
İnsanlıq pul-para, dövrən-dükandı,
Nə qədər canda can hələ imkandı,
Allah, bu dünyadan gəl qopar məni,
Ayrı səyyarəyə al apar məni.

Könlümün nəş'əsi qəhərə dönüb,
İpə-sapa yatmaz kəhərə dönüb,
Halal duz-çörəyim zəhərə dönüb,
Allah, bu dünyadan gəl qopar məni,
Ayrı səyyarəyə al apar məni.

Gənim tufanlarda, hanı imkanım?
Dözmür dalğalara həyat sükanım,
Bəxtə çox görüldü dəniz məkanım,
Allah, bu dünyadan gəl qopar məni,
Ayrı səyyarəyə al apar məni.

Bəndən bir-birinə, vallah zalımdı,
Talelə üz-üzə acı halımdı,
Yetişib son anım, ölüm-qalımdı!
Allah, bu dünyadan gəl qopar məni,
Ayrı səyyarəyə al apar məni.

Acımı kağızlar götürmür daha,
Qələm də əyilib naləyə, aha,
Qoyma Şadımanı batsın günaha,
Allah, bu dünyadan gəl qopar məni,
Ayrı səyyarəyə al apar məni.

6.04.1994

NİYƏ ŞAİRLƏRİ YARATDIN, ALLAH?

Dünya ağrısıyla yoğurub məni,
Ruhumu göylərdən qopartdın, Allah.
Ana bətinindən doğurub tənə,
Niyə şairləri yaratdın, Allah?

Zamanın acısı sinəyə yağı,
Süzülür ürəkdən dodağa ağı,
Həyat da, dövrən da, gün də bayağı,
Niyə şairləri yaratdın, Allah?

Biz Tanrı deyilik boğaq dərdləri,

Yıxaq sərhədləri, qıraq sədləri,
Namərdlər cəngindən ala q mərdləri,
Niyə şairləri yaratdın, Allah?

Ağlayan gözlərdə yaş inilləyir,
Hər şeyi düşünən baş inilləyir,
Torpaq əsir düşür, daş inilləyir,
Niyə şairləri yaratdın, Allah?

Qandallı dillərin sorğusunu var?
Yalan kəlmələrin doğrusunu var?
Fitnənin, fəsadın oğrusunu var?
Niyə şairləri yaratdın, Allah?

Dərdlərdən sinəyə tonqal qalanır,
Haqq şişə çəkilir, manqal qalanır,
Yollara, izlərə qanqal qalanır,
Niyə şairləri yaratdın, Allah?

Milli çəkişmələr, dini bölümlər,
Şahların taxtında sultan zülümlər,
Danışsaq boğazdan tutar ölümlər,
Niyə şairləri yaratdın, Allah?

Canımıza yağ hər düz sözüümüz,
Zindan sinəmizə dustaq özümüz,
Bir yol öləndək gülmür üzümüz...
Niyə şairləri yaratdın, Allah?

Madam ki, kəlməmiz boğazda qalır,
Hər dilin üsyanı ağızda qalır,
Hər yazılan misra kağızda qalır...
Niyə şairləri yaratdın, Allah?

3.08.1996

NƏ OLA YETİŞƏM SƏNƏ, ALLAHIM

Gecədən sübhədək səcdələrimlə,
Dualar içində gələr sabahım.
Sinəmdə alışan müjdələrimlə,
Nə ola yetişəm sənə, Allahım.

Bu başsız dünyanın qəmini atıb,
Gözdə yuva salan nəmini atıb,
Ah, nalə gətirən dəmini atıb
Nə ola yetişəm sənə, Allahım.

Ən uca dağların qalxam başına,
Baxam buludların axan yaşına,
Dönüb bircə anda Simurq quşuna
Nə ola yetişəm sənə, Allahım.

Alışan bağrımın odundan çıxıb,
Adəmin insanlıq adından çıxıb,
Dünyanın bir yolluq yadından çıxıb
Nə ola yetişəm sənə, Allahım.

Bəşər dönük olub, İlahi, sənə,
Çoxu səcdədədir yalandan dinə,
Yuxuda olsa da gələm Kəbəne,
Nə ola yetişəm sənə, Allahım.

Gəlmir bu dünyadan Haqqın qoxusu,
Yoxdu heç Adəmin səndən qorxusu,
Gələ gözlərimə ölüm yuxusu...
Nə ola yetişəm sənə, Allahım.
27.09.1998 //Pirallahı

ÇƏKƏNƏ QƏM DÜNYA

HANI, DÜNYA?

Ədalətin hanı, dünya?
Sədaqətin hanı, dünya?

Gözdən axan yaşlarına,
Qəmlər çatan qaşlarına,
Dərdə girmiş başlarına-
Kəsər sözün hanı, dünya?
Görən gözün hanı, dünya?

Çiçəklərin soldu getdi,
Buludların doldu getdi,
Zaman saçın yoldu getdi,
Ömürlərin sanı, dünya,
Gələnlərin hanı, dünya?

Pulu cana azar etdin,
Düz deyənə həzar etdin,
İnsanlığı məzar etdin,
Bəşərin ünvanı dünya,
Əsil üzün hanı, dünya?

Əlindən qəlb batıb çənə,
Can deyirəm, can de mənə,
Şadiman ki, yanır sənə,
İsitmirsən canı, dünya,
Ürəyimdə qanı, dünya.

Ədalətin hanı, dünya?
Sədaqətin hanı, dünya?
27.09.1997

BU DÜNYA

Allahım, necə də əzabı sonsuz,
İçimdən asılan yükü bu dünya.
Kiminə min donlu, kiminə donsuz,
Kökündən qırılan tükü bu dünya.

Dərya ümidlərin sükanı da o,
Vallah, alqı-satqı dükanı da o,
Cənnət, cəhənnəmin məkanı da o,
Doğduğun məzara əkdi bu dünya.

Milçək tək bir-birin bəndə qıranda,
Naləsi göylərin bağrın yaranda,
Haqq imdada gəlib özün vuranda,
Hönkürüb sinələr sökdü bu dünya.

Fitnəyə, fəsada bulananda yer,
İnsan cəsədiylə qalananda yer,
Şəhidlər qanıyla sulananda yer,
Gözündən gurşadlar tökdü bu dünya.

Ey Tanrım, əyilən bir simə bənddi,
Məzara dönməkçin bir himə bənddi,
Bilinmir harada kim-kimə bənddi...?
İblislər önündə çökdü bu dünya.

Şadiman, zamanın kəndiri uzun,

Hər metir ölçüsü bu boynumuzun,
Hesabı çəkilən hər oynumuzun...
Özüylə qəm yükün çəkdi bu dünya!
26.10.1997

ÇƏKƏNƏ QƏM DÜNYA

*«Sənsiz» analar cəmiyyətinin
sədri Zenfira Rəhimovaya.*

Zülüm ərşə bülənddi,
Həyat feildi, fənddi,
Əzrayıl himə bənddi...
Ay çəkənə qəm dünya,
Çəkməyəne dəm dünya.

Kiminin yurdu savaq,
Kiminin gözündə yaq,
Kiminin ürəyi daq,
Ay çəkənə qəm dünya,
Çəkməyəne dəm dünya.

Birinin başda tacı,
Acın puldur amacı,
Yox sabaha əlacı,
Ay çəkənə qəm dünya,
Çəkməyəne dəm dünya.

Toxun aca rəhmi yox,
Zaman ötür fəhmi yox,
Ölümün də zəhmi yox...
Ay çəkənə qəm dünya,
Çəkməyəne dəm dünya.

Göz var min çeşmə doqar,
Göydə buludu saqar,
Selində özün boqar,
Ay çəkənə qəm dünya,
Çəkməyəne dəm dünya.

Ömür cahana karvan,
Zaman başında sarvan,
Haqqı deyənə divan...
Ay çəkənə qəm dünya,
Çəkməyəne dəm dünya.

Bəşər yollar yorqunu,
Zülüm əzər doqrunu,
Başa çəkər oqrunu,
Ay çəkənə qəm dünya,
Çəkməyəne dəm dünya.

Bir elin gülzarı bol,
Bir elin məzarı bol,
Dünyanın azarı bol,

Ay çəkənə qəm dünya,
Çəkməyəne dəm dünya.

Minlər qoynunda yatar,
Minlər minini satar,
Şadimanı gəl qutar...
Ay çəkənə qəm dünya,
Çəkməyəne dəm dünya.
10.05.1994

DÜNYA, SEVINCDƏN DOLDU,
YA KƏDƏRDƏN GÖZLƏRİN?

Baxışından min əsrin dərdi-səri tökülür,
Gündüzünün əliylə min bir zülmət sökülür,
Gözlərinə gecənə, sanki sürmə çəkilir,
O göz yaşın deyilmi çayların, dənizlərin?
Dünya, sevincdən doldu, ya kədərdən gözlərin?

İdrakla çarpışmada hər yöndəmsiz duyğular,
Pak sinəndən çəkilməz dərdi-sərlər, qayğılar,
Yenə baş alıb gedir çarpışmalar, sayğılar,
Bu həyat meydanında bükülmədi dizlərin...
Dünya, sevincdən doldu, ya kədərdən gözlərin?

Tamah həddin aşanda ağıl gələr haraya,
Bəzən elə olar ki, ağ deyərlər qaraya,
Çox gəlib-gedən oldu bu bəşəri saraya,
Saxladın hafizəndə gedənlərin izlərin,
Dünya sevincdən doldu, ya kədərdən gözlərin?

Əsər çılğın küləklər bağrında sağa, sola,
Min ağrı-acı dolar köksündəki haqq yola,
Atın çapar sinəndə min-min tale dördnala...
Ömrünü başa vurur şahların, kənzlərin,
Dünya, sevincdən doldu, ya kədərdən gözlərin?

Başında min bir qovğa əsirlər yola saldın,
Hər günü ötürəndə bir mərhələ qocaldın,
Namərd əlində enib, mərd əlində ucaldın,
Sinəndə köçün sürdü çirkinin, təmizlərin,
Dünya, sevincdən doldu, ya kədərdən gözlərin?

İdrakının əliylə alim verdi kəşfini,
Tamah düşdü araya hey qıcıtdı dişini,
Sən döndərdin düz yola zamanın gərdisini,
Naqisələr qulağına çatmayanda sözlərin,
Dünya, sevincdən doldu, ya kədərdən gözlərin?

Şadimanın köksündə tükənməzdir məhəbbət,
Haqsız haqqına çatar gec-tez qoynunda əlbət,
Gül açsın sinən üstə xoş məramlar, xoş niyyət,
Çox-çox «mənəm» dedilər, incitdilər özlərin,

Dünya, sevincdən doldu, ya kədərdən gözlərin?
16-17.03.1986

DÜNYA MƏNƏ TANIŞ GƏLİR

Qəmi boldu, sevinci az,
Hər payıza bir qış gəlir.
Hər taledə bir dəfə yaz,
Dünya mənə tanış gəlir.

Çiçəyinin arısı bol,
Küpəgirən qarısı bol,
Hər ömürün yarısı yol...
Dünya mənə tanış gəlir.

Cığırının izi ləkə,
Hər yerində min mərəkə,
Ceyranını qovur təkə,
Dünya mənə tanış gəlir.

Buludların dolan vaxtı,
Külək saçın yolan vaxtı,
Bənövşəsi solan vaxtı-
Dünya mənə tanış gəlir.

Yollarını keçəndə də,
Çeşməsindən içəndə də,
Əzrayıl tən biçəndə də,
Dünya mənə tanış gəlir.

Fələk alın yazanda da,
Əl məzarı qazanda da,
Yuxularım azanda da,
Dünya mənə tanış gəlir.

Son-əvvəlin hey təkrarı,
Əvvəl-axır Təkdə yarı,
Rəbb ovcunda bəşər darı...
Dünya mənə tanış gəlir.

Can cisimin içində sirr,
Bu cisimi sirr də kəsir,
Hər ölənə yerə həsir,
Dünya mənə tanış gəlir.

Ey Şadiman, adamıyla,
Dərdlə dolu hər damıyla,
Həm fərağı, həm kamıyla-
Dünya mənə tanış gəlir.
Dünya mənə tanış gəlir.

10.12.1997

PEŞİMAN

Acılar könlümdə qübara dönüb,
Bir anlıq sevincim nübara dönüb,

Bəxtim, səadətim dübarə dönüb,
Görmədim çoxunda əqidə, iman,
Doğulan peşiman, ölən peşiman.

Dünyanın acısı-şirini zəhər,
Boğur həyatımı büsbütün qəhər,
Zaman da dördnala çapan bir kəhər...
Alır əlimizdən anları yaman,
Doğulan peşiman, ölən peşiman.

Göyün yeddi qatı sirli bir kaha,
Milyonlar öldürür naləyə, aha,
Gah toydu, gah yasdı, eyvah sabaha,
Yolur saçlarını əlində zaman,
Doğulan peşiman, ölən peşiman.

Ərəsat gününü bir düşünənə yox,
Mini ac yaşayır, biri isə tox,
Dünyanın dəlisi bilənindən çox,
Heç kəs düşünməyir axirət divan...
Doğulan peşiman, ölən peşiman.

Hərə günahının yükünə ulaq,
Axır zamanı üçün yanacaq qulaq,
Gözdən axan qanlar min çeşmə, bulaq,
Didir bir-birini sağ ikən insan!
Doğulan peşiman, ölən peşiman.

Vicdan yox, paranın bölgüsü gedir,
Ağılsız başların hörgüsü gedir,
Hər cür alçaqlığın süngüsü gedir,
Büdrəyən, yığılan, əzilən ümman,
Doğulan peşiman, ölən peşiman.

Bir kimsə bilməyir dünya imtahan,
Pulu-parasıyla şirindi cahən,
Harama, halala çox azdı baxan,
Gözümüz önündə hər günahsız qan,
Doğulan peşiman, ölən peşiman.

Birinin altunu qucağa sığmır,
Biş-düşü min cürə, ocağa sığmır,
Birinin əyalı bucağa sığmır,
Yoxuşu, enişi, örüşü duman,
Doğulan peşiman, ölən peşiman.

Zaman hədələyir bizi ürəklə,
Leysanla, boranla, acı küləklə,
Allahlıq edirik, vallah, fələklə,
Döyür qapımızı ölüm, ah, aman...
Doğulan peşiman, ölən peşiman.

Demə Şadimana, Tanrı, naşıdır,
Dəryalar, çeşmələr gözüm yaşıdır,
Ruhum sənə, cismim Vətən daşındır!

Əbədi deyildir bəxş etdiyən can,
Doğulan peşiman, ölən peşiman.
19.09.1992

VERİLİR HAQQA CƏZA

« İblis nədir - cümlə xəyanətlərə bais,
Ya hər kəsə xain olan insan nədir? -İblis?»
Hüseyn Cavid

Verilir haqqa cəza,
Basıb hər yanı qəza,
Ağlayan gözlərə bax,
Maskalı üzlərə bax,
Hamı Allahlıq edir,
Haqq deyən haqqı didir.
Allahın səbri çoxdur,
Bəndənin rəhmi yoxdur.
Dünya utanır özü,
Yoxdu deməyə sözü.
Tökülən qanlarına,
Didilən canlarına,
Bəndənin içində şər,
Alışır, yanır bəşər!
Edib həlalı əsir,
Tikdirir haram qəsir.
Üzülür bədəndə can,
Haramdı damarda qan.
Bəndənin işlərinə,
O quduz dişlərinə-
Edir tamaşa fələk,
Görür haqq olur həlak.
Neyləsin göydə mələk?
Verdiyi canlarına,
Yazıq insanlarına-
Köməyi təkçə ölüm,
Bu da cisimə zülüm.
Tamah həddini aşıb,
Yerdə ara qarışıb.
Tazının tulası var,
Tulanın qalası var.
Bir deyən yoxdu, bəşər,
Nədir bu içində şər?
Səni insan eyləyən,
İşi asan eyləyən,
Hər şeyi düzüb-qoşan,
Başın üstə dolaşan,
Göydəkindən et həya,
Sal onu bircə sayə.
Həm su, həm quru onun,
Gözünün nuru onun.
Göydə ki, o əndaza,
Dünya bir cismi-əza,
Başın üstə hər qəza,
Onun əmrinə əsir,
Yer ayağına həsir.
Edər çoxunu gəda,

Nədir bəs böylə əda?
Unudub haqqı-sayı,
Çəkmisiz başa vayı!
Canı qandan ayıran,
Cismi candan ayıran,
Əzrayılın işini,
Onun haqq gərdisini,
Kim edib əqlə əta
Ki, cahan yasa bata?
Dağılan yurdlara bax,
Ulayan qurdlara bax,
Gözlərin yaşı dəniz,
Saralır böylə bəniz.
Uçur haqqın sarayı,
Canın dildə harayı..!
Arar şeytanı gözü,
Şeytan insanın özü?!...
19.10.1998

ƏLƏMİN ÖMÜRÜ ZAMANDAN UZUN

Ələmin ömürü zamandan uzun,
Onu talelərə yazan kim oldu?
Çoxu qəmlə dolu bəxt yolumuzun,
Bu yolda yorulub azan kim oldu?

Hər günün acısı ürəyə zəhər,
Yapışar boğazdan ikəlli qəhər,
Qəlb dərdə düşəndə qəm verər bəhər,
Ona öz könlünü qızan kim oldu?

Bədəndən ayrılıb uçduqca hər can,
Dondu damarlarda dövran edən qan,
Ölüm ayağında şirin ikən an...
Bir çarə arayıb, yozan kim oldu?

Hər insan dünyanın bir gülüstanı,
Payızı yetəndə solar bostanı,
Bütöv bir bəşərin ömür dastanı-
Qaldı sinələrdə, ozan kim oldu?

Bəşər bir-birinə yağdır nədən?
Torpaq, ölənlərlə dolukən mədən,
Köçəndə bir parça yerindi, bədən-
Ona gec məzarı qazan kim oldu?

Şadiman fələyin önündə sail,
O qoyduğu yola gedənlər qail,
Verdiyi əmrə Əzrayıl nail...
Onun fərmanı pozan kim oldu?
20-21.10.1998

AMAN DÜNYA

Gözüm yolda, könlüm səsdə,
Başım üstə duman dünya.

İnsaf gördün de, bir kəsdə?
Sinəmə ox, kaman dünya.

Can ağrısı qəlbi didər,
Bəxtsiz bəxti kədər güdər,
Bir gün gələn, bir gün gedər,
Yaman dünya, yaman dünya.

Acıların balta çalar,
Dədsizi də dərde salar,
Düz axtaran düzdə qalar,
Aman dünya, aman dünya.

Qolun, imzan, fərmanın çox,
Çarəsizə dərmanın yox,
Biz tək çıxan bir canın yox,
Yaş ötürən zaman dünya.

Ətəyində öldü anlar,
Nahaq yerə çox divanlar,
Bir-birinə yad insanlar,
Ümman dünya, ümman dünya.

Şadımın bağı qandır,
Ölən ürək, çıxan candır,
Bacardıqca məni yandır...
İstəmirəm, aman dünya.
04.11.1991

DÜNYA BEŞ GÜN...

Dünya beş gün, beşi heçlə öyünər,
Bəndələri bir-birini darıdar.
Gələnləri öləndək döyünər...
Çox ömürlər sona yetər yarıda.

Məhbizləyir atın yüyrek zamanə,
Meydan verər dar ayaqda yamanə,
Qoyar tale oxlarını kamanə,
Qandallayar düz ilqarı sarı da.

Bükülmədi bir an belə dizləri,
Tikanlıdır cığırları, izləri,
Üreklərə tuşlanıbdı bizləri,
Az tapılar diləyincə yarıda.

Rüzgarları lap sərsəri əsərlər,
Yollarında min bir şəri-bəsərlər,
Dinənlərin dillərini kəsərlər...
Məzarlanar könüllər ah, zarı da!

Altunları, paraları tumarlar,
Yığdığını çin-çin düzər, hamarlar,
Ölənlərin malın, mülkün qamarlar,
Əllərdədi bu dünyanın varı da.

Çox şahları, sultanları yatırdı,
Çox yurdları yeksan etdi, batırdı,
Yer altının yeddi qatı yatırdı...
Bayquş ular çox damlarda, barıda.

Bir cüt gözü həm ağladar, güldürər,
O daş-qaşlı barmaqlarla sildirər,
Var içində can alar, tən öldürər,
Rüzgarlara yem eyləyər barı da.

Sərvət almaq, sərvət vermək qərəzi,
Dünya özü haqqı bilən tərəzi,
Köhnələri təzələmək mərəzi,
Məzarına yorğandı ağ qarı da.

Tale yolu dərddən ovuq-ovuqdu,
Kölgə kimi ölüm cismə yovuqdu,
Əzrayıl ki, yatanda da duydu...
Uf demədən yardım alar yarı da.

Zaman çapar atı ərzi küləklər,
Səyyarənin ələyində ələklər,
Çiçəkləri əzər dəli küləklər,
Günah bilmə şanı yığan arıda.

Ey Şadiman, qovğaların təlaşda,
Atın çapar, zaman kimi bu yaşda,
Fələk qoymaz daş üstündə bir daş da...
Ömür gözlər dünya səni arıda.

22.10.1994

TOXUNMA TORPAĞIMA

MƏN DƏ VARAM

Tanrım qədər yüksəkdədir,
Qanda, canda, ürəkdədir-
Xalqım mənim, elim mənim.
Bülbül tək xoş ləhcəli dilim mənim,
Əzabları ürəyimin ağrısıdır,
Bircə anlıq fəlakəti-
gözlərimin uçub gedən yuxusudur.
Bir kimsəyə əyilməyən,
Xəyanətdə döyülməyən,
Ayaqlara döşənməyən,
Röyalardan üşənməyən,
Ürəyimin qorxusudur.

Bu torpaqda doğulmuşam,
Bu xalq mənim, bu el mənim,
Varlığımı məhvərindən yıxıb sökən,
Qəlb evimi qamarlayan,
Yollarımı hamarlayan-
Dəli-dolu tək sel mənim,
Doğulandan yağısının yağısıyam,
Ölər olsam, qız-gəlinin
dodağında ağısıyam.

***

Tanrım qədər yüksəkdədir,
Xalqım mənim, elim mənim,
Dağım mənim, çölüm mənim,
İllər keçər bu torpaqda ölüm mənim.
Bunun üçün bəxtiyaram,
Xəşbəxtliyə mən də varam!
Bu müqəddəs məmləkətə,
Başı üstə fəlakətə
ahı-zaram,
Ölüb, ya Rəbb, qarışacam torpağıma,
Bir münbitlik gətirəcəm,
Quruyan bir ağacıma, yarpağıma,
Allah, şükür bu çağıma!
Od yurdunun bircə qarış elatında öləcəyəm,
Bu torpağın çəkilməyən dərdlərini
öləndə də ruhun zərif qanadında böləcəyəm.

***

Ulu Tanrım, bunun üçün bəxtiyaram,
Nə yaxşı ki, bu torpaqda doğulmuşam-
Mən də varam!

12.08.1991

BAKI

Bakının özü gözəl,
Söhbəti, sözü gözəl,
Küləkli üzü gözəl,
Damarımda qan, Bakı,
Bakı, Bakı, can Bakı.

Səhəri yaraşlıq,
Gecələri işıqlı,
İnsanı xoşqılıqlı,
Nurlu, çıraqban, Bakı,
Bakı, Bakı, can Bakı.

Əli işdən yorulmaz,
Gələnləri sorulmaz,
De kim sənə vurulmaz?
Ömrə ən xoş an, Bakı,
Bakı, Bakı, can Bakı.

Damarında qara neft,
Düşməninə yara, neft,
Hardan axır hara neft?
Yurda şərəf, san, Bakı,
Bakı, Bakı, can Bakı.

Sərvətinin tayı yox,
Hörmətinin sayı yox,
Küləyinin yayı yox,
Vətənimə can, Bakı,
Bakı, Bakı, can Bakı.

Xəzərinin neməti,
Dünya qədər şöhrəti,
Uca edər milləti-
Bu Azərbaycan, Bakı,
Bakı, Bakı, can Bakı.
21.12.1997

TAĞAYDA

Göz açdım dünyaya məsum bir çağa,
Qaldı uşaqlığım düzü Tağayda.
Bəxtim yazılmamış hələ varağa,
Göründü dünyanın üzü Tağayda.

Dərd bir qılınc kimi yolu kəssə də,
Başımda sərsəri külək əssə də,
Ömür son mənzilə lap tələssə də,
Keçməz ocağımın gözü Tağayda.

Günəşli, küləkli qum təpələri,
Xəzərin çılğınca lal ləpələri,
Gurşad yağışlarda adəmdən bəri,
Qatlanar küləyin dizi Tağayda.

Ötdü cocuqluğun dadlı illəri,
Nə rıqqətə gəldi könül telləri?
Nazlı gözəllərin türkcə dilləri,
Ürəklər ovlayan sözü Tağayda.

Qənşərdən ucalan cüt, qoşa çinar,
İgid tək əl-ələ tutub dayanar,
Könlüm o illərdə hələ dolanar...
Dolaşar çəməni, düzü Tağayda.

Yanar şamdanların o gur işığı,
Gecələr pərvanə şamlar aşığı,
Bu el də yurdumun bir yaraşığı,
Neçə əsrlərin izi Tağayda.

Baxar qarşı dağdan Çıraqqalası,
Azərbaycanımın o mərd balası,

Meşəsi, çəməni, yonca talası,
Motalın, qaymagın üzü Tağayda.

Bayramda tonqallar çırta-çirt yanar,
Soyuq məzarlardan ruhlar boylanar...
Evlər al qumaşa, şala boyanar,
Toplayar Novruz da bizi Tağayda.

Necə də, İlahi, ömür yel imiş,
Bu anlarım ki var, axar sel imiş,
Candan da müqəddəs ocaq, el imiş,
Qalar yaddaşımın gözü Tağayda.

Şirin Xanım, sabah gələrsə ölüm,
Doğulduğum yurda yetməsə dilim,
Köçsəm də dünyadan, qoy bilsin elim,
Dolaşar ruhumun özü Tağayda.

03.12.1992

EY KARVAN YOLUNDAN SORAQ, DƏVƏÇİ

*1982-ci ildə Dəvəçi bölgəsinin
Aygünlü kəndi yaxınlığında traktorla
şumlama işi aparılarkən Azərbaycanın
mərkəzi şəhərlərindən biri Şabran
aşkar edildi.*

Ey karvan yolundan soraq, Dəvəçi,
Dərbəndlə Şirvanın könlünün içi,
Tarixdən boylan qərinə nəçi?-
Unutsun torpağın, daşın Şabranın,
Görməsin gözünün yaşın Şabranın.

Ey səlnamələrdə qalan, şəhərim,
Qəsbkar əliylə talan, şəhərim,
Yandırar sinəmi yaxar qəhərim-
Dağılmış qalası, yurdu Şabranın,
Yağımı boynunu vurdu Şabranın?

Xaraba yurdunda ilanlar mələr,
İnsan sümükləri haraya gələr,
Tanrıdan can alar, can verib ölər-
İnsanı torpaqda yatan Şabranın,
Adı, cəh-cəlalı batan Şabranın.

Savaşlar şahidi, ey Şabran çayı,
Əsrlər görmüsən ömürlər sayı,
Selmi, qəsbkarmı törətdi vayı?
İtdi bu dünyadan izi Şabranın,
Qaldı tarixlərdə özü Şabranın.

Keçən əsrlərin fəryadı orda,
Yolçu, ayaq saxla, baş əy bu yurda!
Bu batan şəhərin ruhları burda-
Dolaşar başının üstə Şabranın,

Sirrini daşlardan istə Şabranın.

Orta əsrlərin, ey baş sarvanı,
Çox keçdimi yurddan dəvə karvanı?
Dəvəçi, nişan ver şəhər Şirvanı,
Necə nişan verdi adı Şabranın?
Ruhlarla alışan odu Şabranın.

O küp qəbrlərdə tapılanları,
O daşa, divara yapılanları,
Ocağı, yuvası çapılanları-
Dərin qatlarında ara Şabranın,
Kim çevirdi taxtın gora Şabranın?!..

Xəqani tək həbsə atılmışları,
Şabran zindanına qatılmışları...
Zülümkar şahlara satılmışları...
Ağlar ruhlarından soruş Şabranın,
Burada hər addım, qarış Şabranın.

Dəvəçi-oğuzun bir ipək yolu,
Beşbarmaq, Qalaltı imzası, qolu,
Şadiman, bu torpaq tarixlə dolu,
Viran dam-daşından oxu Şabranın,
Hələ torpaq altıda çoxu Şabranın...
10-11.11.1998

SIYƏZƏN

Sinəsi neft qoxulu,
Gecələri yuxulu,
Nağılları qorxulu...
Başı qarlı, Siyəzən,
Dağ vüqarlı, Siyəzən.

Uca Qafqaz dirəyi,
Gömgöy Xəzər ürəyi,
Daşdan çıxar çörəyi,
Siyah telli, Siyəzən,
Şirin dilli, Siyəzən.

Dərbəndə çatar yolu,
Qalaaltı sirr dolu,
Xıdırzində haqq yolu...
Dağım, düzüm, Siyəzən,
Görən gözüm, Siyəzən.

Buruqların yan-yana,
Mən övladın, sən ana,
Bu şərəfə, ad-sana,
Layiq daşın, Siyəzən,
Uca başın, Siyəzən.

Qızılburun ocağı,
Sərvətdir hər bucağı,
Çıraqqala qucağı,
Karvan yolu, Siyəzən,

Sirlə dolu, Siyəzən.

Dağlar beldə kəməri,
Dəli Xəzri qəməri,
Qafqazın aslan əri,
Dağ qürürlü, Siyəzən,
Bəxti nurlu, Siyəzən.

Gecə-gündüz qatarlar,
Bəxtin burda taparlar,
Sağa-sola çaparlar...
Yolları ağ, Siyəzən,
Zirvəsi dağ, Siyəzən.

Səslə məni gələrəm,
Dərdi sənle bölərəm,
Dam-daşınçın ölərəm..!
Təmiz havam, Siyəzən,
İsti yüvam, Siyəzən.

Şadimana bala de,
Qəlbə atəş qala de,
Necə dözümlə hala de,
Səndən azaq, Siyəzən,
Qəlbədə sazaq, Siyəzən.
11.11.1998

***

Dəvəçi- Syəzən isti ocağım,
Tağay - doğma yuvam, uşaqlıq çağım,
Şahdağ - dağlar içrə ən uca dağım,
Coşqun, dəli-dolu Gilgilçay çayım,
Xəzər, şıltaq Xəzər, dünyaya hayım,
Anam Azərbaycan büllur sarayım!-
Qanımla qaynayan diləyimdəsiz,
Siz mənim döyünən ürəyimdəsiz!
12.11.1998

QARANQUŞ

Dərdli dərdsiz ölkələrin səyyahı,
Gəl bizdən əlini üzümə, qaranquş.
Çatdır diyar-diyar naləni, ahı,
Gəl sən müsibətə dözmə, qaranquş.

Uzanıb elimə qapqara əllər,
Kəsib yolumuzu nadürüst dillər,
İgidlər didibdi qəfil güllələr,
Süzümə bu məkanda, süzmə qaranquş.

Yaralı torpağım tikə-tikədir,
Yağı boğazında qalan tikədir,
Sinəmi dağlayan hiris, hikkədir,
Elimdə asudə gəzmə, qaranquş.

Çatdır səsimizi uzaq ellərə,

De, kilid vurulub burda dillərə,
Zindanda zəncirli qalan əllərə,
Sən bir namə çatdır əzmə, qaranquş.

Mənim tək zəncirli nə səddin vardır,
Ələmdən əyilən nə qəddin vardır,
Nə qanun əlində sərhəddin vardır,
Uç burdan, qanlarda üzümə, qaranquş.

Tökülür başlara haqqsız güllələr,
Qəlbə sevincimiz didərgin mələr,
Burda qurğuşunlar od-alov ələr,
Yurdumda dinc yuva gəzmə, qaranquş.

Sən ki, köçərisən, uçub gedərsən,
Halımı Tanrıya bəyan edərsən,
Nahaqqı tutanın gözün didərsən,
Ölkəmə ağzını büzmə, qaranquş.

Bu talesiz elin haqq deyəni yox,
Çörəyin, əppəyin min yeyəni çox,
Düz sözü namərdin sinəsinə ox,
Dastan et, çək halı nəzmə, qaranquş.

Onsuz da qüssədən partladı bağrım,
Tanrı əlac etməz bir dünya ağrım,
Kimim var, haraya kimi çağırım?
Sən də vəhşətlərə dözmə, qaranquş.

Sənin tək köçəri quşam ki, uçum?
Ayrı məmləkətdə yurd-yuva açım,
Billah, Tanrı bilir, yoxdu bir suçum,
Haqq hanı, özünü üzümə, qaranquş?

İgid Koroğlular susdurulduqca,
Şəhidlər torpağa basdırıldıqca,
Həqiqət dirəkdən asdırıldıqca...
Azadlıq qoxusu sezmə, qaranquş.

Sinələr ağrılar içində yandı,
Ürəklər, bağrılar qana boyandı,
Yatmış yuxusundan fəlak oyandı,
Sən də müsibətdən bezmə, qaranquş.

Torpaqda çox oğul yatıbdı dağlı,
Cavankən qalıbdı qapısı bağlı,
Söylə yad ellərə acı nağılı,
Köksünə yara tək düzmə, qaranquş.

Şadiman içindən yandı-qovruldu,
Haqqı güllələrlə göyə sovruldu,
Köksünə sağalmaz yara vuruldu,
Dünyada ədalət gəzmə, qaranquş,
Dünyada ədalət gəzmə qaranquş.

13. 07.1990///Tağay

OYANMAQDAYAM

İçimdə övlad yanğısı,
Könlümdə analıq duyğusu,
Gecəmdə cocuq uyğusu...
Alışıb yanmaqdayam.
İkiyüzillik əsarət zəncirini qırmaqdayam,
Qəflət yuxusundan oyanmaqdayam.

***

Ehey, istiqlalımı müvəqqəti çətinliyə satanlar,
İmperyaların kölgəsində yatanlar,
Qanına qəltan olmuş
Babəki, Cavad xanı unudanlar,
İkiyüzillik əsarət zəncirini qırmaqdayam,
Qəflət yuxusundan oyanmaqdayam.

***

Öz əslini, kökünü dananlar,
Özgə peymanına yananlar,
Qorxutmasın sizi tökülən qanlar...
İkiyüzillik əsarət zəncirini qırmaqdayam,
Qəflət yuxusundan oyanmaqdayam!

***

Atılın azadlıq yolunda savaşımlara,
İnanmayın şimal küləyinin
gətirdiyi soyuq aldanışlara,
Tapının ağıllı başlara,
İkiyüzillik əsarət zəncirini qırmaqdayam,
Qəflət yuxusundan oyanmaqdayam!

***

Adım Vətən, dilim türk, məkanım
AZƏRBAYCAN,
İçimdə alışan can,
Bütün qitələrə yayılmış,
Xanəmanı dağılmış,
Otuz altı milyonluq AZƏRİNİN səsiyəm!
Anam Həvvə, atam Adəmdən üzü bəri,
Müqəddəs Odlar ölkəsiyəm!
İkiyüzillik əsarət zəncirini qırmaqdayam,
Qəflət yuxusundan oyanmaqdayam!...

23.01.1993

AZADLIQ

Uyğularda nabat təkidi dadığım,
Gül qoynunda cocuq kimi yatdığım,
Məramına rüyalarda çatdığım...
Ey azadlıq, başım üstə günəş ol,
Pak içimdə odu keçməz atəş ol.

Aç əbədi o zəncirli əlləri,
Bağla haqqı tapdalayan dilləri,
Nəfəsinlə isit soyuq illəri,
Ey azadlıq, dünya olub əyləncə,
At oynadır zülüm, sitəm, işgəncə,

Yüz yetmiş il qandallanıb qolumuz,

Çən, çiskindən seçilməzdir yolumuz,
Tükənməyir haqqdan qeylü-qalımız,
Ey azadlıq, gəl birləşək əbədi,
Sökək, yıxaq bu tikanlı sərhədi.

Bir ürəyim parçalanıb ikiyə,
Ağır bu yük hər ölçüyə, çəkiyə,
Dönüb dünya, sanki qanlı sərgiyə,
Aciz qalıb min bir hərki-hərkiyə,
Ey azadlıq, sən susmayan sazımsan,
Qismətimə yazılmayan yazımsan.

Pərakəndə bağrımdakı diləyim,
Sazaqlarla qılınclaşan küləyim,
Kürəmizin özü boyda ürəyim,
Ey azadlıq, ölüm-itim dünyada,
Xərçəngləşib, infarktlaşıb dünya da!

Yağı, düşmən silahlarla yüklənir,
Gücsüz, tifil harda gəldi təklənir,
Leysan tək güllə başa ələnir...
Ey azadlıq, bir gün uç gəl elimə,
İmdad eylə qıfıllanmış dilimə.

Şəhidlər ki, nakam getdi torpağa,
Necə dözümlü, de, çəkilməz bu dağa?
Haqq, ədalət düşdü əcəb ayağa,
Ey azadlıq, kor gözlərə çıraq ol,
Bəd dillərdən, bəd əllərdən iraq ol.

Şadimanın yazılmayan boyusan,
Yasa batmış ellərimin toyusan,
Həqiqətin, istiqlalın soyusan,
Ey azadlıq, inam evim pirləşək,
Bu cahanda əbədilik birləşək.

22.09.1990

BAYRAĞIM

Həsret ilə xəyallarda alışdığım, yandıığım,
Gecə-gündüz min hicr ilə məhəbbətlə andığım,
Vüsalını uyuğlarda cəfalarla sandığım,
Fırtınalı nəhrlər tək coşub-daşan bayrağım,
O əzablı tale ilə qardaşlaşan bayrağım.

Başın üstən fəlakətlər əsib keçdi yel kimi,
Qabarman da, çəkilmən də dağdan aşan sel kimi,
Taleyin də dərli imiş bu bəlali el kimi,
İldırımlar başın üstən çaxıb keçdi, bayrağım,
Bəxt ulduzu göylərindən axıb keçdi, bayrağım.

Yetmiş ildə yağılardan əyib bükdü belini,
O əzablı hekayətin yandırdıqca elini,
Bağladılar min bir yerdən qıfıl ilə dilini...
Haqq, ədalət döyülsə də bükülmədi, bayrağım,
Millət qanı nahaq yerə tökülmədi, bayrağım.

Ey üç rəngli ay-ulduzum, məhbus eldə doğuldun,
Fitnələrlə, fitvalarla qara əldə boğuldun,
Fəzilətdən, həqiqətdən, istiqlalından yoxruldun,
Parla şərəf dünyasında al günəş tək, bayrağım,
Dol, bu təşnə ürəklərə bir atəş tək, bayrağım.

Haqsızlığı dolu təki döydün qəfil gəlişlə,
Lənətlədin məbusluğu bu üsyankar gedişlə,
Yıxıb-sökdün əsarəti sən mərdanə gərmişlə,
Od yurduna Tanrı oldun şövqün ilə, bayrağım,
Ən şiş zirvə yuvan olsun fəvqün ilə, bayrağım!

Məmməd Əmin səmasında doğan parlaq pılanet,
Sən dalğalan nəhr kimi yetmiş illik kama yet,
Aç azadlıq qapısını məmləkətə əlac et,
Gəl, bu dərdli yurdumuzda yix qəfəsi, bayrağım,
Qoy hayqırsın şimşək təki haqqın səsi, bayrağım.

Yasaq oldun yağlı əllə doğulandan dünyada,
Başın üstə kölgələndi yer titrədən qan-qada,
Tanrıdamı gücsüz oldu yetişmədi fəryada?
Sən idrakın bəxş etdiyi mükafatsan, bayrağım,
Sinələrdə üsyan edən hekayətsən, bayrağım.

Tapdalandı yurdun haqqı, millət qalxdı savaşa,
Xəyanətkar əllər ilə oxun dəysə də daşa,
Gec də olsa gəl qovuşdur sən qardaşı qardaşa,
Gəl şəhidlər eşqinə dur, yix sədləri, bayrağım,
Torpağımı parçalayan sərhədləri, bayrağım.

Aç qapısını istiqlalın, alsın nəhri əlinə,
Bir səadət bəxş eləsin Şadimanın elinə,
O tamarzı əllər yetsin həmişəlik əlinə,
Çix qəhrəman-savaşlardan pələng təki bayrağım,
Boynumuza həmayil ol çələng təki, bayrağım.

30.10.11.1990

DARIXMA QARABAĞ, DARIXMA ŞUŞA

Yalanın ömrünə az qalib daha,
Tezcə son qoyular naləyə, aha,
Düşmənin ümidi yoxdur sabaha,
Çırpılar zəhərli oxları daşa,
Darıxma Qarabağ, darıxma Şuşa.

Bizi əyilməyə sürüklədilər,
Beş il əli-qolu hörüklədilər,
Dindik dilimizə daş yüklədilər...
Baş qaraya vərmiş, gözümüz yaşa,
Darıxma Qarabağ, darıxma Şuşa.

Xainlər satdılar yurdu paraya,
Min damğa vuruldu hər köz yaraya,
Gəlir ər igidlər, gəlir haraya,
Yetməz yağlı pılan, heç yetməz başa,
Darıxma Qarabağ, darıxma Şuşa.

Ocaqlar yurdlarda pırə dönərlər,
İgidlər qızıışmış nərə dönərlər,
Qadınlı, uşaqılı ərə dönərlər,
Səcdə eyləyərik əsir dam-daşa...
Darıxma Qarabağ, darıxma Şuşa.

Ey əsir yurdlarım, lərzəyə gəlin,
Bu qandan Tanrıya ərzəyə gəlin,
Haqq qılınıcı vursun nahaqqın əlin,
Bu gün arxa, dayaq qardaş-qardaşa,
Darıxma Qarabağ, darıxma Şuşa.

Düşmən ölümüzdən qorxub qan qusur,
Oğuz harayından əzrayıl susur,
Min tülkü kolluqdan bir igid pusur...
Çıxar azadlığa yurd başdan-başa,
Darıxma Qarabağ, darıxma Şuşa.

Tanrı yerdə qoymaz heç nahaq zülmü,
Min-min cavanların nakam ölümü,
Əcəl də susdura bilməz dilimi!
Verib AZƏRBAYCAN bugün baş-başa,
Darıxma Qarabağ, darıxma Şuşa.

Qırılsın zəncirlər hər əsir qoldan,
Qartallar zirvədən, sərçələr koldan,
Qurğuşun sapdırmaz bizi bu yoldan...
Yaşa qələbəyçin, ay ellər, yaşa!...
Darıxma Qarabağ, darıxma Şuşa.

Böyük Üzeyirin ruhu eşqinə,
Tapın Natəvanı yetirən günə,
Sığın Mühəmmədə (s), islama, dinə,
Sellərdən güclüdür el səbri daşa,
Darıxma Qarabağ, darıxma Şuşa.

Sinələrdə ümid coşub-çağlasın,
Xainin üzünə qapı bağlasın,
Qələmim bu qandan kitab bağlasın!
Tarixə köçəcək bu günlər haşa,
Darıxma Qarabağ, darıxma Şuşa!

20.09.1992

SALATIN

*Erməni işğalçıları tərəfindən
vəhşicəsinə öldürülmüş jurnalist
Salatın Əsgərovanın müqəddəs
ruhuna!*

Ömrünün yaz ağzı min bir diləyin,
Qəfil güllə ilə yandı, Salatın.
Vətənçin alışan, yanan ürəyin,
Tomrisin yolunu andı, Salatın.

Cəllad Kir ürəkli azgın yağılar,

Ana fəryadından yanıb dağılar,
Dolaşdı yurdunu yenə ağılar...
Sitəmdən fələk də dondu, Salatın.

Mərdliyin bir tarix o qansızlara,
Yurduna göz dikən imansızlara,
Qanunlar önündə divansızlara
Hünərin bir məzar yondu, Salatın.

Ölümün qəhqəhə kol pusanlara,
Haqqı nahaq bilib mil susanlara,
Gözü görə-görə kor insanlara
Bu qan min il keçsə qandı, Salatın.

Bir igid ər kimi keçdin mərd candan,
Yağdı yağış kimi güllə hər yandan,
Ruhun uçdu getdi haqsız zamandan
Haqqın dərgahına qondu, Salatın.

Balan ana deyib yolları haylar...
Ağı deyə-deyə ağlayar aylar,
Gəzsə də Vətəni ölümlər, vaylar,
Nə qanun, nə höküm qandı, Salatın.

Ana məmləkətin, ey cəsur qızı,
Ağlar yurdumuzun kamanı, sazı,
Yağının püşkünə çıxsın bu yazı,
Əliylə biçdiyi dondu Salatın.

Əyilməz aslanlar yetiribdi el,
Əssə də nə qədər güclü qara yel,
Birləşən amallar bir gün çılğın sel...
Yıxacaq bərəni, bəndi, Salatın.

Ey ruhu müqəddəs, ey şəhid bacı,
Ölümün nə qədər olsa da acı,
Pozmarıq, elimin başının tacı,
Qanınla yazdığı andı, Salatın.

7-10.03.1991

TACİK OĞLU

*Şərif Əzizov tacik oğludur. O, evlərindən
gizli qaçır, Qarabağda erməni daşnaklarına
qarşı vuruşur və şəhid olur!*

Tacik oğlu nə səni məcbur etdi bu işə?
Başladın vicdanınla, qeyrətinlə yürüşə,
Atıb sakit ölkəni gəldin qanlı döyüşə,
Günahsız məmləkətin tökülən qanlarımı?
Öz doğma komasında üzülən canlarımı?

Tacik oğlu, ey mənim müqəddəs din qardaşım,
Vətənimdə uyuyan, ey şəhid vətəndaşım,
Məzarının önündə tökülür bu göz yaşım,
Doğma bilib yatdığı o torpaq haqq qoxuyur,

Quzey-güney bu Vətən sənə rəhmət oxuyur.

Tacik oğlu, şəhidlik zirvəsinin sultanı,
Damarında qaynadı müqəddəs İslam qanı,
Haqq, ədalət yolunda əsirgəmədin canı,
Verdin cavan ömrünü sən Qarabağa qurban,
İzlədi hey kölgəni ölüm dabanbadaban.

Nə titrətdi sinəndə çırpınan ürəyini?
Haqqa əmanət verdin çox arzu, diləyini,
Yerə vurdun savaşa min düşmən küreyini,
Boğdu səni qeyrətdən doğan o acı qəhər,
Qaçdın evindən gizlin qürbət elə bir səhər...

Tacik oğlu, qurğuşun yeri, göyü daşladı,
Hər dava qızıışanda ölüm-dirim başladı...
Ürəyinə yağılar qəfil güllə tuşladı,
Hər addımda qan-qırğın əlini soyutmadı,
Son anadək vuruşmaq könlünü ovutmadı.

Tacik oğlu, qəbirdə niskilli yatma, qardaş,
Demə ki, qürbət eldə qərib məzar, bu baş daş,
Sən də Azərbaycana oldun şəhid vətəndaş!
Ruhun şad olsun, igid, yurdumuzun oğlusan,
O şəhid məzarınla bu torpağa bağlisan.

Ey Şadiman, gözündən axmasın qanlı yaşlar,
Kədərini şiddətindən qəm açmasın naxışlar,
Hələ Rəbbə tapınır dünyada mərd baxışlar...
Vallah, qürbət ölkələr səsimizi duyacaq,
Boğulan haqqımızı bütün ərzə yayacaq!...

15. 07.1992

HAQQ ORDUSU

Arxamızda Rəbb özüdür,
Xalqın gözü tərəzidir,
Şər namərdin qərəzidir,
Durma, qaldır el-ulusu,
Ey Vətənin haqq ordusu!

Yurdlarımız çox talandı,
Namus, qeyrət xırdalandı,
Xain yurdda daldalandı,
Durma, qaldır el-ulusu,
Ey Vətənin haqq ordusu.

Düşmən yansın, qoy qovrulsun,
Ocaqları lap sovrulsun,
Mərd əlində xar ovulsun,
Durma, qaldır el-ulusu,
Ey Vətənin haqq ordusu.

Tanrı gözü üstünüzdə,
Şər olmasın qəsdinizdə,
Yağı vurmaq qəsdiniz də,

Durma, qaldır el-ulusu,
Ey Vətənin haqq ordusu.

Tankla, topla yurd darıldı,
Sinəmizə qəm sarıldı,
Düzün bağı çox yarıldı!
Durma, qaldır el-ulusu,
Ey Vətənin haqq ordusu.

Nərən cəbhə yaracaqdır,
Eli zəfər saracaqdır,
Səni tarix aracaqdır,
Durma, qaldır el-ulusu,
Ey Vətənin haqq ordusu.

Ey Şadiman, el savaşıda,
Qan gül açıb izdə, daşda,
Hünər yatır vətəndaşda,
Durma, qaldır el-ulusu,
Ey Vətənin haqq ordusu.
24. 06.1992

DİDƏRGİN ANA

Nədir belə taleyinə yağan yağışlar?
Qəlb içində bu ayrılıq saldı naxışlar,
Yağları ağ saçların dilsiz qarğışlar,
Sinəmizdə dağdı bu qəm, didərgin ana,
O dərdinə yanar aləm, didərgin ana.

Yurd-yuvanı atıb gəldin, ağladı ürək,
Faciənə matəm geydi, yandı o fələk,
Boşa çıxdı haqqı-sayın çox arzu, dilək...
Sən gəlmisən oban orda, didərgin ana,
Od-ocağın qaldı darda, didərgin ana.

O qabarlı əllərində illər zəhməti,
Yağların yuva qurdu çirkin niyyəti,
Hər əsrdə kor etdilər pak həqiqəti...
O gözlərin dolan bulud, didərgin ana,
Dilsiz ürək yanıqlı ud, didərgin ana.

Nədir belə içindəki haray, qışqırıq?
Könül sazın susub, fəqət tel qırıq-qırıq...
Sinəndəki o sızıltı, nalə, hıçqırıq,
Kimə qaldı yurd, mahalın, didərgin ana?!
Yurda sığmaz qəmli halın, didərgin ana.

Nədir belə gözlərində bu qədər təlaş?
O solğunca yanağında gilələnib yaş,
O ağırlı sinəndəcə asılıbdı daş,
Ünvanını kimlər pozdu, didərgin ana?
Kök-soyunu yağı yozdu, didərgin ana.

Gün gələr ki, həqiqətin müqəddəs səsi,
Qəfil ox tək dəlib keçər o daş qəfəsi,
Üstünüzdən kəsilməsin haqqın nəfəsi!-

Elinizə yaraq olsun, didərgin ana,
Yolunuza çırağ olsun, didərgin ana.
10.10.1989

MƏNİM ŞAIR BABAM...

Şah İsmayıl Xətayiə

Birlik təşnəsiylə alışdı ürək,
Dedin ki, gur yansın ocağım, sobam.
Qoymadı kamına yetməyə fələk,
Mənim şair babam, mənim şah babam.

Könlündə min tonqal çatdı duyğular,
Vətənə, torpağa, yurda sayğılar,
Gecə də «birləşin» - dedi uyğular,
Mənim şair babam, mənim şah babam.

Alışdı içində sönməz ocaqlar,
Birlik eşqi ilə ürəyin dağlar,
Düşündün birləşməz, bu Vətən ağlar,
Mənim şair babam, mənim şah babam.

Dedin ki, «Təbrizdən Dərbəndə qədər,
Bir şahın əmiri, hökmü bəs edər!
Əgər ayrı düşsək yağılar didər»,
Mənim şair babam, mənim şah babam.

Çapdın eldən-elə o yel atını,
Yollarda keçirtdin şah büsatını,
Bu amalla verdin mərd həyatını!
Mənim şair babam, mənim şah babam.

Birləşmək yanğısı içində coşdu,
Sevgiyə, torpağa şərqilər qoşdu,
Bu duyğu dağlardan, düzlərdən aşdı,
Mənim şair babam, mənim şah babam.

Birlikdən alışan bu cəng, bu cida,
Yandıra bilmədi hər qəlbi oda,
Əsdi başın üstə yaman qan-qada...
Mənim şair babam, mənim şah babam.

Çaldıran döyüşü qanlı bir savaşı,
Oğuzla oğuzun arasında daşı,
Fələyin gözündə gilələnən yaş,
Mənim şair babam, mənim şah babam.

O gün türklüyümüz düşdü ayağa,
Məmləkət büründü qara bayrağa,
O gün qan doldurdu fələk çırağa,
Mənim şair babam, mənim şah babam.

O gün çarpışmada qan bir oğuzlar,
O gün söndü günəş, batdı ulduzlar,
O gün od püskürdü qanlı ağızlar,
Mənim şair babam, mənim şah babam.

Çaldırana suçdu oğuz savaşı,
Qırdı qılınclarla qardaş qardaşı,
Niyə Tanrı göydən tökmədi daşı?
Mənim şair babam, mənim şah babam.

Sındı Qorqudumun ruhu bu dağdan,
Partladı Vətənin bağı fərağdan,
Neçə qanlı dastan doğdu varaqdan?
Mənim şair babam, mənim şah babam.

Qanadın gərduyin torpaqlar hanı?
Qırmızı çalmalı papaqlar hanı?
Möhürlü, fərmanlı o çağlar hanı?
Mənim şair babam, mənim şah babam.

Əyilib gördüyün ana məmləkət,
Alıbdı başını qara fəlakət,
Yurd içindən keçir neçə sərhəd, səd,
Mənim şair babam, mənim şah babam.

Ruhun lərzə salsın ayılsın Vətən,
Fərman çıxarmasın hər yoldan ötən,
Qan yaddaşımızda qılıncla bitən-
Mənim şair babam, mənim şah babam.

Ey xəqan Xətai, ey şah Xətai,
Ruhun qovuşdursun bu tay, o tayı,
Qılının doğrasın kölə sarayı!
Mənim şair babam, mənim şah babam.

Odlar ölkəsində oddan doğuldu,
Qızın Şirin Xanım dərdə boğuldu,
Yağı savaşında o da oğuldu...!
Mənim şair babam, mənim şah babam.

08.12.1991

VƏTƏNDİ

İlhamımın tellərini dindirən,
Varlığımı zirvələrə endirən,
Od nəfəsli, şir ürəkli ər, ərən,
Od yurdunun pak qucağı - Vətəndi,
Söndürülmüş hər ocağı - Vətəndi.

İgidləri xainlərə sipərdi,
Hər cığırı sinələrə təpərdi,
Şiş qayalar düzlərinə çəpərdi,
Sis ormanlı, gen çölləri - Vətəndi,
Çılğın, daşqın gur selləri - Vətəndi.

Qeylü-qaldan qutarmazdır heç başı,
Yad ellərdən haylar qardaş qardaşı,
Qəbr evimiz, hər min illik baş daşı,
Çala-çuxur, çöl, arx-arxac - Vətəndi,
Ərə arxa, qeyrətə tac - Vətəndi.

Şir ağızla yaralandı sinəsi,

Hayqırdıqca batırıldı gur səsi,
Çox döyüldü bu Azəri ölkəsi!
Min bir yerə haçalanan - Vətəndi,
O tay, bu tay parçalanan - Vətəndi.

Ağrı dağı, yasa batıb aqlama,
Anam Göyçə, başa qara bağlama,
İrəvanım, bax titrəyən daş-dama,
Qəzəbindən əsən sinə - Vətəndi,
Əsir düşmüş o yurd, binə - Vətəndi.

Əqrəb, ilan hardan girdi qoynuna?
Məkri ilə dolanıbdı boynuna,
Tarix dözməz namərdlərin oynuna,
Yad əllərdə ağlar qalan - Vətəndi,
Pak keçmiş yalan olan - Vətəndi.

Xankəndində quduz itlər ulayır,
Şər önündə yaman quyruq bulayır,
Düzlərini qanımızla bulayır,
Ağlar qalan dağım, düzüm - Vətəndi,
Yanar dilim, görənlər gözü - Vətəndi.

Yurdlu etdik hər düzlərdə qalanı,
Bəyənmədik canımızdan olanı,
Ayaq tutub gəzməz yağ yalanı,
Düşmənlərlə yarı bölsək - Vətəndi,
Pak yolunda şəhid ölsək - Vətəndi!

10.05.1991

BU MİLLƏT

Bu sitəmi ağ vərəqə nə yazım?
Ay həzarat, qarı düşmən nə lazım?
Başbilənin yağısıdır dayazım,
Qoltuqlarda daldalanır bu millət,
Manat tək xırdalanır bu millət.

Parçalanıb hər bölgəyə məmləkət,
Qapımızın ağzındadır fəlakət,
Bir-birinin cibini soymaq - bərəkət,
Bakılıdır, şirvanlıdır bu millət,
Öz-özünə divanlıdır bu millət.

Tayfabazlar parçalanır min yerə,
Birlik deyib haçalanır min yerə,
Bir ocaqda cəm olmazlar bir kərə,
Vallah, billah havalanıb bu millət,
Hər gedişdə yüz yol yanıb bu millət.

Bir paraya satanlar var bu yurdu,
Maşallah ki, bir quzuya min qurdu,
Xəzinəsin öz əliylə sovrdu,
Başdan-başa tamaşadır bu millət,
Bir-birinə bəy, paşadır bu millət.

Məmləkəti günbatannan gündoğan,

Varı-yoxu yad ellərə ərmağan,
Bir qandandır Şirvan Şəki, Mil, Muğan,
Bölər bərkdə obaları bu millət,
Məğlub edər babaları, bu millət.

Siyasətdə lap birinci sırada,
Min partiya, min bir özək arada,
Özgəsiylə gedər, vallah, görə da,
Öz başına bir bələdir bu millət,
Öz yolunda səd, qaladır bu millət.

Başqasının torpağında gözü yox,
Yadlar varın talan etsə sözü yox,
Öz-özünü, billah, görən gözü yox,
Öz kökünə yağlı olan bu millət,
Dildən, kökdən, soydan qalan bu millət.

Düşmənləri qaldırmasın heç səsi,
Yağları daraltmasın nəfəsi,
Özü qırmaz düşdüyü bu qəfəsi,
Amadədi hər əmirə bu millət,
Öz canını qoy gəmirə bu millət.

Azadlığı - bir-birini əyməydi,
Dəyənəklə aqillərin döyməydi,
Yad ellərə min yol boyun əyməydi,
Qoyun, balam, daldalansın bu millət,
Xırdavatla qoy dolansın bu millət.

İgidləri dükanlara təpilib,
Para üçün yad ellərə səpilib,
Birə on qat bahalığı ər bilib,
Öz əliylə cibin soyar, bu millət,
Yad havayla çox oynayar, bu millət.

Məhbəslərə atar haqqa yananın,
Ömrü boyu qapı dalı qananın...
Siz almayın özü alar öz canın,
Öz başına bir kələfdir bu millət,
Kök-soyuna bir sələfdir bu millət.

26. 08. 1991

TOXUNMA TORPAĞIMA

Qəzəbimlə parçalayıb didərəm o sədləri,
Toxunma torpağıma!
Vətənimin ürəyində kök salan sərhədləri,
Toxunma torpağıma!

Min bir yerə parçalandı əsrlərlə torpağım,
Budağından qopub düşdü boy atmamış yarpağım,
Bir əsrdə milyon kərə pozuldu xoş növrəğim,
Toxunma torpağıma!

Olmayıbdı bir kimsənin yuvasında bu gözüm,
Gəl qov atma, tüstülənir min ildi odum, közüm,
Tükənəcək səbrim təkəki bağrımdakı ər dözüüm...

Toxunma torpağıma!

Qoltuğuma sığınaraq, yurdumu yağmaladın,
Hallalıqla ömür sürən bir xalqı damğaladın,
Siyasətin quyruğunda haqqımı boğmaladın,
Toxunma torpağıma!

Sinəm içi atomdan da, nüvədən də qüvvətli,
Ürəyimdən qopan fəryad zamandan da sürətli,
Düzlüyüm var, mərdliyim var qanundan da cürətli,
Toxunma torpağıma!

Mən sinəsi alovlanan millətin fəryadıyam,
Min qanadlı Vətənimin mən də bir qanadıyam,
Sözü kəskin, qolu bağlı yaralı övladıyam,
Toxunma torpağıma!

İlahinin fərmanı ilə kəsilər nahaq dilin,
Boranlardan, şimşəklərdən solar bağçada gülün,
Zamanın tərəzisindən düşər məkirli elin,
Toxunma torpağıma!

Qamarlayıb qopartdığı yurdlarım məzarlığın,
Ah, cümə mərezi tək qurtarmır azarlığın,
Böylə keçməz Haqq evindən, canı, zülümkarlığın,
Toxunma torpağıma!

O atdığı güllələrin açılar kürəyində,
Parçalanar min bir yerə qapqara ürəyin də,
Əvvəldən də haram daddı baban da çörəyində!
Toxunma torpağıma!

Tülkü tək tikə gəzən, yurddan yurda pay olmaz,
Tökülən qan bitməzmi, heç belə haqqı-say olmaz?
Bu qədər də ölüm-şivən, bu qədər də vay olmaz,
Toxunma torpağıma!

Sən süfrəsi qoltuğunda köçdən-köçə düşənsən,
Harda qədim tarix gördün oraya ilişənsən,
İkiüzlü çörək tək hər ölçüdə bişənsən,
Toxunma torpağıma!

İkiyüz il kölə olan gözü yaşlı Arazam,
Vulkanam, od içimdədi, demə, belə dayazam!
Sərt üzümü görməmişən ərzi saran ayazam,
Toxunma torpağıma!

Yumruğumu düyünləyib güllə tək sıxaram,
Qeyrətimi balta edib axırına çıxaram,
O hiyləgər ürəyini beşiyində yıxaram,
Toxunma torpağıma!

Poladlanmış birliyimlə açaram kələyini,
Ayaq altda tapdalaram o iyrənc diləyini,
Asi etmə, bəndəsənsə, göylərin fələyini,
Toxunma torpağıma!

Dağlarım da od püskürər div tək cumar üstünə,
Varsa vicdanını səslə, az dur haqqın qəsdinə,
Qayıt Tanrı dərgahına gəl imana, gəl dinə,
Toxunma torpağıma!

Ədaləti, həqiqəti yuvarlayıb sürgünə,
Bəsdir, daha büründüyün özgələrin kürkünə!
Azərbaycan çoxdan şahid iyrənc, qorxu-hürkünə!
Toxunma torpağıma!
25.06.1991

ŞƏHİD QARDAŞ, ŞƏHİD BACI

Şəhid qardaş, şəhid bacı,
Bu dərd ağır, bu dərd acı.
Məhkum xalqın oğlu, qızı,
Vətənimin sinəsində
parıldayan dan ulduzu.
Körpələrin dodağından qopub gələn,
o narahat mışıltısı,
zülmətin ay işıltısı!
Qaranlıqda hər sitəmi, hər zülmü
qamarladı diləyiniz,
Yağların gülləsindən
yaralandı ürəyiniz.
O tikanlı məhbəslərə
ismarlandı kürəyiniz,
Siz açılan qurğuşunu
bağrınızla tikə-tikə parçaladız!
Məhkumluğun qara yolun haçaladız.

***

Şəhid qardaş, şəhid bacı,
Siz Vətənin üstündəki hiylələrə,
fitnələrə üsyan dediz.
Ətalətin yuxusunda mürgüləyən
məmləkətə oyan dediz!
Pak bədənələr o müqəddəs
yurdumuzla qucaqlaşdı,
Bu mərdanə addımınız hər sinədə,
hər ürəkdə ocaqlaşdı.
Ruhunuzsa uçub getdi-
Tanrının haqq dərgahına,
Batırmadız o öləri varlıqları
bu dünyanın min oyunlu,
min fitnəli günahına!
Ağlınızda ölüm dediz
o tırtıllı, o silahlı ağalara,
Azadlığın, istiqlalın mənasını
anlamayan yaşı ötmüş çağalara.

***

Şəhid qardaş, şəhid bacı,
şəhidliyin zirvə tacı!-
İçinizin arzuları, istəkləri

bir gecənin gülləsinə qurban getdi,
Qara əllə ölər ömrün sonu bitdi.
Gecə-gündüz başım üstdə
o müqəddəs, o mərdanə ruhunuz,
yamanlayır köləliyi, ətaləti, cəhaləti,
Ya qurtuluş, ya öl deyir,
Bu əzablar parçalayır ürəyimi,
ağlatmayıf fələyimi.
Məmələkətin oğlu, qızı,
Asimanın dan ulduzu,
Siz torpağa tapındınız,
Qəfəsindən çıxmaq istər
quşcağaz tək çırpındınız.
Ruhlarınız gecələrdə
döyəcəyir pəncərəmi,
Nə bağlayır bənd-bərəmi?
Röyalardan alır məni,
Azadlığın o müqəddəs
məbədinə salır məni.
Ya öl deyir, ya beşgünlük
zəmanədə azad yaşa,
Ya da yurdun kölə qızı,
Vurma belə əsir ömrü sən də başa,
Yada ki, yazıq Şadiman, ulu Tanrım,
Dərdlərini dərgahında bölmək istər,
Bu dünyanın hər üzünü
görməməkçin ölmək istər.

24.08.1991

KÖKÜ ÖZÜMÜZDƏN OLAN CƏLLADLAR

Boyanıb məmləkət nahaq qanlara,
Qıydınız yanvarda cavan canlara,
Son qoyun hökmə, bu divanlara,
Evləri dolaşır ahlaf, fəryadlar,
Kökü özümüzdən olan cəlladlar.

Əsla yağf çıxmaz qardaşa qardaş,
Daş yağdırar göydən, Tanrı qara daş,
Vətənə xidmətdə olar vətəndaş,
Papa sayəsində ad alır adlar,
Kökü özümüzdən olan cəlladlar.

Soyunuza yaddı birlik əzəldən,
Gedər ad-sanınız birgündə əldən,
O qul qanunuz düşəcək dildən,
Gülür üstümüzə yağfılar, yadlar,
Kökü özümüzdən olan cəlladlar.

Beşgünlük şöhrətə Vətən satılmaz,
Yağf ayağına qeyrət atılmaz,
Xainin nə'şisi də yurda qatılmaz-
Belə buyurmuşdu aqil ustadlar,
Kökü özümüzdən olan cəlladlar.

Dünyaya çox firon gəldi də, getdi,
Zülümlər zamanın köksündə bitdi,
Sizin sonunuz da beləcə bitdi,
Ağrıyla suvanıb evi bəradlar,
Kökü özümüzdən olan cəlladlar.

Allahın səbri də tükənib daha,
İnşallah son qoyar o bir gün aha,
Siz ki, xirdəyəcən batdız günaha,
Yetişməz Tanrıya sizdən imdadlar,
Kökü özümüzdən olan cəlladlar.

Əliniz boyanıb millət qanıyla,
Məmləkət ucalır canyanarıyla,
Siz ki, daldalandız el ad-sanıyla,
Ürək, can alveri edən səyyadlar,
Kökü özümüzdən olan cəlladlar.

Çapılıb, talanan Vətən sizindir,
Odlara qalanan Vətən sizindir,
Əzabla dolanan Vətən sizindir,
Qurda yem oldumu ər oğlunda ar?
Kökü özümüzdən olan cəlladlar.

O şöhrət, taxtı-tac heç kəsə qalmıb,
Əldən ələ keçib bir kəsin olmub,
Heç ölkə bu qədər şəhidlə dolmub,
Döyüşə hazırdır bu gün övladlar,
Kökü özümüzdən olan cəlladlar.

Nifrət, içinizdə iyrenc niyyətə,
Nifrət, ayaqlara düşən qeyrətə,
İblislər qovuşmaz əbədiyyətə,
Donmuş aqlınızda ərimeyib qar,
Kökü özümüzdən olan cəlladlar.

Sizin allahınız silahdı, gücdü,
İyrenc planınız necə gülüncdü?
Yatın, başınızın altda balıncdı,
Xarsız tanrısızlar, el içində xar,
Kökü özümüzdən olan cəlladlar.

Özgəyə yem olan, ey həşaratlar,
Yüyəni yad əldə dolaşan atlar,
Xalqın qəzəbiylə bu zülüm çatlar,
Bilin savaşlarda bu canım da var,
Kökü özümüzdən olan cəlladlar.

26.08.1990

ÇİNGİZ

*Telejurnalist, Milli Qəhrəman
Çingiz Mustafayevin*

müqəddəs ruhuna!

Yağı gülləsiylə köksün oxlandı,
Susdu həyatının sabahı, Çingiz.
Vicdanın qeyrətə çox arxalandı,
Dolaşdı sinəni el ahı, Çingiz.

Göylərə saplandı yurd harayları,
Qan ilə boyadı axan çayları,
Şəhid oğulların ruhu-vayları...
Ağlatdı Tanrını, Allahı, Çingiz.

Gördün analarda əyilən qəddi,
Duydun imansızlar aşıldı həddi,
Ekranın gücüylə uçurtdun səddi,
Oldun həqiqətin pənahı, Çingiz!

Xocalı dəhşətin aləmə yaydın!
Batan səsimizə Tanrıdan haydın,
Saldın kamerana qırğını aydın,
Faş oldu qanların ürcahı, Çingiz.

Ərzə bəyan etdin cinayətləri,
Şəri ifşa edən-xəyanətləri,
Çəkdi meydnləri-qiyamətləri-
Oldu bu dünyanın səyyahı, Çingiz.

Dəydi torpağına, dağ-daşına qan,
Çökdü kameranın yaddaşına qan,
Döndü bəbəyində göz yaşına qan-
Daşdı şəhid dolu siyahı, Çingiz.

Zülüm hədd aşanda şər dövrən edər,
Müsibət tutmadı nə çəki, qədər,
Eylədi könlünü tamam dərbəder,
O qanlı harayın eyvahı, Çingiz!

Qaldı yollarında gülüzlü nigar...
Qoydun Vətəninə oğul yadigar,
Düşdü Məcnun yarın Leylisi ögar,
Ağladı muğamın segahı, Çingiz.

Sən ər oğlu idin Azərbaycanın,
Haqqa qurban getdi növrəstə canın,
Yerdə qalmaqacaq tökülən qanın...
Nə qanlı savaşın günahı, Çingiz.

3.05.1993//Pirallahı

QARDAŞ

İtkin düşmüş laçınlı Mübariz Bəhram oğluna...

Kəsib qapımızı ölüm, dərd, acı,
Yaralı qəlblərin yoxdur əlacı,
Yağılarda əsir qız, ana, bacı...
Sən bu ağrılarla çırpındın, qardaş,
Qisasçın silaha tapındın, qardaş.

Keçdi düşmənlərin əlinə elin,
Varlığın alışdı, od tökdü dilin,
Qisasa çağırdı əsir qız, gəlin,
Ürəyin çevrildi orduna, qardaş,
Atıldın qurd tək yurduna, qardaş.

Qalxdın gavurlarla qanlı savaşa,
Evin dağa döndü, yorğanın daşa,
Şan-şərəf gətirər ar vətəndaşa,
Namusla zirvəyə ucaldın, qardaş,
Qurğuşun güllədən bac aldın, qardaş.

Bir qeyrət tacısan Azərbaycana,
Qəhrəman doğubdu səni mərd ana,
Yatmış oğullar da kaş ki, oyana...
Nəşin də yağya ölümdür, qardaş,
Yoxluğun Vətənə zülümdür, qaradaş.

Sən qan qusdururdun kol pusanlara,
Fəryada, dəhşətə mil susanlara,
Dözmədin günahsız şəhid qanlara,
Bağladın bəxtini dağ-daşa, qardaş,
Üz-üzə, göz-gözə savaşa, qardaş.

İtkin, vətən oğlu, sağsan dön geri,
Sənsən bu torpağın əyilməz əri,
Yoluna uzanıb bir qız əlləri...
Çatdır onu toya, busata, qardaş,
Qaytar mərd atanı həyata, qardaş.

Bu ürəyim ki, var-yaralı quşdur,
Dərddə olan könlüm dərdə tutuşdu,
Köz bağlamış sinəm yandı, alışdı,
Yoxluğun millətə dağlardır, qardaş,
O əsir Laçının ağlardır, qardaş...

11.05.1993// Pirallahı

İYİRMİ SƏKKİZ MAYISAN

Ürəyində dərdləri qubarlanan, bayramım,
Şanlı istiqlal eşqi qamarlanan, bayramım,

İzi-tozu silinib hamarlanan, bayramım,
Bir millətin Tanrıya ucalan ah-vayısan,
Əski Azərbaycanın İyirmi səkkiz mayısan.

O böyük məmləkətin qazanılan yoluydun,
Əsir, kölə millətin açılmış əl-qoluydun,
Sildilər yaddaşlardan... tarixəse uluydun,
Dədəm Oğuz bəyinin, sən bozqurd harayısan,
Əski Azərbaycanın İyirmi səkkiz mayısan.

Yetmiş il dilimizdən aldılar bu kəlməni,
Vətən bayram eylədi yağı eldən gəlməni,
Şeir nədir, xalça da işlədi bu ilməni,
Parçalanmış ölkənin qanlı Araz çayısan,
Əski Azərbaycanın İyirmi səkkiz mayısan.

Sən ey Məmməd Əminin ən qeyrətli balası,
Azəri türklərinin Dədə Qorqud qalası,
İstiqlal savaşında Vətən haqqı alası,
Aylara rəvnəq verən əsrimizin ayısan,
Əski Azərbaycanın İyirmi səkkiz mayısan.

Doğuldun onsəkkizin o daşnak davasında,
Boğuldun imperyanın əjdaha yuvasında,
İyirmi səkkiz aprelin qırmızı havasında,
Topxanası dağılmış, zəncir qırmış ayısan,
Əski Azərbaycanın İyirmi səkkiz mayısan.

O iyirmi üç fevral xalqa kölə düğünü,
Bizə bayram dedilər, ərlərə bəxşiş günü,
Düşünən beyinlərə yeritdilər süngünü...
Bəxtiqara Cavidin, Müşfiqin haqq payısan,
Əski Azərbaycanın İyirmi səkkiz mayısan.

Gəl, şəhid olmuşların qanını hifz eylə,
Fəda olanlarının canını hifz eylə,
Əsir Qarabağının anını hifz eylə,
Üçrəngli kəhkəşanın ayparası, ayısan,
Əski Azərbaycanın İyirmi səkkiz mayısan.

Əldən getmiş Kəlbəcər, Laçın əsir yağıda,
Qız-gəlin nalələri parçalayır dağı da,
Bu savaş meydanını dəli nərən dağıda!
Sən əzilən millətin ikiyüzillik hayısan,
Əski Azərbaycanın İyirmi səkkiz mayısan.

Yenə də qalxıb daşnak istiqlalı boğmağa,
İmperya hamilədir köləliyi doğmağa,
Yuxulu məmləkəti inək tək sağmağa,
Çox millətli bir yurdun oxdan çıxan yayısan,
Əski Azərbaycanın İyirmi səkkiz mayısan.

Qolu dibdən vurulmuş Babəkini yad eylə,
Qətrə-qətrə soyulmuş Nəsimini ad eylə,

Dünyaya lərzə salan bir dəli fəryad eylə,
Məzarı bəy otağı şəhidlərin sayısan,
Əski Azərbaycanın İyirmi səkkiz mayısan.

Təbrizimin gözləri qoy yollardan çəkilsin,
Sərhəd deyilən yerə gül-çiçəklər əkilsin,
Çılğın sevinc yaşları xan Araza tökülsün...
Sən böyük bir millətin o tayı, bu tayısan,
Əski Azərbaycanın İyirmi səkkiz mayısan.

Şadiman ki, ağılının külünü köz eyləyir,
Könlünün qubarını vərəqlərə söyləyir,
İstiqlalsız bu kölə məmləkəti neyləyir?
Azəri xalqlarının azadlıq sarayısan,
Əski Azərbaycanın İyirmi səkkiz mayısan.

23.05.1993

BAŞBİLƏNLƏRİMİZƏ

Kürsüsünə sığınıb pulun, malın öyənələr,
Millətin daş-qaşıyla üst-başın bürüyənələr,
Günahsız bəndələri savaşa sürüyənələr,
Cocuqların ürəyi yağlı cibində dollar,
Əsirlikdə qız-gəlin bağlı qalıbdı yollar.

Erməni cəlladının dilinə aldanmayın,
Namus ayaqlar altıda kişilikdən sanmayın,
Ac-yalavac kütləni bir belə də danmayın,
Körpələrin fəqanı ərşin bağına bıçaq,
Bəsdir qara camaat əlinizdə oyuncaq!

Əcaba, kürsü-kürsü yabançı çəkişmələr,
Dildə xalqı aldadıb ürəkdə dəyişmələr,
Yağmaya əl uzadıb bu üzdə döyüşmələr,
Töküldü millət qanı, axdı oldu min dəniz,
Bu şərəfsiz həyatdan böylə utanmazmı üz?

Nədir belə didişmə, ölkədə hal qoymadıq?
Bu tökülənlər yetər, tökdükcə qan doymadıq,
«Xalq» dedikcə ucaldıq, xalqı bir yol duymadıq,
Dəbdəbəli imarət, daş-qaş, bol-bol pul-para,
Millətin boynu bükük, millətin köksü yara.

Hanı oğullarınız, gizlənib dər-deşikdə?
Yaşları çox uşaqlar uyuyurlar beşikdə,
El-oba qan içində girlənirlər eşikdə,
Xalqın qoç igidləri şəhid olur torpağa,
Bəzəkli maşınlarda çapırsınız sol-sağa.

«Xalqım, elim» deyənlər isti yataqda yatır,
Erməni körpəmizin ciyərin pula satır,
İlahidən törəməz, artmaz dünyada qatır!
Ey «Vətənim» deyənlər, əlacsız müşkülümüz,
Artdı, çoxaldı, ya Rəb, gündən-günə ölümüz.

İşğalda eli olan bu havanı qoxlamaz,
Qan içində məmləkət xoş günə can saxlamaz,

Güllələr tuş sinəyə, cənablar, göz yuxlamaz,
Yorulduq bu dərdlərin əlacın gözləməkdən,
Boğazlara güc verib hələ hey sözləməkdən.

Şah Xətayi savaşda qılınc çaldı bir zaman,
Bizim Milli Məclis də dilə güc verir yaman,
Ərşə dikəlib, fəqət, bu səfalət ah, aman,
Yumşaq kürsüdən qalxın, kişilər, qeyrət dəmi,
Qurtuluşun yolunda yalnız çalın qələmi!

Bunu sizə yaralı hər ana ahı deyir,
Əsirlikdə çürüyən xalqın günahı deyir,
Azərbaycanın ölüm-qalım sabahı deyir,
Atın umu-küsünü, birləşin bir sırada,
Qırılır xalq kütləsi milçək tək arada.

Torpaq gedəndən sonra sizə kürsü nə lazım?!
Sönüb elin günəşi, qışa dönübdü yazım,
Bu amansız qırğını kağıza necə yazım?!
Əldən getdi məmləkət, sarılın silahlara,
Qaydın meyxanadan, dönün qibləgahlara.

Ağlayan gözlərindən yaş tökülür Vətənin,
Öz əliylə başına daş tökülür Vətənin,
Ayıl, kişi, yuxudan, bax sökülür Vətənin,
Dağılın kürsülərdən, səngərdə məclis qurun,
Birləşən əlinizlə düşmənin başın vurun.

Bacı, ana namusu erməni yatağında,
Gəlinlər qara geyib gəlinlik otağında,
Məşvərət kimə lazım ölkənin bu çağında?
Güc görməsə yağılar, aldığından dönərmə?
Kişi ölər, öldürər ayaqlara enərmə?

Düz ikiyüz il öncə el o tay, bu tay oldu,
Şuşa, laçın, Kəlbəcər Zəngəzura tay oldu,
Yurdun başbilənləri niyə belə zay oldu?
Dilindən Şadımanı çəkin bugündən dara,
Öldüm, Allahım, yetər, bu yol gedir de hara?...

5-6.06.1994

ÇEÇENLƏR

*Rus işğalçıları çeçen xalqının
çökməsinə 48 saat vaxt verib!*

Üsyandı dünyanın işğallarına,
Güvənər atının ayaqlarına,
Ocaqlar sancılıb şiş dağlarına,
Yıxar məhvərindən şəri çeçenlər,
Qafqazın döyüşkən əri çeçenlər.

Qorxutmaz onları qurğuşun, ölüm,
Əyməz qürurların o qanlı zülüm,
Birləşər dağlarda el bölüm-bölüm,
Kafirin biləyin gərər çeçenlər,
Qanlı köynəyini sərər çeçenlər.

Böyük şeyx Şamilin qeyrət havası,
Qul olmuş Qafqazın o hür davası,
Tanrının dilinin heyrət duası,
Dayanıb səd kimi qala çeçenlər,
Getməz hər fitvayla yola çeçenlər.

Bitməz imperiyayla haqq savaşları,
Əyilməz zirvələr dələn başları,
Zəhmi parçalayar o sal daşları,
Qatlar yoxuşların dizin çeçenlər,
Əridər düşmənin izin çeçenlər.

Alçalda bilmədi zülüm qeyrətin,
Papağı başında dağdı millətin,
Dünya da gizlədə bilmir heyrətin.
Mənəm deyənlərə dərdsi çeçenlər,
Allahdan ucalan sədi çeçenlər.

Ey din qardaşlarım, qırın qəfəsi,
Yıxın azadlığı didən məhbəsi,
Yetişər Qafqazın Hür qələbəsi!
Düşər ayağına zülüm, çeçenlər,
Diz çökər önündə ölüm, çeçenlər.

Şanlı istiqlala şəhiddi xalqı,
Haqqın dərğahına pak yetdi xalqı,
İmperya səddini əritdi xalqı,
Köləlik məzarın qazdı çeçenlər,
Tarixi qanıyla yazdı çeçenlər.

Qadınlı, uşaqılı silah əlində,
Qanlar su yerinə axır elində,
Allahu-əkbərdir, hürdür dilində,
Ərzi məhvərinə salar çeçenlər,
Alar istiqlalın, alar çeçenlər.

16.12.1994

BİZİ ÖZÜMÜZƏ QAYTARAN OLA

İçimdə alışan şamdı ürəyim,
Dərdlərin əlindən damdı ürəyim,
Bu necə murazdı, kamdı ürəyim?
Gəlsin Şah İsmayıl, Qacar bu hala,
Bizi özümüzə qaytaran ola.

Ana ətəyində gizlənən oğul,
Addımı gəlin tək izlənən oğul,
Külək nə, mehdən də gözlənən oğul,
Doğulduğun evmi qeyrətə qala?
Bizi özümüzə qaytaran ola.

Kişi at belində əlində qılınc,
Başının altına qız qoyar balınc,
Utandır gözəllər-Sevda, Gül, Narınc...
Oğul dediyimiz Vətənə bəla,

Bizi özümüze qaytaran ola.

Donub damarlarda qeyrətin qanı,
Necə miskin edib Azərbaycanı?
Hanı Cavanşirin, Babəkin canı?
Qoymasın bir ana gözləri dola,
Bizi özümüze qaytaran ola.

Pulsuzlar gedirlər cəbhə xəttinə,
Vətənin yaralı qan sərhəddinə,
Nə oldu oğulun kişi qəddinə?
Ürək necə gedir qeyrətlə yola?
Bizi özümüze qaytaran ola.

Niyə içimizdə namus əzildi?
Niyə bu Vətəndən belə bezildi?
Hünər kəndirimiz əldən üzüldü,
Allah, içimizdən qorxunu ala,
Bizi özümüze qaytaran ola.

Yağının hələ də vayı olmayıb,
Xain ermənin tayı olmayıb,
Heç kəsə düşməndən dayı olmayıb,
Allah nizamlasın bizi haqq yola,
Bizi özümüze qaytaran ola.

Şadiman, çoxları qul olub vara,
Vətənin köksünə vurubdu yara,
Çəkilsin satqınlar, xainlər dara,
İblis ürəklilər payız tək sola,
Yaradan bizi də düz yola sala,
Bizi özümüze qaytaran ola,
Bizi özümüze qaytaran ola.

09.11.1997

EY ŞƏHİD

*Masallı bölgəsinin Tüklə kəndindən
Qarabağ savaşında şəhid olmuş İbadov
Əli İbad oğlunun müqəddəs ruhuna...*

Can Vətən, deyərək qalxdın ayağa,
Eylədin canını qurban, ey şəhid.
Boyandı al qanın ana torpağa,
Yer də, göy də dedi: Can, can, ey şəhid!

Sən ki, yurd-yuvanı bir Kəbə sandın,
Onun səcdəsiylə doğuldu andın,
Həm şərəf, həm namus oduna yandın,
Vermədin yağıya aman, ey şəhid.

Sığındı köksünə üçrəngli bayrağ,
Çəkdi yağılardan sinəsinə dağ,
Qanına bələndi əsir Qarabağ,
Düşmənin hiyləsi yaman, ey şəhid.

Bu acı mətləbi duyanlar da az,

Rahat mənzillərdə uyanlar dayaz,
Yaralı Vətənin siması bəyaz,
Bulmazmı Yaradan loğman, ey şəhid?

Boyanıb Çaldıran igid qanıyla,
Torpaqlar qandallı əsir canıyla,
Dünya usanmazmı bu divanıyla?
Etməzmi bu dərdə dərman, ey şəhid?

Tüklədə uyuyur o nakam məzar,
Ruhu yağılara etmədə həzar,
Şadiman bu halı ah ilə yazar...
Oxuyar, ağlayar ümman, ey şəhid.
22.06.1997 //Pirallahı

ŞƏHİDLƏR XİYABANI

Əsarətinə üsyan dünyanın qəm adası,
Nakam olmuş canların şəhid ruhlar odası,
Zencirləri qırılmış Vətənin qan-qadası,
Şəhidlər Xiyabanı!

Gözü yaşlı analar saçın yolur ah ilə,
Məmləkət üsyan edir qul olmuş sabah ilə,
Allah necə barışır bu suç, bu günah ilə?...
Şəhidlər Xiyabanı!

Xonçası qara geymiş igidin yas ocağı,
Cocuğu gözü yaşlı gəlinlərin qucağı,
Əli qanlı cəlladın min illik umacağı...
Şəhidlər Xiyabanı!

Diləkləri, amacı sinəsində boğulmuş,
Onsəkkizdən bu yana iki dəfə doğulmuş,
Öz halal torpağında, öz qanıyla yoğrulmuş,
Şəhidlər Xiyabanı!

Görməyib səyyarəmiz bu cürə sitəm, zülüm,
Lay-divar igidlərin sinəsi dilim-dilim,
İlahidən xəbərsiz yazılmış savaşı, ölüm,
Şəhidlər Xiyabanı!

Gözüyaşlı körpələr ata yoluna baxar,
Rüzgar da qan-qadadan ərzi yandırır yaxar,
Selmi, sumu bədənələr hər gün qoynuna axar?
Şəhidlər Xiyabanı!

Sonu olacaq görən bu tökülən qanların?
Şəhidlik ünvanına yazılan cavanların,
Allah hesabın çəksin qoy sonsuz divanların!
Şəhidlər Xiyabanı!

İçimdə vulkan olan, ərzi tutan acısan,
Yağı gülləsinə tuş sən qardaş, sən bacısan,
Özünü danan xalqın tək mənlük əlacısan-
Şəhidlər Xiyabanı!

Anaların köksünə dağ basma, özü közdü,
Yetər, daha məmləkət qanlı işğala dözdü!
Millet qul ola-ola öz canından əl üzdü,
Şəhidlər Xiyabanı!

Qərənfil matəmə boyanmış bəy məzarı,
Ağlayır sinələrdə ürəklər zarı-zarı,
Qəbirləri qucaqlar gəlin, ana, qız, qarı,
Şəhidlər Xiyabanı!

Nə vaxt sona yetəcək, ay Allah, bu müşküllər?
Lay-lay balam deməkdən qabar çalıbdı dillər...
Ağı deyir ağlayır bağçamızda da güllər...
Şəhidlər Xiyabanı!

Ey millətin istiqlal dünyasının günəşi,
Məzarlara sığınmış nakam ruhların nə'si,
Min yerə parçalanmış zəncirlərin atəşi-
Şəhidlər xiyabanı!

Sən nəhirlər ağladan ölkənin qibləgahı,
Qocadan cocuğadək hər evin səcdəgahı,
Dikiləcək min illər fələyə ana ahı...
Şəhidlər xiyabanı!

Şadiman ölsə bir gün ruhu səcdəyə gələr,
Başdaşından dünyaya ömürlük ah yüksələr,
Məzar-məzar önündə tənim doğulub ölər-
Şəhidlər Xiyabanı!
Şəhidlər Xiyabanı!
4-5.06.1994

QİSASA ÇAĞIRIR

Bizə ölmək olmaz, ey soydaşlarım,
Analar, bacılar, qan qardaşlarım,
Quru gözlərimdən axan yaşlarım,
Batıb əsirlikdə solanlar yasa,
Qisasa çağırır Vətən, qisasa!

Uşaqdan böyüyə ağlamaq yetər,
Özgəyə ümidlər bağlamaq yetər,
Bəddi, sinəmizi dağlamaq yetər,
Son qoyun bu yurddan olanlar yasa,
Qisasa çağırır Vətən, qisasa!

Bunu Pənahabad sarayı deyir,
Şuşanın o əsir harayı deyir,
Xocalıdan qopan el vayı deyir,
Batmalı qırğını salanlar yasa,
Qisasa çağırır Vətən, qisasa!

Harınlar kazino küncündə kişi,
Qumarda uduzmaq, udmaqdı işi,
Aslan ki, aslandı erkək ya dişi,
Batmasın saçını yolanlar yasa,
Qisasa çağırır Vətən, qisasa!

Ana övladına eyləyər ərki,
Basılsaq bu yurdun başına sərki,
Hər doğulan oğul sayılmaz ər ki,
Son qoysun ürəyi talanlar yasa,
Qisasa çağırır Vətən, qisasa!

Qurtul, anam, bacım, o göz yaşından,
Qara örtüyünü götür başından,
Silah al oğlundan, hər b qardaşından,
Düşsün yurd-yüvana dolanlar yasa,
Qisasa çağırır Vətən, qisasa!

Qana-qan olmalı ürəyimizdə,
Şir gücü bükülməz biləyimizdə,
Savaş! Savaş! Savaş! Diləyimizdə,
Batsın Qarabağı alanlar yasa,
Qisasa çağırır Vətən, qisasa!

Şah İsmayıl kimi Heydərimiz var,
Cavanşir qüdrətli çox ərimiz var,
Məmməd Əmin tək öndərimiz var,
Qoy düşsün min hava çalanlar yasa,
Qisasa çağırır Vətən, qisasa!

Bizə məğlub deyir hər yoldan ötən,
Çox meydan oxuyur hər gəda, yetən,
İnsana şirindir canından Vətən!
Qartal hünərini bilsin yarasa,
Qisasa çağırır Vətən, qisasa!

Qadın, yaddaşını səslə dadına,
Həcəri, Tomrisi gətir yadına,
Ağlamaq yaraşmaz indi adına,
O əllər yağını boğazdan asa,
Qisasa çağırır Vətən, qisasa!

Bu namus savaşı, bu qan savaşı,
Ayağa düşməli erməni başı,
Ey yurdun qeyrətli, ər vətəndaşı,
Nərə çək, nərəndən yağı qan qusa,
Qisasa çağırır Vətən, qisasa!

Ləkəli namusu qanla yuyarlar,
Namussuz olanın bağı oyarlar,
Qan alsaq dünyada bizi sayarlar!
Qorxağı kim duya, kim qulaq asa?
Qisasa çağırır Vətən, qisasa!

Şadiman, silahlan, dön silahdaşa,
O əsgər papağı şərəfdi başa,
Güllə ürəyinə dəysə də yaşa...
Qoyma, bu torpağı erməni basa,
Qisasa çağırır Vətən, qisasa!
Qisasa çağırır Vətən, qisasa!

26.02.1998

AĞI-DASTAN

20 YANVAR 1990-ci il
şəhidlərinin müqəddəs ruhuna...

Sinəsi yara, Bakı,
Yaxdılar qara, Bakı,
Yağının fitvasıyla
Qarışdı ara, Bakı.

Didilən canlarım oy!
Tökülən qanlarım oy!

Başım, qollarım hanı?
Axır köksümün qanı,
Qana susayan yağ,ı,
Sən verdin, aldın canı?

Bağlanan yollarım oy!
Zəncirli qollarım oy!

İgidim ölmə dayan,
Bağlı gözün aç, oyan,
Çərxin tərsə çevrilsin,
Bizi bu günə qoyan.

Lay-divar nərlərim oy!
Qeyrətli ərlerim oy!

Yağ,ı canın üzülsün,
Bəxt ulduzun süzülsün,
Bağrıma dəyən güllə
Ürəyinə düzülsün.

Sussuz dodaqlarım oy!
Sinədə dağlarım oy!

Lənkeranda ölən mərd,
Üzdü bizi şivən, dərd,
Qara geyib gələrdim...
Kəsib yolları namərd.

Dağılan sinələr oy!
Uçulan binələr oy!

Qalanın yolu bağı,ı,
Qalmışam qolu bağı,ı,
Gəlməyə yağ,ı qoymur,
Yol güllə dolu, bağı,ı.

Binədə şəhidim oy!
Əyilməz igidim oy!

Dilimi bağladılar,
Sinəmi dağladılar,
Arxamca gülənlərim
Üzümə ağladılar.

Torpağa düşənim oy!
Qanında bişənim oy!

Haqqımı min yol dedim,
Vətəndən hara gedim?
Qanun-höküm yağıda,
Kimə şikayət edim?

Ay şəhid cavanım oy!
Batırılan qanım oy!

Məzarsız qalan, şəhid,
Varlığı talan, şəhid,
Torpağında doğulub
Torpaqdan olan, şəhid.

Bəxtsiz igidlərim oy!
İtgin şəhidlərim oy!

Maştağa qana batıb,
Orda bir şəhid yatıb,
Tanrı qanı görmədi,
Dünyanın axrı çatıb.

Yollarda ölənəm oy!
Yüzə bölünənəm oy!

İstəklim güllələndi,
Köksü qana bələndi,
Ahımdan fələyin də,
Gözündən qan ələndi.

Nakam solanlarım oy!
Şəhid olanlarım oy!

Yatağın buza döndü,
Talesiz qıza döndü,
Ömrün yağı əlində
Sönən ulduza döndü.

İgid, qorxmaz ərim oy!
Didilən hünərim oy!

Bu sinəmi qəm yarar,
Gözlərim sə haqq arar,
Şəhid atasın balam
Ömrü boyu axtarar...

Əsir qalalarım oy!
Yetim balalarım oy!

Torpağa düşən, bacım,
Canla əlləşən, bacım,
Şəhid sinən didilib
Yuyulmur nəşin bacım.

Qanlı köynəklərim oy!
Ölən diləklərim oy!

Nə'şimi tanklar üyüb,
Can üstə min yol söyüb,
Məhkumam döymə, yağ,ı,
Məni öz bəxtim döyüb.

Tək ayaq məzarım oy!
Bu qanlı gülzarım oy!

Qara yanvar nə nəhsdi?
Yağı yolları kəsdi...
Əliyalın Bakımı
Öldürməyə tələsdi.

Sınan ayaqlarım oy!
Qanlı bayraqlarım oy!

Gecəmi gündüz etdim,
Zülümlə mərd böyütdüm,
Yağı tank altda əzdi,
Əcəb kamıma yetdim.

Şəhid ananlarım oy!
Ərsiz sonalarım oy!

Şəhid anam, bacım vay,
Aşdı başdan acım vay,
Kimə dil açım, Allah,
Yoxmu bir əlacım vay?

Batıbdı harayım oy!
Uçubdu sarayım oy!

Yağdı güllələr qəfil,
Bu dərdi götürməz fil,
Sən toyların qızıydın
Yasa batdın qərənfil.

Ah, qanlı güllərim oy!
Dəhşətli illərim oy!

Neftçalanı tutdular,
Sinəsin qanatdılar,
Tikəmiz boğazlarda
Haqqı-say unudular.

Bəbəkdə sellərim oy!
Köməksiz ellərim oy!

Düşmən tələ qurubdu,
Evdə üzə durubdu,
Sinəmdən qorxan yağ,ı
Kürəyimdən vurubdu.

Qanlı qucaqlarım oy!
Sönən ocaqlarım oy!

Ayaqlarım yox gələm,
Sınmış qollarım qələm,
Güllə başda, sinədə,
Ürək can vermir öləm.

Dayanan saatım oy!
Pozulan həyatım oy!

Yaram sürər ağlama,
Uzun sürər ağlama,
Örpəyi üzünə tut,
Yağı görər ağlama.

Ağrılı ürəyim oy!
Puç olan diləyim oy!

Anam, bacım qarada,
Min güllə bir yarada,
Yağı qaldı kənarada
Biz qırıldıq arada.

Dərdli dağım, daşım oy!
Şəhid vətəndaşım oy!

Yağı çırağın sönsün,
Sinənə əcəl ensin,
Nahaq qanlar tökənin
Qanı çaylara dönsün.

Haqsız güllənənim oy!
Əcəlsiz ölənəm oy!

Allah, bu necə işdi?
Süngü sinəmi deşdi,
Bağrımdan keçən güllə,
Min yol yerin dəyişdi.

Zəncirli Vətənim oy!
Min ölüb-itənim oy!

Yağını dərd əyəydi,
Qapısın vay döyəydi,
Sənə dikilən güllə
Ürəyimə dəyəydi.

Bəxti kəm sevgilim oy!
Öz qismətim, gülüm oy!

Qəddi əyilən canım,
Bağrı üyülən canım,
Əsirlik zindanında
Haqsız döyülən canım.

Zəncirli qollarım oy!

Heysiyyatım, arım oy!

O vay sözünə qurban,
Çıxan gözünə qurban,
Bircə oğul itirən,
Özüm özünə qurban.

Sinəsi dağlarım oy!
Min yerdə ağlarım oy!

Dağ-daş nalədən dindi,
Yaralı qəlb döz indi,
Ölüm əcəl işidi,
Heyif, yağlı sevindi.

Yaralı gözlərim oy!
Ağlar gündüzlərim oy!

Nahaq qanlara uyan,
Zülmün Tanrıya əyan,
Balan atasız qalsın,
Məni atasız qoyan.

Qanlı dodaqlarım oy!
Sınan budaqlarım oy!

Suraxanı, yol qanlı,
Həm sağ, həm də sol qanlı,
Düşmən atan güllədən
İgidim yarımcanlı.

Çəkilməyən dərdim oy!
Qalıb yerdə mərdim oy!

Şəhid qollarım üstə,
Ağlı desin el pəstə,
Səni bu hala salan-
Ürəyimdən su istə.

Soyuq otaqlarım oy!
Qara yataqlarım oy!

Min-min güllə çapardı,
Başımı tank qopardı,
Mən səni tək qoymazdım,
Qəfil güllə apardı.

Mənsiz qalan yarım oy!
Əhdə vəfadarım oy!

Yağlı köksümü diddi,
Öldürdü kama yetdi,
Yarsa mənim üstümdə
Özünü şəhid etdi.

Dünyada gərəyim oy!
Sən mənim mələyim oy!

Bu güllə hardan yağır?
Tökülür ağır-ağır.
Aç gözünü bax, fələk,
Parça-parçadır bağır.

Kimdən haqq diləyim oy?
Dünyada gərəyim oy!
Gəncənin yolu müşkül,
Güllə açdı qəlbə gül...
Nahaqqı haqq eyləyən,
Qanunun başına kül.

Sönən sobalarım oy!
Dərdli obalarım oy!

Laçının yolu yağı,
Güllədir solu-sağı,
Məni Şuşamdan edən
Balan görsün yurd dağı.

Dərdli Qarabağım oy!
Pozulan növrəğim oy!

Qubanın yolu bəlli,
Tanklar gəlir yüz, əlli,
Qalmısan qan içində
Yox dada yetən, elli.

Qəfil fəlakətim oy!
Əsir məmləkətim oy!

Belə əsmə qəm yeli,
Tutub zülüm, qan eli,
Gülləni yağdıranın
Haqdan kəsilsin əli.

Bağrımı paralar oy!
Dərd məni qaralar oy!
Xankəndinə tank çapar,
İçimizə qəm yapar,
Qanımızı tökəni
Əzrayıl, özün apar.

Qurda yem canlarım oy!
Günahsız qanlarım oy!

Dilim lal, ürəyim qor,
Qanun, höküm əldə zor,
Günümüzü tar edən
Görən gözün olsun kor.

Bükülən dizlərim oy!
Boğulan sözlərim oy!

Göyçənin bağı qandı,
İnsaf, mərifət yandı,

İmperiya əliylə
İrəvan Yeravandı.

Hanı igid ordum oy?
Əldən gedir yurdum oy!

Ağdərəni tutdular,
Spitak ucaltdılar,
Bağrımdakı körpəyə
Qəfil güllə atdılar.

Evdə yananlarım oy!
Çöldə donanlarım oy!
Göyçə gölü qanlıdır,
Göyləri dumanlıdır,
Yağı əldə məzarlar,
Necə ah-amanlıdır.

Ağır müsibətim oy!
Qanlı hekayətim oy!

Ünüm haqqa ucalsın,
Düşmən dərddən qocalsın,
Məni yurdumdan edən-
Yurdun yadlara qalsın.

Qanlı ev-eşiyim oy!
Gülləli beşiyim oy!

Naxçıvanım dardadır,
Haqq, ədalət hardadır?
Harda ki, qan tökülür
Allahsızlıq ordadır.

Ağrılı günlərim oy!
Bağlı düyünlərim oy!

Yaman gün gedər, gəlməz,
Mərd namərdə əyilməz,
Zor ilə alınan yurd-
Özününki deyilməz.

Əldən gedən elim oy!
Qıfıllanmış dilim oy!
Güllə şimşək tək çaxır,
Küçədən qanlar axır...
Sən can üstə, şəhidim,
Gözüm gözünə baxır!

Gücüm çatmır sənə oy!
Düşmən daşa dönə oy!

Yağı quduzdu, yaddı,
Köksə min güllə atdı,
Əcəl olsa nə dərdim?
Öldürənim cəlladdı.

Yoxdu bir günahım oy!
Hardadı Allahım oy?!

Ağlasın kaman, neyim,
Kəsilib daha heyim,
Öz gülləmdi sinəmdə
Bu dərdi kimə deyim?

Tanklarla döyüldüm oy!
Yetiş dada öldüm oy!

Sumqayıt yolunda qan,
Bədən öldü, uçdu can,
Alimi tank altında
Yox olsun belə dövrən.

Kağızım, qələmim oy!
Qaralan aləməm oy!

Sumqayıtı çaldılar,
Qan töküb alçaldılar,
Yurdun alimlərini
Tank altına saldılar.

Şəhid olan adım oy!
Boğulan fəryadım oy!

Hava şaxta, soyuqdu,
Qəlb güllədən oyuqdu,
Allahın günahı yox,
Yuxarıdan buyruqdu.

Qanla dolu küçəm oy!
Ay imkansız gecəm oy!

Qurda ümid əbədi,
Haqsızlıq haqqı kəsdil!
Şirinxanım bir bülbül...
Çırpındığı qəfəsdil.

Ölən həqiqətim oy!
Didərgin millətim oy!!!
26.01.1991-27.10.1991

ÖZÜMÜ AXTARIRAM

TƏK SƏNİ İSTƏYİRƏM

Tək səni istəyirəm,
Döyəsən pəncərəmi.
Qapqara zülmət ola
oyatmadan aləmi-
Açam qapını,

qıram tənhalığın sapını.
Gələsən otağıma,
Girəsən könül bağıma, ilhamım.
Hər şeyi unudaq,
o zərif hisslərin acısını, şirini dadaq.
Seyrangaha çıxacaq təbimin dolan çağı,
Onsuz da bu tənhalıq mənə yağdı!
Alışacaq bir yerdə için-için,
yanaq hər ikimiz ürək üçün.

***

Tək səni istəyirəm gözüm dolanda,
Başımın üstünü sükut
qara bulud kimi alanda.
Çatasan dadıma,
yetəsən bu çilgün anlarda dəli fəryadıma.
Kimsəyə könüldən vurulmadım,
Hardasan ey mənim adım?
Biz ki, bir-birimizlə dərdimizi bölürük,
Kağızsız, qələmsiz ölürük.

***

Tək səni istəyirəm, ilhamım,
Gəl, tənha gecələrimin yaraşığı,
Şirin Xanımın bəxtsiz taleyinin aşığı,
Sinəmi didib parçalayan acılara,
Dünyanın için doğrayan sancılara,
Bütün dəhşətli ölümlərə,
İnsanları müti edən zümlərə
təsəlli olaq,
Ucalıqda qalaq-
Altundan da qiymətli,
kağız və qələmlə,
Bu sirli aləmlə,
İmisti sözümlə,
Açıq gözümlə qələbə çalaq,
Qələbə çalaq...!

10.06.1992

DAŞ ÜRƏKLƏR

Daş ürəklər-
İçinizdən bir atım çay göyərəydi...
Susuzluğa həsrət,
alışan ürəyə təsəlli kimi,
Dəli fələklər tək yüyürəydi,
insafınız cadar-cadar
kөнülləri sulamaq üçün,
Coşmayaydız ayna tək,
ürəyi bulamaq üçün.

***

Daş ürəklər,
Sübhün gözləri tək yaşlı gözlərə baxın,
Laqeydliyi, tanrısızlığı
siz allah buraxın,
Əlinizdə imkanınız,
sığınmağa damınız,
Vallah, yüksüz dünyaya hamınız...

***

Daş ürəklər,
barı, təsəlli olun bir koruşan ocağa,
Axı bizi Tanrı yollayır son dayanacağa!
Ölümdən qaçmaq mı olur?
Əzrayıldan baş açmaq mı olur?

***

Daş ürəklər,
Bürünməyin zülm yorğanına,
Atmayın özünüzü cəhənnəmin yarğanına,
Sual-cavab günü gələr...
Allah başınıza daş ələr,
Daş ələr...

05.11.1992

GECİKMƏYİN

Bu dünyanın dərdlərini bilə-bilə,
Dərmansızın əzabların
soyutmağa gecikməyin.
Bir xəstənin yatağanı kəsib duran,
Əzrayılı yubatmağa gecikməyin.
Ürəkləri çilik-çilik eləməyə
dəqiqə, an bəs eyləyər,
Yaman dillər, yman gözlər o qədər ki,
Min bir tale yollarını nəhs eyləyər.
Ürəkləri ikiayaqlı şeytanlardan
qutarmağa gecikməyin,
Hiylələri ədalətin dəryasında
batırmağa gecikməyin.
İlahinin varlığına tapınaraq,
İblislərin kölgəsindən sapınaraq,
Yasda, vayda ağlamağa,
Toyda qəlbədən çağlamağa gecikməyin.
Lazım gəlsə el yolunda son paranı
bölməyə də gecikməyin,
Haqq yolunda kişi kimi
ölməyə də gecikməyin.
Gecikməyin.

05.11.1992

YOL GEDİRİK...

Qapılıb tənha otağıma,
Sığınıb qələmimə və varağıma,
Ümidlərimin dayanacağında
daldalana-daldalana,
Ağrı, acılardan bulana-bulana,
Qoşuluram ün yetməz axına,
Buraxmıram ilğımları yaxına.
Yol gedirik,
Sabaha qovuşmaq üçün,
Tanrı ilə danışmaq üçün...
Yol gedirik,
Ehtiyat etdiyim bircə ürəkdir,
Qırar ömrümü yarı yolda,
Arzularımın başibəlali,
Taleyim qalmaqalda,

Elə hamımız məzara qədər çalışırıq,
Duyğularla alışırıq, çarpışıq.
Sabahki yoxluğumuzu düşünmədən
bir-birinin işinə qarışıq...
Nə Allah yadımıza düşür,
nə də bir gün
bu dünyadan köçməyimiz.
Yalnız yalançı zirvələrə
can atmaqdır səyimiz!
Qəlbimizlə döyüşə-döyüşə,
Taleyimizlə deyişə-deyişə,
Yol gedirik.
Kimi para üçün,
Kimi də əlacsız dərdinə çara üçün...
Dizimiz bükülənə qədər,
Gəncliyimiz, sağlamlığımız
xəzan olub tökülənə qədər,
Bir andan sonra ölənə qədər...
Yol gedirik.
Yol gedirik.

03.02.1992

AYRILIQ

Saldın varlığımı dərdə, qüssəyə,
Qoymadın könlümü bir gülümsəyə,
Böldün ürəyimi iki hissəyə,
Günahsız qəlbimə talan, ayrılıq,
Canı cəfalara salan, ayrılıq.

Başdan-başa fitnə o kainatın,
Yalandır, rüyadır soyuq büsatın,
Könlü qüssələrə alırsan-satın,
Qoymursan gülməyə bəxti, ayrılıq,
Sən belə qurmusan xətti, ayrılıq.

Bir zaman od qoydun Azərbaycana,
Eli dərdə saldın, qəsd etdin cana,
Cənub yad əllərdə hey yana-yana...
Yurduma dağ-düyün çəkdin, ayrılıq,
Qəmləri üstünə tökdün, ayrılıq.

Min-min qanunları hey kəşf edirsən,
Adəm qapısına, əfsus gedirsən,
Zehni mərəkəylə neyçin didirsən?
Sönübdü diləklər niyə, ayrılıq?
Sındıbdı ürəklər niyə ayrılıq?

Yamandır gəlişin qoca dünyaya,
Hesabda pisliyin heç gəlməz saya,
Əzabına dözməz nə dağ, nə qaya,
Həsətli gözlərə nəm-yaş, ayrılıq,
Ağrılı ürəyə bir daş ayrılıq.

Həyata qüssələr axır dilindən,

Ürəklər salamat çıxmaz əlindən,
Elə saç olmaz ki, salmayasan dən,
Hökmü-əmələndən yaman, ayrılıq,
Çəkir bəlaları zaman, ayrılıq.

Çağrılmaz qonaqsan, qəfil gəlirsən,
Qəlbləri qırmaqda zirvə dəlirsən,
İqamətgahında çox yüksəlirsən,
Qəmə, qüssələrə açar, ayrılıq,
Əlindən ürəklər naçar, ayrılıq.

Hökümlər, qanunlar çox-çox yazırsan,
Taleyə heç nədən quyu qazırsan,
Bəzən həddi aşıb, yolu azırsan,
Heçnə düşündürmür səni, ayrılıq,
Bu dəhşətə salır məni, ayrılıq.

Ah, yeddi hərfin sədasına bax,
Ürəklərə dəyən qadasına bax,
Qanunlar çıxaran ədasına bax,
Başdan-başa ölüm və qan ayrılıq,
Əlindən odlanır cahan, ayrılıq.

Qubarlı, mükəddər olur ürəklər,
Bəzən heçə dönür sonsuz diləklər,
Çılğın əməllərin xəzri küləklər,
İnsanlıq mülkünü gəzən, ayrılıq,
Amalı, istəyi üzən, ayrılıq.

Səfil diyarında oyunun saysız,
Ömür keçirmisən çox günsüz, aysız,
Dəqiqən olmayıb naləsiz, vaysız,
Şadlığa, sevincə sonsan, ayrılıq,
Sən qəfil ölümə donsən, ayrılıq.

Məhəbbət əlindən yığılıb cana,
De, əzab vermisən nə qədər cana?
Dünya əmələndən gəldi cəzana,
Ay həsrət, iztirab, zülüm, ayrılıq,
Fikrə, düşüncəyə ölüm, ayrılıq.

İldırımlar tək çox çapıb keçdin,
Qəmləri axtarıb, şadlığı biçdin,
Ürəyi özünə yurd-yuva seçdin,
Ələmdir, kədərdir balan, ayrılıq,
Qəmi kaman tək çalan, ayrılıq.

Şadimanın qəlbi düyünlü-dağlı,
O vüsal evinin qapısı bağlı,
Heç etdin şüuru, heç etdin ağı,
Hiyləni, fitnəni quran, ayrılıq,
Qəlbimə əzəldən boran, ayrılıq.

19.04.1978/ /Yasamal

CAN ÜRƏYİM

Ahu tək səyyad əlində,
Alışdın giryan, ürəyim.
Açarsız qifil dilində,
Odundan büryan, ürəyim.

Ahımla düşdün odlara,
Qorumdan ocağım qara,
Gətirər şəninə qara,
Həm şöhrət, həm şan, ürəyim.

Quduzlar beynini yeyər,
Qanana qanmayan deyər,
Ev yıxan hər qapı döyər,
Söyləyər hədyan, ürəyim.

Bələdir bəlkə fəzadan,
Açılmaz başın qəzadan,
Qurtula sən tək əzadan,
Bir yolluq bu can, ürəyim.

Uyma hər çağlar ahəngə,
Ağılla gəl çıxma cəngə,
Ömür ki, min yoxuş, döngə,
Biryolluq gəl qan ürəyim.

Doğuldum düşdüm bəlaya,
Atıldım bu od qalaya,
Səcdə et, Allah-talaya...
Axırı bir an, ürəyim.

Köz basıb həbsiz yarama,
Özgədən dərman arama,
Namərdlər desə qarama...
Eyləmə qan-qan, ürəyim.

Şirinə hicran evisən,
Dərdlərə dözən divisən,
Qəfəsdə haqqı sevirsən...
Can ürəyim!
Can ürəyim!
30-31.03.1991

NƏ SƏN BİLDİN, NƏ MƏN

Bacım Mirvariyyə

Vaxtsız ağarmış saçların
içimdən ağ ciğirlər saldı,
O yaş dolu gözlərinin atəşi
əbədi gözlərimdə qaldı,
Tufan nə vaxt başımızın
üstünü aldı?
Gənclik də, hərarət də,
səadət də getdi əldən,
Nə sən bildin, nə mən.

***

O pənbə dodaqlarının atəşi
söndü yad nəfəsdə,
Bəxtin, taleyin, sevincin
qaldı əbədilik qəfəsdə,
Bir zaman ömrünü bağladığın
nakəs ayrı həvəsdə,
Acılı illərin dən-dən,
Nə sən bildin, nə mən.

***

Gözündə dondu səadətın yazı,
İçini, bənizini, həyatını puç etdi bu yazı.
Sındı əbədilik vüsəl sazı,
Çökdü taleyinə sis, duman, çən,
Nə sən bildin, nə mən.

***

Gözündə kölgələndi buludlar,
Bir nankor əlində hər anın, saatın buludlar,
Tufanlara dözmüş ümidlərin palıdılar,
Gözü yaşlı çocuqların ətəyindən tutar,
Özlərini o imisti qucağına atar,
Ağrılı səadətənlə qucaqlaşib yatar,
Ümitsizlik içində arzular düşdü dildən,
Ağır gəldi il-ildən,
Nə sən bildin, nə mən.

***

Şadimanın ağrılı yollarının mərd bacısı,
Nə çox imiş taleyimizin acısı,
Ömrümüz də, illərimiz də, dillərimiz də ası,
Halını soruşanda «yaxşıyam»
kəlməsi axdı dilindən,
Bağırın para-para, dən-dən,
Nə sən bildin, nə mən.

18.11.1991

MAVİ YUXULARIM

Gecələr qara örtüklü fələklər,
Mavi donlu mələklər,
Mavi tüllər çəkir gözlərimə,
Alovdan don biçir sözlərimə...
Alır ağışuna könlümü diləklər,
Sanki bəmbəyaz küləklər,
Mavi yuxular,
bağrımı didən qorxular,
Atır məni kainatın izlərinə,
Batıram fikir dənizlərinə,
Göydə durnalar tək,
Vücudum ən yüngül çəki,
Pənbə buludların üzəriylə uçuram,
Gah rüyadan və yalandan qaçırım,
Gah da əlçatmaz, ünyetməz,
Bu sehirin sonu bitməz
ulduzları qucuram.
O qapqara buludlara acıram,

Sanki ayrı bir dünyanın,
Gözəlliklə dolu röyanın,
Qapılarını açır,
Günəş təkə nur saçır
mavi donlu mələklər üzümə,
***

Bütün məmləkətlər mavi şəkildə
görünür gözümə.
İçimdə acılarla dolu yasım,
Əynimdə mavi donlu libasım,
Nalə çəkən könül sazım,
Üzümə gülən alın yazım.
Qansız, savaşırsız, ölümsüz,
Divansız, sərhədsiz, bölümsüz,
Bir səyyarədə dolaşıram,
Bu dünyadan çəkdiklərimi,
Vərəqlərə tökdüklərimi...
Mavi donlu mələklərə danışırım,
Bu atəşlə alışırım.
Ayrılmaq istəmirəm,
Heç kəsə demirəm,
Mavi yuxuların şirinliyindən,
Vücudumu bir heyrət bürüyür,
Və heyrət buzları əriyir,-
bu sehrin dərinliyindən.
Gecələr mavi paltarımda,
İçimdə ilham adlı yatarımda,
Mavi donlu mələklərlə,
Məni ovsunlayan fəlakətlə
Tanrıya üz tuturam,
Haqqın dərğahına çatırım!..
Zaman naləsiz, ahsız,
ruhlar günahsız,
ruhlar günahkar,
ətrafımda dolaşır,
mənimlə piçildaşır.
Ömrün dönüklüyündən,
Cəzaların böyüklüyündən,
Dünyanın faniliyindən söz açırlar...
Önümdə o yan, bu yana qaçırlar!
Mən də mavi yuxularımla,
İçimi didən qorxularımla,
Dərdləşirəm onlarla,
Min bir dərdli canlarla!
Beləcə səhər açılır,
Nur saçılır,
Otağıma al günəş dolur,
Mavi donlu mələklər,
içimə sığınmış diləklər-
Harasa tələsən qaranlıqda solur-
Mavi yuxularımla,
Ölümdən ağır qorxularımla,
Bir göz qırpımında yox olur...
Əzab verən min bir xülya,
Qanla dolu dünya,
Sinəmə ox olur...

05.12.1992

BACIM
Bacım Xaniməyə.

Çətin günlərimin anası bacım...
Sən yaşca məndən kiçiksən,
acı taleyimin sorağı oldun,
Zülmətində yığılıb durduğum
qara bəxtimin çırağı oldun.
Bu tənha könlümə ümid beşiyi,
Amandır, əksiltmə üstümdən qayğıkeşliyi!
Ümitsiz günlərimin möhnətində boğularkən,
Qayğıkeş gözlərinin günəşiylə
yenidən doğularkən,
əlini çəkmə üstümdən!
Vallah gözlərim acısır
içdən qoru alışmayan tüstümdən.

***

Çətin günlərimin anası bacım...
Dərd hər gün döyür
qəlbimin qapı-pəncərəsini,
Anlarım ölçə-ölçə qəmin dərəcəsinə-
Zaman qapımdan qaçaq düşür,
İllərim bir-bir suya həsrət
balıq tək əlimdən sürüşür...
Mənim də bəxtimə
gecə-gündüz qəm yemək düşür.

***

Çətin günlərimin anası bacım...
Hərdən əsəbi oluram
taleyin bəd gərdişindən,
Qopara bilmirəm qara bəxtimi
fələyin qanlı dişindən!
Boşalıb-doluram şimşəklərlə öcəşən,
Yaşamaq eşqiylə əzrayılla əlləşən-
ürəymin yeri-göyü titrədən fəryadından.
Amandı, sən Tanrı, sil bu umu-küsünü
yadından, yaddaşından.
Usanma bu narahat bacının
Qapqara, imisti göz yaşından.
Düşün, bu tənha bacının
insan hənirtisinə həsrət ehtiyacını,
Qırma soyuq ürəkdən,
soyuq dillərdən qopan sözlərlə
könlümün son əlacını.
Atma yad küncələrə,
yad gecələrə bu tənha bacını.
Qorxuram tənhalığın o qurd hovundan,
Bir canlının əsir edəcək məkirli tilovundan.

***

Çətin günlərimin anası bacım...
Bu şair könlümü ovutmağa,
Dərdimi başımdan dağıtmağa-
Bir xoş baxışın bəs edər mənə,
Əksiltmə bir an belə onu ürəyindən,
Bu gün agah edirəm səni bu diləyimdən.

***

Çətin günlərimin anası bacım...
Bir ovuc ürək hərarətinlə,
yaralı könlümə yara.
Səndən uzaq olsam belə ayla, illə,
Sən məni dinlə,
Sən Allah, sən Tanrı,
Sən məni ara,
Sən məni ara.
Çətin günlərimin anası bacım...

03.06.1992

QANUNSUZ DOĞULMUŞ QIZCAĞAZA

Sənin göz yaşların
atəşli könlümə ocaq,
Qəlbimdə oyandı
mərhəmət hissi qucaq-qucaq.
Titrək əllərim uzanar yoluna...
Qolarım sarılar qoluna.
Yaralı köksüm sənə isti qucaq,
Ana nəvazişindən,
ata qayğısından uzaq bala,
Saldı həyatın uçurumları
cocuq həyatını qeylü-qala!
Nə çılgıncasına hönkürtüylə
nalə çəkdin?
Qəmini qəlbimə tökdün.
Onsuz da yaralı könlümdə
min bir dərdi-qəm,
Ağlatdı qəlbimi
narahat baxışlarındakı nəm.
Səni bu dünyaya atana-ölüm,
Qiyamət günü gələr
kəsər qapısının kəndarın zülüm.
Sil göz yaşlarını,
dünya keşməkeşli,
Bizi anbaan izləyən həyat canavar-dişli.
O kiçik vücudunu ələ al,
Özünü zamanın axarına sal.
Döyüşkən iradənlə irəliyə get,
Ən uca zirvələrə yet.
Dünya başdan-başa mübarizə,
Ölümüylə, zülmüylə qan çıxıb dizə,
Bu əzablı yolları şərəflə keçmək qalır bizə.
Ümidini qırma,
sığınıb Allaha-
məğrurluqla, namusla get sabaha.
Anan içkiyə möhtac,
Atanın ölmüş cismində ruhu ac,
Sən isə iradəsiz qadının,
Qeyrətsiz kişinin atdığı
səhv addımın qurbanı.

***

İndi sən tənha ikən,
səni bu dünyaya atanlar hanı?
Qanunsuz doğuldun
bir ağılsız qadının bətnindən,

Bəlkə də xəbəri olmadı
onun heç bir dindən,
Allah özü saxlasın iradəsiz
qadınları bu rüsvayçı gündən...
İndi içki məclislərinə qul anan,
Özü bildiyi kimi halına yanan-
Necə qoruyacaq
on bir yaşlı qız vücudunu?
Ay qanunsuz doğulmuş biçarə qızcağaz,
Bəxtin parça-parça, qırıq-qırıq saz,
Qəmli gözlərindən
görürəm bədbəxt olduğunu,
Bişərəf anan bilmirmi
bu adla doğulduğunu?

***

Ey dünyaya qanunsuz
körpələr gətirənlər,
Namusunu, qeyrətini
heyvani hisslərlə itirənlər,
Kişilərin bir saatlıq
şirin dilinə aldanmayın,
Hər riyakar ürəyə yanmayın.
İradəsiz vücudunuzla döyüşün,
Baxın hara gedir axırı bu yürüşün?
Qanunsuz doğulanlar dünyaya zillətdi,
Kiçilən, heyvaniləşən millətdi.
Nədir bu günahsız tiffillərin günahı?
Gec-tez tutar sizi onların ahı.
Hər məkirli qəlbə, ürəyə yanmayın,
Ömrünüzdə bircə an da aldanmayın.
Cocuqlar hamısı məsum, hamısı fağır,
Səhv addımdan fəlakət doğur!

***

Siz deyin, ey məhəbbəti
özünə eyş-işrət bilənlər,
Dünyanın güclü varlıqları «ərlər, ərənlər.»
On bir yaşlı köməksiz qızcağaz
kimdən imdad diləsin?
Kimə ata, ana desin?
Bu tiffili kim atıbsa bu məkirli dünyaya,
Tanrı dözməyəcək vaya.
Haqqın gözü imanlarla, dinlərlədi.
Bu tiffillər minlərlədi,
Bəbəkləri əbədilik nəmdi.
Onları cahana atanların
axirəti cəhənnəmdi,
Cəhənnəmdi...

26.06.1992

NİGARANAM

Bu dünyanın qüssə dolu sabahına inamım az,
Qarlı qışdan üzü bəri uzaqlardan əl edir yaz,
Göylər sirlə, günəş altın, yol gözləyən yollar bəyaz,
Bu sərsəri oyunların hər sirrindən, nigaranam,
Dünyanın üst qatı asan, mən dərinədən nigaranam.

Ağrı-acı qıvrılıbdı ilan tək köks içində,
Çöhrə gördüm, könül gördüm, vicdan gördüm hər biçimdə,
Bu nakişi zamanənin nə var desən o içində,
Haqq qıfılı itirilmiş açarından, nigaranam,
Sürünəni ayaqlarda, uçarından, nigaranam.

Dünya içi alovlanan bir məşəldi yanacaq hey,
Namərdi min qədd əyilən, mərdi sızlar yanıqlı ney,
Sürükləyir eniş-yoxuş min illərdi bizi giley,
Yerlərə səd ət bədənələr, ölümlərdən, nigaranam,
Ərzi-göyü ram eyləyən zülümlərdən, nigaranam.

Sinəm, bağrım köpüklənən bir nəhrdi qalxıb ərşə,
Əyilməzdir dağ vüqarım, amadədi hər döyüşə,
Zərif qadın vücuduma sığmaz, Tanrım, bu əndişə,
Acıları dağlar boyda insanından, nigaranam,
Hiyləsi min fil aşırın hər anından, nigaranam.

Şadımının sinəsində dünya sığmaz möhnəti çox,
Səadəti bircə anlıq ömrü boyu zilləti çox,
Bu dövrənin hər addımı ürəyinə zəhərli ox,
Min il belə hönkürəcək sözlərimdən, nigaranam,
Ürəklərin için görən gözlərimdən, nigaranam...

07.10.1992

RÜBABƏ

*Sevimli şərq ustası Rübabə xanım
Muradovanın müqəddəs ruhuna.*

Bu nə atəş, bu nə yanğı, bu nə od,
Bu nə niskil, bu nə nalə, bu nə dad,
Od qaladı bağrıma o ah, fəryad,
Səsindəki iniltilər, Rübabə,
Qəlbə doldu giziltilər, Rübabə.

Zəngulədən könlümə od hopubdu,
Hər şərqindən min yol qəlbim qopubdu,
İlham atım əngin göydə çapıbdı,
Acıları vurmub üzə, Rübabə,
Güc gəlibdi yanan sözə, Rübabə.

Gecələrin Araz keçən uyğular,
Gündüzlərin haqsızlıqlar, qayğılar,
Zəncirlənmiş, sərhədlənmiş duyğular,
Ürəyində tonqal çatdı, Rübabə,
Sənətini dərd yaratdı, Rübabə.

Allah verdi sənə gözəl bir səsi,
Həm bənzərsiz, həm qənirsiz nəfəsi,
Çoxdan söküb sərt, tikanlı qəfəsi,
O Koroğlu zəngulələr, Rübabə,
Min il keçsə qəm güllələr, Rübabə.

Şərqi böyük ulduzusan el bilir,
Hər ağrını dəli mizrab, tel bilir,
Təbrizimə yetmiş səsi yel bilir...
Əcəl qondu qəfil cana, Rübabə,
Ruhun uçdu Savalana, Rübabə.

Heydərbaba qara ördü başına,
Ağ buludlar güc gəldi göz yaşına,
Duman çökdü Ərdəbil dam-daşına..!
Araza da qan ələndi, Rübabə,
Musiqimiz güllələndi, Rübabə.

«Bəxtiyarlıq» yazarımız yazardı,
Öz əliylə öz qəbrini qazardı,
Sənin şərqin şad ölkədə azardı...
Uçardı hey Araz üstə, Rübabə,
Ürək xəstə, könül xəstə, Rübabə.

Parçalanmış yurd ağılatdı Allahı,
Ayrılıqdan ölənlərin günahı,
Qəm örtüklü gecələrin sabahı,
Tilsimləndi boğazında, Rübabə,
Zili ötdü avazında, Rübabə.

Vətən qızı, ruhun könlün mehmanı,
İsmarladın haqq səsinə sən canı,
Nəğmə çəşən damarımın al qanı,
Şərqin ulu səs anası, Rübabə,
Muğamatın haqq sonası, Rübabə.

Şirin Xanım, elin sözü yaqutdu,
Füzuliyə Rübabəni bir tutdu,
Ruhun cənnət, cismin qəbrə tabutdu,
Yaşayarsan min illərdə, Rübabə,
Adın gəzər bu ellərdə, Rübabə.

13.09.1992

ANLARIM

Könlüm bir qığılcım,
Yana-yana gedirəm bu yolu.
Duyğularımın zəncirli qolu,
İlləri bağrımın atəşinə bükə-bükə,
Ümidlərim tikə-tikə,
Atıram illəri zamanın zindanına...
O döyəclədikcə,
boyanır arzularım,
istəklərim al qanına,
Bir ağrı çökür duyğularımın canına!
Qəfəsində çırpınan
bir quşdur hər saatım,
Narahatdır bu həyatım.
Uçmaq istəyir
ünyyətmez ənginliklərə,
Ümitsiz çağa tək
hıçqıra-hıçqıra min kərə,
Əl açır günlərin mürvətinə,

Sığınır haqqın, ədalətin qeyrətinə.
Günü-günə calayır,
Bu oddan yoğurulmuş
Şirin Xanımın içində
bir anda min ocaq qalayır.

07.12.1991

ÜŞÜDÜM

Üşüdüm gözlərin xəyanətindən,
İblis ürəklərin bəd niyyətindən,
Üşüdüm sevginin soyuqluqundan,
Sısqa baxışların donuqluqundan,
Müdrük duyğuların oyuqluqundan.
Üşüdüm yalanın qaralarından,
O haram ciblərin paralarından,
Dünyanın sağalmaz yaralarından...
Əyilməz qəddimi əydi bu ələm.

***

Üşüdüm, tək otaq, bir mən, bir qələm.
Əyilməz qəddimi əydi bu aləm,
Yetmədi Tanrıya, yetmədi naləm.
Zaman çıraq tutdu əyri işlərə,
Ürəklər sındıran pis vərdişlərə,
Quduzluq bəxş edən haram dişlərə.
Soyuq baxışların dönüklüyündən,
Eşqin, məhəbbətin sönüklüyündən,
Qara yalanların böyüklüyündən,

***

Üşüdüm, İlahi, üşüdüm, yenə,
Yandı sitəmlərdə günahsız sinə.
Üşüdüm—tökülən nahaq qanlardan,
Yaşamaq eşqiylə solan canlardan...
Bir-birinə yağı bu insanlardan!
Sitəmləri sonsuz dünya nə yaman?
Aman istəyirəm, ey Tanrım, aman!
Üşüyə-üşüyə soldu varlığım,
Çırpındı qəfəsdə can vüqarlığım,
Qaraya büründü bəxtiyarlığım.
Dünyanın fəqanı göylərdə gülüş,
Qurtarmaq bilməyir min illər döyüş.
Əzablı vuruşda bu Şadimanın,
Tanrım bilməm niyə almayır canın?!..

03.12.1991

BU HƏYATI İSTƏMİRƏM

Ürəyimi döyəcələyən əzabların ölçüsüyəm,
Hər ağrıya, hər acıya mən dəmirəm.
Ulu Tanrım, həqiqətin, səadətin elçisiyəm,
Bu həyatı istəmirəm.

*

Min illərdir yol yoldaşı xeyrlə şər,
Qəzəbiylə bir-birinin köksün deşər,
Ayaqlara qapanıbdı yazıq bəşər...
Bu həyatı istəmirəm.

*

Həqiqətim qapıların arxasında öləcəksə,
Əliqanlı yağı, düşmən torpağımı böləcəksə,
İftiralar ayaq açıb pak üzlərə güləcəksə,
Bu həyatı istəmirəm.

*

Əgər dövrən arxa dursa hər əməldə xəbislərə,
Ağıl, idrak meydan versə qara ağızlı hissələrə,
Dərgahına sığındığım Tanrım yolsa iblislərə...
Bu həyatı istəmirəm.

*

Ey Allahım, torpaqlara gömülmə pak diləyimi,
İnsaf eylə gözlərimdə qoyma, böylə istəyimi,
Fəqət, sonra al, parçala murazınla ürəyimi,
Bu həyatı istəmirəm.

*

Xəyanətlər bu dünyanın gözün deşir,
Yalan, hiylə dərisinə heç sığmayır hər gün şişir,
Əcəlsiz də hər insanın taleyinə ölüm düşür...
Bu həyatı istəmirəm.

*

Mənsəbbazlar, tayfabazlar parçalayır
torpağımı para-para,
Həqiqətlər, sədaqətlər düşüb tora,
Bu zülümlər, bu əzablar çəkir dara,
Bu həyatı istəmirəm.

*

Düzgünlüyü aramızdan süpürənlər,
Namusa da, qeyrətə də, insafa da tüpürənlər,
Vicdanların qarşısında «pir» edənlər,
Bu həyatı istəmirəm.

*

Qıymə-qıymə varlığını çəkin şişə,
Bu əzablı məhv olmağım ruhunuza versə nəş'ə,
Qoymaram ki, bu etiraf bağı deşə,
Bu həyatı istəmirəm.

*

Ey Şadiman, sinəm içi atəşlərə qalansa da,
Onsuzdakı hər istəyin, hər məramın talansa da,
Ocaq çatmış yazıq təbin bir istəkli balans da...
Bu həyatı istəmirəm!
Bu həyatı istəmirəm!

04.09.1991

TAPILMAZ

Sevimli şərqî ustası Zeynəb xanım Xanlarovaya

Hər sinədə şələlələr çağlamaz,
Hər ürəyə alov, atəş yapılmaz.
Hər iç, könül nəğməyə qəlb bağlamaz.
Zeynəb təkdir, Zeynəbə tay tapılmaz.

Şaqraq səsi sellər tək daşacaq,
Hələ neçə məmləkətlər aşacaq,
Zəngülələr bəmdə, zildə coşacaq,
Zeynəb təkdir, Zeynəbə tay tapılmaz.

Ellə çağlar, ellə ağlar kamandır,
Qəmli gündə səsi ahdır, amandır,
Tomris kimi düşmənlərə yamandır,
Zeynəb təkdir, Zeynəbə tay tapılmaz.

Mərd savaşıda qəzəblidir haqq səsi,
Od qızıdır, yurdu Odlar ölkəsi,
Nəğməsiylə ovsunlayır hər kəsi,
Zeynəb təkdir, Zeynəbə tay tapılmaz.

Gur sellərdir içindəki qəzəbi,
Coşduracaq ürəkləri, pak təbi,
Ram edəcək çox Misiri, Hələbi,
Zeynəb təkdir, Zeynəbə tay tapılmaz.

Odlu köksü türkülərə diləkdir,
Tanrısından haqq diləyən mələkdir,
Musiqinin göylərində fələkdir,
Zeynəb təkdir, Zeynəbə tay tapılmaz.

Sinəsində Azərbaycan atəşi,
Çöhrəsində şərqlərin günəşi,
Bir tilsimdir nəğmələrlə şux işi,
Zeynəb təkdir, Zeynəbə tay tapılmaz.
29.06.1991

YANACAĞAM

İçimdə alışan yanan bir odam,
Eşqi ərşə bülənd dəli fəryadam,
Məndən od alıbdı Həvva və Adam,
Min ildi qovuyla közsüz ocağam,
Ölsəm də məzarda hey yanacağam!

Köksə İlahidən basılıb atəş,
Ki, hərarətimdən od alır Günəş,
Yer-göy bu alovdan qəş eləyir, qəş!
Dünyanın sazağın mən anacağam,
Ölsəm də məzarda hey yanacağam!

Savaş istəyirsə ürək, savaşıım,
Bir dəli çeşmə tək qaynayıb-daşıım,
Boğulub içimdə acı göz yaşıım,
Əsla son mənzildə dayanacağam,
Ölsəm də məzarda hey yanacağam!

Söndürə bilməyir odumu rüzgar,
Odur ki, arada qalıbdı ögar,
Qovrulur köksümdə ürək, can-cigar,
Külümlə alova boyanacağam,
Ölsəm də məzarda hey yanacağam!

Dad çəkir əlimdən uca fələklər,
Yanır atəşimdən odsuz ürəklər,
Göydə qanad açır mavi mələklər,
Demə ki, ey könül, usanacağam,
Ölsəm də məzarda hey yanacağam!

İçimin odundan alışır zaman,
Zili bağırırmda boğulan kaman,
Dad çəkir əlimdən eyləyir aman!
Torpaqdan alovla oyanacağam,
Ölsəm də məzarda hey yanacağam!

Atəşlər sarılıb, sanki anıma,
Düşüb bu dünyanın odu canıma,
İlğim qarışıbdı yoxdan qanıma,
Od olub Günəşə mən qonacağam,
Ölsəm də məzarda hey yanacağam!
28.04.1997

SAZIM ÇAL

Dərdlərimin təzəsi çox, azı yox,
Ölər ömrün sərt qışı var, yazı yox,
Heç alında yazım kimi yazı yox,
Yaralanmış könlü al,
Qopuzum çal, sazım çal.

Mən gələli dünya yaman dünyadır,
Yazıq başım gecə-gündüz qaldadır,
Var-dövləti gözümüzü aldadır,
Yaralanmış könlü al,
Qopuzum çal, sazım çal.

Ellərimin qan ağlayan gözləri,
Alışdırır bağırın için közləri,
Yağılara göz dağıdır özləri,
Yaralanmış könlü al,
Qopuzum çal, sazım çal.

Dərd sinəmi min bir yerdən oxladı,
Bu kor olmuş bəxtim yenə yuxladı,
Gül bəslədim, ətrin yağı qoxladı,
Yaralanmış könlü al,
Qopuzum çal, sazım çal.

Nədəndir ki, buludlanmış nəhirlər?
Boğdu məni min bir yerdən qəhərlər,
Dünya zalım üsbəüstdən zəhərlər,
Yaralanmış könlü al,
Qopuzum çal, sazım çal.

Zəmanənin üzü dönüb yenə də,
Min yara var qəmə batmış sinədə,
Tarix ağlar uçuqlanmış binədə,
Yaralanmış könlü al,
Qopuzum çal, sazım çal.

Tale quşu bağırımızdan uçubdu,
Əlçatmayan zirvələri qucubdu,
Bəxt sarayı başımıza uçubdu,
Yaralanmış könlü al,
Qopuzum çal, sazım çal.

Acılara ađlayan kim, gln kim?
Dünya varın min bir yerə bln kim?
Altunlarla arpıřan kim, ölən kim?
Yaralanmıř knl al,
Qopuzum al, sazım al.

Saçın yolur halımızdan mələklər,
řimřklrdn řivn qurur fələklər,
Qsurlunu, qsursuzu lklr...
Yaralanmıř knl al,
Qopuzum al, sazım al.

Ey řadiman, dünya mənim deyənlər,
Varın, pulun, əyin-bařın ynlr,
Haqqı danıb, trzini ynlr,
Bir gün Tanrı dərgahında hey inlər,
Yaralanmıř knl al,
Qopuzum al, sazım al.

27.10.1991

GƏLNİMİZ

řđlu çox ađırdı, sbris sonsuz,
Ađrıya-acıya dzr gəlnimiz.
Evimizd keçməz bir iř də onsuz,
zlerd təbəssüm gzr gəlnimiz.

Bahar buludu tk keçər qəzəbi,
Dünyadan müqəddəs, pak ana təbi,
rin sevgili, ođluna Nəbi,
Min bir çətinliyi zr gəlnimiz.

Bir z qızcađaz, bir z gəlin,
İřdn yorulsa da bořlamaz əlin,
Evimizd bilər hər kəsin dilin,
Nə bir yol inciyr, bezr gəlnimiz.

Arxadır ođulu, qızı zn,
Həya pərdəsini kr zn,
Yaman da deyilsə bir haqq szn,
Hamın məhəbbətlə szr gəlnimiz.

Dađlardan ucadır təmiz ürəyi,
Bala bytmkdir n pak diləyi,
Elimin, yurdumun gözəl mələyi,
n incə mətləbi sezr gəlnimiz.

Hər bir buyuruđa uřaq tk qaçar,
Qəfil qonaq gəlsə olmayır naçar,
Bir gnd neçə yol sfrni açar,
Dadlı xrklrl bezr gəlnimiz.

Elimin hal bilən dbli qızı,

Daim uca tutar qayın, baldızı,
Çəkər qayınata, qaynana nazı,
Bərəkət içində üzər gəlnimiz.

Ondan uzaq oldu hər dedi-qodu,
Evin yaraşığı, ocağı odu,
Dinlənər bağrımın kamanı, udu,
Könlümə nəğmələr düzər gəlnimiz.

14.07.1991

DEMƏYİM NEYLƏYİM?

Min yerdən könlümə düşən düyünə,
Dəyməyim neyləyim, dəyim neyləyim?
Bu sadələvh ürək qaldı nə günə...
Deməyim neyləyim, deyim neyləyim?

Acılar sinəmdə baş-başa verib,
Sinə boşaltmaqçın göz yaşa verib,
Zaman öz işində güc yaşa verib,
Deməyim neyləyim, deyim neyləyim?

Sevgim gözlərimdən irağa düşdü,
Tənha gecəmdə zor çırağa düşdü,
Ürək dildən öncə sorağa düşdü...
Deməyim neyləyim, deyim neyləyim?

Üzümə gülənlər arxamda yağı,
Çəkildi sinəmə yüz namərd dağı,
Yurdlar yad ocağı, özgə növrağı,
Deməyim neyləyim, deyim neyləyim?

Şadiman, bağrında ömrün gileyi,
Kəsilib vücudun taqəti-heyi,
Ürək iç evinin bir ağılar neyi,
Deməyim neyləyim, deyim neyləyim?

19.09.1992

NEFTÇİLƏR

*Həyatını dəmir dirəklər üstündə keçirən,
Xəzərin qorxunc fırtınalarına sinə gərən
aslan ürəkli dəniz neftçilərində!*

Hansı şəhər bənzər Neft Daşlarına?
Oxşar göy ləpələr göz yaşlarına,
Dönər şah Xəzərin sirdaşlarına,
Şirin xəyallara dalar neftçilər,
Dünyanı heyrətə salar neftçilər.

Taleyi asılı dirəklər üstə,
Yatır min bir möhnət ürəklər üstə,
Tufanlar əridən diləklər üstə,
Dənizi ram edər, alar neftçilər,
Dünyanı heyrətə salar neftçilər.

Qopan fırtınadan qorxuları yox,

Gecə növbəsində yuxuları yox,
Əzabları sonsuz, qayğıları çox,
Xəzərə qələbə çalar neftçilər,
Dünyanı heyrətə salar neftçilər.

Burada hər tale dirəyə bağlı,
Dənizlə döyüşmək ürəyə bağlı,
Ömrün hər bir anı fələyə bağlı,
Qartal tək zirvələr çalar neftçilər,
Dünyanı heyrətə salar neftçilər.

Ah, Xəzri coşanda Xəzər şir olar,
Aslan dalğalarla o əlbir olar,
Sanki dünya qopar, yer-göy bir olar,
Ölümlə üz-üzə qalar neftçilər,
Dünyanı heyrətə salar neftçilər.

Evinə sağ dönmək tək umacağı,
Balayçın alışar yanar qucağı,
Yadına düşəndə isti ocağı...
Kövrəlib bulud tək dolar neftçilər,
Dünyanı heyrətə salar neftçilər.

Fırtına yalquzaq canavar tək ac,
Əlinə keçənə heç verməyir bac,
Hər ürək bir damcı ümidə möhtac,
Qorxunun sinəsin talar neftçilər,
Dünyanı heyrətə salar neftçilər.

Cahanda nə çatar halal zəhmətə?
Mərdanə ömürə, namus, qeyrətə,
Ucalıq gətirər bütöv millətə,
Qazi də, şəhid də olar neftçilər,
Dünyanı heyrətə salar neftçilər.

Şadiman, gah Xəzri, gah da meh əsər,
Gah da fırtınalar yolları kəsər,
Evdə də ürəklər işə tələsər...
Köksünə od-alov qalar neftçilər,
Dünyanı heyrətə salar neftçilər.

22.09.1998

NƏ ÇƏKDİYİMİ BİLƏN YOX

İçimdə acı bir kədər qaynayır,
Ömrümün narahat anları ilə
Cocuq kimi oynayır...
Zaman boynuma
ağır yük tək çöküb,
Dünyanın haqsızlıqları
Bağrımın yurd-yuvasını söküb.
Məlikməmməd kimi
düşmüşəm dərin bir quyuya...
Kaş işıqlı dünyaya çıxana kimi
qara divlər uyuya.
Yollar uzanır acı bağırsağ kimi,
Harayıma kimi çağırım, kimi?

Bu əzabları mənimlə bölən yox,
Nə çəkdiyimi bilən yox!..
29.08.1993

DƏNİZLƏ MƏN

Dənizdə uğultu tufan, sərt külək,
İşdəyəm, narahat vəqon otaqım.
Yenə də üzülür dəhşətdən ürək,
Donur əllərimdə qələm-varaqım.

Dəmir dirəklərin üstündə bu an,
Boylanıb baxıram coşan dənizə.
Allah, rüzigarı qan tutubdu, qan,
Durub dalğalarla yenə üz-üzə.

Elə güman etmə bu sətirləri,
Qorxudan qələmə alıram, külək.
Bu bəxt yazısıyla illərdən bəri,
Cəsarət donunu geyinib ürək.

Dəmir dirəklərin üstündə keçdi,
Ömrümün cavanlıq, gənclik illəri.
Taleyim gah nəş'ə, gah kədər içdi...
Ağartdı əndişə məhzun telləri.

Deməyin, küləklər qorxudur məni,
Bu şair könlümə şərqudir onlar.
Titrəyir bəxtimin tənha yelkəni,
Onu ovundura bilmir tufanlar.

Bilsin taleyimdən xəbərsiz ellər,
Bir şair yaşadı Neft Daşlarında...
Aldı ağuşuna nəhs bəxt, nəhs illər,
Dəniz də qabardı göz yaşlarında..!
24.01.1993

BƏNZƏR

Əsir taleyimdə acı rüzigar,
İsti ilğımları yellərə bənzər.
Ələnir başıma illərdən ağ qar,
Buzları ərimiş sellərə bənzər.

Niskilli günlərim ötüşmür yenə,
Hicran yaraları bitişmir yenə,
O vüsal məqamı yetişmir yenə,
Yurdu darda qalmış ellərə bənzər.

Dünyanın acısı bəxtimi uddu,
Binəva ürəyim dolmuş buluddu,
Bəmdə nalə çəkən könlüm bir uddu,
Simləri qırılmış tellərə bənzər.

Qalmaqda cahanın zülümdən hayı,
Gəlib-gedəninin çıxıbdı zayı,

Ərzi alışdıran könlümün vayı...
Ölüsünə ağlar dillərə bənzər.

Ömrümün anları saralan xəzan,
Minbərdən inama hayqıran əzan,
Hər səhər qapımı döyəcləyən an,
Bağımnda saralmış güllərə bənzər.

Qələmim vərəqi yordu dedilər,
Hər gələn, hər gedən sordu dedilər,
Şadiman od aıtda qordu dedilər-
Sönmüş ocaqlarda küllərə bənzər.
18.02.1995

HİCRAN BAYATILARI

***

Mən ki, ələmə qulam,
Dara çəksə boğullam,
Bu bəlalı illərdə
Hər gün ölüb-doğullam.

***

Arada bu nə səddi?
Bükdü qaməti, qəddi,
Evimə sahib çıxan
Ayrılıq bilmir həddi.

***

Qəmin nə çarəsi var?
Sinəmin yarası var,
Min bir yerdən paralı
Sağ olan harası var?

***

Qapımda qəm alayı,
Dustaq edib harayı,
Hicrana höküm verir
Uçulur eşq sarayı.

***

Tutuşur içdə ahım,
Sənə əyan, Allahım.
Hicran yatağı zülüm
Açılmayıb sabahım.

***

Eləmi, qəm dedilər,
Bəbəkde nəm dedilər,
Sinəmdə yara açdın
Buna qələm dedilər!..

***

Tükənməz qəlb təlaşı,
Sevgilərimiz naşı,
Qismət olub hicrana
Ocaqımızın başı.

***

Sevgi qəmə tuş oldu,
Əldən uçan quş oldu,
Bu bəlalı eşqimiz
Hicranlara nuş oldu.

***

Gözümdə yaşıma ağlar,
Ürəyim, başım ağlar,
Şadiman, qürbətlərdə
Torpağım, daşım ağlar!
20.02.1995

ZAMAN ŞƏRQİSİ

Zamana bax qaçhaqaçda yel ilə,
Məzarlayır bədənləri bel ilə,
Göz yaşını çeşmələyir sel ilə,
Qabar çalar vay deməkdən ağızlar,
Acılara hədəf olar kağızlar!..

Zalım fələk başlar üstə çapar, hey,
İstədiyini yerindəcə tapar, hey,
Can dediyim cisimindən qopar, hey,
Gedənlərin gözündə yaş boğular,
Min öləne min biri də doğular...

Ağladanın ağlayana üzü yox,
Ölənlərin varı yağı, özü yox,
Bu dünyanın, o dünyada gözü yox,
Gələnlər bilmir gedənlərə tay olar,
Toy olana bir gün dönüb vay olar!

Haram dadıb yoldan, izdən sapanlar,
Saray, qala, imarətlər yapanlar,
Harınlaşıb sağa-sola çapanlar,
Zalım fələk son mənzilə gün yazar,
Hamımıza müdhiş ölüm, dar məzar!

Ey Şadiman, ömür yel tək çapmada,
Son nidalar dodağını qapmada,
Əzrayıl da qapımızı tapmada...
Can boğazdan çıxar bir gün zülmə,
İmtahandı son məqam da ölümlə..!
2-3.XI.1996

EYLƏR

Göz yaşını oldu sellər,
Dəryalar həzar eylər.
Qürbətdə qaldı ellər,
Ocaqlar ah-zar eylər.

Sındı ürəklər qəmədən,
Kipriklər yaşdı nəmədən,
Bu ağlayan aləmdən
Yerlər, göylər zar eylər.

Ürəkdə qalar kamlar,
Uçar yuvalar, damlar,
Allah, miskin adamlar,
Dünyanı bazar eylər.

Haqqı-say unudanlar,

İnsanlığı udanlar,
Haqsız qan axıdanlar-
Savaşı azar eylər.

Bəni-bəşər yağılar,
Malu-mülkü dağılar,
Dodaqlarda ağılar-
Hal əhlin yazar eylər.

İçlərdən qopan nida,
Olar Tanrıya fəda,
Qəddləri əyən əda-
Hər addımda zor eylər.

Şadiman, fələk seçər,
Əzrayıl da qan içər,
Gəlib qapından keçər...
Cismini məzar eylər.
18.02.1995

GÜNLƏRİM

Tökülüb ömrümdən itən günlərim,
Qəmli hekayətlə bitən günlərim...

Gah acı zəhərdir, gah şirin baldır,
Hər sönük baxışla min qeylü-qaldır,
Gah incə mətləbdir, gah qəmli haldır,
Düşüb yoxuşlarda qalan günlərim,
Günəş tək qürübdə solan günlərim.

Kədəri üşüdən boranlı qardır,
Bağrıma sarılan nazənin yardır,
Bəxtim tək qovğaya düşəndə xardır,
Zaman meydanında çapan günlərim,
Öz soyuq məzarın tapan günlərim.

Bəzən qəlbə mehman xoş nəş'ələrlə,
Bəzən də yandırar əndişələrlə,
Ömrə saray yapar saf şüşələrlə,
Gecələr ay tək batar günlərim,
Sığınıb köksümə yatar günlərim.

Tutub tufanlara tale havamı,
Eşitməz dilimdən qopan duamı,
Heç isidə bilməz könül yuvamı,
Dönər zamanım tək quşa günlərim,
Vurar öz ömrünü başa günlərim.
08.01.1995

SÜRÜKLƏYİR BƏŞƏRİ...

Arzu, dilək qan ağlayır ürəkdə,
Çarə qılmaz, əlac etməz fələk də,
Gün ələdir zaman adlı ələkdə,
Süzür tənə əzrayıl da qədəhə,
Mey tək içir, eyvah çəkər qəhqəhə.

Dərd soldurur bağrımızda gülləri,
Bəxtimizi kor elədi milləri,
Qovur tarix arxasına illəri,
Olmuşları keçmişlərə yükləyir,
Harda gəldi taleləri təkləyir.

Unuduruq acıları güləndə,
Bir-biriylə qəm yükünü böləndə,
Qurtuluruq əzrayıldan öləndə...
Tamah-günah ömrümüzə bir yağı,
Dünya kitab, məmləkətlər varağı.

Qurtuluşu anlayan yox, anan yox,
Bir-birinin əhvalına yanan yox,
Bir gün yoxluq anlamını qanan yox,
Əzrayılıq canımıza savaşıda,
Para dərdi ağıl qoymur heç başda.

Bu dünyaya baxmaq olmaz ötəri,
Zalım zaman alıb qaçır yetəri,
Ürəklərə sancılıb an neştəri...
Büdrəyəni qan içində çalxadır,
Zəka qəlbə Rəbdən gələn arxadır!

Paramparça ürəklərdə kam hanı?
Sürünənin başı üstə dam hanı?
Məzarlanmış ömürlərə şam hanı?
Ey Şadiman, altundandır can şəri,
Min illərdir sürükləyir bəşəri.

20.12.1994

PİLLƏLƏNDİ

Zaman küləkləri əsdi başımda,
Min yol gözlərimdə yaş gilələndi.
Odlu diləklərim boy-boy qarşımda,
Bir pille qalxmamış tez güllələndi.

Bir qərib quşuyam mən bu dövranın,
Əlindən qan qusdum acı zamanın,
Çıxdı axırına qəmlər hər anın,
Qara taleyimə kədər ələndi.

Ürək paramparça, ürək şühəda,
Odlu sevgilərim yolunda fəda,
Yıxdı hər addımı hər iyrenc əda,
İçimin atəşi ərşə büləndi.

Şadiman, səadət axtarma adda,
Ömrün zamanları acı fəryadda,
Qalarsa bir sözün yaddaşda, yadda,
Bil ki, zaman-zaman qəlb pillələndi.

26.10.1994

KÖRPƏ GÜLÜŞÜ

Tağına şəh dəymiş qönçəyə bənzər,
Canlara dərmandı körpə gülüşü.
Könüllər oxşayan baxışları tər,
Hər evə loğmandı körpə gülüşü.

Hiylədən uzaqdı o pak çöhrələr,
Hələ lap fidandı zərif pöhrələr,
Unutsan dünyanı qəmlə qəhr elər,
Ahıyla yamandı körpə gülüşü.

Kiçik varlığıdı bəşərin o da,
Atılsa, tuş olar atan fəryada,
Bizdən sonra qalır hələ dünyada,
Gələcək zamandı körpə gülüşü.

İlahi, hökm edən yalanlara də,
Dünyanı fitnəyə salanlara də,
Savaşda günahı olanlara də,
Bəşərə ümmandı körpə gülüşü.

İnsan başdan-başa feilsə, qansa,
Bir körpə qurğuşun odunda yansa,
O pak təbəssümü dodaqda donsa...
O zaman divandı körpə gülüşü.
25.04.1997

VAR

Kölgəsi az olur tək ağacın da...
Hələ tufanlara tuş olması var.
Şərəfi beşgünlük başda tacın da,
Əldən-ələ keçib tez solması var.

Açır çiçək kimi ömürlər bir-bir,
Dünyaya gələnlər, gedənlər də sirr,
Bəşər Yaradanın əlində əsir...
Əzrayıl əliylə can alması var.

Kiminə göz yaşı dəryalar qədər,
Kiminə qəm, fəraq rüyalar qədər,
Kiminə səadət xülyalar qədər,
Qəlb buludlayanda göz dolması var.

Can ki var, mələklər sırasındadı,
İdrakla ürəyin arasındadı,
Bədənin ən qəfil yarasındadı...
Tənindən ayrılıb tək qalması var.

Şadiman, ölümdü sonda rəsimin,
Pis olsan sorulmaz, vallah isimin,
Can uçar, torpaqda qalan cisimin-
Məzarda əbədi yurd salması var...
25-26.04.1997

DAĞDAN AĞIR OLUR

Bəzən ümid dönür gərəyimizə,

Fikir dənizində qəlb təklənəndə.
Allah, yumruq boyda ürəyimizə
Dağdan ağır olur dərd yüklənəndə.

Diləklər, arzular verir baş-başa,
Həzin xatirəyə dönür ötən gün.
Həyat səhnəsində anlar tamaşa,
Hər alın yazısı həm yas, həm düyün.

Bəşərin taleyi ağaca bənzər,
Yarpağı saralır payız yetəndə.
Nə qədər qiymətli libas olsa zər
Əvəzi ağ olur ömür bitəndə.

Çəkir ürəklərin tale yükünü,
Gah zirvəyə qalxır, gah enir ağıl.
Fələk soyundursa o can kürkünü,
Həyat da, zaman da, ömür də nağıl.

İlahi, nədir ki, cana tay olan?
Dəyəri ölçülmür heç neylə onun.
Madam ki, yoxdursa axıra qalan-
Bəs niyə dərk etmir bir kimsə sonun?!..

Bəzən ümid dönür gərəyimizə,
Fikir dənizində qəlb təklənəndə.
Allah, yumruq boyda ürəyimizə-
Dağdan ağır olur dərd yüklənəndə!..

25.04.1997

OLMADI

Çırpındım, döyüşdüm bu dar dünyada,
Dadlı duyğulara aman olmadı.
Alışdım şam kimi həddən ziyada,
Oddan qurtulmağa guman olmadı.

Qovuşdu anlarım tale yolu tək,
Qollarım bağlandı haqqın qolu tək,
Göz yaşım yağışı uddu dolu tək,
Leysanları boğan duman olmadı.

Ömrün şamdanları həyat tək uzun,
Əridə bilmədi könlümün buzun,
Bəxtimin əlindən axmış ulduzun
İçiboş dünyada uman olmadı.

Şadiman, qollarım ögar qoynumda,
Doğulmaq günahım yükü boynumda,
Mat qaldı ömür də bəxt oyunumda-
Könlü ovutmağa zaman olmadı

01.09.1995

NIYƏ

Həyat fanidir,

İnsan anidir,
Ölüm canidir,
Sormaz ismini,
Udar cismini!

Külək tək əsər,
Qapını kəsər,
Edər can-bəsər,
Qoparar bir yol,
Aparar bir yol...

Madam, Şadiman,
Dünya ölüm, qan,
Bir gün çıxar can...
Gəlməyin niyə?
Ölməyin niyə?
30.07.1996

KİMƏ NƏ?

Dərdlərimin hesabı da çözülməz,
Çarə tapmaz loğmanı yox, kimə nə?
Qəmin əli ətəyimdən üzülməz,
Bir xoş gələn zamanım yox, kimə nə?

Qara-qara yuxuları yozmağa,
Yazılmışı alınımından pozmağa,
Dərdlərimi vərəqlərə yazmağa,
İqtidarım, amanım yox, kimə nə?

Ələyində ələnim dövrünün,
Alıb üstün, yıxıb evin qəm canın,
Qamçısıyla döyülürəm hər anın,
Bu halımı umanım yox, kimə nə?

Şadimanı həyat çəkdi çarmıxa,
Zalım fələk, qaçar olsam sar mıxa,
Cəllad yara, yaralara göz baxa...
Təbib bulan dərmanım yox, kimə nə?
25.04.1994

BU GÖYLƏ YER ARASI

Buludun axar yaşı,
Gözlərin çıxar yaşı,
Çatladar dağı, daşı,
Allah bəşərdən ası,
Bu yerlə göy arası.

Göydən gələn bəndələr,
Göylə yeri bənd elər,
Dünya heyrətdən ölər,
Qurar özünə yası,
Bu yerlə göy arası.

Özün öldürən bəşər,
Haqqa güldürən bəşər,
Bir gün torpağa düşər...
Pozular hey sırası,
Bu göylə yer arası.

Fələk yeri silkələr,
Daş-divarı övkələr,
Sönər ahla hikkələr,
Can üstə can yarası,
Bu göylə yer arası.

Göydən gələn adamlar,
İçdə təccübü damlar,
Susar ocaqlar, damlar,
Donar gözün qarası,
Bu yerlə göy arası.

Uçan nimçələr atı,
Harda, necə həyatı?...
Sirr – göyün yeddi qatı!
Bəşərlə yox arası,
Bu göylə yer arası.

Fəzanı partladanlar,
Azonu çatladanlar,
Dünyanı qatladanlar,
Ölümün nə çarası?
Bu yerlə göy arası.

Şadiman, nə mərəzi?
Dünyamızın qərəzi?
Səyyarəmiz tərəzi-
Əyilməyən harası?
Bu göylə yer arası.
30-31.05.1997

TUMSATAN OĞLAN

Dörd yaşlı bir oğlan uşağı, Allah,
Minir elektrik qatarına tək,
Tumla dolu torba əldə hər sabah,
Kədərli üz-gözü, çirkli əl, ətək.
Tum var deyə-deyə gəzir salonu,
Hüzünlü baxışlar izləyir onu.

Dörd yaşlı oğlanın uşaqlığına-
Zaman da bayağı, Haqq da bayağı,
Girib körpəlikdən qəm qılığına,
Köhnə çəkmələrdən yara ayağı...

Gah yayın istisi, gah qış sazağı,
O kiçik ürəkdə yoxsulluq dağı.
O baxır həsrətlə həmyaşlarına,
Gözündən dikəlir həsəd dalğası.

İçində boğulan göz yaşlarına,

Tutub bapbalaca sinəsi yası.
Qisməti yoxsulluq, aclıq səhnəsi,
Çox evdə indi boş çörək təhnəsi..!

Dördyaşlı uşağın torbası köhnə,
Qatar şütüdükcə körpə tələsir.
Ürəyi olanı üzür bu səhnə,
Zəif vücudlar da salon tək əsir...

Kimdədir, ay bala, söylə bu günah?
Atanda, ananda, yoxsa dünyada?
Səni də doydurur yəqin ki, Allah,
Noğulla, nabatla yalnız rüyada.
02.05.1997//Pirallahı

ANA DÜNYASI

Ana, səmalarım, havam, dənizim,
Ey mənim yaxınım, doğmam, əzizim!
Titrək dodağınla layla çalanım,
Hətta, yuxumda da könlü alanım.
Bətində olanda duydum səsini,
O isti, o yumşaq pak nəfəsini.
Dünyaya gətirdin məni bir səhər...
Gecələr yuxuna hey qatdın zəhər!
Yatmadın sübhədək beşik başında,
Əritdin ömrünü cavan yaşında.
Titrək addımlarla yeridim bir gün,
Bu sənə həyatda oldu toy-düyün.
Soyuqdan, sazaqdan xəstələnəndə,
Azacıq alınım istilənəndə,
Ana, gözlərinə doldu qəm yaşı,
Ağrıdı könlünün qüssədən başı.
Qopdu dodağından Tanrıya dua,
Sənə nuş olmadı çörək, su, hava.
Allahdan canıma sağlıq dilədin,
Elə bil könlümə sən nur ələdin!
Vaxt olub sözündən çıxaraq, ana,
Adicə bir zəhmət vermədim cana.
Ağlım kəsməyəndə incitdim səni,
Elə yana-yana böyütdün məni!..
Arada uşaqlıq oldu bahane,
Sənin duyğuların necə şahanə?
Hər şey arzuladın körpə balana,
Səni zəhmətlərə hər gün salana.
Qəlbinə dəydiyim anlarımda mən,
Çöküb ürəyinə yəqin duman, çən.
Sən qurban vermişən umu-küsünü,
Bulud tək bir anlıq o hirisini-
Doğma övladının şirinliyinə,
Getmədin hər sözün dərinliyinə.
Mən üz döndərəndə kəsüb yeməkdən,
Dilin yorulmadı, bala, deməkdən.
Üzümdən, gözümdən öpdün min kərə,
Məni qucağından qoymadın yerə.
Oxşadın laylayla könlümü pəstdən,
Özünü günahkar göstərdin qəsdən.

***

Bir gün böyüyərək uçdum ocaqdan,
Ana, ayrı düşdüm o pak qucaqdan.
Həsərlə yollara dikildi gözün,
Tutuldu bulud tək qüssədən üzün.
Yandırdı içini bala həsrəti,
Budur, analığın saf təbiəti!
İndi o qapqara tellər ağarıb,
Qocalıq palanın çiyinə sarıb.
Fəqət, saxlamısan sonalığını,
İlahi, müqəddəs analığını!
Mən sənə nazını çəkməkdən belə,
Sən mənim nazımı çəkirsən elə.
Ana, bu sevgidən dolur gözlərim,
Titrəyir ağızda, dildə sözlərim.
Çəkdiyən xiffətin bağrını deşər,
Ürəyin başında balan yerləşər.
Üstünü kəssə də qocalıq çağın,
Balayçın alışar, yanar qucağın.
Ana, yerin, göyün nurlu mələyi,
Sənə Allah verib gözəl ürəyi!
Məni ucaltmısan səcdələrinlə,
O haqdan doğulan müjdələrinlə.
Nə qədər sağamsa, bir qulam sənə,
Çünki bu həyatı sən verdin mənə.
Məzarda olsa da bədənim əgər,
Ruhum hüsurunda hər an baş əgər.
Ana, qurban olum qocalığına,
Ey vücudu pakım ucalığına!
Ana, əzabkeşim, ey zəhmətkeşim,
Sənə ayağına səcdədir işim.
Mənə çiraq etdin baxışlarını,
Ömrünün rəngarəng naxışlarını-
Çəkdi taleyinin səhvələrinə,
Mürəkkəb həyatın lövhələrinə.
Yazıldı bəxtinin anları belə,
Bir müdriklik verdi ağaran telə.
Alıb başın üstün indi qocalıq,
Gözlərin arayır elə xoşqılıq.
Tez-tez xəstələnib üşüyür canın,
Buzlanır damarda o isti qanın.
Qanıma, canıma verərəm sənə,
Mən yatağa düşüm sənə yerinə!
Yasdığı yanında bir layla oxu,
Alsın gözlərimi şəfali yuxu...
Qəlbə məlhəm eylə odlu nəfəsi,
Oxşasın ruhumu o ana səsi.
Yenə də bas məni isti bağına,
Ana, qurban olum acı-ağına.
Başım ayağına səcdəyə gələr,
Sənə fəda olub, bədənim ölər.
Ruhumsa dolaşar səmalarda hey,
Nə yorulmaq bilər, nə edər giley.
Sənə işığının fəvqündə uçar,
Sənə qovuşmaqçın haqqa yol açar...
Hər zaman can atar sənə adına,
Sən də can deyərsən öz övladına.

Ana, ürəyimdə hər dərdi-sərim,
İzin ver, qəlbimi yoluna sərim.
Dodağından qopan təsəlliləri,
Ana, o mübarək, titrək əlləri,
Qoy könlüm başına, ey səcdəgahım,
Həm Kəbəm, Nəcəfim, həm Gibləgəhim!
Göydə Tanrım, yerdə sənən Allahım!
Başım ayağına səcdəyə gələr...
Sənə fəda olub Şadiman ölər!..

04.10.1998

SƏNİ UCALIQDAN DÜŞÜRMƏYƏYDİLƏR...

Ey insanların günahını,
Müqəddəs Allahını-
danan ürək,
Gah çirkinlikdə, gah təmizlikdə
yanan ürək.
Kaş səni cocuqluqda olduğun kimi,
Büllur doğulduğun kimi
Saxlaya biləydilər,
Səni güləb təki qoxluya biləydilər,
Beyni, idrakı bişirməyəydilər,
Səni ucalıqdan düşürməyəydilər.

***

Ey insanların günahını,
Müqəddəs Allahını-
danan ürək,
Hər sinədə yanan ürək.
İtirdin həyanı,
Qazandın rıyanı.
Yerin adəm bədənində bir bucaq,
Sən bəşərin əlində oyuncaq.
Murdar hisslərin cəngində,
Həm yoxsulda, həm zəngində...
Boğulmaqda,
Partlayıb iç dünyamıza dağılmaqda.
İndi nə bilim loğmanlar, həkimlər,
Daha bilmirəm kimlər?-
Səni infarktın əlindən almaq istəyir,
Ey bəşərin tacı,
Varmı dərdinin əlacı?...

***

Ey insanların günahını,
Müqəddəs Allahını-
danan ürək,
Hər qazanda yanan ürək.
Sənin törətdiyin cinayətlər,
Dünyanı qanlı köynəyinə
Buladığın bəd niyyətlər...
Yerə müharibə gətirdi,
Təmizliyi itirdi.
Sən adəm övladına gərəksənsə,
Beyni əsir edən ürəksənsə,
Niyə idrakı bişirdilər?

Səni ucalıqdan düşürdülər!
Sənə üz verən bəla,
Saldı bizi miskin hala.
Bu insanlığa zülm,
Neçə-neçə yarımçıq arzu, qəfil ölüm.
Sən bu suallar önündə əsir,
Varlığın həyatla ölüm arası sirr...
Kaş idrakı bişirməyəydilər,
Səni ucalıqdan düşürməyəydilər!..
29.12.1997

BU XƏBƏR

*Mərhum qəzəl ustadımız Hacı Mailin
əziz xatirəsinə*

İçimdə acıya döndü bu axşam,
Söndü gözlərimin gecəsində şam,
Aldı ürəyimdən kədərlərim kam,
Sel etdi gözümlün yaşın bu xəbər,
Yandırdı qəlbimin başın bu xəbər.

Əsil insanları itirmək çətin,
Ən ağır itgisi bəşəriyyətin,
Ey fəlak, sarsıtdı məni niyyətin,
Ağlatdı könlümün gözü bu xəbər,
Göstərdi ölümün üzün bu xəbər.

İlahi yaxşını həyatdan alar,
Onun yoxluğuyla qəlbləri çalar,
Duyğulu canları ələmə salar,
Saldı ürəyimi qəmə bu xəbər,
Atdı gözlərimi nəmə bu xəbər.

O candan sevərdi Azərbaycanı,
Həyatı, cahanı, hər keçən anı,
Fəlak ayrı etdi tənindən canı,
Saldı matəmimi dilə bu xəbər,
Mailin yoxluğun elə bu xəbər.

Füzuli oduyla alışan şair,
«Şəbi-hicran» ilə yarışan şair,
Məcnun atəşinə qarışan şair,
Partladı bağrım da necə bu xəbər?
Mənə matəm oldu gecə bu xəbər.

Sanki Simurq quşu uçdu da getdi,
O haqq dünyasında kamına yetdi,
Bir ömrün Füzuli harayı bitdi...
Barışmaz qəmiylə daha bu xəbər,
Batdı könlüm ilə aha bu xəbər.

Baxışın Füzuli baxışı aldı,
Qəzələ bir Vahid naxışı saldı,
«Füzuli» məclisi Mailsiz qaldı...
Özünü rüzgara qatdı bu xəbər,
Bütün məmləkətə çatdı bu xəbər.

Şadiman, ürəyin ağlamasını heç,
Mail qəzəlində ölməzliyi seç,
Dünyanın ayrılıq əzabını biç...
Qəlbinə qəm yükü töksə bu xəbər,
Üstünə zülmət tək çöksə bu xəbər.
29-30.X.1999

QAN, FƏLƏK

*«Xəzərdənizneftgeofizika» trestinin
səbiq baş mühəndisi mərhum Əliyev
Ənvər Həsən oğluna!*

Heç olmayan rəhminə,
O misilsiz fəhminə,
Canlar üzən zəhminə-
Kim olmadı tuş, fələk,
Etdin tənə nuş, fələk.

Cavandan can alanda,
Onu qəbrə salanda,
Cisim cansız qalanda,
Can oldu nakam, fələk,
Özün aldın kam, fələk.

Əsdirdin ölüm mehi,
Uddun əməl-salehi,
İki dünya fatehi,
Doymadın qandan, fələk,
Aldığın candan, fələk.

Qoydun gözlərdə kamı,
Dillərdə həyat tamı,
Çoxunun başsız damı,
Hər ömür yarpaq, fələk,
Hər bədən torpaq, fələk.

Bəşərə ömür yazdın,
Yazdığını tez pozdun,
Əliylə məzar qazdın,
Çəkdirdin cəfa fələk,
Etmədin vəfa, fələk.

Viran etdin insanı,
Hər başın tükü sanı,
Bəs səndə insaf hanı?
Verdiyən alan, fələk,
Özü tək qalan, fələk.

Gah ürəkdən yapışdın,
Gah əsəblə tapışdın,
Hey adəmlə çarpışdın...
Gəlməkdən haya, fələk,
Sən saldın vaya, fələk.

Şadiman de neyləsin?

Haqqa dərdi söyləsin-
Səni yoldan əyləsin,
Etməyəsen qan, fələk,
Almayasan can, fələk.
05.10.1998

LƏNƏT VƏ RƏHMƏT

İki şeydən birin qazanır insan,
Biri lənətdirsə, o biri rəhmət.
Lənətə sahiblik nə qədər asan,
O ki, tələb etmir heç kimdən zəhmət.

Rəhmətin yiyəsi olmaq çox çətin,
Adəmdən Tanrıya lənət-xəyanət!
Rəhmət qazancıdır bəşəriyyətin,
İnsanlıq adına lənət-cinayət.

Nə dövlət, nə sərvət, nə pul, nə para,
Heçnə aparmadı gedən dünyadan.
Vurduq bir-birinin köksünə yara,
Niyə gen gəzərək bu pak qayədən?

Rəhmətlə anılan insanlar böyük,
Onlar aynasıdır yaxşı işlərin,
Lənətə tuş olan dünyaya bir yük,
O ki, meyarıdır pis vərdişlərin.

Deyirlər cahana gələndə hər kəs,
Anadan saf olur, sonra pozulur.
Mənimsə qayəmdə bu fikir əbəs,
İnsanın kimliyi köklə yozulur.

Kökdə haram varsa, demək, soy haram,
O, naqis işlərdən yapışacaqdır.
Doğulan zamandan tapmayıb aram,
Düzlüklə, şərəflə çarpışacaqdır.

Hər lənət qazanan nə qədər müti,
O ki, məzarda da məzara yaddır.
Ondan çox anılır qapının iti...
Hər iki dünyaya rəhmət həyatdır!..

Rəhmətdir bəşəri şərdən qoparan,
Onunla açılır, ey həyat, gözün,
O biri dünyaya lənət aparan-
Lənətə boyadın dünyanın özün!..

06.10.1998

AY BAŞIDAŞLI ÜRƏK

Ümidinin əlində gözləri yaşlı, ürək,
Hər anında doğulan əlçatmaz dağlara bax,
Zamanın sitəmindən, ay başıdaşlı ürək,
Haqqı ayaqlar altda bu qəmli çağlara bax.

Sızladıqca sitəmdən ağrıların dəryadır,

Mənim həyat qayıqım batıbdı dənizlərdə.
Dünənki ötən ömür bugün, eyvah rüyadır,
Saralmış payızların xəzanı izlərində.

Çırpınma qəfəslərə düşmüş bülbüllər sayaq,
İqtidarım çatmayır yarana məlhəm qoyum.
Qapımı döyən gecə mənim tək qalır oyaq,
Bu acılar içində söylə, necə mən uyum?

Şadiman ki, ruhuna əsirdi doğulandan,
Ürək o döyüntülər içində nalələrdir.
Yaranışdan bu dünya qan ilə yoğrulandan,
Torpağa getmişlərin ürəyi lalələrdir!..

08.12.1997

TELEFON ZƏNGLƏRİ

Telefon, danışsana,
Könlümə qovuşsana,
Dilimə yovuşsana,
Titrəməsin qoy səsin,
Necə şirin nəfəsin?

Telefonun zəngləri,
Səslərin öz rəngləri,
Tellərdə inci-inci,
Gah qəmi, gah sevinci-
Səndən alır ürəklər,
Qanadlanır diləklər.

Ey telefon, möcüzə,
Müjdə verirsen bizə.
Səndə həyat rəngi var,
Sevgilimin zəngi var...
Dünyanın sirdaşısan,
Vaxtımızın başısan.

08.12.1997

YANAN KİM?

Başdı vücuda qala,
Salır ürəyi dala,
Düşdürür haldan-hala,
Alışanda qorlaşır,
Çox yandıqca korlaşır.

Hər insanın öz canı,
Hər canın öz ünvanı,
Hər ünvanın divanı,
Ömürün bir günündə,
Əcəl vay-düyünündə...

Gələnlər bilmir gedənlər kim?
Yalnız Yaradan həkim,
Kim kimə olar həkim?-
Əzrayılın zəngində,

Ölümlə can cəngində.

O dünya düşməz yada,
Can olar vara fəda,
Kim yetəndi fəryada?-
Can yataqda qalanda...
Əzrayıl can alanda!

Kim gəldi, kim getmədi?
Bu gethaget bitmədi,
Zamana əl yetmədi,
Ürək baş həzarında,
Bəşər var azarında.

Şadiman, can can deyil,
Can cana ünvan deyil,
Nə olub divan deyil?
Beyin ürəyə hakim,
Yanan kim, yandıran kim?
24.03.1998

ÖZÜMÜ AXTARIRAM

Ömür əlimdə darı,
Günlərimi arıram.
Bala gül yığan arı...
Özümü axtarıram.

Ötən günlərə varıb,
Qəlbi zamana sarıb,
Qəmin sinəsin yarıb-
Özümü axtarıram.

Bəşərin damı uca,
Hər dama da bir baca,
Özümdən qaça-qaça-
Özümü axtarıram.

Həyat sobası isti,
Ömür bacası tüstü,
Alıbdı möhnət üstü,
Özümü axtarıram.

Ağıl cana təsəlli,
Can yiyəsinə belli,
Tutub vaxtdan ikəlli-
Özümü axtarıram.

Diləklərim havada,
Ürəyimlə davada,
Dilim haqqa duada,
Özümü axtarıram.

Şadiman doğulandan,
Ələmlə yoğrulandan,
Can qəmdə boğulandan-
Özümü axtarıram...

Özümü axtarıram...
22.11.1998

TƏBİƏT RUHUMDA NƏĞMƏ TƏK GƏZƏR...

NAZLI GƏLİŞİNƏ
MƏN OLUM HEYRAN

Nazlı gəlişinə mən olum heyran,
Dərdini, bəlanı alımmı, bahar?
Bu dağlar gülüstan, bu düzlər seyran,
Qoynunda xəyala dalımmı, bahar?

İzin ver dolanım çölü, çəməni,
Gah lalə qoxlayım, gah yasəməni,
Yenə təlatümə gətirdin məni,
Ud olum bir «Cəngi» çalımmı, bahar?

Dəli leysanlarla yu üz-gözümü,
Yenidən axtarım tapım özümü,
Təkcə cəmalıma heyran sözüümü-
Boynuna çələng tək salımmı, bahar?

Eşqi, səadəti əlində gətir,
İtir, bu dünyadan bədxahı itir,
İnsan ağılında təmizlik bitir...
Bu dəli istəklə dolummu, bahar?
22.03.1987

NOVRUZDA

Yanar el-obada bayram şamları,
Gülər qız-gəlinin üzü Novruzda.
Qumaşa bürünər el axşamları,
Keçməz tonqalların gözü Novruzda.

Al-əlvan geyinər gəlinlər, qızlar,
Göydə çıraqlar tutar min-min ulduzlar,
«Cəngi»nin üstündə köklənər sazlar,
Aşığın tükənməz sözü Novruzda.

Xalçalar sərilər, el yallı gedər,
Yurd igidlərinin eşq bağrın didər,
Qızlar çərşənbədə qapılar güdər...
Həyadan al olar üzü Novruzda.

Səməni göyərər bir həftə qabaq,
Şəkərbura, qoğal hey dolar tabaq,
Beləcə olubdu min il də qabaq,
Dəyişməz donunu düzü Novruz da.

Qapılar pusular, torba atılar,

Hər qapı ağzında tonqal çatılar,
Pusquda gizlənən igid «satılar»...
Gülüşlər dolanar düzü Novruzda.

Elin ağsaqqalı çəkilər başa,
Nişanlı axtarar bacı qardaşa,
Hər ocaq yer verər pilova, aşə,
Artar bərəkəti, duzu Novruzda.

Səmənı halvası xonçalar gəzər,
Hər adambaşına şam süfrə bəzər,
Nişanlı qızları bir həsrət üzər...
Boylanar evvandan gözü Novruzda.

Şadiman, əsrlər çox gəlib keçər,
Zaman əlimizdən illəri biçər,
Müqəddəs adətdən el necə keçər?
Qarşılar hər bahar bizi Novruz da.

05.03.1989

GECƏ

Qara tellərini töküb çiyinə,
Alıbdı dünyanı əlinə gecə.
Geyinib qara bir atlas əyninə,
Ayı kəmər edib belinə gecə.

Parlaq ulduzları boyunbağıdır,
Qara buludları, sanki dağıdır,
Yəllərin sinəmdən qəmi dağıdır,
Bir sərinlik axır elinə, gecə.

Odlu vüsəllərlə bağrın alışır,
Həsrətlə, hicranla könlün barışır,
Toran mehlərinə sevgi qarışır...
Bir yaraşlıq verir telinə, gecə.

Çaylar həzin-həzin laylanı çalır,
Qaranlıq boynuna qolunu salır,
Şadiman bu axşam qadanı alır.
Qat tüti dilimi dilinə, gecə.

25.05.1987

KİM DEYƏR HANSI YAXŞI?

Göyün min bir ulduzu,
Yerin öz dadı, duzu,
Ayın nuru, sal buzu,
Bu İlahi baxışı,
Kim deyər hansı yaxşı?

Adəmin öz nəsili,
Hər nəsilin əsili,
Ömrə düşən fəsili,
Yaz-yayı, payız-qışı,
Kim deyər hansı yaxşı?

Səmanın neçə rəngi,
Şimşəklərin ahəngi,
Dolanda çalar «Cəngi»,
Buludunun yağışı,
Kim deyər hansı yaxşı?

Torpağa nemət bəşər,
İçində xeyir, ya şər,
Yer altında yerələşər...
Canına bəla başı,
Kim deyər hansı yaxşı?

Göy yeri tarazlayar,
Can cisimdə nazlayar,
Əzrayılı yazlayar,
Gələn-gedən də naşı,
Kim deyər hansı yaxşı?

İblis bəşər içində,
Gecə-gündüz biçində,
Ey Şadiman, hər dində-
Tanrının haqq baxışı,
Kim deyər hansı yaxşı?
24.03.1998

MƏNƏ PAYIZLARI GƏTİRMƏ, ZAMAN

Saralıb tökülən yarpaqlar kədər,
Hər can qarşısında son qoyub Qədər,
Xəzanlı bağ-bağça bağrımı didər,
Alar könlüm evin yenə sis, duman,
Mənə payızları gətirmə, zaman.

Laləli çəmənlər, düzlər solanda,
Yamyaşıl ağaclar donsuz qalanda,
Fələk qara geyib yer-göy dolanda,
Doğar ürəyimdə kədər, ah, aman,
Mənə payızları gətirmə, zaman.

Göyün sinəsində qopanda nalə,
Ölür boynubükük bənövşə, lalə,
O sərxoş buludlar dolu piyalə,
Üzər yarpaqları budaqdan yaman,
Mənə payızları gətirmə, zaman.

Şimşəklər atlı tək çapıb keçəndə,
Xəzan bağça-bağın bağrın biçəndə,
Buludlar səmanın qanın içəndə,
Bənzər bir savaşa əldə ox, kaman,
Mənə payızları gətirmə zaman.

Xəzri zilə qalxar ağlar havalar,
O gömgöy Xəzərin burnun ovalar,
Torpağın bağrından qopar dualar...
Göylərə əl açar, diləyər aman,
Mənə payızları gətirmə, zaman.

Xəzəli yetişib Şadimanın da,
Qışın sazağı var donan qanında,
Dünyanın duyulur xəzan canında...
Udur yalquzaq tək yaxşını yaman,

Mənə payızları gətirmə, zaman.
Mənə payızları gətirmə, zaman.
17-18.09.1998

XƏZƏR

Zülmət duman köçün atıb dalına,
Sən də qaşlarını çatmısan, Xəzər.
Bürünüb gecənin qara şalına,
Necə xumar-xumar yatmısan, Xəzər.

Elə mışıl-mışıl uyub ləpələr,
Nöqtə tək qaralır kiçik təpələr,
Ulduzlar bağrına işıq səpələr,
Röyalar içində batmısan, Xəzər.

Necə sakitlikdir Neft Daşlarında,
Ayrı bir eşqi var sirdaşlarında,
Gecənin bu şəhli göz yaşlarında
Yuyunub vüsala çatmısan, Xəzər.

O göy gözlərini dikib gözümə,
İlahi eşqiylə baxdın üzümə,
Töküb atəşini odlu sözümə,
Sevgini sevgimə qatmısan, Xəzər.

Gəl, sən qulağıma bir nağıl danış,
Biz olaq əfsanə oduyla tanış,
Harayın, sükutun könlümə tanış,
Məni nağıllara atmısan, Xəzər.

Dur yenə bu gecə qol-boyun olaq,
O göy sularının üzündə qalaq,
Zülmətin boynuna bir çıraq salaq,
Qəlbimə min hikmət çatmısan, Xəzər.

Sən ki, Şadimana sonsuz işıqsan,
Könlünə, gözünə bir yaraşıqsan,
Sinəsi tükənməz sazlı aşıqsan...
Məni ilhamına satmısan, Xəzər.
23.01.1987

YARALI PAYIZ

Əzilən ümidlərimin möhnəti, payız,
Bütün fəsillərin zəhməti, payız-
Ömrümün günləri budağından
tökülmüş yarpaqlar kimi.
Dünyanın üzünün hörməti, payız,
Dumana bürünmə əsir düşmüş
torpaqlar kimi...

Saralmış xəzəllər ayaqlar altından
nə pıçıldar mənə?
Salma özünü dumana, çənə,
Əsən yellərin sədası,
O bulud karvanın ədası.
Qızılı yarpaqları
bağçalardan alıb qaçar,
Başına dərd açar.
Soyundurar ağacların donunu,
Göstərər ona dünəninin sonunu.
Dünya imkansız,
Zaman məkansız.
Hüduzsuz göylərin nağılı, payız,
Nicat qapıları bağlı, payız.
Dünyadan çox gördüm yamanlığı,
Fəqət heç dadmadım şadimanlığı...
Saraldı bağ-bağatın tək istəklərim,
Qopdu budağından diləklərim.
Qalma bu könlümdən aralı, payız,
Tənha çöllərin maralı, payız.
Mənim tək min bir yerdən yaralı, payız,
Yaralı payız.

26.10.1997

BU PAYIZ

Bu payız yarpaqlar sarı kəhraba,
Axır günlərini yaşayır, eyvah.
Buludlar qarqara geyinib əba,
Dumanlı, çiskinli açılır sabah.

Hərdən də göylərdən parlayan şimşək-
Səmanın ürəyin yarır ikiyə.
Dolaşır bağlarda xəzri tənha, tək,
Sərçələr özünü vurur səkiyə.

Bu payız torpağın bağı qaralıb,
Quşlar pəncərəmə sığınıbdir hey.
Günəş də heyva tək sanki saralıb,
Üzündən, gözündən oxunur giley.

Küləklər ruhumda nəğmə tək gəzər,
Bu nəğmə könlümə duman ələyər.
Anasından ayrı quzuya bənzər,
Payızın əlindən yer-göy mələyər.

Sanki ac canavar torpağın özü,
Saplağından qopan yarpağı udur.
Balasını atan insafsız düzü,
Təbiət bağçanı, bağı unudur.

Payızın bilmədən yaşayır insan,
Öləkən həyatı ona bir andır...
Budağıdan ayrılan hər yarpaq bir can,

Həyatın o üzü ona divandır..!
08.11.1998

SARI QAR

Payız – sarı çiçəklər,
Xəzəl olar ləçəklər,
Özün gizlər böcəklər,
Göylər buludu sağır,
Göydən sarı qar yağır.

Xəzri gələndə bağa,
Qan uddurur torpağa,
Xəzəl düşür yarpağa,
Uçuşur ağır-ağır,
Göydən sarı qar yağır.

Xəzan bağları qucur,
Köçəri quşlar uçur,
İsti yerlərə qaçır,
Kəsilir o çal-çağır,
Göydən yerə qar yağır.

Payızla qış birləşir,
Xəzri salır hay-həşir,
Xəzəllər sehirləşir,
Örtülür hər yol, cığır,
Göydən sarı qar yağır.

Günəş göydə saralır,
Günün ömrü daralır,
Havalər tez qaralır,
Soyuyur sinə, bağır,
Göydən sarı qar yağır.

Saçda sarı xəzəllər,
Üz-gözümü bəzəllər,
Ayaq altda gəzəllər,
Ağaclər məsum, fağır,
Göydən sarı qar yağır.
08.11.1998

BU XƏZƏL YAĞIŞI

Yağışlar göylərdən yağar deyillər,
Qapqara buludlar özün öyüllər,
Torpağın başına yaman döyüllər,
Bu ki, təbiətin özgə naxışı.
Bu xəzəl yağışı, bu yer yağışı.

Bağçalar libasın soyunub qalar,
Xəzri söyüdlərin saçını yolar,
Bəmbəyaz səmanın ürəyi dolar,
Başlar şimşəklərin odlu axışı,
Bu xəzəl yağışı, bu yer yağışı.

Yarpaqlar dərbədər düşər budaqdan,
Ağaclar ah çəkib yanar bu dağdan,
Bağçadan, ormandan, dərədən, dağdan,
Duyular payızın soyuq baxışı...
Bu xəzəl yağışı, bu yer yağışı.

Ağlar çeşmələrin gözü soyuqdan,
Kəklilər, turaclar çıxmaz oyuqdan,
Atlanmış küləklər düşməz duyuyqdan,
Yandırar dərəni, qayanı, daşı,
Bu xəzəl yağışı, bu yer yağışı.

Məzara döndərər xəzan torpağı,
Ayaqlar altına salar yarpağı,
Qalar budaqlarda sarı saplağı,
Donar buludların gözündə yaşı,
Bu xəzəl yağışı, bu yer yağışı.

Bahar aldanişi pak təbiətin,
O yay nağılından ayrılmaq çətin,
Bütün fəsillərdən payızdı mətin,
Hər şeyin sonunu göstərir yaxşı,
Bu xəzəl yağışı, bu yer yağışı.
09-10.11.1998

PAYIZ KÜLƏYİ

Girər bağça-bağın qoynuna necə?
Soyunar libasın həm gündüz, gecə,
Ağlayar yol-yoxuş, hər cığır, küçə,
Göylərin ərköyün dəli mələyi,
Ah, payız küləyi, payız küləyi.

Gecənin, səhərin sinəsin oyar,
Bütün ağacları geyimsiz qoyar,
Çılğın sədasını dünyaya yayar,
Fəsilin xəlbiri, sarı ələyi,
Ah, payız küləyi, payız küləyi.

Şaxtanı, sazağı qovar qul kimi,
Öpər ovucları para-pul kimi,
Hirisi, hikkəsi, hənzul kimi,
Titrədir qəzəbi daşı, dirəyi,
Ah, payız küləyi, payız küləyi.

Xəzərin qəddini əyən, sanki yay,
Qara buludların gözlərində çay,
Qopar meşələrin sinəsindən vay,
Saralmış xəzanmı eşqi, diləyi?
Ah, payız küləyi, payız küləyi.

Sapsarı xəzəldən könül pərişan,
Ayaqlar altında xəzanmı bir şan?...
Alıb Şadimanın köksünü nişan-
Gülləbaran edər yazıq ürəyi,
Ah, payız küləyi, payız küləyi.

10.12.1997

BU PAYIZ YAMAN YAĞAR

Göydə pəmbə buludlar,
Bağrım başın buludlar,
Qəhər ürəyi odlar...
Qəmi ikəlli boğar,
Bu payız yaman yağar.

Səhərin örpəyi ağ,
Saralar hey bağça-bağ,
Çəkib ürəyimə dağ
Könlümə duman yağar,
Bu payız yaman yağar.

Göyün gözünün yaşı,
İsladar dağı, daşı,
Dərddən könlümün başı,
Elə qüssə, dərd doğar,
Bu payız yaman yağar.

Yarpaq budaqdan qopar,
Özünü yerdə tapar,
Xəzri, sanki bir çapar,
Torpağa xəzəl yığar,
Bu payız yaman yağar.
25.10.1998//Pirallahı

BƏYAZ QARIN NAĞILI

Biri varmış, biri yox,
Ətəyində qarı çox,
Bir payız səhərində,
Ağ atın yəhərində-
Saqqalı buzdan olan,
Çiyninə əba salan,
Əlində bir ağ əsa,
Mənzil uzun, yol qısa.
Qoca pirani kişi,
Qəfil oldu gəlişi.
Döydü qapı-bacanı,
Üşütdü qəlbə canı.
Necə özün yetirdi?
Payızda qış gətirdi.
Bakının küçələri,
Küləkli gecələri,
Gəlin tək ağ geyindi,
Şaxta, sazaq öyündü.
Buz bağladı yol-ırız,
Dondu hər cığır, hər iz.
Yollarda bir mərəkə,
Saldı hər kəsi bərkə.
Maşınlar əyləndilər,
Sürənlər söyləndilər.
Belədir qışın işi,
Qayğılıdır gəlişi.

***

Soyuğun insafı yox,
Evin sə möhnəti çox.
Aman et, Şaxta baba,
Neyləsin yazıq soba?
Hardan tapsın od-ocaq?
Müşkül işdir yanacaq.

***

Göy üzündə bir həşir,
Xəzri əsəbi bir şir,
Elə ki, ələndi qar,
Evdə nəki uşaq var?
Töküldü dişarıya,
Pətəkdəki arıya-
Bənzədi o gün onlar.
Suvaşdı qarla donlar...
Səbinə və Təhminə,
Briliant və Əminə,
Yeganə, Gülşən, Bahar,
Gülnaz, Gülnar və Aysel,
Əllərində kiçik bel,
Çağırıldı Əzizi-
Qartopuyla vur bizi.
Mustafa, Cavid, Turan,
Rəsul da gəldi bu an,
Cəfər, Kərim və Vüqar,
Əllərində topa qar,
Qızlara sarı qaçdı,
Sevinc səsi gül açdı.
Samirənin üzündə,
O qarqara gözündə,
Sədət nuru vardı,
Küçə onlara dardı...
Qarla dolu qurşaqlar,
O qayğısız uşaqlar,
Küçədə öcəşirdi,
Allah, bu nə həşirdi?
Onlara şaxta, sazaq,
Dərdi-sərdən çox uzaq-
Bir əzəmət gətirmiş,
Ürəklərdə bitirmiş.

***

Ay uşaqlar, necə də,
Bu gün bizim küçədə,
Ovsunlamış ağılı,
Bəyaz qarın nağılı!..
21.12.1997

SOYUQ BUZLAR ASILIB

Saçlarımdan soyuq buzlar asılıb
ürəyimin acı yelləri kimi.

***

Bənizi sapsarı payız bağıma qısılib
pərişan zülflərimin ağ telləri kimi.
Göz yaşımla isladırım şehli kipriklərimi...

Acı rüzgar üzümdə gəzdirir
xırdaca əlində tutmuş yelpiklərini.

***

Tənha, kimsəsiz otağında
qəmlərimlə qol-boyun,
Allahım, bitməzmi bu oyun?!

***

Bütün vücudumla usandım əndişələrdən,
Tanrı çox-çox uzaqlara atdı məni nəş'ələrdən.

***

Eşikdə acı küləklər əsir,
Soyuq qar qarımdan,
bacamdan girməyə tələsir.

***

Mən də kor bəxtimlə amadə,
Ömür dodaqlara pənah aparmış bir içim badə.

Ağlayır acı taleyim kimi,
Qəhərə dönüb içimdə gileyim kimi.

***

Mən, ömrüm və acı fələyim
əl-ələ tutmuşuq,
Hər şeyi – bütün zümləri,
Ağılla ürək arasına bölümləri unutmuşuq.

***

Sarılıb payızın acı küləklərinə,
Bənizi qapqara qaralmış fələklərinə,
Üzümüzü Tanrıya tutub
Hər acını unudub-
Aman diləyirik!
Sanki bütün qəmlərimizi güllələyirik.

***

Haqqım əlimdə,
Sözüm dilimdə
alışmaqdayam,
Acı taleyimin bu qəm qovğasıyla
barışmaqdayam.
Ömrüm zaman astanasında
dayanan payızlar kimi,
Saçlarımdan asılıb soyuq buzlar kimi...

22.10.1994

SEVGİ DUYĞULARI

GECƏNİN YARISI

Könlümdə acı bir əndişə,
Yuxum çəkilib ərşə.
Ürək ası, can ası.
Gecənin yarısı...

***

Bir an belə sənin xəyalın
məni tənha buraxmır,

İstər uyğularımda,
İstər duyğularımda.
Durub qarşımda məsum-məsum
baxır üzümə,
Mat-məəttəl qalmışam içimdəki dözümə.

***

Gecənin yarısı...
Ürəklə sevgi arası
acı bir didişmə,
Fələk qandalmı vurub hər işimə?
Zamanım röyalarda,
Könlüm xülyalarda-
Ötüb keçir bir an təki,
Ürək də üşüyür dövrən təki-
Göylə yer arası,
Bu gecənin yarısı...

***

Sən məndən uzaq,
İçimdə ərzi donduran sazaq.
Ömrümün payızı,
Mənim taleyimə düşdü
böylə bir alın yazı.
Gözlərim acışır ötüb
keçən zamanıma,
Kimsə yetməz amanıma.
Sönüb bəxtimiz üşüyən ocaqlarda...
Sən məndən uzaqlarda.
Qucmusan xəyalın boynunu,
Mənimsə içimdə acı bir sevda oyunu...

***

Ey Şadiman, az çək-çevir et,
bu dünyanın işlərini,
Müəmalı vərdişlərini,
Ürək can evinə uyuşmaz,
Bağrımdan sevgi sovuşmaz,
Yerlə göy arası...
Bu gecənin yarısı...

17.12.1994

BƏYAZ GECƏLƏR

Könlüm tənhalıqdan göz yaşı tökür,
Bağrımın ormanına sis, duman çökür.
İçimdə vüsalın acı gileyi,
Dodaqlarıma qonub şəh təki həsrətin meyi.
Ömrüm də zaman kimi incələr,
Bu bəyaz gecələr...

***

Başımda sevdanın möhnəti,
Kəsib qarşımı qəfləti.
Həsrət bir kabus kimi,
Eşqin başıma sarkimi?
Amansız vərdişlərdə,
Qan ağladan gərmişlərdə.
İçimə sarılır bilməcələr,
Bu bəyaz gecələr.

***

Qürurum sevgidən yuxarı,
İrizini itirmiş çayın axarı.
Könlüm həsrətdən naxış-naxış,
Gözlərimdən süzülür gurşad yağış.
Kəsib qapımı necələr...?
Bu bəyaz gecələr.

***

Sevda dənizlərində boğulur diləklər,
Qan ağlayır bir-birindən ayrı ürəklər.
Halımızdan pərişan fələklər,
Sinəmizin duyğuların hicran yelləri ələklər,
Həsrət də vüsala işgəncəsindən dincələr,
Bu bəyaz gecələr.

***

Üşüyər içimdə bir acı sevda,
Bütün varlığı ilə bədbəxt eşqimizə fəda.
Şadımın könlü şəhidi-şüəda!
Şərəfinə ağ kağızı bəzər incilər...
Bu bəyaz gecələr...
Bu bəyaz gecələr...

16.12.1994

SƏN YADIMA DÜŞÜRSƏN

Sönür könül işığı,
Pozulur yaraşığı,
Qəm olub qəlb aşığı...
Sən yadıma düşürsən.

Ürək boynun bükəndə,
Qəlbə duman çökəndə,
Gözlərim yaş tökəndə,
Sən yadıma düşürsən.

Yanır ağızda dilim,
Doğranır dilim-dilim,
İtir can ilim-ilim,
Sən yadıma düşürsən.

Sönür eşqin çırağı,
Yanır tale varağı,
Artır sinəm fərağı,
Sən yadıma düşürsən.
23.11.1998

SEVGİ DUYĞULARI

Könlümün içində həzin bir atəş,
Keçən ocağımın külü də közdü.
Parladı eşqinlə sinəmdə günəş,
Bağrım məhəbbətin gölündə üzdü.

O isti əllərin hərarətindən,
Soyuq ürəyimin alovu artdı.
Səadət vüsali doğdu bətindən,
Eşqisiz dünyamda həyat yaratdı.

Gözündən gözümə bir işıq axdı,
Ömrün qaranlıqda çırağı oldu.
İlahi bircə yol mənə də baxdı...
Bu eşq taleyimin varağı oldu.

Qəlbədən haray çəkən çılğın duyğular,
Könlümə gah kədər, gah da ki, nəş'ə,
Alıb ağuşuna məni uyğular-
Öldürür, dirildir bu xoş əndişə.

Mübarək baxışın gecəmə işıq,
Gəzər Şadimanın pak aylarında,
Bir könül bəxş etdin sevgi qarışıq,
Çapacaq ömrümün dolaylarında.

08.01.1993

BU BƏLALI BAŞIMA

İçimi bürüyüb ah,
Batmışam göz yaşım.
Nələr gəldi, ay Allah-
Bu bəlalı başıma?

Ümidlərim puç oldu,
İstəklərim heç oldu,
Səni sevmək suç oldu-
Bu bəlalı başıma.

Eşq önündə qəlb çökdü,
Altun nəş'əmi sökdü,
Üsbəüstdən dərd tökdü-
Bu bəlalı başıma.

Ağladım için-için,
Sevirkən yana için,
Qəm dolu tökdü neçin?-
Bu bəlalı başıma.

Günüm qəmə tuş oldu,
Dərdə tutulmuş oldu,
Eşq əlçatmaz quş oldu-
Bu bəlalı başıma.

Ürək ağlar bir neyim,
Qəlblə coşan gileyim,
Mən necə əlac deyim?-
Bu bəlalı başıma.

Bu könül qəm çeşməsi,
Bürüyüb ərzi səsi,
Düşüb dünyanın nəhsi-
Bu bəlalı başıma.

Acılar zirvə aşdı,
Ələm ilə qarışdı,

Bu sevgi qara daşdı
Bu bəlalı başıma.

Düşdü ömür sərt qışa,
Neylər dərd qarqamışa?
Sevgin qurdu tamaşa
Bu bəlalı başıma.

Acılar kəsdi yolu,
Bağladı əli-qolu,
Yağdı çox leysan-dolu
Bu bəlalı başıma.

Şadiman dərddən qaçar,
Dərdə qapısını açar,
Ələn sarayı uçar-
Bu bəlalı başıma.
19.10.1991

GÖZBƏBƏYİM

Sənsiz bil ki, mənə aləm,
Talan oldu, gözbəbəyim.
Ayrılığın sinəyə qəm
Salan oldu, gözbəbəyim.

Hicranın ocağında,
Yandı ömür bu çağında,
Ürək həsrət qucağında
Qalan oldu, gözbəbəyim.

Könül verdin, əhdi dandın,
Özgəsiylə oda yandın,
Söylə, görüm niyə andın-
Yalan oldu, gözbəbəyim?

Niyə yetməz haqqa dua?
Qapımızdan qəmi qova,
Bulud gözdə qurdu yuva
Dolan oldu, gözbəbəyim.

Ey Şadiman, qəm başımda,
Yalvarış yox göz yaşımda,
Demə, mənə bu yaşımda
Olan oldu, gözbəbəyim.
29.04.1997

TELEFON TELLƏRİ

Üzmə bağrımı sən belə,

Qovuşdur həsrət dilləri.
Heç könül görmüb çən belə
Aman, telefon telləri.

Hicran içimdə qəm yükü,
Qırıldı səbrin can tükü,
Həsret bağıma bir süngü,
İnan, telefon telləri.

Yar ayrı düşüb yarından,
Qurtar könlü qəm darından,
Başımda hicran qarından
Duman, telefon telləri.

Bu qor ürəyi alışdır,
Yarı yarına ulaşdır,
Niskilliləri calaşdır,
Bir an, telefon telləri.

Şadiman qəmə lap tuşdu,
Vüsal hicrana tutuşdu,
Uçan köçəri bir quşdu...
Zaman, telefon telləri.

26.05.1991

OLAYDI...

Məni əzablarda qoyan vəfasız,
Sənə sevgilərim yalan olaydı.
Ömürlük yolunda qalan gözlərim,
İndi nə boşalıb, dolan olaydı.

Həsret məni çəkir günlərlə dara,
Dolaşır taleyim hey qanıqara,
Qədər, bu eşqi sən yazdın qara,
Kaş sənli günlərim yalan olaydı.

Möhnəti-hicranın niyə gərəkməmiş?
Bu necə arzumuş, necə diləkmiş?
Sənin gözlərində sevgi mələkməmiş...
Uçurtdun sinəndə qalan olaydı.

Əbədi dünyada ömür gedəri...
Düşdü ayağına sevgi qədəri,
Cahanı dolaşan eşq dərdi-səri
Bulaq tək sinənə dolan olaydı.

Mənim məhəbbətim nə qədər gücsüz,
Doyub yoxuşlardan çox axtarır düz,
Birgə yaşayaydıq bu dünyada biz-
Sevgim ən istəkli balan olaydı.

Birgə adlayaydıq yoxuşu, düzü,
Birgə dolaşaydıq gecə-gündüzü,
Şadimanın onda gülərdi üzü...
Köksündə sevgimdən qalan olaydı.

08.01.1987

GƏLMƏ YUXULARA

Könlümü qəmlərə tuş eyləmişən,
İçimdən bir anda dikəlir min ah.
Qəm bilməz gözümü yaş eyləmişən,
Gəlmə yuxulara, gəlmə, sən allah.

Unut olmuşları, unut bir daha,
Batırma özünü sən də günaha,
Bu sevgin ki, mənə çox gəldi baha,
Gəlmə yuxulara, gəlmə, sən allah.

Yatmış duyğuları saldın didərgin,
Nə qədər keçəcək ömür, gün gərgin?
Öldürür, dirildir rüyalar sərgin...
Gəlmə yuxulara, gəlmə, sən allah.

Dəryada kimsəsiz xəyal yelkənim,
Qılınıcı sıyrılmış kədərim qənim,
Əzəldən bir bəxtim olmadı mənim,
Gəlmə yuxulara, gəlmə, sən allah.

İçimin ağrısı dünyanı udar,
Eşqi də, səni də biryol unudar,
Bu qara taleyim zindandan da dar,
Gəlmə yuxulara, gəlmə, sən allah.

Qəlbi gəlişinlə ovutmayırsan,
Yanan ürəyimi sovuqmayırsan,
Sən ki, bircə yolluq qayıtmayırsan,
Gəlmə yuxulara, gəlmə, sən allah.

13.07.1991

OLMAYACAQSAN

Bütün məmləkəti tutacaq ünüm,
Ahımdan boşalıb dolmayacaqsan.
Sənsiz yaxasını cıracaq günüm,
Təkcə sən mənimlə olmayacaqsan.

Şimşəklər acıqlı çaxacaq yenə,
Buludlar gözünü sıxacaq yenə,
Günəş də yandırır yaxacaq yenə,
Təkcə sən mənimlə olmayacaqsan.

Dağları, daşları gəzəcək külək,
Gündə min bir dona girəcək fələk,
Ağlaya-ağlaya öləcək ürək..!
Təkcə sən mənimlə olmayacaqsan.

İçin-için gözüm yaş tökəcəkdir,
Önümdə xəyalın diz çökəcəkdir,
Həsretin başıma daş tökəcəkdir,
Təkcə sən mənimlə olmayacaqsan.

Sevgimiz rüyada ulaşacaqdır,

Hicranın sisinə bulaşacaqdır,
Uyğum da uyğuna sarışacaqdır,
Təkcə sən mənimlə olmayacaqsan.
02.09.1991

YAŞIL GÖZLƏR

Yaşıl gözlər, könlün için,
Od-ocaqla qalamısan,
Söylə görüm, xudam, neçin? -
Dərdi mənə calamısan.

Yıxıb sınımaz dirəyimi,
Oxlamısan diləyimi,
Eşqlə dolu ürəyimi
Həsretinlə talamısan.

Yaşıl gözlər, əfsunlandım,
Bir baxışla ovsunlandım,
Alovunla qorsunlandım,
Göydən enən bəlamısan?

Taleyimin yoxuşları,
Saldı ömrə naxışları,
Evlər yıxan baxışları -
Nə tuşladın qalama sən?

Yaşıl gözlər, bəxtin tacı,
Başdan aşır ağrı-acı,
Dərdlərimin tək əlacı,
Gəl, yox eylə bəlamı sən.

Yaşıl gözlər, gözüm yatmaz,
Özgə istək qəlb oyatmaz,
Əllərinə əlim çatmaz -
Dəryada bir talamısan?

Şadımanı alışdıran,
Sevgisinə ulaşıdıran,
Eşqi qəlblə vuruşduran
Bir tilsimli qalamısan?
26.03.1995

İKİMİZDƏ YANIRDIQ NƏ VAXTDAN BU ATƏŞƏ

İkimiz də yanırıdık nə vaxtdan bu atəşə?
Biz ki, od-alov verdik bu sevgiyə günəşə,
Harda qaldı o istək, o od, o yanğı, nəş'ə?
İtirdik bu sevgini o boranda, o qarda,
İndi sən harda qaldın, mən isə söylə harda?

Qınadı tanıyanlar, tanımayanlar bizi,
Unutduq sevgimizə şahid gecə-gündüzü,
Məhəbbətin nə qədər dönük olurmuş üzünü?
Soldu istəyimiz də, məramımız da darda,
İndi sən harda qaldın, mən isə söylə harda?

Çilədi sevgimizin üstünə həsrət zəhər,
O dəli duyğulardan ürək görmədi bəhər,
Qınadı bizi axşam, qınadı bizi səhər,
Aradakı hicrana dodaq büzdü bahar da,
İndi sən harda qaldın, mən isə söylə harda?

Gəl birləşsin ayrılan əllərimiz yenə də,
Gör nə qədər arzu-kam, baş qaldırıb sinədə?
Sitem edir bu illər həsrət, hicran mənə də,
İncidərmə bu qədər yarını sevən yar da?
İndi sən harda qaldın, mən isə söylə harda?
22.03.1987

KAŞ OLMAYAYDI...

Vüsali saralan bir bahar kimi,
Bəxtimiz hicrana tuş olmayaydı.
Sənin ürəyində sevgi həsrəti,
Mənim gözlərimdə yaş olmayaydı.

Nə xoşbəxt olardıq ikilikdə biz?
Zülmət gecəmiz də süd kimi gündüz,
Əhdi-ilqarımız, peymanımız düz,
Ayrılıq vüsaldan baş olmayaydı.

Həsrət sinəsini cırıb töksə də,
Kədər badəməzə zəhər töksə də,
Aydın fəzamıza zülmət çöksə də,
Günəşi qaralan qış olmayaydı.

Uçub əlimizdən getdisə günlər,
Qədər bəxtimizə saldı dünyənlər,
Dəli ayrılığa uyan beyinlər,
Min bir hava çalan baş olmayaydı.

İllərin qəmindən boşalıb dolan,
Hər günü yarpaq tək saralıb solan,
Hicranın əlində oyuncaq olan-
Məcnun sevgimizdə yaş olmayaydı.

Bizi bir-birindən aralı qoyan,
Qaniçən cəllad tək dərilər soyan,
Şeytanın, iblisin dilinə uyan,
Həsrətin sinəsi daş olmayaydı.

İndi bu ürəkdir cəfalar çəkən,
İlk məhəbbət adlı ağır yük çəkən,
Sinəmi oduyla yandırır tökən-
Çəkdiyim ağırlar boş olmayaydı.

Şadiman hardadır, sən isə harda?
Odlu duyğularsa boranda, qarda,
Sevgimiz beləcə qalıbdı darda,
Dünyada ayrılıq kaş olmayaydı,
Dünyada ayrılıq kaş olmayaydı.
14-17.01.1987

BİR ANIN SƏADƏTİ

Ürəyim ürəyinin atəşinə boyanıb,
O yatmış duyğularım hönkürür dağ seli tək.
Eşqim, sevgim, həyatım qarşındaca dayanıb
Haray çəkib sızlayır sirli kaman teli tək.

Dilim lal olub qəfil bu sevgili gəlişdən,
Kəsilibdi taqətim bir səsım, hənırım yox.
Dodaqlarım od alıb o sehırlı görüşdən...
Tilsımlənıb qalmışam qaçmağa hünırım yox.

Alovlı baxışların ağılıma tor toxuyur,
Bu atəş qarşısında necə acizəm bilsən.
Dağ vüqarlı körkəmin mənə meydan oxuyur,
Sevgin könlümə mehman, özün mənle deyilsən.

O istəkli anları unudacaq halım yox,
Sevsən də, sevməsən də eşqimin allahısan.
Ürəyin özününkü, sənlə qalmaqalım yox,
Heyhat, Tanrı önündə ən məş'um günahımsan!

Dəli könül amadə bir anlıq görüşünə,
Səni deyib haylayır gecəm də, gündüzüm də,
Dözüm qalmıb sinəmdə amansız gərdişinə,
Sənsən səadətimin eşq məcnunu gözümde.

Əzizləyib illəri yanacam bu odıyla,
Həsretin ilğımında acışacaq gözlərin.
Gələcəksən, fəqət gec, Şadımının adıyla,
Məhbus olub qalacaq qapımdaca izlərin...

07.10.1992

KÖÇDÜ BU SEVGİ

Tanrı dərgahında didərgin, səfil,
Boynumda ən böyük suçdu, bu sevgi.
Qəfil gəldiyi tək, yol aldı qəfil,
Köçdü ürəyimdən, köçdü, bu sevgi.

Bir şahmat oynudur amansız həyat,
Dad onun yöndəmsiz işlərindən, dad,
Sındı əzabından, qopardı fəryad,
Köçdü ürəyimdən, köçdü, bu sevgi.

Ağrılı illərim qopdu yaşımdan,
Dəli ilğım tək keçdi qarşımdan,
Gözüm görə-görə çıxdı başımdan,
Köçdü ürəyimdən, köçdü, bu sevgi.

Töküb gözlərindən tale yağışı,
Sanma məhəbbəti fələk qarğıışı,
Gətirib könlümə ayazlı qışı,
Köçdü ürəyimdən, köçdü, bu sevgi.

Bu gözüm yollarda qalan deyil ki?

Daha bir kimsənin olan deyil ki?
Bu bir həqiqətdir, yalan deyil ki?
Köçdü ürəyimdən, köçdü bu sevgi.

Həsretin tikan tək qəlbə göyərdi,
Özün bəxt gülünün üstünə sərdi,
Cənnət gülzarımın qolların gərdi...
Köçdü ürəyimdən, köçdü, bu sevgi.

Daha Şadimanı gəlib arama,
Könlünü söylətmə min yol qarama,
Viran taleyimə dərd dama-dama,
Köçdü ürəyimdən, köçdü bu sevgi.
03.09.1991

SƏN OLDUN

Könlümü köpürən dəli sellərə,
Bir göz qırpımında atan sən oldun.
Min bir qəm gətirən qəmsiz illərə,
Məni dərdlilərə qatan sən oldu.

O lal gecələri uyğusuz edən,
Pak məhəbbətimi sayğısız edən.
Özgə yuvasına eşq üçün gedən,
Beşgünlük sevgilər tutan sən oldun.

Sevdamı Məcnun tək düzlərə salıb,
Ağlımı, hüsumu əlimdən alıb,
Bağrımın başından ilan tək çalıb,
Çiyinə həsrəti çatan sən oldun.

Qırğı tək bir dünya nəş'əmi didib,
Özgə qapısına əhd üçün gedib,
Elə Şadimanı qərarsız edib,
Ömürlük könlümdə yatan sən oldun.
12.08.1991

OLMASIN

Ey sevgilim, hicran vaxtı,
Kipriklərin nəm olmasın.
Tanrı xoşbəxt etsin baxtı,
Aralıqda qəm olmasın.

Səadətin buta-buta,
İraq olsun min yol xata,
Bir yol gəldik bu həyata,
Bir gün də pis dəm olmasın.

Ömrü vuraq başa həlal,
Uzaq olsun qüسسə, məlal,
Gəlməsin heç eşqə zəval,
Sevinc bizdən kəm olmasın.

Haqdan gələn alın yazım,

Sənlə gəlir bahar, yazım,
Sənlə dinir könül sazım,
Zili olsun, bəm olmasın.

Həyatımız çiçəkləsin,
Gülü min-min ləçəkləsin,
Hər arzumuz gerçəkləsin,
Səadətdən dəm olmasın.

Şadimanın ağ telində,
Cəfa ömrün hər ilində,
Ay sevgilim, o dilində
Bir yol acı təm olmasın.
28.04.1997

O BAXIŞLAR

İsindirir günəşiyə,
Can alandı, o baxışlar.
Qəlbə odu, atəşiyə,
Hey qalandı, o baxışlar.

Hicran adlı qorxu oldu,
Köksə həsrət oxu oldu,
Acı-şirin yuxu oldu...
Ah, yalandı, o baxışlar.

Qoydu gözdə diləyimi,
Yıxdı ümid dirəyimi,
Gürzə tək üreyimi,
Tez çalandı, o baxışlar.

Hicranın acı təmi,
Kimə deyim bu sitəmi?
Nə bitmədi heç matəmi,
Nə talandı o baxışlar.

Şadiman da yaz çiçəyi,
Şeh toxuyur tər ləçəyi,
Dilim desə lap gerçəyi,
Qan salandı, o baxışlar.
13.03.1997

HİCRAN AĞRISI

Həsrətin gözümdə qanlı yaş oldu,
Seli çeşmələrə, çaylara döndü.
Ağlaya-ağlaya ürək daş oldu,
Ahı qəlbədən qopan vaylara döndü.

Nə sən bu sevdadan dönə bilmədin,
Nə mən bu sevgini unuda bildim.
Nə sən qürurundan enə bilmədin,
Nə mən saf eşqimi tanıda bildim.

İkili yansaq da ocağımız buz,
Bir anlıq vüsala könlümüz təşnə,

Söndü bəxtimizin göyündə ulduz,
Canlarsa tutuşdu eşq atəşinə.

Sinəmdə bir sevgi ocağı çatdın,
Qurtula bilmirəm oddan doğrusu.
Elə Şadimanı qəmlərə atdın
Ki, getməz sinədən hicran ağrısı.
17.03.1987

QIRMA ÜMİDİMİ...

Keçmişə geriyə qaytarmaq çətin,
Dikəlir içimdən asimana ah.
Məni peşman etdi bu səadət...
Qırma ümidimi, qırma, sən allah.

Ürəyim, bağırım, qəlbim didərgin,
Keçir saatlarım, anlarım gərgin,
Bitib-tükənməyir acılar sərgin...
Qırma ümidimi, qırma, sən allah.

Rüzigar sərt əsdi tale bağımda,
Dərdin dastan oldu qəlb varağımda,
Ayrılığın gəzir nə sorağımda?
Qırma ümidimi, qırma, sən allah.

Nə qəmli könlümü güldürə billəm,
Nə qəlbə sevgini öldürə billəm,
Nə bəxtdən yazımı sildirə billəm,
Qırma ümidimi, qırma, sən allah.

Yoluna dikilən gözümü qoru,
Qapımda sərgərdan izimi qoru,
Səni əzizləyən dözüümü qoru,
Qırma ümidimi, qırma, sən allah.

Şadiman onsuz da canından bezar,
Tale acıların vərəqə yazar,
Sənsiz ürəyimə ürəyim məzar..!
Qırma ümidimi, qırma, sən allah.
22.12.1994

MƏNİ BAĞIŞLA

Nurlu sabahımın parlaq günəşi,
Üzmə ürəyimi min bir baxışla.
Yanan ocağımın odu, atəşi,
Əgər bacarırsan məni bağışla.

Sözün sözüm ilə düz gəlməyəndə,
Bir acı tənbehə üz gəlməyəndə,
Könül savaşına söz gəlməyəndə,
Əgər bacarırsan məni bağışla.

Taleyin şərqişi gah zildi, gah bəm,
Gözdə gah ələmdi, gah nəş'ədən nəm,

Əbədi deyil ki, acı-şirin dәм,
Əgər bacarırsan mәni bağışla.

Yaşın çoxluğunu il deyəndә dә,
Ürək deməyəni dil deyəndә dә,
O göz yaşlarını sil deyəndә dә,
Əgər bacarırsan mәni bağışla.

Dinlə Şadimanı könül sirdaşım,
Bir acı tənədən çatılsa qaşım,
Qəlb buludlayanda, axsa göz yaşım...
Əgər bacarırsan mәni bağışla.
24.04.1997

DEMƏ

Töküb kipriklərdən acı yaşları,
Demə, həsretindən bezə bilmirəm.
Günahkar-günahkar çatıb qaşları,
Demə bu müşkülü sezə bilmirəm.

Sən ki, özün verdin hicrana fərman,
Qırıldı həmənin gün o əhdi-peyman,
Demə ki, tapılmır dərдинә dərman,
Daha yataqdayam gəzə bilmirəm.

Demə, başımdadı sevda dəmləri,
Gəzdirmək çətindir bu ələmləri,
Dərdli gözlərimdə bəyaz nəmləri
O solğun çöhrənә düzə bilmirəm.

Demə, eşq bağımında güllər açılmış,
Ətri, rayihəsi ərzə saçılmış,
Sevirəm kəlməsi dildən qaçılmış,
Budaqdan gülümü üzə bilmirəm.

Demə ki, Şadiman gələr fəryada,
Verər şərəfini bu yolda bada,
Demə ki, hələ dә yanırım oda...
Demə ki, mən sәnsiz dözə bilmirəm.
28.04.1997

SƏNİNLƏ

Sinəmdəki duyğularım baş-başa,
Ay sevgilim, sükuta dal, gəl dinlə.
Səadətə birgə edək tamaşa,
Qəlb yoldaşım, can sirdaşım, səninlə.

Yaman olur dünyada el qınağı,
Göz yaşımız üşütməsin yanağı,
Dəf eləyək hər müşkülü, sınağı,
Qəlb yoldaşım, can sirdaşım, səninlə.

Əsdirməsin fələk vaxtsız yelləri,
Soldurmasın bağçamızda gülləri,
Məhəbbətlə başa vuraq illəri...

Qəlb yoldaşım, can sirdaşım, səninlə.

Sarmaşlıq tək əhdimizə sarışaq,
Bu sevdaya qan bir olub qarışaq,
Məzaradək atəş ilə alışaq...
Qəlb yoldaşım, can sirdaşım, səninlə.
30.04.1997

SƏNİ

Sən mənim bəxtimə düşən işıqsan,
Yolumdan qovmaqçın çiskini, çəni.
Ömrümə, günümə bir yaraşıqsan,
Mənə Yaradanım göndərmiş səni!

Yoxdu bu sevginin dünyada tayı,
Ürəkdə od yoxsa, yanmaz havayı,
Yox canıma munis səndən savayı,
Mənə Yaradanım göndərmiş səni.

Odlu nəfəsindən torpaq yazlanır,
Cahanın könlündə eşq avazlanır,
Vüsal libasında sevgi nazlanır,
Mənə Yaradanım göndərmiş səni.

Oxşa, Şadımanı ovutmaq üçün,
Alışan köksümü sovutmaq üçün,
İçimin dərdlərin dağıtmaq üçün,
Mənə Yaradanım göndərmiş səni.
01.05.1997

SƏN MƏNİM KÖNLÜMÜN MÖHNƏT YUVASI

Sən mənim könlümün möhnət yuvası...
İçimdə ağlayan günahlarımsan,
Dilimin ovunmaz hicran duası,
Həsretə tuş olmuş sabahlarımsan.

Qara gözlərimin yaşından doğan,
Dünyanı çalxadan dəryalarımsan.
Gecələr könlümü yataqda boğan,
Vüsala minnətçi rüyalarımsan.

Mən simurq quşuna dönüb axşamlar,
Pəncərəm önündə gizli səkərəm.
Qəfil otağında sönəndə şamlar,
Mən də göz yaşımıla hicran əkərəm.

Səni ürəyimə buraxan gündən,
Artır, azalmır ki, işgəncələrim.
Bəxtimdə açılmaz min bir düyündən,
Hönkürür mənimlə hey gecələrim.

Bir azca hərərət oduna möhtac,
Əfsus, ayaz vurmuŐ ist kl rims n.
Sən mənim dərdinə tapılmaz əlac,
Məzara g m lm Ő dil kl rims n...

Hansı bəhanələr gətirim, fələk,
Hicran əzabını sınıyanlara?
Cavabsız məktuba çevrilib ürək...
İndi Őadimanı qınayanlara!
01.05.1997

GÖZLƏRİNƏ T Ő KK R

Gözlərindən bilirəm,
Dilindəki yalanı.
AĐlamaqdan gələrəm,
Mənə denən olanı,
Salma qəlbə talanı.

Sonu olmayan əzab,
Səbəb olar günaha,
Qalmadı k n ld  tab,
Bəsdi zülümlər daha,
And verirəm Allaha.

Ömür acı, gün acı,
Zamanım belə it r.
Sandım baŐımın tacı,
Sənə canımdan betər,
Can dedim daha yetər.

Őadimanı qandıran,
BaxıŐlar qəlbi sökür.
Ürəyimi yandıran,
Haqqı anladım Ő k r,
Gözlərinə t Ő kk r.
01.05.1997

SEVGİLİM

Sevgilim, k nl m  yıxma cəhd ilə,
Demə, s k l ni tikm y  nə var?
Mən sənə baĐlandım min bir əhd ilə,
Demə, ayrılıĐı   km y  nə var?

Sənin eŐqin ilə z lm tim səhər,
AĐardır gecənin qara  z n .
 z r sən olmasan k nl m  qəhər,
Qoyma k l olmaĐa eŐqin k z n .

O nurlu   hr nin ziyalarıyla,
İŐĐlat  mr m n sabahlarını.
Yuxulu gec min r yalarıyla,
BaĐıŐla könlümün günahlarını.
06.04.1997

DEYİR

Sevgilərin nədir belə?
Ürəyimə alış deyir.
Salıb eşqi dildən-dilə,
Bu sevdəylə bəriş deyir.

Ülfətindən dönmək çətin,
Mənə loğman səadətini,
Öldürür o qədd-qamətini,
Yanıb külə qarış deyir.

Baxışların könlə ocaq,
Atəşlərin qucaq-qucaq,
Ürəyimə düşən sıcaq-
Həsretlərlə vuruş deyir.

Eşqin yolu yoxuşlarda,
Ömrə düşən naxışlarda,
Yollarında baxışlar da-
Qəlb gətirməz duruş deyir.

Hər diləyə əlac hanı?
Fələk asan vermir anı,
Salır oda şirin canı,
Zamanınla yarış deyir.

Bəxtim gəlməz neçin yola?
Qəmin qəndal vurub qola,
İlahi bu vüsəl yola-
Yet ki, qarış-qarış deyir.

17.02.1995

QOVUŞARIQ İNŞALLAH

Nə çarə ki, sevgim başa suç oldu,
Od içində büryan olan iç oldu?
Ömür keçdi, cavanlıq da puç oldu,
Acılardan sovuşarıq, inşallah,
Qismət olsa qovuşarıq, inşallah.

Fələk bizi çəkir yaman sınağa,
Tuş oluruq addımbaşı qınağa,
Həsret yağır gözdən lələ yanağa,
Acılardan sovuşarıq, inşallah,
Qismət olsa qovuşarıq, inşallah.

Sevgi pünhan könlümüzə pak guşə,
Məngənəyə saldı qəlbə əndişə,
Taqətimiz qalmayıbdı gərmişə,
Acılardan sovuşarıq, inşallah,
Qismət olsa qovuşarıq, inşallah.

Gecəməzə ayrılıq qəm çilədi,
Bəxtimizi tufan saran çillədi,
Bağrımıza tuşlanan bir güllədi,
Acılardan sovuşarıq, inşallah,

Qismət olsa qovuşarıq, inşallah.

Zülüm oldu bizə həddən ziyada,
Vüsal atlı, hər ikimiz piyada,
Ağlar gözdən azalıbdı ziya da,
Acılardan sovuşarıq, inşallah,
Qismət olsa qovuşarıq, inşallah.

Bu Şadiman gün görmədi yaşından,
Ləpə verir kədər elə başından,
Baxma daşdı Xəzər də göz yaşından...
Acılardan sovuşarıq inşallah,
Qismət olsa qovuşarıq, inşallah.

06.01.1995

GƏL

Suallar üz-üzə durub ürəkdə
Məni xatirəyə aparır bu yol,
Ahım buludlara dönüb fələkdə-
Gəl, yanan könlümə bir içim su ol.

Dodaqda gülüşlər donubdu, sənsiz,
Üzümə qəm, kədər qonubdu, sənsiz,
Vallah, bilsən necə sonumdu, sənsiz,
Gəl, yanan könlümə bir içim su ol.

Sanki qürbətdəyəm indi elə bil,
Eyvah, bu ürək də mənimki deyil,
Gözlərim yollarda didərgin, veyil,
Gəl, yanan könlümə bir içim su ol.

Şadiman gecələr alışan şamdi,
Dünya başdan-başa sənsiz axşamdi,
Dərdin dirək dözməz nə ağır damdı?
Gəl, yanan könlümə bir içim su ol.

02.03.1997

O GÖZLƏRİN

Əzrayıl tək şirin canı,
Alan oldu, o gözlərin.
Aramıza nahaq qanı
Salan oldu, o gözlərin.

Könül verdim bir gün sənə,
Saldın onu siskin, çənə,
Bu sinəmdə, eyvah, yenə,
Qalan oldu, o gözlərin.

Eşq əridi qorxularda,
Ətri gül tək qoxularda,
Gecəgözlü yuxularda...
Yalan oldu, o gözlərin.

Dünya tutmaz ədasını,
Yüz yol aldım qadasını,

Yenə könlün sədasını,
Alan oldu, o gözlərin.

Bir göy altda bu cahana,
Gəldik, sevdik yana-yana,
Yenə də bu Şadimana-
Qalan oldu, o gözlərin.
17.03.1997

BİLMİRƏM

Mən sevgindən uzaqda,
Heç dürlü an bilmirəm.
Üşüyürəm sazaqda,
Bu necə can bilmirəm?

Boğdu gözü qəm yaşı,
Qısqanlıqlar da naşı,
Saldı ara savaşı,
Düşübdü qan bilmirəm.

Bu möhnəti ara da,
Pozulubdu ara da,
Sevgimiz də arada
Verəcək can, bilmirəm.

Qəmlə dolu sabahım,
Sevmək olub günahım,
Yar insafsız, Allahım,
Dostdu, düşman bilmirəm?
03. 03.1995

KEÇİLMƏZ

Hicran soyuq yatağında mürgülər,
Gün biçilər, heç vaxt dardan seçilməz.
Qapımızı kəssə qorxu, hürkülər,
Can keçilər, heç vaxt yardan keçilməz.

Səadətim yollarında naçarsa,
Bağlı qalan qapımı qəm açarsa,
Gecələrim al səhərdən qaçarsa,
Dan keçilər, heç vaxt yardan keçilməz.

Var başımda yuva quran quş olsa,
Dünya malı şirin cana nuş olsa,
Uca-uca şöhrətlərə tuş olsa,
Şan keçilər, heç vaxt yardan keçilməz.

Gördüyünə kor olan da gözümdü,
Hər fəsilin qovğasında üzümdü,
Pak adı da cilovlayan dözümdü,
An keçilər, heç vaxt yardan keçilməz.

Şadimanı qiymə edin dilindən,
Dara çəkin saatda hər telindən,
Yarın bağırın, dərya tutun selindən...

Qan keçilər, heç vaxt yardan keçilməz.

07.01.1995

EYLƏMƏ PEŞƏ

Ürək incitməyi eyləmə peşə,
Onsuz da dünyanın dərdləri böyük.
Üzür bu könlümü hər gün əndişə,
Dağlardan ağırdır çiyinimdə yük.

Boğazdan yuxarı deyilən sözlər,
Doğrayır sinəmi bir xəncər kimi.
Nə qədər simasın itirmiş üzlər...
Payızda saralan ot-əncər kimi.

Sən soyuq baxışla qəlbi buz etmə,
Üzü sazağadır, ömrümüz daha.
Mənim hisslərimlə dərinə getmə,
Sənə and verirəm böyük Allaha.

Şadiman eşqinlə cahanda şaddı,
Gəl onun könlünü üzmə zülümlə.
Fələk hərəməzə bir ömür daddı,
Fəqət hədələyir hər an ölümlə..!
02.03.1997

QALMAYIB

Ümidlər tükənib bitmiş ömür tək,
Daha gəlməyinə guman qalmayıb.
Cəllad əllərində qanun əmir tək,
Bu eşqə edəsi divan qalmayıb.

Mələldən xəstədir könül yataqda,
Yenə mən dururam, vallah, bu tağda,
Əriyib gedibdi ürəkdə yağ da,
Kəsilib taqətim aman qalmayıb.

Bu qara taleyin əlacımı var?
Dünyada acım tək bir acımı var?
Belə müsibətli eşq tacımı var?
Taxtına dəyməmiş yaman qalmayıb.

Ay Allah, başımdan, getməz ki, qovğa,
Ayrılıq buraxmır, eyvah, yovuğa,
Olub ocağında qəlbim qovurğa,
Bu dərdi çəkməyə heç can qalmayıb.

Əsir taleyimə qəmli ruzigar,
Ömür yollarımda olmuşam ögar,
Kəsibdi qapımı boran, çiskin, qar,
Başıma çökməmiş duman qalmayıb.

Hicran dodağıma qonan piyalə,
Alışır görənlər bu miskin halə,
Şadiman, ömrümüz gəlib zavalə,
Anların ahından zaman qalmayıb.

19-20.11.1995

BAŞIMIZDAN GETMƏDİ

Nə müddətdi ki, gözlərimdə
baxışlarının şamı sönüb,
Bu sevdalı aylarımız,
sevgili anlarımız yollarından dönüb.
Barat etmədin mənə öz sevgini,
Bayram edə bilmədik o günü...
Açılmadı bəlalı bəxtimizin düyünü.
Gözlərimiz acı yaşlarla dolu,
Bağlandı ömür dünyamıza sevda yolu!
Qaldı məhəbbətimiz həsrətlə çarpışmalarda,
Əllərimiz ümidimizdən yapışmada.
Boğuldu gözlərimiz qanlı yaşlarda,
Ağıl qara geydi başlarda.
Bu nə acı bir eşqi imiş canım?
Kəsildi amanım,
Bitmədi divanım
ayrılıq qapımdan girəndən,
Qisas arabasını astanama sürəndən,
Zaman qaçhaqaçda
əllərimiz bir-birinə yetmədi,
Həsrətin qurduğu oyun bitmədi,
Eyvah, bəlalı sevda başımızdan getmədi.

06.11.1994

BİR ƏLAC ETMƏDİ

İçimdə acı bir vüsal həsrəti,
Bu dönük eşqinlə savaşıcağam.
Ürək də başına döyür xəlvəti,
Ömrün hər fəslə qarlı qışdayam.

Bu acı möhnətə giriftar canım,
Çox dolub boşaldı yaz buludu tək.
Həsrətdən don geydi dəqiqəm, anım,
Ağladı ürəyim elin udu tək.

Gəl bağlı qapımı aç bir gün qəfil,
Qəlbi ilğımların əlindən qurtar.
Arada eşqimiz olubdu səfil,
Hər acı məlalın bir niskili var.

Düşübdü çöllərə ürək sərgərdan,
Ağlayır acışan bu niskillərə.
Şadiman eşqinə bəxşiş etdi can,
Sənsə qurban verdin hey müşküllərə.

05.12.1994

NƏ SÖYLƏYƏR?

Gözlərində hicran qəmi,
Baxışımı nəm eyləyər.
Vurar başa sevda dəmi,
Baxışların nə söyləyər?

Mübtəlayam cəzasına,
Düşdüm qəfil qəzasına,
Qalıb allah rizasına...
Baxışların nə söyləyər?

Bu yolun ki, cığırı yox,
Ayrılığın bağırı yox,
Dərdin bundan ağırı yox,
Baxışların nə söyləyər?

Şadimanı illərdən sor,
Keçmiş odun küllərdən sor,
Dolduraraq könlümə qor,
Baxışların nə söyləyər?

04.03.1995

NƏ DEYƏRSƏN

Kaman tək qaşlarını
Nə əyərən, nə əyərən?
Qurutsam göz yaşlarını...
Nə deyərən, nə deyərən?

Kipriyinə qonsam şəh tək,
Pəncərəni öpsəm meh tək,
Qəlbə girsəm bir fateh tək...
Nə deyərən, nə deyərən?

Dönsəm vüsəl yuxusuna,
Qələm çəksəm qorxusuna,
Gəlsəm sevda qoxusuna,
Nə deyərən, nə deyərən?

Çəşmələr tək ləpələnsəm,
Üz-gözünə səpələnsəm,
Ovucunda təpələnsəm,
Nə deyərən, nə deyərən.

Şadimana hicran məhrəm,
Can üstədir eşqlə bahəm,
Desəm ki, sən dərdə məlhəm,
Nə deyərən, nə deyərən?

04.03.1995

GÜLUM

Bitib-tükənməyən bu qalmaqaldan,
Kipriklər yenə də nəmlidir, gülüm.
Toruna düşdüyüm həsrətli haldan,
Gözlərin nə yaman qəmlidir, gülüm?

Bu acı sevdanı ayrı yaşarıq,
Yalnız uyğularda qoşalaşarıq,
Biz ki, xəyallarda pıçıldaşarıq,
Gözlərin nə yaman qəmlidir, gülüm?

Daha ümidimiz gumanda batıb,
Bəxtimiz ahlarda, amanda batıb,
Hicran yaşlarını oduna qatıb,
Gözlərin nə yaman qəmlidir, gülüm?

Nədir baxışlarda o sehr, dua?
Şadiman qurbanlıq bu qəfil ova,
Əsirmi olubdu yenə söz-sova?
Gözlərin nə yaman qəmlidir, gülüm?

04.03.1995

AMALI YOX

Sənə sevgilərim sonsuz fələklər,
Onu ayağına atmaram daha.
Yansın ayrılıqda min yol ürəklər,
Çarə yox bu vüsal qalıb Allaha.

Zavallı könlümü qəm parçaladı,
Baxdın özgələr tək soyuqcasına.
Sevgin ürəyimə buzlar qaladı.
Öldürdün eşqimi, gəldin yasına.

Ağla, sevdamızın məzarı üstə,
Yenidən doğulmaq ehtimalı yox.
Düşüb yataqlara Şadiman xəstə,
Dübarə sevəcək bir amalı yox.

06.09.1994

SÖNƏR

Gözünün atəşi içimi diddi,
Alışır qorundan könül ocağı.
Eşqin yollarında qalan ümididi,
Hicranla, həsrətlə dolu qucağı.

Kəsilib qəlbimin taqəti daha,
Üzür varlığımı acı əndişə.
Mənim səadətim qalıb Allaha,
Çəkir həyatımı ayrılıq dişə.

Baxışlar, ürəklər, dillər qərsiz,
Nəfəsi kəsilən eşqilər ağlar.
Hönkürür bulud tək sinəmiz yarsız,
Ölsək bir-birini ruhlar soraqlar.

Gəl acı həsrəti çırpaq daşlara,
Unudaq niskilli hər şeyi nə var.
Dönək bu sevdada biz sirdaşlara,
Yoxsa qəm vüsalın burnunu ovar.

Şadimanın qəlbi sənsiz buzlaşır,
Cahanın yazları qışlara dönər.
Əgər birləşməsək eşq ucuzlaşar,
Taleyin göyündə bəxtimiz sönər.

04.06.1994

YANDIRSAN YANARAM...

Könül rübabının sarı simiyəm,
Dindirsen dinərəm, dindirməsən yox.
Sənə əlçatmayan mələk kimiyəm,
Endirsən enərəm, endirməsən yox.

Gəl acı taleylə belə oynama,
Su tək ocağıma düşüb qaynama,
Cəmalın bənd olub könül aynama,
Döndərsən dönərəm, döndərməsən yox.

Bu yolda bağlanıb neçə bənd-bərə,
Qarşıda uçurum, yoxuş, gen dərə,
Peyman qapısında qəlbi min kərə,
Sındırsan sınıram, sındırmasan yox.

Getməyir başımdan sevdanın hovu,
Qoyma sipər olsun könlünün ovu,
Dünyanı qızdıran bu od-alovu,
Söndürsən sönrəm, söndürməsən yox.

Şadiman can üstə hicrində müddət,
Edir günbəgündən halı da şiddət,
Çatdığı o vüsal oduyla əlbət,
Yandırsan yanaram, yandırmasan yox.

06.06.1994

ARAM-ARAM OXUDA

Bürünmüşük həyamızın kürkünə,
Sən də, mən də üşüyürük qorxuda.
Ondan-bundan biz çəkinə-çəkinə,
Bəxtimiz də yatır hələ yuxuda.

Röyalırın gizli gələr gecələr...
Sabahadək otağımda dincələr,
Yolumuza düşən işıq incələr,
Sinəyə tuş hicran, həsrət oxu da.

Ocaq çatdı eşqimizdən ürəklər,
Aramıza sərhəd çəkdi fələklər,
Ağlar qaldı içimizdə diləklər...
Uçdu getdi, gözümüzdən yuxu da.

Dillərdədi niyə qəmli halımız?
Şərikliyi yazıqlar ki, malımız,
Ömür keçdi, bitməz qeylü-qalımız,
Gizli eşqdən duyuyq düşdü çoxu da.

Hicran qırır ürəklərin telini,
Üstümüzdən götürməz heç felini,
Ey Şadiman, harayla öz elini...
Yazdığını aram-aram oxuda.

07.01.1995

SEVGİM TAXTLARA SULTANDI

Sevgim taxtlara sultandı,
Eşqin elində dastandı,
Kaş, pozmayaydın bu andı,
Düşmüşəm dilə bilmədim,
Yar, səni belə bilmədim.

Ayrılıqlar bir çəpərmiş,
Dodaqdan hicran öpərmiş,
Araya kədər səpərmiş,
Ağ düşdü telə bilmədim,
Yar, səni belə bilmədim.

Artdı ürəkdə eşqimiz,
Tüğyan eylədi şövqümüz,
Puç oldu niyə zövqümüz?
Bircə yol gülə bilmədim,
Yar səni belə bilmədim.

Bəbəklərin nə şehlidi?
Həsərət gecəsi mehlidi,
Şadiman da qəm əhlidi,
Can üstə ölə bilmədim,
Yar, səni belə bilmədim.
22.10.1994

QAYITMA

İçimdə alışan könül yarımcan,
Sən də yadlar kimi haya qayıtma.
Əzablar içində can verirəm, can...
Salmadın bircə yol saya, qayıtma.

Eyvah, bu gözlərim dolmaz yaş ilə,
Yorma diləkləri yorğun baş ilə,
Sinəndən asılan qara daş ilə,
Uçurtdun bəxtimə qaya, qayıtma.

Hicran süfrəsində çox şam eylədim,
Günlə yol gözlədim, axşam eylədim,
Gecələr ürəyi mən şam eylədim,
İllərlə getmisən, aya qayıtma.

Daha məzarlıqdı bu eşqin işi,
Yağı da eyləməz böylə gərdişi,
Doğradı xəncər tək həsrətin dişi...
Sevgim çiyinlərdə, vaxt qayıtma.

Əfsus, ayrılıqdı sevdanın sonu,
Neyləyim, qoruya bilmədim onu?
Əynimdə ağappaq gəlinlik donu...
Özgəyə çalınan toya, qayıtma.
08.02.1985

ÜRƏYİ

Sızqa ümidlərim söndü şam kimi,

Daha oğrun-oğrun yolumda bitmə.
Könlüm açılmadı bağlı dam kimi,
Vüsal qapısına üzün yox getmə.

Dönüb buz olacaq ürəyin daha,
Onun sazaqları dondurar səni.
Qəmli baxışları dikmə sabaha,
Həsret ilğimləri yandırar səni.

Günahı zamanın üstünə yıxma,
O ölçü meyarı min illər yaşar...
Gedən eşqimizin dalınca baxma,
Yollar uzandıqca gözlərin yaşar.

Ayrılıq sitəmi qurubdu divan,
Fərmanı zindana salıb ürəyi,
Bəmdə, zildə ötür yaman eşq havan,
Bir yolluq sinəndən alıb ürəyi.

Sən ucuz tutduqca sevgim ucaldı,
Əbədi bir saray yaptı könlümdə.
Şadiman, möhnətdən demə qocaldı,
Eşqinə saygını tapdı könlümdə.

18.02.1995

QAYIDACAĞAM

Gəzib dolanacam sənsiz aləmi...
Həsreti vüsala oxşadacağam.
Didib, parçalayıb qəmi, ələmi,
Yatmış xəyalları oyadacağam.

Hər gün çözlənən bu müşkülləri,
Könlümdə ah olmuş o niskilləri,
Bəxtimin bağında solan gülləri...
Dadlı xatirənlə boyadacağam.

Əfsanə olacam simurğ quşu tək,
Xaraba yuvanın dağılmış tək,
Fələyin bəxtimi qarğımış tək,
Tanrı havasında qəm udacağam.

Eşqi əzizləyib duyğularımla,
Oxşaram əbədi sayğılarımla,
Ən zərif, ən ülvi uyğularımla,
Səni röyalarda yaşadacağam.

Əcəl yazar olsa bəxti məzara,
Salsa Şadimanın cismini tora,
Tapıb bu yoxluğa bir yolluq çara,
Ruhumla yanına qayıdacağam!

10.11.1994

EŞQLƏR YALAN

Axan göz yaşlarım çeşmədi daha,
Həsərlər, hicranlar üzəcək məni.
Ümidim, gumanım qalıb Allaha,
Qıymaya bəxtimə çiskini, çəni.

Fələk tərsi çaldı mənə qələmi?
Yağı tək ayrılıq düşüb araya.
Günahsız könlümün sevgi aləmi,
Atdı taleyimi qəmli saraya.

Hardan məni tapdı bu sevgi, istək?
Acısı könlümdə tufan qoparır,
Bir damın altında vücudumla tək,
Bu eşq tənhalığa məni aparır.

Könül sənə aşıq suya təşnə tək,
Döyünən qəlb kimi ehtiyacımsan.
Unuda bilməyir səni bu ürək,
Əlacsız dərdimə sən əlacımsan.

Doğra acıları sevgilərinlə,
Salma ümidimi, gülüm, təlaşa.
Qaytar səadəti öz əllərinlə,
Bulud tapınmasın axan göz yaşa.

Şadiman, köksündə nə işgəncələr?
Bağrım da, könlüm də, canım da talan.
Bu ömür insafsız əldə gecələr...
Yalanmış, Allahım, bu eşqlər, yalan!
06.07.1994

OYNAMA HƏSRƏTLƏ

Gülüşüm dodaqda donub buz kimi,
İsit atəşinlə bu soyuqları.
Çıx qara bəxtimə Ay-ulduz kimi,
Ərit taleyimə bu yağın qarı.

Mənim ümidimin sənsən açarı,
Qapısı açılmır bir əlac eylə.
Böylə acılara salma naçarı,
Həsərti, hicranı yolundan əylə.

Nə sən əbədisən, nə mən əbədi,
Bizi bir-birindən ayırır ölüm.
Arada at çapan soyuqluq nədi?
Gəl, bu dönüklükdən dön daha, gülüm.

Qəlb dağa qısılan tənha şələlə,
Onun sığınmağa məkanı hanı?
Damlalar dəryada qoparır nalə,
Döyür dalğalarla bu Şadimanı.

Dindirmə könlümün müşküllərini,
Toxunma mizraba, gəl qıyma telə.
Gəzdirmək çətindir nskillərini,
Oynama həsrətlə, oynama belə.
07.07.1994

DÖNMƏRƏM ƏSLA

Tökülə içimə qəm,
Gözümü kor edə nəm.
Gülə bu eşqə aləm,
Susub dinmərəm, əsla,
Səndən dönmərəm, əsla.

Dönə ürəyin daşa,
Unuda əhdi haşa,
Düşə könül təlaşa,
Dağam, enmərəm, əsla,
Səndən dönmərəm, əsla.

Əhli-eşq rızasına,
Qəlbim min yerdən sına,
Bu eşqlə məni qına,
Yar, isinmərəm, əsla,
Səndən dönmərəm, əsla.

Könül qəmdən alışa,
Yanıb külə qarışa,
Ocağına sarışa,
Közəm, sönmərəm, əsla,
Səndən dönmərəm, əsla.
11.09.1994

TƏK SƏNƏ QOVUŞMAĞA

Bəbəklərim qan ola,
Hicran saçımı yola,
Dözüb gedərəm yola,
Ələmdən sovuşmağa,
Tək sənə qovuşmağa.

Oyat məni bir səhər,
Qədəhimə süz zəhər,
Sanaram bu qəm, qəhər,
Vüsalla barişmağa,
Tək sənə qovuşmağa.

Könül bağda gül ola,
Eşqin bir bülbül ola,
Qəlb odunda kül ola...
Göz-gözdən alışmağa,
Tək sənə qovuşmağa.

Gəl, gülüm, eşq bağına,
Gül töküm qucağına,
Düşmüşəm ocağına...
Oduna qarışmağa,

Tək sənə qovuşmağa.
12.05.1997

O ODLU GÖZLƏRİN KÖNLÜMƏ ATƏŞ

O odlu gözlərin könlümə atəş,
Tanrı bu ocağı söndürməydi.
Doğaydı hər səhər zirvədən günəş,
Onu ucalıqdan endirməyəydi.

O yaşıl gözlərin qəlbə min çalar,
Lapdan varlığını tilsimə salar,
Hərdən bir qərinə xəyala dalar...
Bu xəyal zülümü andırmayıdı.

Yar əgər tapırsa ürəkdən yarı,
Nədir bu dünyada dünyanın varı?
Tale tufanı ilə hicranın qarı,
Yanan qəlbimizi dondurmayıdı.

Sarılıb ilğim tək yanan köksünə,
Bir heykəl yapaydım oddan əksinə,
Çıxıb könlümüzün fələk əksinə,
Qəlbləri hicranla yandırmayıdı.
04.08.1996

VÜSAL YAŞLARI

Əriyən illərin dağların qarı,
Selləri hər günə min çeşmə doğar.
Tanrı qocaltmasın, Allah, bu yarı,
Yapışar boğazdan bu qəm can boğar.

O polad sinənə sığınım qalım,
Qolumu eşq ilə boynuna salım,
Sənin atəşinlə yanar vüsalım,
O sevgi günəşi qapımda doğar.

Könlüm səadətənin bucağı olar,
Otağım sevginin qucağı olar,
Şadiman eşqinin ocağı olar...
Vüsal yaşları da gözlərdən yağar.
04.08.1996

SƏNİNKİ, DEYİL

Sən daha alışma o dodaqlara,
O atəş, o ocaq səninki deyil.
Qonub bir niskilli qəm yanaqlara,
Ah bu od, bu sıcaq səninki deyil?

Könlümə, qəlbimə qarışma daha,
Tutuşan hər dilək səninki deyil.
Getmisən bir yolluq barışma daha,

Bu atəşli ürək sənin ki, deyil?

Kor olan ümidlər düşüb çovğuna,
Onların sabahı səninki deyil.
Buraxa bilmədin könlü yovğuna,
Bu eşqin günahı sənin ki, deyil?

Vüsala yetməyə guman arama,
Əlin çatmayacaq səninki, deyil.
Eşq ilə alışan zaman arama,
Hicran bitməyəcək sənin ki, deyil?

Baxışlar baxışa daha toxunmaz,
Əgər toxunsa da səninki deyil.
Bu ürək bir nəğmə, dillə oxunmaz,
Hərçənd oxunsa da sənin ki, deyil?

Mənə qıydığını Tanrı qıymadı,
Şadiman ki, daha səninki deyil.
Sənin hicranınla sinə oymadı,
Eşq, şükür Allaha, sənin ki, deyil?
23.03.1995

SƏN DEYƏN OLDU

Fələk yazıbmi yazını,
Qəlbə eşq doldu, a yarım?
Çəkdin sevginin nazını,
Sən deyən oldu, a yarım.
Sən deyən oldu.

Gəl o işvəni az elə,
Könül bağını yaz elə,
İndi vüsala naz elə,
Sən deyən oldu, a yarım,
Sən deyən oldu.

Dolmasın gözlər yaş ilə,
Kiprik tanınar qaş ilə,
Bulma məni daş-qaş ilə,
Sən deyən oldu, a yarım,
Sən deyən oldu.

Acılar sonsuz ürəkdə,
Ələnir ömür ələkdə,
Qismət yazılıb fələkdə,
Sən deyən oldu, a yarım,
Sən deyən oldu.

Vüsalinı çat sabaha,
Şadiman dürdür, dür baha,
Şükürlər olsun Allaha,
Sən deyən oldu, a yarım,
Sən deyən oldu.
23.03.1995

O GECƏ

O gecə, sevgimin talan gecəsi,
Bütün sevgilərin yalan gecəsi.

Fəryaddan ürəyim doldu ah ilə,
Zülmət də öcəşdi xoş sabah ilə,
Allah da barışdı o günah ilə,
O gecə könlümün talan gecəsi,
Bütün sevgilərin yalan gecəsi.

Sənin gözündəki nifrəti gördüm,
Üzündə xəyanət surəti gördüm,
Hədəylə boğulan heyrəti gördüm,
O gecə könlümün talan gecəsi,
Bütün sevgilərin yalan gecəsi.

Mənim gözlərimdə çırpındı yaşlar,
Səndə həqarətlə çatıldı qaşlar,
Ələndi zülmətdən başıma daşlar,
O gecə könlümün talan gecəsi,
Bütün sevgilərin yalan gecəsi.

Sənin dodağının sözü boğuldu,
Mənim ürəyimin özü boğuldu,
O zaman içimdə nifrət doğuldu,
O gecə könlümün talan gecəsi,
Bütün sevgilərin yalan gecəsi.

Gözlərim önündə sevgi verdi can,
Etdin məhəbbəti heç nəyə qurban,
Mənim fəqanıma dünya dedi, can,
O gecə sevgimin talan gecəsi,
Bütün sevgilərin yalan gecəsi.

Səbrim üsyan dedi, hey ədalara,
Zaman səcdə etdi o vidalara,
Fələk də ağladı əlvidalara,
O gecə sevgimin talan gecəsi,
Bütün sevgilərin yalan gecəsi.

Dilin ürəyimi böldü, o axşam,
Aləm üstümüzə güldü, o axşam,
Şadiman eşqiylə öldü, o axşam...
O gecə könlümün talan gecəsi,
Bütün sevgilərin yalan gecəsi.

15.10.1997

SÖNDÜ, NƏ SÖNDÜ

Yorma baxışlarla sən oğrun yolu,
İzlər izlərindən döndü, nə döndü?
Tale göylərini çox döydü dolu,
Başıma leysanlar endi, nə endi?

Zaman fırtınası ömrümdə çaxdı,
Həsretin sinəmi yandırır yaxdı,

Yazan niyə yazdı bu qara baxtı?
Ömür qısa dözən göndü, nə göndü?

Daha o vüsalla məni arama,
Özün köz basmısan min yol yarama,
Fəqət nə söyləsən indi qarama,
Tale ulduzumuz çöndü, nə çöndü?

Günahkar bilmə gəl bu Şadımanı,
Yandı ürəyimdə olan gumanı,
Bir vaxt alışardı eşq ilə canı,
İndi ocaqları söndü, nə söndü?
24.03.1995

BU NECƏ SEVGİ, ALLAH?

Baxışların aldadır,
Gah zərdə, gah aldadır,
Gah zəhər, gah bal dadır,
Düşmüşəm oda vallah,
Tanrıdan vergi, Allah,
Bu necə sevgi, Allah?

Bağrıma sözü bıçaq,
Həsrdə özü qoçaq,
Könlümdə közü ocaq,
Düşmüşəm oda vallah,
Tanrıdan vergi, Allah,
Bu necə sevgi, Allah?

Həsretin başında tac,
Vüsala verməyir bac,
Nədir bu eşqə əlac?
Düşmüşəm oda vallah,
Tanrıdan vergi, Allah,
Bu necə sevgi, Allah?

Bağrı üzdü fəryadlar,
Yetməz dilə imdadlar,
Görsün könlüabadlar,
Düşmüşəm oda vallah,
Tanrıdan vergi, Allah,
Bu necə sevgi, Allah?

Baxan görmür halımı,
Bu küskün əhvalımı,
Həbs edib vüsalımı,
Düşmüşəm oda vallah,
Tanrıdan vergi, Allah,
Bu necə sevgi, Allah?
20.02.1995

YAR, YAR

Bağçamıza girəsən,
Yar, yar.
Bir dəstə gül dərəsən,

Yar, yar.
Səni candan sevəni,
Yar, yar.
Gül dibində görəsən,
Yar, yar.

Alışdıraq şamları,
Yar, yar.
Nur edək axşamları,
Yar, yar.
Gözdolusu görək hey,
Yar, yar.
Ürəkdəki kamları,
Yar, yar.

Sinəmdə qəmlərim var,
Yar, yar.
Bəbəkdə nəmlərim var,
Yar, yar.
Sənə könüldən barat,
Yar, yar.
Sevgili dəmlərim var,
Yar, yar.

Gülməsin hicranları,
Yar, yar.
Ayırır hey canları,
Yar, yar.
Şadimanın ömrünə
Yar, yar.
Bəxş elə xoş anları,
Yar, yar.
11-12.05.1997

SÖYLƏTMƏ

Ürəyim himə bənddi,
Əylətmə, gəl, əylətmə.
Keçmə sərhədi, səddi,
Söylətmə, gəl, söylətmə.

Hicran gülün dərən var,
Bizi birgə görən var,
Həsərlə gün sürən var,
Söylətmə, gəl, söylətmə.

Qəlbə tükənməz qəmlər,
Viran etdi ələmlər,
Qayıtmaz ah, o dəmlər,
Söylətmə, gəl, söylətmə.

Həsət heç niyə baxmaz,
Ətəyimdən buraxmaz,
Bu eşq yandırır-yaxmaz,
Söylətmə, gəl, söylətmə.

Hicran ömrü zəhərlər,

Ayrılığı yəhərlər,
Boğazımda qəhərlər,
Söylətmə, gəl, söylətmə.

Şadiman ahlardı,
Qəmli sabahları,
Həsret günahları,
Söylətmə, gəl, söylətmə.
18.02.1995

AĞLAMA, KÖNÜL...

Yoldan keçən vəfasıza,
Bağlama könül, bağlama.
Hər əhdsiz, hər ilqarsıza,
Ağlama, könül, ağlama.

Yazını yazan, qədərdi,
Sevgilərdə son kədərdi,
Ayrılıqların nə dərdi?
Ağlama, könül, ağlama.

Sinəyə hakim acılar,
Bağrına hicran sancılar,
Öndə uçumlar açılar,
Ağlama, könül, ağlama.

Əhdi dönüklər bilməzlər,
Dərdi dərd bilib bölməzlər,
Ölənə, vallah, ölməzlər,
Ağlama, könül, ağlama.

Ümitsiz eşqin çox ahı,
Şadimanın nə günahı?
Ayrılığın yox Allahı,
Ağlama, könül, ağlama.
18-19.11.1995

ÜRƏK HİCRANDAN DƏLİ

Könlümü parçalayır,
Həsretin qara əli.
Yolu qəm haçalayır,
Ürək hicrandan dəli.

Qan ağladı varaqlar,
Gəzdi ərzi soraqlar,
Gəldi aha uzaqlar,
Ürək hicrandan dəli.

Yox yarama loğmanım,
Həsretdən donub qanım,
Dərdimi necə sanım?
Ürək hicrandan dəli.

Şadiman, bilənlərə,
De, dərdi bölənlərə,

Eşqiden önlərə...
Ürək hicrandan dəli.
18.02.1995

MƏNİ SƏNDƏN AYIRAN

Məni səndən ayıran bu acı bilməcələr,
İç-içə pərçimlənmiş ürək didən necələr,
Bu həsrət savaşıları, de nə zaman incələr?
Çözülməyən dərdlərin dəvası səndədir, yar,
Ələdi könlümüzə hicran yenə boran, qar.

Tilsimlənilib duyğular, tuş olub dumanlara,
Bəxtimiz qan ağlayır yüyənsiz zamanlara,
Əyildi ümidlərim bu başsız gumanlara,
Gəl qaranlıq könlümdə alışdır çıraqları,
Qəmli ağrıya ürcah bəxtimin varaqları.

Bir hönkürtü qoparır ürək bu matəmlərə,
Dözümü qurban kəsdik amansız sitəmlərə,
Tutuşdu bəbəklərim qəm qoxuyan nəmlərə,
Qahmar çıxıb hicrana, bu divana talemi?
Bəxt qədəh dodağına qonmuş acı bir meymi?

Başım üstündə duran xəyalın göy, fələkdir,
Baxışlarım yollarda, irizlərdə həlakdır,
Şadimanı ayağa endirən bu ürəkdir,
Gözlərinin oduna könlüm də ocaq çatıb,
Köz olmuş amalları əliylə oda atıb.

20.12.1994

SƏSİN GƏLDİ QULAĞIMA...

Üşüyən könlümü atəşlər sardı,
Bağrıma büsbütün səadət vardı.
Allahım, bu necə mərhəmətdən doğan vardı?
Düşdü insafsız həsrətlər ayağıma,
Telefonda səsin gəldi qulağıma.

***

Ümid qəndilləri könlümü nura qərq elədi,
Vüsəl şamları içimə nur ələdi,
O məsum sevgin haqqımı əlimdən
almış hicranı güllələdi!
Sinəmi xoş duyğular aldı qucağına,
Telefonda səsin gəldi qulağıma.

***

Gizli-gizli bağrımda ümid göyərdi,
Sevgi yollarına vüsəl xalıları sərdi,
Qara geymiş ayrılıq dözməyib
bu müjdəyə gəbərdi,
Sevgin tuş oldu alışan könlümün ocağına,
Telefonda səsin gəldi qulağıma.

***

Qurtuldu Şadimanın qəlbi bu əndişələrdən,
Gizli-gizli istəklərim qopdu ürəyimdəki
ən dərin guşələrdən.
Çəkildi könlümün göylərindən sis, duman,

Əcəb sevdalı oldu, Allahım, bu zaman!
Gözlərimdən vüsal yaşları
töküldü bəbəklerimin bulağına,
Telefonda səsim gəldi qulağıma.
Telefonda səsin gəldi qulağıma.
20.12.1994

DİLİNDƏ ADIM, EY YAR

Dilində adım, ey yar,
Qolum-qanadım, ey yar,
Ağızda dadım, ey yar,
Vallah, sözün incidi,
Könlümün sevincidi.

Mənim ki, vüqarımsan,
Həm əhdim, ilqarımsan,
Aləm bilir yarımsan,
Ürək uzun gecələr,
Həsretinlə incələr.

Dağlarda lalən də mən,
Əldə piyalən də mən,
Unutsan, nalən də mən,
Hər an gərəyin ollam,
Sevsən ürəyin ollam.

Könlümün taxtı-tacı,
Vüsalla olma acı,
Səndə dərdin əlacı,
Əhdimizdə qəti ol,
Üzümün hörməti ol.

Şadimana can denən,
Hicranlara qan denən,
Min il sənə yan denən,
Yanmasam üzüm dönsün,
Dilində sözüm dönsün.
21.12.1997

HƏR HAVA ÇALAN GÖZLƏR

Ürəyi oda saldı,
Aha, fəryada saldı,
Sinəmə qada saldı,
Könlümü alan gözlər,
Hər hava çalan gözlər.

Ürəkdə ələmim var,
Siri bir aləmim var,
Bəbəklərdə nəmim var,
Eşqində yalan gözlər,
Hər hava çalan gözlər.

Əqlimi alıb əldən,
Salıb könlümü dildən,
Yanağımdakı seldən,

Yenə kam alan gözlər,
Hər hava çalan gözlər

Etibarın sınıdım,
Yüz yol, min yol qınadım,
Baxışlarda sonadım...
Elədi talan gözlər,
Hər hava çalan gözlər.

Baxışı can ovlayır,
Hicranları qovlayır,
Könlümü alovlayır,
Cana od salan gözlər,
Hər hava çalan gözlər.

Şadimana canımı oy?
Can cana ünvanımı oy?
Aramızda qanımı oy?
Düşmənim olan gözlər,
Hər hava çalan gözlər.
20.12.1997

İLƏHİ BAXIŞLARDA

Həsət rəngkar fırçasıyla,
Qəlbə ilmə naxışlarda-
Birdi ələm boğçasıyla,
O ilahi baxışlar da.

Qara geydi qəlb axşamlar,
Masa üstə dondu şamlar,
Cilvələndi eşqlə kamlar,
O ilahi baxışlarda.

Söndü göydə bəxt ulduzu,
Eşq-imdadsız mələr quzu,
Ərimədi həsrət buzu...
O ilahi baxışlarda.

Çarə bulmaz Tanrı qəmə,
Fələk çalan bu qələmə,
Qan suvardır hicran nəm-
O ilahi baxışlarda.

Yuvarlanıb qəlb toruna,
Alışırım mən qoruna,
Ürək, cavab tap soruna
O ilahi baxışlarda.

Ey Şadiman, bu günləri,
Qan ağlayan səs, ünləri,
Ara bəxtde düyünləri...
O ilahi baxışlarda.
20.12.1994

ÜZDÜ ÜRƏYİMİ
BU İZTİRABLAR

Üzdü ürəyimi bu iztirablar,
Yandı içimdəki guman, bilmədin.
Ömrüm qədəhində acı şərablər...
Çəkdiñ dodağına yaman, bilmədin.

Qaldı qoltuqlarda acı taleyim,
Dəldi asımanı qanlı gileyim.
Hicrindən kəsildi taqəti-heyim,
Ərşi büryan etdi aman, bilmədin.

Nə mənim bəxtimə güldü diləklər,
Nə imdada yetdi ünsüz fələklər,
Yandı bir-birindən ayrı ürəklər...
Könlüm nalə çəkən kaman, bilmədin.

Ömrümün günləri çaş düşüb yenə,
Tilsimin salıbdı bəxti dünyənə,
Eyvah, eşq də döndü ərkəsöyünə,
Ələdi başıma duman, bilmədin.

Döyür qap-bacamı hey ağrı, acı,
Görünmür çəkdiyim qəmlərin ucu,
Bulmaz dərdlərimə loğman əlacı,
Ahımdan ağladı ümman, bilmədin.

Şadiman tuş gəlib sən tək zalıma,
Ürəyin daş olub qəmli halıma,
Xatirən bir ağrı bu xəyalıma...
Əritdi ömrümü zaman, bilmədin.
20.12.1994

QAYIT

Buraxıb sevgini başlı-başına,
Tapşırdın sevdanı yenə Allaha.
Son qoy ayrılığın qəm savaşına,
Qayıt, ümidgahım, qayıt-gəl daha.

Hicran niskilləri qonub çiynimə,
Sanki taleyimin quşudur deyən.
Zaman da donunu biçib əynimə,
Ağrıyan könlümün başıdır deyən.

Evimdə körpəyə dönüb acılar,
Ağlar süd həvəsli dodaqlar kimi.
Axı hər əzabın bir əlacı var,
Sındırma ümidi budaqlar kimi.

Sevgimiz rüzgardan titrəyən yarpaq,
Qopub düşməyinin qorxusu zülüm.
Sabah cismimizdən doğacaq torpaq,
Hər ömrün sonuncu yuxusu ölüm...

Ataq müşküllərin daşın boşluğa,
Qayıt, diləkləri sən çin-çin eylə.
Tutuşub anlarım ah, naxoşluğa

Dərdli yuxuları bir yol çin eylə.

Dilsiz gecələrin sönüb çırağı,
Əriyir Şadiman yenə şam kimi.
Qayıt, tərsinədir tale varağı,
Qaralıb bəxtim də bir axşam kimi.
04.03.1995

ÜSTÜNƏ

Necə olsun dilşad ürək?
Vüsal qonub dağ üstünə.
Yar heç aman verməz fəlak,
Dağı çəkir dağ üstünə.

Bəbəklərim yaz buludu,
Sızillayır könül udu,
Qapımdadı, sevda budu,
Gəlib ağlar çağ üstünə.

Ayrılıqlar arada qan,
Eşq yataqda can verir can,
Hicran gəlib elə bu an,
Qara çəkir ağ üstünə.

Köz tutub könlüdə yara,
Əsər etmir əfsus yara,
Əlindədir hərçənd çara,
Çəkməz bir yol yağ üstünə.

Hicran da gen getmədi ki,
Yar da əlac etmədi ki,
Xoş günündə yetmədi ki,
Şadimanın sağ üstünə.
03.03.1995

CANIM, SEVGİLİM

Sən mənim içimdə alışan közüm,
Damarda qövr edən qanım, sevgilim,
Dilimdə çağlayan sevgili sözüm,
Bədəndə ən şirin canım, sevgilim.

Sənin alovunla dünyada odam,
Sənin həsrətinlə qəm sinəmdə dam,
Yoxluğun içində dəli fəryadam,
Sən mənim müjdəli anım, sevgilim.

Qatı zülmətinə çırağın mənəm,
Telini oxşayan darağın mənəm,
Hələ yazılmayan varağın mənəm,
Sən mənim pak adım, sanım, sevgilim.

Oxşa Şadimanı dildə sözlə,
Axtar bu dünyada məni gözünlə,
Səadət lazımdı mənə özünlə,
Unutma, sən mənim canım, sevgilim.

10.12.1997

GƏLMƏSƏN

İçimdə qəm, kədər doğular sənsiz,
Dodaqda gülüşlər boğular sənsiz,
Mənimçin kainat dağılar sənsiz,
Gəlməsən, gəlməsən, vallah gəlməsən.

Məni səadətə səsleyən də sən,
Ürəkdə eşqimi bəsləyən də sən.

Buludlar ağıldar sabahlarımı,
Tanrı bağışlamaz günahlarımı,
Əritməz ümidlər bu ahlaramı,
Gəlməsən, gəlməsən, vallah gəlməsən.

İsit gecələrin ayazlığını,
Göstər səhərlərin bəyazlığını.

Ürəkdə qovrulan o nidalara,
Dilimdə alışan səs-sədalara,
Yanacaq dodaqlar əlvidalara...
Gəlməsən, gəlməsən, vallah gəlməsən.

Başımın sərvəti, eşq tacım da sən,
Dünyada yaşamaq əlacım da sən.

Şadiman duada böyük Allaha,
Qurumaz gözümün yaşları daha,
Batacaq bu dünya büsbütün aha,
Gəlməsən, gəlməsən, vallah gəlməsən.

14.11.1997

HEYKƏLƏ DÖNÜBDÜ

Sən acı həsrətin möhlət qayığı,
Üzürsən hicranın dənizlərində.
Sənin möhnətinlə sevgiyə sayğı,
Sevən bəbəklərin bənizlərində.

Sısqa meh dalınca sərgərdan gedən,
Bir səmum yeli tək gəl əsmə hərdən.
Sevən ürəklərin bağrını didən,
İmkansız vüsali qopart kədərdən.

Ox tək dilinə sancılıb adım,
Donub bir buz tək dodaqlarında.
Tənha quşcağaztək dəli fəryadım,
Titrəyir könlümün budaqlarında.

Hicranın kiprikdən asılan şəhmi,
Qıvrılır ilan tək yanaqlarında?
Pəncərənin önündə Şadiman mehmi,
Heykələ dönübdü sınaqlarında?

26-28.09.1997

SƏDA

Baxışın səhərin günəşi tək al,
Gecənin ulduzlar kəhkəşanıdır.
Surətin olubdu, sanki bir xəyal,
Sehirli yuxunun tək nişanıdır.

Sənin üzündəki təbəssümlərin,
Ovsununa düşən qurtulmaz daha.
Qəlbin kaman tək zərif simlərin,
Hicran naləsi tək batıb günaha.

Mənim ürəyimin ahından qopan,
Bir parça qayaya bənzər bu sevdə.
Sehirli yuxu tək gecələr çapan,
Sinəmdə ahlara dönən bir nida.

Gəl ovut könlümün gecələrini,
Atəşi qəlb didən o əllərinlə.
İşıqlat könlümün küçələrini,
Ulduz tək sehirli qəndillərinlə.

Qulaq ver, əzizim, sən bir bu səsə,
Şadiman zülmətin bağrında nida.
Yolumu gürşadlar, şimşəklər kəsə,
Qopar dodağımdan eşq adlı səda.
23.10.1997//Pirallahı

MƏHƏBBƏT

Hər qəlbin bağında açar gül tək,
Nazikdi, zərifdi, sanki tül tək,
Aşıqdi ürəyə bir bülbül tək,
Qəfildən könülə qonar məhəbbət,
Ürəkdə alışıb-yanar məhəbbət.

O ki, ay sevənlər, könül möhtacı,
Odur, yaranandan dünyanın tacı,
Oduna düşənlər tapmaz əlacı,
Qəfil güllə tək qopar məhəbbət,
Hər könlü, ürəyi tapar məhəbbət.

Qəlbin çəmənində laləyə dönər,
Ayrılıq anları naləyə dönər,
Aşılmaz, keçilməz qalayə dönər,
Keçər damarlarda qana məhəbbət,
Necə hakim olar cana məhəbbət?

Onun ovsunundan qurtulmaq çətin,
O ki, dəvasıdır bəşəriyyətin,
O eşq mələyidir böyük xilqətin,
Hər qəlbin gözünü eşər məhəbbət,
Ora alov tək düşər məhəbbət.

O yazıq ağılı salandan tora,
Könül ocağında dönübdü qora,
Elə bir sinəni dünyada ara-
Onu getirməyib yola məhəbbət,

Ürəksiz bircə an qala məhəbbət.

Şadiman boynuna həmayil ola,
Həm sehrinə düşə, həm mail ola,
Nə qədər həyat var can nail ola-
Sənin dərgahına uça məhəbbət,
Qapını üzünə açə məhəbbət.

04.10.1998

ONSUZ

Yetmədi həyatım bir dada onsuz,
Getdi ömür-günüm lap bada onsuz,
Tuş oldum büsbütün fəryada onsuz,
Yetir məni ona daha, İlahi,
Dözməyir ürəyim aha, İlahi.

Gözümdən tökülən yaşlarım dəniz,
Saralıb hicranın bağında bəniz,
Olubdu varlığım həsrətə kəviz,
Qurtar vücudumu qəmdən, İlahi.
Ayrılıq gətirən dəmdən, İlahi.

Etmisən hicranı vüsala yağı,
Solub-saralıbdı məhəbbət bağı,
Həsrətin qapıma dəyib ayağı,
Qorxuram ağılada gözü, İlahi,
Qoymaya birləşək bizi, İlahi.

Hifz eylə könlümü əndişələrdən,
Mənə ərmağan et sən nəş'ələrdən,
Yol aç dəstə tutsun bənövşələrdən,
Sevgilim yoluma çıxsın, İlahi,
Həsrətin sarayın yıxsın, İlahi.

Batıbdı hicrana könül yuvası,
Arada həsrətlə vüsal davası,
Yetsin Şadimanın sənə duası...
Eşq ilə bənzənsin anlar, İlahi,
Birləşsin ayrılan canlar, İlahi.

04.10.1998

GƏLMƏYİR YOLA

Deyirəm, sevgini yovuq buraxma,
Həsrəti yaş tökə, qəmi saç yola.
Hər alışan gözə qəlbini yaxma,
Neyləyim, ürəyim gəlməyir yola.

Deyirəm, dodağın atəşi sönər,
"Sevirəm" deyən dil sözündən dönər,
Dünyanın hicranı başına enər,
Neyləyim, ürəyim gəlməyir yola.

Qul olma sevginin səcdələrinə,
Sonu qəm gətirən müjdələrinə,
Dərdi mən çəkirəm sənin yerinə,
Neyləyim, ürəyim gəlməyir yola.

Deyirəm, sevdalar hicrana tuşdu,
Vüsalın özü də köçəri quşdu,
Bir də görürsən ki, qəmə tutuşdu,
Neyləyim, ürəyim gəlməyir yola.

Bu acı möhnəti anardımmı mən?
Dünyada heç oda yanardımmı mən?
Yazıq Şadimanı danardımmı mən?
Neyləyim, ürəyim gəlməyir yola.

27.09.1998 //Pirallahı

ALIŞAQ BİR YERDƏ

Ələmin, kədərin qəhrindən uzaq,
Aylı axşamları öpməsin sazaq,
Həsretin biryolluq məzarın qazaq,
Qəlbə yol verməyək hicran namərdə,
Alışaq bir yerdə, yanaq bir yerdə.

Gözümdə yuxular yolun azanda,
Hicran ayağımın altın qazanda,
Fələk gecəməzə sevda yazanda,
Uyusun sevgimiz açılmaz sirdə,
Alışaq bir yerdə, yanaq bir yerdə.

Gələrəm sübhədək yuxularına,
O gül sevdamızın qoxularına,
Qul olub hicranın qorxularına,
Yar, boyun əyməyək dünyada dərdə,
Alışaq bir yerdə, yanaq bir yerdə.

Şadiman eşqinin sipəri olub,
Ümidin könlümün təkəri olub,
Deyirlər, "vüsalın səfəri olub"...
Bizim tərəflərdə dolaşa bir də,
Alışaq bir yerdə, yanaq bir yerdə.

20.09.1998

HƏM ÇİÇƏKDİ, HƏM ƏTİR

Od-atəşlə bir-birini yaxanda,
Uzaqlardan qəm bizlərə baxanda,
Sellər tək kükrəyəndə, axanda,
Fələk gələ kədərləri apara,
Qəlbimizdən nskilləri qopara.

Əllərinin hərarəti ürəkdə,
Yolun azıb, yoldan çıxıb ürək də,
Kim var söylə mənim kimi ürəkdə?
Ayrılığın sinəsindən vurmuşam,
Sənin ilə birgə yuva qurmuşam.

Məhəbbətim vüsalının adıdır,
Səadətim süfrəmizin dadıdır,
Ocağımız ürəyinin odudur,
Bu atəşi tök əbədi yoluna,

Hicran dönsün əbədilik quluna.

Qəlbimizdən ayrılıq su içməsin,
Həsrət, eyvah, qapımızdan keçməsin,
Könlümüzün evin yuva seçməsin,
Göz yaşımız səadətdən durula,
Hər anımız məhəbbətlə qurula.

Son qoyula könullərin qəminə,
Bəbəklərin qurumayan nəminə,
Mehman olaq məhəbbətin dəminə,
Ürəyimin bağçasında gül bitir,
Sevgi özü həm çiçəkdir, həm ətir.

20.09.1998

SƏNİN TALEYİNLƏ, MƏNİM TALEYİM...

Necə bənzəyirlər biri-birinə?
Sənin taleyinlə, mənim taleyim.
Dönüb bir nağılın qəmli sirrində...
Sənin taleyinlə, mənim taleyim.

Acısı yandırar qəlbin içini,
Gedir tarlasında ömür biçini,
Gah könül fəryadı, gah da iç ünü...
Sənin taleyinlə, mənim taleyim.

Qaşla-göz arası sevgisi yaxın,
Həsrətin əlində solana baxın,
Qəmləri sel tək hey axın-axın,
Sənin taleyinlə, mənim taleyim.

Tapılmır dünyada açması hələ,
Hansı bəxt görübdü kədəri belə?
Elə dastan olub düşüb ki, dilə-
Sənin taleyinlə, mənim taleyim.

Zaman sitəmindən yarası qanlı,
Fələyi amansız, günü divanlı,
Gah həsrət, gah da ki, vüsal ünvanlı...
Sənin taleyinlə, mənim taleyim.

Eşqin göz yaşında boğulur cahan,
Verər qarşısında ölümlər də can,
Sanki tək vücudda bir döyünən can-
Sənin taleyinlə, mənim taleyim.

Şadiman, bəxtimiz ömür nağılı,
Gah qapısı açıq, gah da ki, bağlı,
Eşqə əsir edər, eyvah, ağılı...
Sənin taleyinlə, mənim taleyim.

16.09.1985

YUXUMDA

Röyalarda çəmənlikdə gəzirdin,
Çiçəklərdən dəstə-dəstə üzürdün,

Gizli-gizli məni hərdən süzürdün,
Belə gördüm yenə səni yuxumda,
Ovsunladı gecə məni yuxum da.

Çay aşağı marallar da keçirdi,
Ceyranlar da oradan su içirdi,
Şər qarışib göz-gözü pis seçirdi,
Zorla duydum baxışını yuxumda,
Baxışının naxışını yuxumda.

Sonra birdən gurşad yağış yağdı,
Sellər çayın boğazından boğurdu,
Ay da, hənuz buludlardan doğurdu,
İslanmışdı üst-başımız yuxumda,
Üz-gözümüz, göz-qaşımız yuxumda.

Xəfif-xəfif əsən gecə küləyi,
O göylərin şiltaq, nazlı mələyi,
Oynadırdı sinəmizdə ürəyi,
Yox olmuşdu ədamız da yuxumda,
Öpüşürdü sevdamız da yuxumda.

Ayılında gördüm yadıq yaş olub,
Ağırlaşan ürək dönüb daş olub,
Röyalarım, sanki sənə faş olub,
Sevgiləri adlamısan yuxumda,
Məni yaman odlamısan yuxumda.

Nə edim ki, sən də, gülüm, beləsən,
Şadımanı əfsunladın elə sən,
Deyirəm ki, bunu yaxşı biləsən,
Ürəyimi almayasan yuxumda,
Məni eşqə salmayasan yuxumda.

22.09.1998

BƏS EYLƏR

Sənin şəfəqindən ulduzlar bitər,
Bu şəfəq gözümdə nura bəs eylər.
Atəşi günəşin odundan betər,
Könül ocağında qora bəs eylər.

Sənin işığından zülmətlər qaçar,
Gecənin başının üstündə uçar,
Vüsalın evimin qapısını açar,
Hicranı salmaqçın tora bəs eylər.

Sən elə atəşsən bütün dünyaya,
Əriyər odunda həm daş, həm qaya,
Düşər qəmin özü bu dərdədən vaya,
Kədəri çəkməkçin dara bəs eylər.

Eşqin buludlardan doğan meh təki,
Çapır ürəyimdə bir fateh təki,
Səhərin gözündən yağan şəh təki,
Vüsal bağçasında bara bəs eylər.

25.10.1998//Pirallahı

KÖNLÜMÜN SƏADƏTİ

Sevgilim, könlümün ey səadəti,
Dostlar qeyd eləyir əlli yaşını.
Gözlərim sevincdən elə xəlvəti
Öpər bəbəklərdə o göz yaşını.

Bitib tükənmədi dillərin sözü,
Sağlıqlar söylədi o xoş şərəfə.
O gün yaşanan anların özü,
Tanrıdan yazılmış ən pak ərəfə.

Adın dilindəydi yenə dostların,
Onlar iş başından gəlmişdi bizə.
Şəninə deyilən şaqraq tostların-
Nəş'əsi dolmuşdu lap evimizə.

Otaqlar tutmurdu şən gülüşləri,
Ərzi əridirdi musiqi səsi.
Əziz günümüzə dost gəlişləri,
Anlara bəxş etdi həyat həvəsi.

O gün dodaqlardan qopan sədalar,
Məni də, səni də şad etdi, gülüm.
Lap qeybə çəkildi, sanki ədalar,
Səcdəsi sozaldı qəm adlı bütün.

Həm sevinc, həm ələm bu ad günləri,
Yarım, nə düşünmək bu gün kədərdən.
Hər doğum günün şən düyünləri,
Həm səadətdən, həm də qədərdən.

Demə, yaş gətirdi fələk yaşına,
Biz ki, bir yerdəyik cüt qoşa çinar.
Sevgin ürəyimin köçüb başına,
O da, Şadimanla ömürlük yaşar.

05.09.1998

QURBAN

Hicran taleyinə kölgələr salsa,
Düşüb ürəyin də yollarda qalsa,
Baxışın həsrətin üzündən dolsa,
Göz yaşını silən əlinə qurban,
Bahar yağışı tək selinə qurban.

Gözündən yuxular çəkilsə ərşə,
Könül qapısına gəlməsə nəş'ə,
Fələk ümidini çəkərsə şişə,
Ölən xəyalların özünə qurban.
Kül altıda alışan közünə qurban.

Bəxtinə düşəndə hicranın çəni,
Həsrət yağışları tutanda səni,
Tapa bilməyəndə həyatda məni,
Ağlayan gözünün yaşına qurban,
Qubarlı könlünün başına qurban.

14.11.1998

GÖZLƏYƏCƏKSƏN

Baxışın yollarda düşüb qalacaq,
Xəyalım yuxuna sultan olacaq.
Könlün buludlayıb hər gün dolacaq,
Bunusa hamıdan gizləyəcəksən,
Sən məni hər zaman gözləyəcəksən.

Gözlərin tut kimi tökəcək yaşı,
Dərddən dağ olacaq könlünün başı,
Soyuq təsəllilər qəlb aldanışı,
Ürək donduranda sızlayacaqsan,
Sən məni hər zaman gözləyəcəksən.

Ağladar içini hicran matəmi,
Təpməzsən həyatda yaşamaq çəmi,
Unuda bilməyib sən bu sitəmi,
Eşqi xəyallarda izləyəcəksən,
Sən məni hər zaman gözləyəcəksən.

Yananda könülün qəm gileyinə,
Batıb ümidinin sərxoş meyinə,
Ağlarkən içində o taleyinə,
Alışib kül altda közləyəcəksən,
Sən məni hər zaman gözləyəcəksən.

Sevda göylərində hicran dumanı,
Qaytara bilməzsən geri zamanı,
Salanda xəyala bu Şadimanı,
Xatirəm içində yazlayacaqsan,
Sən məni hər zaman gözləyəcəksən.

14-15.11.1998

AÇILSIN MƏHƏBBƏT BAĞINDAN GÜLLƏR

Açılsın məhəbbət bağında güllər,
Bizə qanad versin sevdalı illər,
Bir-birinə həsrət qalmasın dillər,
Fələk ağlatmasın gözü, sevgilim,
Heç vaxt ayırmasın bizi, sevgilim.

Ömrümüzədən bahar getməsin hələ,
Hicran bəxtimizi almasın ələ,
Taleyin yolunda verək əl-ələ,
Fələk ağlatmasın gözü, sevgilim,
Heç vaxt ayırmasın bizi, sevgilim.

Aləmə nur versin könül atəşi,
Səmada odlasın doğan günəşi,
Düşsün ayağına həsrətin nə'si,
Fələk ağlatmasın gözü, sevgilim,
Heç vaxt ayırmasın bizi, sevgilim.

Ürəklər hicrandan, eyvah, dolmaya,

Vəfasız adına layiq olmaya,
Könül qəm əlindən saçın yolmaya,
Fələk ağılatmasın gözü, sevgilim,
Heç vaxt ayırmasın bizi, sevgilim.
09.10.1998

***

Ürəyimdə yatıb qalmış,
Məni təlatümə salmış
ümidlərimin açarı...
Fırtınalı, qasırğalı,
Başı min bir qovğalı,
Günlərimin qaçarı.
Səni axtardığım gündən,
Qurtula bilmirəm bu dünyəndən...
22.11.1998

ÜRƏYİNƏ YATACAQ

Kimə tutdun üzünü?
Kimə dedin sözünü?
İçindəki közünü-
Hicran oda qatacaq,
Ürəyinə yatacaq?

Diləklərim can-bəsər,
Sənə etmir heç əsər,
Girib qəlbə sərəsər,
Qəm aləmi qatacaq,
Ürəyinə yatacaq?

Xəyalınla gecələr,
Can nazilər, incələr.
Bu eşqimiz kim bilər,
Harda itib-batacaq,
Ürəyinə yatacaq?

Baxma yad baxışına,
Hər kim çıxdı qarşına.
Qəm könlümün başına,
Həsərət yükü çatacaq,
Ürəyinə yatacaq?

Ömür keçdi havayı,
Qalmadı eşqin hayı,
Şadimandan savayı,
Kim dadına çatacaq?
Ürəyinə yatacaq?
22.11.1998

QAÇIRSAN

Bu eşqi yazan da sən,
Sonradan pozan da sən,
Min yerə yozan da sən,
Günahkarı arama,
Nə düşmüşən qarama?

Əlin çay buzu kimi,
Dilin dağ duzu kimi,
Bu sevgin quzu kimi,
Mələr qalsa gəlmərəm,
Dərdindən heç ölmərəm.

Məhəbbətin odu var,
Odunun da dadı var,
Eşqinin ki, adı var,
Bunu bilməsin aləm,
Bilib gülməsin aləm.

Töküb qəlbə mələli,
Pozma o cah-calalı,
Sən allah, qeylü-qalı
Salma dilə-ağıza,
Düşməsin heç kağıza.

Gəlmə eşq havasına,
Tuş olma dəvasına,
Qəlbimin yuvasına
Toxunma, uçurarsan,
Könlümü qaçırarsan.

Ocağımla alışan,
Atəşimə qarışan,
Alma bağrımı nişan,
Dözmərəm ədalara,
Yalançı sevdalara!..

23.11.1998

MƏN YADINA DÜŞƏYDİM

Yenə könlün dolaydı,
Qaranlıqlar solaydı,
Gözün yolda qalaydı,
Xəyalla öcəşəydin,
Mən yadına düşəydim.

Unudaydın hər şeyi,
Qəlb olaydı eşq neyi,
Kaş ataydın gileyi,
Alovumla bişəydin,
Mən yadına düşəydim.

Yuxuların qaçaydı,
Ruhun bizə uçaydı,
Vüsala əl açaydı,
Xəyallar görüşəydi,
Mən yadına düşəydim.

O gün gələydi təki,
Edəydin mənə ərki,
Hicranlar balıq təki,
Əlindən sürüşəydi,
Mən yadına düşəydim.

Arzuların coşaydı,
Fikir dağın aşaydı,
Eşqin aşıb-daşaydı,
Hicranla ələşəydi,
Mən yadına düşəydim.
07-08.11.1998

DÖRDLÜKLƏR

***

1. Gülüşün dodağa bülbül tək qonar,
Bəzəyər mirvari sədəf dişləri.
Dodaqdan qopmağı günəşi sanar,
Qoy Tanrı qorusun o gülüşləri.

***

2. Baxışların ürəyimi oxladı,
Əqlim itdi, huşum getdi, ay aman.
Elə bil ki, gülü bülbül qoxladı,
Həsret bitdi, vüsal yetdi, ay aman.

***

3. Sinəmdə kükrəyən ələmlərim çox,
Hər biri bağırma zəhərli bir ox.
Ya şadlıq yağaydı, Şadiman, başa,
Ya da yox olaydıq, qəmlə birgə yox!

***

4. Bülbüləm, düşmüşəm bu dar qəfəsə,
Yatmışam bəxtimlə nəfəs-nəfəsə.
Ağlayır Şadiman kor taleyinə,
Haqq rəhmə gəlməyir bu niskil səsə.

***

5. Ya ana bətnində mən boğulaydım,
Ya da ki, Şadiman, kor doğulaydım.
Dünyaya gələn gün düşərək əldən,
Sınıb büllur tək kaş dağılaydım!..

***

6. Kimsənin nazını çəkməyir fələk,
Keçirir dişindən minlərlə ürək,
O ki, pul-parayla seçmir adamı,
Ələr milyonları əlində ələk.

***

7. Düşüb dilənçi tək ayağa çoxu,
Acı ayaqlayır vəhşi tək toxu.
Şadiman, fələyin qəfil dəyəydi-
Haram paraları yığana oxu!

***

8. Azadlıq istədi bir zaman hamı,
Çoxuna şirinlik vermədi tamı,

Güllələr altında qalan millətin,
Acından ölməkmi istiqlal kamı?

***

9. Tapan yox bəşərin xilas əlacın,
Azadlıq pullunun, əsarət acın.
Şadiman, səbrinə baxma Allahın,
Atar ayaqlara dünyanın tacın.

***

10. Günah boynumuza ən ağır bacdı,
Ondan qorunmağa paklıq əlacdı,
Zamanın gərdişi, Şadiman, belə-
Haramdan qaçanlar dünyada acdı.

***

11. Ölümdən qurtulmaq həyatın üzü,
Həyatdan qurtulmaq ölümdür düzü.
Rahatlıq hansında bunu bilən yox?
Qalanın öleni görməyir gözü.

***

12. Bülbül gülzarlıqda oxuyur pəstdən,
Qonub xarabaya bayquş da qəsdən.
Deyir, "bülbül mənim acı fəqanıam,
Qana hərisləri salsın həvəsdən."

***

13. Şadiman, yoğrulub qanla Yer üzü,
İnsan sümüyüdür daşların özü.
İblisi içində boğmadıqca ah,
Ağlayır bəşərin min illər gözü!

***

14. Eşq qədəhdə şərab tək əldən-ələ içilməz,
Məhəbbət qəlbdən gəlir ürək sevən seçilməz.
Döysə bir gün qapını yağının qara əli...
Nə anadan, nə yardan, nə Vətəndən keçilməz!

***

15. İnsan bir-birini dəfn edir özü,
Min qat məzarlıqla dolu yer üzü.
Canı çıxanadək boğazdan onun
Ağlayar bir gözü, gülər bir gözü.

***

16. İçimdə qəmlərim damdı gecələr,
Yaş gözdən yanağa damdı gecələr.
Yanar gizli-gizli başdan ayağa
Şadiman alışan şamdı gecələr.

***

17. Acı göz yaşlarım könlümə qubar,
Haqqını deməkdən dil çalıb qabar.
Deyirlər, nəş'ənin şirindir kamı,
Mən ki, ey Şadiman, etmədim nübar.

***

18.Zaman ömrümüzü qovar yel kimi,
Anlar əlimizdən axar sel kimi.
Doğumdan ölümə gedən yol qısa,
Şadiman, qırılar saçda tel kimi.

***

19.Şadiman, acılar dağdı, bu axşam,
Bağrımı ələmlər boğdu, bu axşam.
Könlümün dərdindən hamilə olub,
Qədim neçə kərə doğdu bu axşam?

***

20.Ərzi çox yandırır yaxıbdı ahım,
Yoxmu sitəmlərə son Qibləgahım?
Bir-birinə vəhşi, yağlı insanı-
Sən niyə yaratdın, niyə, Allahım?

***

21.Qaraya boyama sabahımızı,
Eşit, qan ağlayan bu ahımızı.
İblisə dönübdü bəşər, İlahi,
Bağışla, bağışla, günahımızı!...

***

22.Şadiman, dünyanın qəmi qəlb deşər,
Adəm övladında kin-xərçəng şişər,
Tövrat, İncil, Quran savaş üçünmü?...
Dinlərdən yuxarı ALLAHDI, bəşər!

***

23.Bir tərəfdə toydu, birində matəm,
Yandırır içləri bu acı sitəm.
Dünyanın ələmi dünyadan böyük,
Nə vaxt veriləcək hər zülmə xitəm?

***

24.Bəşər bir-birini atır günaha,
Heç məhəl qoymayır göydə Allaha.
Şadiman, düşünən başların işi-
Bir peşəyə dönüb aldatmaq daha.

***

25.Mənim acılarım dünyadan böyük,
Heyhat, boynumdadı bu çəkilməz yük.
Şadiman, həyatadan məzara qədər,
Bəxtimiz fələkdən asılı bir tük.

***

26.İdarakın quludur vicdan da bəzən,
Şadiman, ayağa düşüb ağıl, zən,
Odur xəncər kimi sıyrılıb qından,
Düşünən başları bədəndən üzən.

***

27.Sönər qəlb atəşi yoxdursa od, köz,
Acılar sinədə yaralar köz-köz.

Şadiman, doğursa ürəkdə ağrı-
Ağızdan dodağa heç gəlməsin söz.

***

28.Sənsən, bu dünyada yalnız pənahım,
Səninlə açılır ən xoş sabahım.
Bunu Şadimandan soruşsan deyər,
Göydə Tanrı, yerdə sənsən Allahım.

***

29.Sənsiz həyatımda zaman, gün acı,
Bu sınıq könlümün sənsən əlacı.
Oldun Şadimanın bəxtinə, ey yar,
Qızıldan qiymətli pak ismət tacı!

***

30.Dünyada qanuni sultanım, şahım,
Sevgi sarayında eşq padişahım.
Göyün səcdəsində olan Şadiman,
Sənə itaətə gələr, Allahım.

***

31.Ələnir başıma çiskin, duman, çən,
Ey şərab paylayan, şərab süzmə sən.
Bunu Şadiman da bilir ömürlük,
Sərxoşam dünyanın ələmindən mən.

***

32.Şadiman, gözlərim nəmdi gecələr,
Kiprikdən yuxular kəmdi gecələr.
Sevgi qədəhindən süzülən şərab,
Piyalə dodaqda dəmdi gecələr.

***

33.Həyatda doğulmaq dadlı bir yuxu,
Tuşlanıb sinəyə ayrılıq oxu.
Şadiman, insanın taleyinə bax,
Yaşamaq da qorxu, ölmək də qorxu.

***

34.Odlu dodağının būsəsi şirin,
Varlığım, həyatım tək sənindir,
Kimsəyə əyilməz bu Şadimana,
Ey yarım, bir söylə bu eşqin sirrin?

***

35.İnsanı parayla aldatdı şeytan,
Odur, hiylələrə, fəqət dəm tutan.
Ona qul olandan bəşər, Şadiman,
Olub bir-birini daima satan.

***

36.Dünyadı canlarla boşalıb-dolan,

Bahar tək açılan, payız tək solan.
Alında fələyin yazdığı yazı:-
«Torpağın altında əbədi qalan».

***

37. Gör necə qısadır həyat yuxusu?
Necə bihuş edir onun qoxusu.
Şadiman, beşikdən məzərə qədər,
Çıxmaz beyinlərdən ölüm qorxusu!..

***

38. Təbib, çarə hanı mənim yarama?
Fələk tapıb, sən də nahaq arama.
Zalım ölüm qoy özünü üzməsin,
Əzrayılım özü düşüb qarama.

***

39. Bəşər qul olandan dövlətə, vara,
Vurdu sinəsinə sağalmaz yara.
Şadiman, loğmanlar məlhəm arayır...
Min illər dərdinə tapılmaz çara.

***

40. Əzablı günlərim yığılın gəlin,
Gəlin, bu gecəmin matəm eşqinə.
Qüssənin, ələmin bağrını dəlin,
Gəlin ki, alışır əzabdan sinə.

***

41. Məni isindirə bilmədi cahən,
Üşüdü dünyanın ayazında can.
Üzüldü, zaman da taleyim kimi,
Qırıldı sap tək ömrümdən hər an.

***

42. Zamanın içində qaynayan qəməm,
Dərdə ürcah olmuş müşkül aləməm.
Hey dolub-boşalır könül piyaləm,
Donuq baxışlarda dolaşan nəməm.

***

43. Sinəmin ahından diz çökər fələk,
Əsər taleyimdə sərəsər külək.
Şadiman ayağa düşüb yalvarar,
Bir dinə-imana gəlməz bu ürək.

***

44. Başıma döydükcə insafsız zaman,
Könlümün evinə qonaq ah, aman.
Əzrayıl qapıdan girər, Şadiman,
Kimsədən diləyə bilməzsən aman!

***

02.01.1985-02.01.1999

RÜBAILƏR

1.Üzünün səcdəsidir göydə hilal,
Tanrı etmiş mənə sevdanı həlal.
Bəs niyə Şadimanı saldı qəmə?
Doğradı xəncər ilə qüسسə, mələl.

***

2.Gəl, gözüm görsün könül rənasını,
Bunca əğyar anlamaz mənasını.
Gəl, vüsalın həm gələ təklənmişəm,
Anlayan yox könlümün sevdasını.

***

3.Yar yenə səcdədə itaətimə,
Bais olmuş özü səadətimə.
Allah, Allah, bu nə xoş sevdadır?
Heyrət eylər çoxu məhəbbətimə.

***

4.Gözümün yaşları dəryadı, yenə,
Vəslimiz bəlkə də röyadı, yenə.
Yoxdu bu Şadimana çarə edən,
Eşqimiz yoxsa ki, xülyadı, yenə?

***

5.Saqi, doldur camı gulab ilən,
İşimiz olmasın şərab ilən.
Ürəyi çəkmə şişə, bir də onu
Dəyişik salma sən kabab ilən.

***

6.Vəsildən yoxdu bir nişan gecələr,
Ürəyim etmədə fəğan gecələr.
Şadimanın yenə də gül sinəsi,
Olacaq lalə kimi qan gecələr!..

***

7.Əsdirmə könül bağçamı xəzan ilən,
Ağlatma mənim qəlbimi fəğan ilən
Bir mənfəətin görməmişəm dünyanın,
Ömür etməliyəm bəs necə ziyan ilən?

***

8.Ya ürək mülkümü abad elə,
Ya da hərdən bir onu yad elə.
Ya boya nurə qaranlıq evimi,
Ya könül mülkümü bərbad elə.

***

9.Ya fələk ahıma imdada gələ,
Ya mənim tək o da fəryadə gələ.
Ya qoya tənimi məzar evinə,
Ya mənə dad eləyib dadə gələ.

***

10.Ayrılıq qəlbə yaman kar elədi,
Sırrımı hər tərəfə car elədi.
Gözlərimdən süzülən qanlı yaşım,
Dost-tanış içrə məni xar elədi.

***

11.Gəlişin gör nə kəramət elədi,
Nə qiyamət, nə qiyamət elədi?
Gedişin viran edib eşq evimi,
Əhdü-peymanə xəyanət elədi.

***

12.Zülüm edibsən öylə, ey yar, könlümə,
Ağlayır yer-göy bu bimar könlümə.
Göz yaşım dönüb yenə fəvvarəyə,
Çıxmadın heç zaman qahmar könlümə?
04.05.1994/ /Pirallahı

QƏZƏLLƏR

***

Ya İlahi, yenə də könlüm evi qan oldu,
Səməlar aşiqinin gözləri giryan oldu.

Ya İlahi, neçin halıma yanmır bu fələk?
Ürəyim amma ki, yandı yenə büryan oldu.

Ya İlahi, mənə aləmdə nicat yoxdurmu?
Ürəyim şad idi əvvəl, niyə nalan oldu?

Ya İlahi, demə gəl sevgiyə Leyladı əlac,
Nə əlac oldu bu ki, hər günüm əfqan oldu.

Ya İlahi, elədim sübhə kimi canə sitəm,

Qoydu yolda gözü yar, əğyara mehman oldu.

Ya İlahi, fələk qoymadı bir kamə yetəm,
Ürəyim tapmadı sevgi, özü talan oldu.

Ya İlahi, məni sevdaya salan ağılatdı,
Sirri bu Şadimanın aləmə elan oldu.

31.03.1994

***

Qanə dönmüş ürəyim tuşlanır fərağa yenə,
Könlümün qəmləri yerləşməyir vərəğa yenə.

Yar vüsaliyla sinəm yanmadadır hər ləhzədə,
Çəkilibdir mənim ol sevgilim irəğə yenə.

Yenə qəmdir darayan zülfümü hicranda mənim,
Ehtiyac qalmadı zülfüm öpən darağə yenə.

Dərdimin çarəsinə az da şəfa etməyərək,
Sevgilim çəkdi özün yad kimi qırağa yenə.

Tutini məst eləyibdir gülün ətri biqərar,
Qonubdu bülbül isə qonşudakı bağə yenə.

Görsə də Şadimanın hər gecə rüyada səni,
Möhtacam bil ki, o hüsnün tək çırağə yenə.

20.10.1994

***

Yenə könlüm fərağından nə yaman qan eləyir,
Gahi fəryada batır, gahi də əfqan eləyir.

Nə deyim eşqə ki, almaqda canımdan canımı,
Canı candan ayırıb gör ki, yarımcan eləyir.

Susmusan sən neçə vaxtdır niyə bəs, bülbülü-can,
Sənin hicrin yenə də bağrımı al qan eləyir.

Bilə qoy eşqə çəkən könlümü bundan sora ki,
Şadiman şadlığı tərək əyləyib üsyan eləyir!

12.01.1990

***

Qəlbimin məhrəm olan yarım bir xanəsi var,
Və həmin xanədə yarım kimi cananəsi var.

Niyə yanmır bu gecə şam, görəsən bilmirmi?
Ona alüdə olan mən tək pərvanəsi var?

Sənə biganə olan kəs mənə biganə olur,
Bilirəm ki, bəşərin çox elə biganəsi var.

Həsərətindən gözümü yummayıram mən gecələr,
Daha dəhrin demə ki, mən kimi məstanəsi var.

Yoxdu məndən savayı kimsədə heç naleyi-eşq,

Şadiman, çün fələyin mən tək divanəsi var!
20.05.1989

***

Könlümü ram etməyin, ey aşiqim, canındadır,
Ayrıla bilməz ürək hər dəm sənin yanındadır.

Cümlə əğyarlar yığılsa döndərə bilməz səni,
Saflığın, çünki əzəl gündən sən qanıdadır.

Mən-sən oldum, sən-sən-mən, birlikdəyik gündüz-gecə,
Əhdü-peymanım mənim əhd ilə peymanımdadır.

Mən vüsələ yetməyi üqbadə əhd etdim daha,
Şadimanam, şadimanlıq indi hicranımdadır.

Şadiman, zənn etmə ki, səndən kənar gəzməkdədir,
Harda olsam bir canım vardır, o həm yanındadır.
27.02.1993

***

Dedilər, sevdiciyim gör necə aldatdı səni?
Başqa bir canə uyub hicr oduna qatdı səni.

Söylədim, həsrət ilə mən elə bil can-ciyərik,
Dedilər, illərinin həsrətinə qatdı səni.

Mən soruşdum ki, vüsəlin harada qalmışdır?
Dedilər, para alıb hicr oduna qatdı səni.

Şadiman, uyma daha bir kəsə gəl dünyadə,
Sevgi alverçiləri gör necə alçatdı səni?!
15.08.1994

***

Səni öz könlümə həmdəm sanıram, sevdiciyim,
Alışib eşqin ilə hey yanıram, sevdiciyim.

Tab edən varmı mənim tək bu qədər həsrətüvə?
Çünki tabsızlığı çoxdan danıram, sevdiciyim.

Çəkilib uyğularım ərsə nə müddətdi yenə,
Yenə hicr atəşinə boyanıram, sevdiciyim.

Gəl, azalsın sinəmin niskili bundan sonra,
Niskilin atəşinə odlanıram, sevdiciyim.

Şadiman sevmədi bir heç kəsi səndən qeyri,
O vüsəl günlərini hey anıram, sevdiciyim.
05.09.1996

***

Səni öz könlümə bir yarı-vəfadar sandım.
Neçə aşiqlər içindən səni mən yar sandım.

Sevgilim, tək səni yar demişəm illərlə,
Qeyrə yar söyləməyi mən dilimə ar sandım.

Başıma oldu qaxınc eşqidə biganəliyim,
Mən ki, o vəslə nifaq hicrini bimar sandım.

Hələ firqət acısı gör necə əfğandı mənə?
Yarı yardan ayıran hər gecəni zar sandım.

O, arabir eşqə bəla söylədi bədbinliklə,
Onu elan eliyən Şadımanı xar sandım.

13.02.1993

***

Səni ey sevgili can, canıma dərman demişəm,
Mən ki, o sübhə bəzək gül üzünə dan demişəm.

Yoxdu səndən savayı könlümə həmdəm, ey dil,
Nə ötən günlərə gün, anlara nə an demişəm.

İnanırsanmı ki, sənsiz bezirəm candan mən?
Səni rüyada görən dəm, elə can-can demişəm.

Eşqidə eyləməyin Şirini Leyla ilə tən,
Mən ki, ondan da hünərlə canı qurban demişəm.

05.07.1995

***

Mən canımdan keçərəm əhd ilə ilqarım üçün,
Əhdimi, ilqarımı hifz edərəm yarım üçün.

Yarımlın şövqü ilə qəlb həmişə vəcdə gəlir,
Sevgimi bəsləmişəm sevgili dildarım üçün.

Məni dəfn eylə, bəşər, sən «segah»ın naləsinə,
Sevirəm, çünki onu əfv elə israrım üçün.

Öyməsin qoy özünü bir daha, eşq əhli olan,
Mən ki, başdan ayağa Şirinəm öz yarım üçün.

06.07.1995

***

Səni çox sevdiyimi dildə bəyan eyləmişəm,
Bilə qoy cümlə-cahan mən ki, əyan eyləmişəm.

Gül üzün, al günəşim, od qalayır can evinə,
Necə gör qəlb evimi şöləfəşan eyləmişəm?

Bil ki, hər əmrinə mən müntəzirəm, ey comərd,
Könlümü eşqinə əlbəttə, nişan eyləmişəm.

Eşqə böhtan demək olmuş peşə əğyarılara,
Eşqə böhtan deməyi mən qadağan eyləmişəm.

Əzrayıl gəlsə əgər ərz et ona, ey Şadıman,
Canı cananıma verdim, nə ziyan eyləmişəm?

12.05.1996

***

Bu fələk qəlbimi zülmətdə mənim şam elədi,
Sübhümü, amma nəçin döndərib axşam elədi?

Bu fəna dünyada ömrün boyu qəm çəkməlisən,
Bəxtimə çərxi-fələk böylə sərəncam elədi.

Ey fələk, uyma gəl əğyarilərin sözlərinə,
Səni rüsvay eləyənlər məni bədnam elədi.

Bircə anlıq bu fələk Şadimanı eylədi şad,
Elə sandım ki, bütün dərdimə əncam elədi.

02.01.1997

***

Mən səni, canım sanıb canımdan ayrı bilmədim,
Qanı, ey sevgilim, qanımdan ayrı bilmədim.

Mən səni bənzətmişəm nərgizlərə, zanbaqlara,
Hüsünü bağ içrə reyhanımdan ayrı bilmədim.

Mən vüsalın tək, gülüm, sevməkdəyəm hicranı da,
Mən vüsalı heç də hicranından ayrı bilmədim.

Qəlbə var öylə ki, ziddiyyət-təzadəm büsbütün,
Düzlüyü bir zərrə noqsanımdan ayrı bilmədim.

Şadiman görmür şəfanı, ümmüdüm dərmanədür,
Mən şəfanı heç də dərmanımdan ayrı bilmədim.

05.06.1998

***

Açılan qönçə gülü tezcə də yandırdı fələk,
Bağrıqan can evimi candan usandırdı fələk.

Bü qədər zülmünü birdən-birə göstərdi belə,
Sanki məhşər gününü bizlərə andırdı fələk.

O ki, heç bir nəfərin könlünü qan eyləməmiş,
Bilmirəm, yar yolu üstə niyə qan durdu, fələk?

Ya İlahi, niyə o dilbəri çəkdi sınağa,
O vüsal günlərini ahla dayandırdı fələk.

O yatan bəxtimizə mən yenə bel bağlayıram,
Bəlkə yuxudan onu bir gün oyandırdı fələk.

Bilirəm, bir də yaxın gəlməyəcəkdir hicrimiz,
Şadiman, hicranımı yoxsa utandırdı fələk?

15.02.1994

***

Düşmədi halım görün bir ləhzə imdad eşqinə,
Əksinə çox kəs məni incitdi fəryad eşqinə.

Hər zaman cəhd eylədim ki, eşqimiz abad ola,
Mən kimi incitmişəm, ey Tanrı, bərbad eşqinə.

Dadi-bidad eyləməklə dərdimə dad olmadı,
Dadi-bidad eylərəm, hey dadi-bidad eşqinə.

Şadiman biçarənin heç fil də çəkməz qəm yükün,
Amma qəm çəkməkdədir, o eşqi abad eşqinə.
08.07.1998

***

Səni mən ömrə bəzək sanmışam, ey dil, nə edim?
Həsərinlə alışıb yanmışam, ey dil, nə edim?

Bunu qızdırma guman eyləməsinlər, əsirəm,
Həsərinlə sənin odlanmışam, ey dil, nə edim?

Hər şeyi düz görürəm əyri saçından qeyri mən,
Bil ki, hər əyriliyi danmışam, ey dil, nə edim?

Düşünürdüm kimə nə göz yaşı tökdükcə, müdam?
Göz yaşımdan özüm islanmışam, ey dil, nə edim?

Şadiman, hər kəsə yol vermə düşə qəlbə yaxın,
Çox həqiqətləri gec qanmışam, ey dil, nə edim?
09.09.1998

***

Bülbülü satdı gül, eyvah, təzədən xarə yenə,
Yenidən vurdu hicir könlümə min yarə yenə.

Olacaqdımı mənə bilməm haçan ağ gün qismət?
Günlərim bəxtimə bənzər, niyə bəs qarə yenə?

Yenə də məş'əl kimi yanmaqdadı qəlbim qəmdən,
Üz tutub bilməyirəm mən ki, gedim harə yenə?

Düşünürdüm dözəcəkdir ürəyim həsrətinə,
Tuş olub dərdə onun hər tərəfi parə yenə.

Şadimana, kimə nə qüssəvü-dərd eləyirəm?
Dərdimə kimsə mənim eyləmədi çarə yenə.
03.12.1997

***

Alışır qəmdən ürək, amma qəmin çarəsi yox,
Qeyri könlün bu könül tək sanıram yarəsi yox.

Nəş'əni Tanrı özü bəxş eləyib dünyayə,
Yoxsa zalım fələyin nəş'əm ilə arəsi yox?

Kimə can söyləyirəm canıma düşmən kəsilir,
Niyə dünyada canın birəcə ciyərpərəsi yox?

Şadimana, qınama gözdəki yaşları daha,

O nə gözdür ki, baxır yarına, fəvvarəsi yox.
06.07.1996

***

***

Yanıram hər gecə o zülfü-pərişanım üçün,
Düşürəm heyrətə gündüz-gecə əfğanım üçün.

Bir canım var onu cananıma qurban elədim,
Olsa min canım əgər, verrəm o cananım üçün.

Çəkilib ərşə yuxu, yatmayıram mən gecələr,
Mənə kim rəhm edəcək bu acı hicranım üçün?

Tanrı bəxş etmiş idi yarı mənə, incitmişəm,
Yarı candan ayıran yağıyam öz canım üçün.

Şadimana, niyə həsrət səni öldürmədi bəs?
Çünkü mən ömür edirəm, əhd ilə peymanım üçün.
12.05.1997

***

Dözürəm həsrətə mən bəs nə üçün gəlmədi yar?
Bu qədir qüssə-qəmi bircə kərə bilmədi yar.

Gecəni arzularam yetmək üçün rüyaya mən,
Gəlib rüyada belə niskilimi bölmədi yar.

Çəkilib xəlvətə çox ağlayıram tək-tənha,
Üzümə baxsa da neynim, üzümə gülmədi yar.

Yenə tökdüm gözümün yaşını göklər sayağı,
Uzadıb əllərini göz yaşımı silmədi yar.

Şadimanın payına düşdü nə qəmdən savayı?
Bu qədər dərdi var ikən nə üçün ölmədi, yar?
03.02.1997

***

Ey yağısını dost bilib yar olan, can,
Əğyar əlində ürəyi zar olan, can.

Qəmləri çəkirsən üzməkdə ürəyi,
Ağrısına gör necə bimar olan, can.

Şad idi könül dərdə giriftar olub,
Hər günü dərdlərə giriftar olan, can.

Gözümün yaşları dəryaçəyə döndü,
Çarə edib aləmə, naçar olan, can.

Bir bənnalığ edə o mehri-kamalın,
Söyləyələr Şirinə memar olan, can.
05.06.1999

***

Tuş edibdir bu fələk öylə məni qovğayə,

Necə dözsün ürəyim bir o qədər ah-vayə?

Bilməyirdimmi məgər zar edəcəkdir könlü?
Niyə uydum görəsən mən bu dəli sevdəyə?

Hicrə bax girdi qapımdan içəri, ey tale,
Döndü göz yaşlarım öz həddini aşmış çayə.

Qalmayım mat-məəttəl necə eşq əhlinə mən?
Dözümü aləmə belli, tabı yox qovğayə.

Ya rəva görməyə idi Rəbb hicranı mənə,
Verməyəydi ya da mən Şadimanı dünyayə.
09.03.1997

***

Firqətin gəldi yaman könlümü al-qan elədi,
Pisliyi eyləmədin sən, mənə hicran elədi.

Bu bəla, zənn edirəm, çəkməyəcək əl məndən,
Nə qədər aşıqə dağ çəkdi ciyərqan elədi.

Nə müsibətədi bu, eşqin mənə cövr eyləyərek,
Hicrini bir neçə il, vəslini bir an elədi.

Mənə rişxənd eləmə, ver dəli bir ümmidi sən,
Bəlkə Şirin o Şirin, vəslinə imkan elədi.
01.04.1999

POEMALAR

XOCALI SOYQIRIMI

*Xocalıda rus və erməni işğalçıları
tərəfindən qanına qəltan olunmuş
minlərlə şəhər sakininin ruhuna...*

-|-

Haqqı-sayım zay oldu,
Diləklərim vay oldu,
Başım cəllad əlində
Axan qanım çay oldu...

***

Qarabağ, yarası qan sızan torpaq,
Qarabağ, yaralı hər kol, hər yarpaq.
Xalqın ölüm-qalım müqəddəratı!..
Qeyrətin, namusun son hesabı.
Ölən ərənlərin şəhid beşiyi,
Qana bələnbədi evi-eşiyi!
Millətin özünə qayıtma andı,

Qarabağ, ahınla xalqım oyandı.
Yüz ildi qan sızır torpağı, daşı,
Əsrin əvvəlinin qanlı yaddaşı.
Daşnaklar əlində sozalan torpaq,
Sızqa işığı da azalan torpaq.
Yanan yurdlarımın dərdli anası,
Azərbaycanımın əsir balası!
Qanlı imperyanın oyun meydanı,
Daha yaddaşından silmə bu anı.
Silmə ölənlerin şivən səsini,
Silmə, həyat deyən son kəlməsini.
Babam da unatdı əsrin əvvəlin,
Uzadı gavura gül kimi əlin.
Ocağı başında yer verdi ona,
Girdi kafir yağı, girdi min dona...
Ey ürəyi yumşaq ərlər, ərənlər,
Daşnak yuvasında min qan görünlər...
Tarixdən silməyin siz bu günləri,
Çıxarılan gözlər, soyulan dəri,
Min-min kitabların əsəri olsun!
Küt qılıncımızın kəsəri olsun!
Susmasın qələmlər yazsın bu qanı,
Faş etsin dünyaya genosid anı!
Doğulan körpəyə bu öyüd olsun!
Xocalı yurduma son meyid olsun!..

-II-

Analar ağlar naçar,
Sinələr dağlar naçar,
Yurdunda doğulanlar-
Elindən hara qaçar?!..

***

Fevraldı, boz qışın əzazil çağı...
Əsrin yazılmamış qanlı varağı!
İyirmialtı... qaranlıq gecə,
Udacaq şəhəri şəhər öluncə..!
Hər an təhlükədə gedib-gələnələr,
Birdi, yüzdü, mindi burda ölənələr...
Sığınıb taleyin qanlı kürkünə,
Şükür edir Xocalı hər ötən günə...
Ermənilər kəsib işığın, suyun,
Qurulub bəxtinə məkirli oyun!
Düşmən uçaqları qəzəblə uçur,
Şəhərin üstündə fəlakət saçır.
Dünyanın axırı çatıb burada,
Bu yurd dərd-ələmdə, bu yurd qarada.
Ümidi qırılmış insanlar qəmgin,
Doğrayır buludlar səmanın əngin.
Tanrı da üzünü döndərmiş burdan,
Xainlər, satqınlar çıxır aradan...
Günbəgün bu yurda bir ölüm çökür,
Körpə fəryadları qəlbləri sökür.
Bunu yer-göy bilir, şəhər əsirdi,
Yağı qan tökməyə çox tələsirdi...
Çünki o Şuşanın yolunda qala,
Kürsü sahibləri yanmadı hala.
Təsəlli verdilər əsir şəhərə,
Dönmüşdü evlərdə çörək zəhərə.

Nə gedən, nə gələn var idi yurda,
Demə, qurbanlıqmış bu yurd da qurda!
Kəsilən yollardan kömək gəlməyir,
Bu nalə, bu zülüm haqqı dəlməyir.
Yaralı Xocalı imdad diləyir,
Yağışa başına güllə ələyir.
Əllər yalnız göydən aman gözləyir..!
Burda hər addımı ölüm izləyir.
Fikirlər beyində belədən-belə,
«Gələr bizimkilər, məhv olar tələ...»
Bu cür xəyallarla dayaq el-elə.
Şəhər ümidini üzməyib hələ...
Gəlinlər, qocalar, analar naçar,
Bağlanan yollardan yurd hara qaçar?!..
Anlar bir-birini gülləyə tutur,
Nə ürək dincəlir, nə gözlər yatır.
Bu mühasirədə ölüb-itən çox,
Fəryada, naləyə, aha gələn yox...
Xocalı Şuşanın ümid çırağı,
Tükənib olanı, yoxdur yarağı!
Çox evdə qatildən xəbərsiz nənni,
Sığıbdı köksünə məsum körpəni.
Kimsə eşitmədi ahı-fəğanı,
Qan oldu gecənin qara yorğanı!
Düşmənin məkirli pılanı hazır,
Bu günahsız yurda bir ölüm yazır...

-III-

Xerosima, Naqasaki başını qaldır,
Bax bu əsrin sonunda bu nə qeylü-qaldır?!
Xocalıya ruhun ucsun məhv olmuş Xatın,
Nədir bu Soyqırımında şəhid həyatın?!..
Nə Napaleon, nə də Hitler bu hökmü vermib,
Heç bir millət var olandan bu zülmü görmüb!
Heç bir yağı körpələrə qıymayıb, Allah,
Görən gözün, duyan köksün oymayıb, Allah.
Heç bir yurdun sinəsində bu dağ olmadı,
Bir gecədə Xocalıda heç kim qalmadı...
Zəlzələmi bu torpağın sinəsin yardı?
Selmi coşdu Xocalının qoynuna vardı?

***

Yox, yox, nə zəlzələ, nə də daşqındı,
Yuxulu Xocalı hələ çaşqındı.
Qanlı rus alayı var Xankəndində,
Min badə qaldırır daşnakla gündə.
Kafirlər, gavurlar birləşib yenə,
Salıb Xocalını bu qara günə.
Gecədi, cocuqlar, körpələr yatmış,
Əsir Xocalının axırı çatmış.
Doldu tavanlara güllə yağışı,
Heyrətdə buraxdı boranlı qışı.
Qocalar, uşaqlar qaçır küçəyə,
Ayaqlar düşürdü od gölməçəyə...
Yanır çırta-çirtla evlər, eşiklər,
İmdada möhtacdı körpə beşiklər...
Şəhərə hər yandan tanklar şığıyır,
Bu yurd varlığını özün qarğıyır.
Qaçanı yollarda güllə haqlayır,

Kafirlər şikarı odla dağlayır.
Döşənib torpağa minlərlə meyd,
Yağıya gərəkmi yalvarış, öyüd?
Düşmənin əlində əsir camaat,
Qana boyanıbdı burdakı həyat.
Zinətli barmaqlar kəsilir o an,
Fısqırır başlardan, üzlərdən al qan.
Döşlərdə körpələr süngüyə keçir,
Bu gün ermənilər türk soyun biçir!..
Sinəsi yaralı qadınlar nalan,
Əcəl də, ölüm də bu yerdə yalan.
Yaralar qan tökür, yağılar güllə,
Bu qan deyiləsi deyildi dillə.

***

Ayağladın azğın yağı,
Namusumu, arımı,
Tarixlərin qan varağı,
Xocalının Soyqırımı!

*

Min illərin yaddaşında,
Qalanların göz yaşında,
Şəhidlərin başdaşında...
Xocalının Soyqırımı!

*

Tapdalanmış qeyrətimiz,
Ayaqlanmış millətimiz,
İşgəncəmiz, zillətimiz,
Xocalının Soyqırımı!

*

Yağılardan kəsər dişi,
Başkəsənin haqq vərdisi,
Qanlı əlin qan gərdisi,
Xocalının Soyqırımı!

*

Əsir düşmüş birliyimiz,
Parçalanmış ərliyimiz,
Murdarlanmış pirliyimiz,
Xocalının Soyqırımı!..

***

Gecə öz yerini vermiş səhərə...
Gündüz əyləşmişdi qara kəhərə.
Bağrı qan zülmətin gülləsi susmuş,
Qaranlıq ötən gün min yol qan qusmuş!..
Allah vəhşilikdən səsini qısmış...
Günahsız gecəni boğazdan asmış.
Qara örpək geyib ağappaq səhər,
Nə ölüm, nə də qan görmüb bu təhər.
Əsir Xocalının sinəsi yanır,
Həyatın nəbzi burda dayanır.
Meyidlər çöllərə, yollara dolmuş,
Burda həqiqət də, həyat da solmuş!
Canı boğazından çıxmamış canlar...
Qırmızı lalə tək torpaqda qanlar...
Yanan Xocalının sinəsi dağlı,
Haqqın, ədalətin qapısı bağlı!..

***

Ey milli qırğına çağıranlarım,
Kürsüdən xalq deyib bağırانلارım,
Ağır saatlarım, ağır anlarım,
Erməni əlində yandı Xocalı,
Milyon il keçsə də qandı Xocalı.

*

Qucağı al qanla dolmuş analar,
Daşnak zindanında əsir sonalar,
Getdi əlimizdən namus, ismət, ar,
Xalqın sinəsinə dağdı Xocalı,
İndi yuxularda sağdı Xocalı.

*

Ağlama, Qarabağ, azəri yurdu,
Hanı ər oğullar, hanı ər ordu?
Evimdə, çölümdə yağı tor qurdu...
Tökülən qanlardan göldü Xocalı,
Cocuğlu, çağalı öldü Xocalı.

*

Allahım, İlahim, hardasan, harda?
Qalıb neçə bölgəm, elatım zorda,
Sədələvh millətim inləyir darda,
Milli hissimizə qordu Xocalı,
Daşnak ğenosidin yordu Xocalı.

*

Özgə havasıyla yuxulayanlar,
Min nazü-neməti qoxulayanlar,
Eli ağır gündə darda qoyanlar...
Yandı diri-diri, yandı Xocalı,
Xalqın ölüm-qalım andı Xocalı!

*

Umudlu, Malıbəyli, Quşçunun malı,
Dağıldı didərgin əhli-əyalı...
Göyləri titrədir bu yurdun halı-
Qanlı Daşaltıya taydı Xocalı,
Eli satanlara vaydı Xocalı.

*

Əyilmə, ey Vətən, dik tut başını,
Tökmə gözlərindən qanlı yaşını,
Uğrunda hər şəhid vətəndaşını-
Tarixin köksünə yazdı Xocalı,
Xainin məzarın qazdı Xocalı.

*

Köksü kabab olmuş, ellərim, ağla,
Dağlarım, daşlarım, çöllərim, ağla,
Sinəsi yaralı illərim, ağla,
Süngüylə doğrandı əsir Xocalı,
Əlacsız Şuşama qəsir Xocalı!..

***

Qoca dünya, bu tarixi silmə öz yaddaşından,
Min-min qanlı sellər oldu ellərin göz yaşından...
Od püskürür yerə, göyə ürəyimin başından...
Yandı içim, yandı köksüm imdad eylə, Allahım!
Vəhşi, barbar beyinləri abad eylə, Allahım.

*

Fəqət yetər, yetər Vətən min yerə parçalandı,
Ürəklər də, məramlar da elə hey haçalandı...
Ağır yurdlar, ağır ellər göz önündə talandı,
Xocalının müsibətin yerdə qoyma, Allahım!
Divan qurub, sən hökmü ver, qana uyma, Allahım.

*

Kərəminə sığınmışıq, Sənsən ümidgahımız,
Qara çadra geyinibdi hər gələn sabahımız,
Ərşə bülənd olub daha qan ağlayan ahımız,
Uçurt, dağıt zülüm evin qərəzinlə, Allahım!
Ölç-biç vəhşi insanlığı tərəzinlə, Allahım.

*

Millətimin sinəsində şəhid ağrı-acısı,
Yandı daşnak sitəmində min-min qardaş, bacısı,
Səbirimiz tükənibdir ürək ası, dil ası,
Parçalandı Azərbaycan bir Arazla, Allahım!
Sənə belli vəhşiliklər, sən tarazla, Allahım!!!..

-IV-

Yandıracaq dağ-daşı,
Yurdda hər vətəndaşı,
Qurumaz gözüm yaşı,
Xocalı qiyaməti...

*

Göylərdən qan ələyər,
Min il keçsə qədd əyər,
Dünyadan haqq diləyər,
Xocalı qiyaməti.

*

Ölən bacı, qardaşdı,
Yanan torpaqdı, daşdı,
Min-min qanlı başdaşdı...
Xocalı qiyaməti...

*

Sındı qolum, qanadım,
Yandım, Allahım, yandım,
Yağya savaşı andım,
Xocalı qiyaməti...

*

Zülümü düzdə qoyan,
Yalanın köksün oyan,
Haqqı dünyaya yayan
Xocalı qiyaməti...

*

Fələkətlə üz-üzə,
Düşməne qalxan, nizə,
Döndü qanlar dənizə,
Xocalı qiyaməti.

*

İntiqam, qisas deyər,
Qeyrət qapısın döyər,
Öluncə qəlbi döyər...
Xocalı qiyaməti...

*

Yurdlar pərən-pərəndi,
Zülüm ərşə dirəndi,
Haqq haqqına ərəndi,
Xocalı qiyaməti...

*

Ağlayar kağız, qələm,
Yanar ahımdan aləm,
Əcəl can verməz öləm,
Xocalı qiyaməti...

*

Əsir yurdun fəryadı,
Yetməz Tanrıya dadı,
Soyqırımı adı-
Xocalı qiyaməti...

-V-

Ey rus xalqı, gözünü aç, bax bu qanlara,
Yandırılmış, parçalanmış şəhid canlara.
Tarixlərdə yer verilib bu divanlara,
İmperyalər millətini şərəfli etmiş,
Heç bir cəllad taxtı-tacı axıra yetmiş.

*

Daşnakların dəyirmanı çox su apardı,
Tanrı özü bu qanlarçın tufan qopardı,
Neçə-neçə Pyotrlar atın çapardı...
Göstər mənə tacı-taxtın şərəfin, adın,
Onları da bu dünyaya gətirdi rus qadın.

*

Ey rus xalqı, Yesenin əziz övladı,
Bu gün azad ölkəndə azadlıq dadı,
Sizə-bizə yaxşı beləd faşizim adı!
Min-min ölən-itən oldu o qalmaqalda,
Yaxşı bildik nədir o vaxt zəncirlər qolda?!

*

Bakı nefti evinizdə çırağa döndü,
Faşistlərlə vuruşlarda yarağa döndü,
Vətənimin pak ürəyi sizlə döyündü...
Qanımızla, canımızla birləşdik onda,
Doğulandan ölənədək bu xalq bir donda!

*

İndi daşnak taununa yurdum gillənib,
Nə olubdu axar sellər belə lillənib?!
Andranik havalılar yenə şellənib,
Planı cızır, möhür basır o rus oğullar,
Vətənimin istiqlalın yenə boğullar.

*

Ey rus xalqı, özün ara kimdi savaşısan,
Sənin, mənim silahımla həddini aşsan,
Özgə yurdda vəhşi kimi gəzib dolaşısan,
Oğulların hara tökülür güllə yağışın?!...
Bilməliyəm, bu qanlara nədir baxışın?

*

Ey rus xalqı, sənin oğlun bu yurdu böldü,
Qarabağın axan qanı min çaydı, göldü,
Böyütdüyün qansızlarla Xocalı öldü!
Bir qiymət ver əli qana boyananlara,
Daşnakların arxasında dayananlara.

*

Para ilə vicdanları satana, lənət!
Haqqı danıb vəhşiləri tutana, lənət!
Cəlladların kölgəsində yatana, lənət!
Ey rus xalqı, şirindir sə azadlıq əgər,
Pak yolunda şəhid yurdum dünyaya dəgər!

-VI-

Düynələnən yumruğumuz silah davaya,
Bağrımızdan püskürən od qalxsın havaya,
Qan çanağı Xankəndində çevrilsin vaya!
Qurğuşuna dönsün orda şər gözü ovsun,
Əsli-kökü olmayanı bu yurddan qovsun.

*

Ey Vətənin oğlu, qızı, gedək səngərə,
Sipər olsun yağılara hər dağ, hər dərə,
Diğaların qollarını gərək el gərə!
Gül qoxulu qızlarımız yağlı əlində,
Qisas yurdun ürəyində, qisas dilində!

*

Eldən gələn el malını çalıb-çapdılar,
İki yüz il məmləkətə zülüm yaptılar,
Çoxaldılar mikrob tək, yolu sapdılar...
Yətər daha bu aldanış, verək əl-ələ,
Zəfər çalaq bu savaştan gün doğsun elə.

*

Qalibiyyət bizimlədir, Tanrı haqqa yar,
Qisas deyib haray çəkər namus, ismət, ar,
Azərbaycan qədim yurdsə-qurd ərləri var...
Xocalının şəhid ruhu qan bu dağ-daşa,
Zəfərlə çıx savaşlardan, ey Vətən yaşa!

*

Meşələrdə donanların ruhu eşqinə,
Xocalının yanan köksü, ahı eşqinə,
Geyin bozqurd libasını, igid, əyninə,
Əyilməyən qürurunu göstər yağıya,
Son qoy Vətən torpağında vaxta, ağıya!

*

Bunu sənə gözü yaşlı qız, gəlin deyir,
Min illərlə qılinc vuran sərt əlin deyir,

Azərbaycan adlı böyük bir elin deyir,
Vətənsizə nə səadət?! Vətənlə yaşa!
Qırılmalı zəncir, buxov, yol qurtuluşu!
Zəfərlə çıx savaşlardan, ey VƏTƏN, yaşa!!!

03-05.03.1992//Neft Daşları

DÜNYA HƏLƏ YATIR DEYƏN...

MÜƏLLİFDƏN: – Mən bu poemanı Voronejdə ali təhsilini yarımçıq qoyub Milli Ordunun sıralarında erməni vəhşilərinə qarşı cəsurcasına vuruşmuş və bir ölüm-dirim savaşında əsir düşüb erməni ölüm düşərgələrində başı müsibətlər çəkmiş, qeyri-adi ağıl və çeviklik sayəsində erməni əsirliyindən xilas olmuş Axsıxa türkü, iyirmi yaşlı Səlimov Rüstəm Xalis oğluna həsr edirəm! Qoy bu poemanı oxuyan hər bir azəri vətəndaşı tarixi düşmənimiz, XX əsrin dəhşətli bəlası olan erməni vəhşiliyini heç zaman unutmasın!..

I
AMAN, ALLAH, EŞİT MƏNİ

Allah, Allah, ağrı-acı sinə tutmaz dağlar olub,
Sən verdiyin dünya deyil, zülümlərdən ağlar olub.
Vəhşiliklər parçalayır sinəsini zaman-zaman,
Döyür hər gün qapımızı qəfil tufan, hər ah-aman.
Allah, Allah, səcdəgahım, susub durdun bəsdir daha,
Varlığına sığındığım dözə bilməz hər günaha.
Cocuqların feryadından zaman çaşıb mil dayanır,
Torpaq yanır, milyon illik yuxusundan daş oyanır...
Yurdu savaş meydanına döndərənin cəzası yox,
İnsanlığa qənim çıxan iblislərin qəzası yox.
Əsirliklə, köləliklə dünyaya qan-qan oxuyan,
Ətəyində min illərdir ki, insanlığa tor toxuyan,
Sənin bəndən sayıb özün məbəbində dua edir,
Bəşərin can kitabında şeytanın da adı gedir!..
Allah, Allah, bəndən ikən özün fələk, Rəbb sayanlar,
Əzrayıl tək can çıxarıb, bağı üzüb, göz oyanlar-
Sənin havan suyun ilə bu dünyada cövlan edir,
Cəzasız və məhkəməsiz divan qurub dövrən edir.
Üz-üzədir bugün dinlər, acı ilə bəşər inlər,
Ümitsizlər, imdadsızlar, Qibləgahım, səni dinlər!..
Ölüm-qalım savaşının sonu gələn zaman hanı? !
O kişilik zamanəsi üz-üzə ox, kaman hanı?
Hər tərəfdə müsəlmanın torpağına qan ələni,
Camilər də, məscidlər də yerindəcə güllələni!..
Müqəddəs Qurani-kərim nazil oldu əlin ilə,
Mühəmməd-əleyhissəlam qanun yaptı dilin ilə!
İndi nədir bəndələrin düçar oldu zülümlərə? !
Düşüb qanlı savaqlara, tuş olubdu ölümlərə.
Bəlkə əlac eyləyəsən, baş aparır yenə sitəm,
Səbirin də ölçüsü var, xitəm eylə, qana xitəm.
Quranda sən hüquq verdin hər müsəlman qız-qadına,
Bu gün sənle danışırım insanlığın pak adına.
Aman, Allah, eşit məni! Əsirlikdə ana, bacı,
Diddi eli yalquzaq tək bu müsibət, ağrı-acı.
Namus, qeyrət savaqlarda yağılara sipər olub,
Əslimizə, soyumuza min illərdir çəpər olub.
Ya öldür mən yurd qızını! Qurtulum bu fəlakətdən,
Ya qorxunun hissini apar, müsibətli məmləkətdən...
Özün bəla yolla pisə uyma vəhşi, şər dəminə,
Dünya bağı hər an sənin tük ürpədən bir himinə? !..

HƏYAT SIĞMAZ KÖLƏLİYƏ

Eşit, Səlimov Xalis Osman oğlu,
Oğlun olmayacaq taleyin qulu!
Səlimova Nəsiyyə Osman qızı,
Oğlunun bəxtinə düşdü bu yazı...
Ağrını, acını unudun daha,
Bir oğul taleyi qalib Allaha!..

***

Xaçmaz bölgəsinin Pavlovka kəndi,
Bura haqq çiyində bir oğul endi.
Dörd uşaq böyüdü o pak ocaqda,
Birin taleyi qara varaqda.
İki ər böyüyüb boya çatırdı,
Bir qardaş çiyində əcəl yatırdı...
Ailənin ikinci qoçaq balası,
Atanın arxası, qeyrət qalası.
Adı Rüstəmdirə, hünəriyə Zal,
Sürünür onunla acı qeylü-qal...
Bitirdi Xaçmazda orta məktəbi,
Seçdi kişiliyə layiq o hərbi.
Musiqi təhsili aldı o illər,
Fəqət qurtulmadı ondan dərdi-sər.
Xarkovda o girdi ali hərbiyə,
Zabit kimi dönsün yurduna deyə.
Əla başa vurdu birinci kursu,
Üzləşdirdi qədər zabit bir rusu.
Bir səhər boy ilə düzölmüş kursant,
Adbaad çağırır öndə leytenant.
Gözləri çaş idi qansız ağanın,
Dili zəhər idi, hiylə yağanın.
Rüstəmin soy adın çağıranda o,
Cəllad tək dəhşətli bağıranda o,
Təbəssüm hiss etdi üzündə onun,
Dəyişdi büsbütün o insan donun.
Bir ana söyüşü yağdırdı zabit,
Anlar ötüb keçdi, yer-göysə sabit.
Rüstəm təhqirə dözmədi birdən,
Sanki qüvvət aldı ürəyi Kürdən.
Özünsən sözünü çıxartdı dildən.
Çıxdı oxuduğu o məktəb əldən.
O gənc taleyində acı başladı,
Bəxtin üzü döndü, onu daşladı...
Zabitlər yığışib məhkəmə qurdu-
Ki, niyə ağanın üzünə durdu? !
Arzusu yarımçıq qovdular onu,
Təhqirə dözməyən o türk oğlunu!
Ali hərbi məktəb çıxdı əlindən,
İgid qubarlandı rüzgar yelindən.

***

İkiyüzillik qul zəncirləriylə,
İmperya fəlakət gətirdi elə.
Köləlik anbaan süründü bizlə,
Əsarət birləşdi gecə-gündüzlə.
Axırını irq tək hey sıralandıq,
Haqqımız döyüldü, çox yaralandıq.

Bizi bir-birinə düşmən etdilər.
Hissə-hissə əzib kama yetdilər.
Demədilər, nədir xalqın günahı?
Tutar haqsızları o haqqın ahı.
Sən rus zabitinin hikkəsinə bax,
«Düz aran» sosialist ölkəsinə bax.
Bir gəncin arzusun puça çıxartdı,
Biləni məktəbdən küçəyə atdı!
Bəli, qul yox, xanım-zabit anası,
Zabit türk oğlundan aldı qisası.
Kölənin heç zaman yoxdur dünyası.
Çün qulun tapdanır abrı-həyası.
Kölənin hardadı küreyi-ərzi?
Bubur, köləliyin əsarət dərsi!

***

Dözdü gənc taleyin hər acısına,
Dərdi bildirmədi o anasına.
Üz tutdu orada ayrı şəhərə,
Döndü hər saati, günü zəhərə.
Voronej rusun ayrı bir eli,
Onu çaşdırmadı taleyin yeli.
Getdi bacısının olduğu yerə,
Doğması da etdi tuş dərdi-sərə.
Əzizə tutuldu acı xəbərdən,
Dedi: Qarışıqdı yuxum da nədən?
Verdi əzizinə təsəlli bir az,
Dünya təsəllisiz bir an da durmaz!..

***

Rüstəm inam qatdı pak həyatına,
Girdi Politexnik instutuna.
Haqqına tapınıb irəli getdi,
Yabançı ölkədə mərama yetdi.

III

ALIN YAZISINA TALE NEYLƏSİN? !..

Yeni institutda həyat başladı...
Rüstəm hər acını, dərdi daşladı,
Günləri təmkinlə vururdu başa,
Sabah nə olacaq kim bilir haşa?...

***

Bu an Azərbaycan savaş meydanı,
Axırdı günahsız azəri qanı!..
Yurdları zor ilə erməni aldı,
Savaş sevməyəni savaşa saldı.
Hər gün Voronejdə qanlı xəbərlər,
Üreyi, beyini, sinri zəhərlər.
Axsıxa elinin igid, mərd əri,
Atdı təhsilini qayıtdı geri.
Azəri torpağı onun da yurdu,
Hər gələn əsgərlə güclənər ordu.
Bütün diləkləri qoyub beşikdə,
Qayıtdı, can qoysun yurda keşikdə.
Hələlik bir kəsə eyləmədi him,
İşi düzəlməmiş bilməsin heç kim.
Üz qoydu yazılış məntəqəsinə.
Dedi: «Hay verilə bəlkə səsinə?»

Dedilər, təhsilin özgə şəhərdə,
İgidlik, dözümlük olmalı bir də.
Böyük çətinliklə Rüstəm savaşa,
Bir vəsiqə aldı, göz yar-yoldaşa.
Sarsıtdı ananı qəfil əndişə,
Eşidən mat qaldı bu mərd gedişə.
Dedilər, bəs təhsil, ah bu nə haydı?
Orda şəhidlər var, orda qan-vaydı...
Bir səninlə dava ötüşən deyil,
Haqqar ki, haqqına yetişən deyil.
Bu imperiyanın fitnə-felidir,
Şeytan barmağıdır, iblis meylidir.
Bəs nədən qoydun sən öz təhsilini?
Eldə qısa etdin uzun dilini.
Rüstəm dedi: «Ana bilməyirsən sən,
Hələ rus-əfqan savaşında mən,
Getmək istəyirdim qanlı cəbhəyə,
Hər kəs alqış desin bu ciddi-səyə.
Onda uşaq idim bilmirdim düzü,
Necə maskalanıb iblisin üzü?
Soveti özümə Vətən ayırdım.
Müsəlman əfqanı düşmən sayırdım.
Sonradan anladım bu siyasətdir,
Özgə yurda girmək bir cinayətdir!..
Mənim Vətənimdir Axsıxa eli,
Ordan qovdu bizi düşmənin əli.
Gürcüstan diyarı, o ana yurdum,
Nə vaxtsa bizlərə bir yana yurdum?
Vətənsiz insanın sabahı yoxdur,
Vallah, bu torpağın günahı yoxdur.
Çıxdı əlimizdən Axsıxa eli,
Əsdi başımızda rüzgarın yeli.
Biz Qazaxıstana sürgün edildik,
Elə hissə-hissə o vaxt didildik.
Sürgündən qayıtdıq Azərbaycana,
Odur, biz türklərə ikinci ana!..
Bunu ki, siz məndən yaxşı bilirsiniz,
Axan göz yaşını nə tez silirsiniz?
Mən doğulmamışdım axı o zaman?
Ancaq indi məni yandırır iman...
Bu yurdu doğmadan doğma sandınız,
Bu yurdun oduyla eşqə yandınız?
Xaçmaz bölgəsinə üz tutduz o vaxt,
Sizi qovdu bura o viranə baxt!
Müşkür savxozuna pənah gətirdiz,
Yurdlu ola-ola, yurdu itirdiz.
Ana, güllələrə tuş Azərbaycan,
Bəs necə bədəndə rahat olsun can?
O yanan ellər də yurd torpağıdır,
Qəlbə ocaq çatan Vətən dağıdır!
O vaxt əfqanları düşmən sanırdım,
Sovet vətənimə eşqlə yanırdım.
Qardaş dediyimiz xalqlar yağıdır,
Burda imperiyanın şər barmağıdır!
Namus, qeyrət getsə Vətən basılar,
Onun oğulları bir gün asılar.
Mən türkəm, can borcum var el-obaya,

Erməni anasın batırram vaya!
Qeyrəti gedənin isməti olmaz,
Dünyada qalası qisməti olmaz.
Bugün şəhid düşsəm, əgər torpağa,
Sabahsa Vətənim çatar növrəğa.
Xeyr-dua söylə yavruna, ana,
O da bir oğuldu Azərbaycana!..
Yoxluğum acısa tək sənə əgər,
Xilas olmuş yurdlar can deyil məgər? !..
Yoluma uzansın xeyirli bir əl,
Sən türk anasısan, yasa batma gəl!..
Şəhid düşmüşlərin ruhu eşqinə,
Ana, tapşır məni Qurana, dinə.
Dara düşsəm, əgər bir gün ölərəm,
Qəzadan qurtulsam dönüb gələrəm!..»
Ana şərəfətlə qucdu oğlunu,
Qəlbəde alqışladı kişi ağlını...
Üzündən, gözündən öpdü mincə yol,
Ona arzuladı şərəfli bir yol...
Rüstəm atasın da bəğrinə sıxdı,
Öpüb bacısını həyətdən çıxdı...
Oğlunun dalınca su atdı ana,
Baxdı arxasınca hey yana-yana...
Tutub taleyilə Rüstəm əl-ələ,
Getdi dostlarıyla görüşün hələ...

***

Ey Axsıxa türkü, dözdün sən divanlara,
Güllələnmiş, dağ çəkilməmiş şəhid canlara.
Bir milləti qıra-qıra adsız etdilər,
Dağıtdılar yurd-yuvanı kama yetdilər.
Sən də gürcü soylu oldun öz pasportunda,
Türk olaraq qaldın qəlbən dərin qatında.
Kimliyini soruşanda, türkəm, dedin sən,
Baş əyirəm bu yaddaşın qarşısında mən!..
Çoxunuzun pasportumda bu damğa gəzir...
Dərk edəndə bu həqarət qəlbləri əzir.
Yasaq olmuş adınızı unutmamırsız,
Sinənizdən bu niskili heç atmamırsız.
Qanun çıxdı məmləkətdə elin sürülsün,
Bu həqarət düsturunu qoy dünya bilsin!
Türk olaraq bir çoxları bu haqqı danır,
Unutqanlıq dəhşətindən ürək dayanır.
İmperyanın budur yurda çəkdiyi dağlar,
Yazılmamış tarix var ki, ağ-ağ varağlar...
Haqqlarını dünya ilə bölənlər sağdır,
Bölməyənin sinəsində həqarət dağdır!..
Bu savaşa səni sürən türklüyün oldu,
Burda yurdlar dağılanda sinən oyuldu.
Qeyrətinə sığışmadı qanlı olaylar,
Anaların sinəsindən qopan o vaylar.
Gəncliyini sən qiymədin heç eyş-işrətə,
O cavanlıq həyatını atdın dəhşətə.
Əlil oldun el yolunda savaşa, qardaş,
Türklüyünü sübut etdin, ey pak vətəndaş.
Voronejdə təhsil ala bilərdin axı?
Ana yurdun atıb gedib «oğullar» çoxu...
Sənsə qərib bir ölkədən gəldin savaşa,

Bata bilməz heç bir ölüm, qan məsləkdaşa.
Bu qeyrətin qarşısında əyilsin başlar,
Ağır anda dönsün yurda qoy arxadaşlar.
Kişisiylə sayılıbdı elin ad-sanı,
Sənin kimi ər qoruyar Azərbaycanı.

IV

ƏSİRLİKDƏN ÖLÜM YAXŞI...

O qayıtdı dostlar ilə görüşdən axşam,
İstədiyi adamlara birgə etdi şam.
Rüstəmgilin evlərinə doldu el-oba,
Mərhəmətlə yandı qəlblər, dedi: «Mərhaba».
Çoxlarına nümunəydi müqəddəs addım,
Mən də onu misra-misra tarixə qatdım.
Dünya özü igidlərin qoynunda yatır,
Qəhrəmanlıq yuxusundan haqqı oyadır.
Tay-tuşuna el-obada göz oldu Rüstəm,
Bir gözəlin ürəyində köz oldu Rüstəm...
O intiqam hissi ilə coşub daşırdı,
Uyğularda qurğuşunla qucaqlaşdı...
Çəkilməşdi yuxuları müddətdi ərşə,
Ona aman verməyirdi bir an əndişə!
Bu məramdan o qorxmazı qaytarmaq çətin,
Qansızına üsyan idi bəşəriyyətin!..
Dünya özü igidlərin çiyində yaşar,
Onlar ilə hesablaşar, haqla çarpışar.
O təsəlli verdi özü dostu, tanışa,
Mələklər də səcdəsinə gəldi alqışa...
Tanrının da hüsurunda ucaldı, Rüstəm,
Teymurlardan, Çingizlərdən bac, aldı Rüstəm.

***

Rüstəm halallaşdı ana-bacıyla,
Qaldı can-ciyərlər ağrı-acıyla.
Gün yetişdi onu yola saldılar,
Bakı ətrafında hər bə aldılar.
Bir az təlim keçdi əskərlər burda,
Əmir gəldi, bölmə o qanlı yurda...
Əsgərlər üz qoydu odlu cəbhəyə,
Haraya yetməkçin güc verdi səyə.
Zabit əmir verir, əskər müntəzir,
İnsan hay-harayı sükutu əzir.
Dağın aşırımları qarşından gəlir,
Gecənin naləsi ərşə yüksəlir.
Bir tərəfdən duman, bir tərəfdən toz,
Gəl bu müsibəti aydınlığa yoz.
Maşınlar zor ilə dərəyə endi,
Vuruşan bir hissə cəbhədən döndü.
Dərənin dörd yanı silsilə dağdı,
Gecənin sərt üzü qara varağdı.
Dedilər, erməni əlində dağlar,
Hər kol-kos dibində bir yaraqlı var.
Atışma başladı şiş qayalardan,
Sanki od yağışı yağdı bu an.
Ölənin naləsi göyləri dəlidir,
Can verən bədəndən fəryad yüksəlir.

Vurulan quş tək yerə sərilir,
Pozulmuş əsəblər sim tək gərilir.
Rüstəm vuruşmadan inamla çıxdı,
Sərrast gülləsiylə çox yağdı yıxdı...

***

Min doqquz yüz doxsan iki iyulun on yeddisi,
Düşüb əsir meşələrə qurğuşunun gur səsi.
Yer də, göy də haray çəkir bu nalədən alışır,
Ət bədənələr parçalanıb torpaqlara qarışır.
Havada cövlan eləyən min cür söyüşlər idi,
Bu Daşaltı altındakı gedən döyüşlər idi...
İsti qanlar girdabında yanan torpaq dağlıdır,
Şəhid düşən canlar nakam, haqq qapısı bağlıdır.
On doqquz yaşlı Rüstəmin sinəsində hiddəti,
Qurandan ayə dilində –Allaha ibadəti.
Güllə atan əllərinə Tanrıdan qüvvət gəlir,
Nişanına hədəf olan neçə erməni ölür.
Hər tərəfdən güllə-boran, dəre dardır qalxan yox,
Bu savaşı çox qanı var, ölənlərə baxan yox.
Yaxınlıqda bir beton ev qalanlara sığınacaq,
Vəhşi erməni əlində söndürülmüş bu ocaq...
On beş nəfər yaralının beş-altı avtomatı,
Əsirliyə bir addımdı hər birinin həyatı.
Ucadan səs gəlir, «təslim...» sızlami döyüşərik? !..
Sizi əsir alıb bugün, sabah da dəyişərik...
Bir-birini öldürən kim bu beladan qurtulsun,
Diri qalan talesizdi, işgəncəyə tutulsun.
Rabitə də dağıdılıb, yandırılıb maşınlar,
Vətən, sən fəlakətli torpağın var, daşın var...
Hər addımın öz hökmü car, hər ana bir ümid yar.
Sonuncu avtomatın da səsi kəsilən zaman,
Erməni faşistləri də düşdülər dağdan bu an.
Güllə sinədən ötmüşdü, beş-altı əsgər sağdı,
Bu da alın yazısında qaralanmış varağdı.
Əcnəbi dildə danışan o muzdurlar silahlı,
Gecə aydan qaçaq düşüb, qara üzünə günahlı...
Sağ qalanlar yaralıdır, qan ələni torpağa,
Allah özü şahid olub fələk götürməz dağa,
Əsirləri doldurdular tələsik maşınlara,
Vəhşi əllər sığal çəkdi yenə qurğuşunlara...
Tez çevrildi üstlərinə qana susayan lülə.
Səpələndi şəhidlərin üstünə sərsəm güllə,
Düşdü bədbəxt girovların bəxti yeddi düyünə,
Doldurulub maşınlara dikəldi Xankəndinə...

***

Ey tarixim, ey Xankəndi, Nətavanın xan ocağı,
Nədən belə gül sinəni Stepanakert etdi yağdı? !..
Stepanakert oldu adın bədxaxların amalıyla,
Düşmənlərin çox oynadı millətinin kamalıyla.
Övladlarını qəhrəmanlıq cidasını unudular?
Yağlıların səni, fəqət stepan tək tanıtdılar? ...
Niyə sərdin gül qoynunu ermənin ayağına?
Allah nədən qara yazdı sənə də bəxt varağına?!..
Ey Xankəndi, parçalansın ləkələnmiş qara sinən,
Bu gün bizə yağdı çıxdın, Vətən oldun, fəqət, dünən...
Cəlladları sinəsində lənətləyən əsir, Vətən,

Söylə görüm zindanında nə qədərdir ölüb-itən?!..
Əsir tək gizlətdiyin qız-gəlinin sayın söylə,
Daş-divara ismarlanmış anaların vayın söylə?!
Ey Xankəndi, susub durma daşa dönmüş dilin ilə,
Sən tarixə ləkə oldun əsir düşmüş elin ilə...
Necə lal tək durdun, fəqət namusları tapdalanmış,
İnsanlığı ayaqlanmış, heysiyyəti xırdalanmış-
Ana-bacı, yeddi yaşlı qız cocuğu qışqıranda?
O erməni faşistləri bu yurdda xalq, el qıranda?!..
Ey Xankəndi, gavurlara torpaq olub qalarsansa,
Daşnaklarla dilbir olub onlara yurd olarsansa,
Qoy ahımla parçalansın ocaq olmuş odlu binən,
Qoy gömülsün torpaqlara əbədilik qanlı sinən..!

V

ƏSİRLİYİN ALTI AYI-ALTI ƏSR

Gecənin üzündən çəkilir duman,
Ərşə bülənd olub əsir ah, aman.
Havadan tütünün qoxusu gəlir,
Səhərin qorxudan yuxusu gəlir...
Maşınlar yetişir o daş qəfəsə,
Yaralı üst-üstə, nəfəs-nəfəsə.
İnsan iniltisi ərzi bürüyür,
Gecəni bir vəhşi duman sürüyür..!
Daşnak çəkməsinin tıkkılıtları,
Dəlir daş qəfəsi, qanlı divarı.
Sübh tezdən gətirilmiş on beş yaralı,
Atılıb məhbəsə gözdən aralı.
Rüstəm də onların içində idi,
Bu əsir düşmüşlər köçündə idi...
Yarım saatdan bir döyülür canlar,
Heç bitib tükənmir acı divanlar...

***

Üç yerə ayrılır erməni burda,
Onlar divan tutub illərlə yurda.
Birinci-iki əsr əvvəl gəlmişlər,
Gəldikləri günü yaddan silmişlər.
Onlar İrəvana dolmuş bir zaman,
Bilmirlər bir mərə nə din, nə iman.
İkinci-xristian alban köklülər...
Şeytana uymuşlar, şeytan görklülər...
Erməni əlində çomağa dönüb,
Əsli erməniyə yamağa dönüb...
Üçüncü-əcnəbi, pozuq dilləri,
Başlarında uçur şeytan yelləri...
Murdar erməniyə havadardılar,
Özgə torpağında yuvadardılar...
Hər üçü cəzada köməkdardılar,
Əsirə qan etməkdə əməkdardılar.
İplə bağlanmış lüt qız gəlinlər,
Tarlada çalışır yoxdu əyinlər.
Yerli adamların gözü önündə,
Quldarlıq dövrünün o qul günündə.
Fəryadı içində çəkilib dara,
Bilmirəm, Allahım bəs baxır hara?

Əsir düşərgəsi divandı cana,
Nə olsun sədası yetmir cahana?
Məhbəsdə insanlar susuz, çörəksiz,
Atılan bir tikə, fəqət ürəksiz...
Arxadan bəndlənmiş əllər kəndirli,
Daşnak məhbəsində işlər tədbirli.
Əllərsiz yeyilir it kimi qismət,
Ayaqlar altında əzilir ismət.
Hər iki gündən bir tonqallar yanır,
Kabablıq əsirlər öndə dayanır.
Gözlər baxa-baxa başlar kəsilir,
Şişlər qızardıqca inilti gəlir.
Erməni daşnaklar bişmiş kababı,
İnsan əti ilə hər dolmuş qabı,
Yollayıf məhbəsdə əsir canlara,
Ləzətlə baxırlar bu divanlara...
Yeməyənlər yeni əzaba tuşdu,
Kabablıq insan yox, sanki bir quşdu!
İnsan bişmişiyə hava dağlanır,
Ətrafda yol-iriz, torpaq yağlanır.
Vəhşi ermənin yapıdığı zülüm,
Bir gün millətinə gətirər ölüm...

***

Deyirlər eradan çox-çox əvvəllər,
İnsan əti yeyən var imiş ellər.
Savaşda qaliblər məğlubu tutar,
O gur tonqalların içinə atar.
Süfrələr açılar, tuluqlar gələr,
Qalib şərəfinə sağlıq yüksələr.
O vəhşi tayfalar hey zaman-zaman,
Allahın hökmüylə qırılıb yaman...
Bəlkə ermənilər onlardan qalıb?
Heyvani hisslərlə böylə alçalıb!..

***

Özünə qəsd etmək müşküllü bir iş,
Bunu etmək belə müqəddəs gediş.
Fəqət əl-ayaqlar iplə bağlanıb,
Üzlər, açıq yerlər min yol dağlanıb.
İplə bir-birinə bağlı əsirlər,
Gözətçi əlində iplə gəzirlər.
Rüstəm bu vəhşətə dözüb susurdu,
Hər acı naləyə qulaq asırdı.
Yarım saatdan bir döyülürdü, o,
Sanki hissə-hissə üyülürdü, o.
Sordular, ey əsir, millətini de?
Hansı hissədənsən heyətini de?
Öluncə döyülür o daş məhbəsdə,
Vəhşilik görürdü hər döyən kəsdə.
Sanki ermənilər insan deyilmiş,
Ah, insan olmaq da asan deyilmiş...
Uşaqkən idmana həvəsi olmuş,
Bu da taleyindən keçən bir yolmuş...
Vəhşilər cürbəcür qisas almaqçın,
Açırdı əsirin bir an qol-qıçın...
Bıçaqla, bıçaqsız döyüş səhnəsi...
Bitib-tükənmirdi ölüm təhnəsi!

Qaliblər məğlubu öldürməsəydi,
Qalib olduğunu bildirməsəydi,
Ya başı kəsilib qəltan olurdu,
Çapılmış əl-qolu qanla dolurdu.
Rüstəm gücü ilə düşdüyü darda,
«Boksçu» ləqəbi qazanır orda.
Qaçıb qurtulmaqçın Rüstəm bir gecə,
Planlar arayır nə edim, necə?
Çıxır o suyolu bəhanəsiylə,
Oynayır taleyin boş xanəsiylə...
İpini almışdı qarovul ələ,
Nəfəsin qısmışdı, can gəlmiş dilə.
Əsir yoldaşıyla sözləşmiş çoxdan,
Allah xoşbəxt anı yetirsin yoxdan.
İti dişləriylə kəsib ipini,
Yıxır ayağına daşnak tipini...
Vurub qarovulu, alır silahı,
Köməyə çağırır qadir Allahı.
Tökülür haraya daşnak itləri,
Yuxudan ayıldır səs zabitləri.
Tutulub təzədən düşür zindana,
Boyanır bir daha qəfəslər qana...
Onunla qaçana verilir silah,
Rüstəmi öldürsə azaddır sabah.
Əsir avtomatı tuşlamır ona,
Erməni yenə də əl atır qana.
Rüstəm heç yağıdan diləmir aman.
Yandırır bu səhnə düşməni yaman.
Hər ikisi yurdun mərd vətəndaşı
Dosta əl qaldıran sayılar naşı.
Gülləni boşaltmış demə erməni,
Bu imtahan imiş əsirə, yəni.
Sonrasa güldülər vəhşicəsinə,
Ormanlar oyandı daşnak səsinə!
Ah, növbə Rüstəmə yetişən zaman,
O da rəqibinə eylədi aman.
Dedilər: Siz necə insansız, söylə?
Ölürsüz satqınlıq etmirsiz böylə?
Güllələr olsaydı indi yox idiz,
Çökmürsüz ölümün qarşısında diz...»
Qəhqəhə çəkdilər dəli sayağı.
Fikrini dəyişdi bu zaman yağ!..
Qaldılar əsirlər şəstlə göz-gözə,
Lal baxış dəyərdi min kağız sözə...
Qorxaq olan saydır ölüb-itənə,
Nə düşməyə lazım, nə də Vətənə!..

***

Səhər ötüb keçdi, qaranlıq gəldi,
Gecənin harayı ərşə yüksəldi.
Rüstəm atılmışdı o daş qəfəsə,
Açdı gözlərini o qəfil səsə.
On altı yaşında bir gözəl qızı,
Atdılar içəri əsir yalqızı.
Dedilər: «Peşkəşdi bu gecə sənə,
Səhərsə qaytarıb verərsən yenə...»
Sığındı bir küncə əsir qızcağaz,
İçində ürək yox, yanıqlı bir saz.

Qorxu əzabları didir köksünü,
Tanrıya yetməyir bədbəxtin ünü.
Qoşa hörükləri döyür topuğun,
Sanki unudubdu o qız olduğun.
Rüstəm qəzəb ilə süzdü gözəli,
Uzaqda dayandı dəyməsin əli.
Qız dedi:-yovuğa gələrsən əgər,
Sən mənim namusum deyilsən məgər?
Bir an yoxluğuna fərman verərəm,
Ağlayan könlümə səhman verərəm.
Səni öldürməyə ixtiyarım yox,
Sənə dəysəm, demək kişi arım yox.
Sabahın yetməsin gözlə bir qədər...
O daşnak alçağın məramı hədə.
İki gün atıldı qız bu otağa,
Rüstəm öz qeyrətin çəksin yatağa...
Üçüncü gün gözəl bıçaq köynəkdə,
Ölümlə danışıq əsir ürəkdə.
Atılır yenə də o daş qəfəsə,
Rüstəmin önündə o, əsə-əsə,
Yeridir bıçağı öz ürəyinə,
Sərt zərbə işləyir düz kürəyinə...
Çökür «bokusçu»nun ayağı altda,
İsmətin saxlayır, fəqət həyatda!
Baş əydi Rüstəm qızda qeyrətə,
Qızılıq ismətinə pak sədaqətə.
Özünü öldürmək istədi Rüstəm,
Qurtulsun, nəhayət bu acı sitəm.
Bu an töküldülər daşnak heyvanlar,
Yenidən başladı acı divanlar.
Bıçağı aldılar əlindən onun,
Sonu qanla bitdi acı oyunun.
Səndə pullar yatır dedilər ona,
Qazana bilmərik qəsd etsən cana.
İgidsən, məğrursan dəyanətin var,
Biz gözəl bilirik nə niyyətin var?
Cana qəsd etməyə eyləmə meyil,
Ölüylə diriyyə qiymət bir deyil.
Milyona satırıq səni qəm yemə,
Mərdliyə diz çökmüş daşnak da,demə.
Paraya satılır canlar, İlahi,
Nə vaxt sona yetər qanlar, İlahi?

***

Bir qan ocağından alıb Rüstəmi,
Başlanır əsirə Şuşa sitəmi.
Şuşa, Vətənimin əsir balası,
Satıldın, yurdumun hünər qalası.
İndi yaraların yəqin qan sızır,
Qara taleyini daşnaklar yazır.
Azəri övladı qoynunda əsir,
Qapını açmağa daşnak tələsir.
Sən necə qıyırsan əsir oğluna?
Zənciri salırsan dağlı qoluna.
Burada əzablar başlanır yenə,
Döyülür Rüstəm, hey dönə-dönə.
Qaçıb qurtulmaqçın bu daş zindanı,

Əsir düşünürdü bir gözəl anı.
Gecə gözətçiydi erməni qızı,
Fələyin yox idi bircə ulduzu...
Qarovul yoldaşı çıxdığı zaman,
O, daşnak qadına vermədi aman.
Rüstəm qeyrətinə əsir olaraq,
Bir yüngül zərbəylə yerə salaraq,
Daşnak artığını o öldürmədi,
Gələn gözətçini, fəqət görmədi.
Zənn etdi qurtula bəlkə də canı,
Necə ağladarmış həyat insanı.
Yenidən tutulub atıldı küncə,
Zəncirlə döyüldü Rüstəm öluncə!..

***

Bir səhər əsirlər dolu maşında,
Yol gedir bu anda yoxuş başında.
Daşnak dəstələri üz-üzə durur,
İrəvan daşnağı bir pusqu qurur.
Götürüb satmaqçın bu əsirləri,
Elə bir-birindən gizli sirləri.
Alıb əsirləri Noyanberyana,
Güllələr səpildi, sanki hər yana...
Döndü qurğuşunlar bu an leysana.
Cəllad vəhşi kimi baxır insana.
Artaşak məhbəsi bir acı zülüm,
İzləyir Rüstəmi anbaan ölüm...
Lakin ümidini üzməyir yenə,
Zindandan qurtulmaq gəlir eyninə.
Yaralı ayağı çirkədən qurd salıb,
Eybəcər həşarat orda yurd salıb.
Bit içində bədən artıq müddətdi,
İnsanlıq adına bu müsibətdi...

***

Dekabrın onu soyuq qış günü,
Yandırır adamın lap iliyini.
İgid bir əsirlə sözləşir Rüstəm,
Bir gün verilməli bu zülmə xitəm.
Gəncə mahalından olan o əsir,
Adı Polad idi, qəlbin dərd kəsir.
O dedi: « Polada bil ki, bir axşam,
Ağlımız olmalı zülmət üzən şam.
Qaçmalı canımız qurtulmalıdır.
Yağı bağına qəm çatılmalıdır.
Gəncə mahalının igid balası,
Bu zindan düşmənin hiylə qalası.
Ya bədən torpağa qatılmalıdı.
Ya qorxu ağıldan atılmalıdır.»
Dilində Qurandan ayələr deyir,
İçində öz kişi qürurun öyür.
Soyuq qış gecəsi gəlir, nəhayət,
Anbaan dəyişir, sanki vəziyyət.
Rüstəm suyolu bəhanəsiylə,
Haylayır daşnakı məğrur səsiylə.
Onlar uzaqlaşır dəmir məhbəsdən,
Alır qarovuldan silahı pəsdən,
Öldürür səsini içində boğur,
Əsirin bəxtinə bir həyat doğur.

Əsir yoldaşın da dartır özüylə,
Qaçır sis-çovğunlu bu yer üzüylə...
Dizəcən qar yerdə, şaxtasa qanlı,
Qış özü bir yağ, hökmü divanlı.
Əsir yaralını kəsir rüzigar,
Dəmiryol uzanır, talelər ögar.
Rüstəm siyasətlə öyrənmiş yolu,
Haraya aparır onu sağ-solu..?
Türkiyəyə getsə rusdu sərhəddə,
Naxçıvan yolunda erməni kənddə.
Üz qoyur İrəvan səmtinə sarı,
Bizi axtarmazlar yağılar, barı,
Öylə zənn edərlər ölmüşük çoxdan,
Bu qismətsə, Tanrı yol verər yoxdan.
Əsir yoldaşından gizlədir bunu,
Qarşı İrəvana yol olduğunu.
Rüstəm elə zənn edir Polad bilməyir,
Poladsa ağrıyla sərt gülmüşeyir.
Deyir ki, bu yola bələddəm çoxdan,
Bizi qorxutmasın nə ölüm, nə qan.
Qarın içi ilə gedir əsirlər,
Soyuğun gücündən tir-tir əsirlər.
Biri o birinin belinə sinir,
Yollar uzandıqca canlar isinir.
Rüstəmgil şəhərə yetişən zaman,
İnam hissi ilə alışdı bir an.
Şaxtadan qızarıb yorğun üzləri,
Əsir müsibətdən zəif dizləri.
Vağzala yetişir bu iki əsir,
Əcəldən qaçmağa, sanki tələsir.
İrəvan vağzalı adamlarla dolu,
Qar-çovğun basıbdı hər addım yolu.
Tiflis qatarına qalır üç saat...
Necə də şirindir, İlahi, həyat,
Anbaan ölümle üz bəüz canlar,
Uzun yollar boyu keçirib anlar.
Yaralı ayağın Rüstəm unudub,
Hər addım hava yox, sanki qan udub.
Onlarla yol gedir yenə təhlükə,
İndicə tutularlar, indicə, bəlkə...
Birtəhər saatlar ötüşüb keçdi,
Əsirlər hər anı, sanki qan içdi...
Qatar ağır-ağır döndü vağzala,
Rüstəm göz gəzdirdi o uzun yola...
Dedi pıçıltıyla Polada bu an,
"Səni kim dindir sə dinmə heç zaman.
Mən rusun dilini bilirəm sərrast,
Mənə diqqət ilə indi qulaq as,
Danışarsan haçan çatarıq yurda...
Yadımdan çıxarma «lalsan» sən burda.
Poladın Rüstəmə artdı ülfəti,
Qopdu yağılara qəlbədən nifrəti.
Dedi: «bu etibar heç vaxt solmasın.
Haqqa tapınanlar darda qalmasın.»

***

Qatar dayanan tək qarışdı ara,
Onlar adamları tez yara-yara,

Rüstəm yığışdırıb özünü bir an,
Sanki damarında buza döndü qan.
Durub bələdçiylə bu an üz-üzə,
Dedi ki, bilet yox, rəhm eylə bizə.
Maşını qəzaya saldıq yol üstü,
Axşamdan yoldayıq halımız pısdı,
Tiflisdə doğulub böyümüşük biz,
O Allah eşqinə kömək edin siz...
Bələdçi yaşlı bir gürcü qadını,
Yaxşı ki, sormadı onun adını,
O, başıyla keçin dedi onlara,
Sanki günəş doğdu yorğun canlara...
Bir təhər özlərin qatara saldı,
Sanki gözlərində həyat ucaldı.
Ümitsiz ciblərin yoxdu parası,
Getməli, onların nədir çarası?
Tiflis qatarında min cür zülmə,
Addımı izləyən müdhiş ölümlə-
Yol gedir qaçanlar Tiflisə sarı.
Necə də uzanır saatlar barı...?
Salonda cürbəcür hər yad sifətlər,
Anbaan təhlükə, qoxunc silqətlər.
Sanki kölgə tək izlər onları,
Ağır anlar yetmir, əsir canları?!..
Rüstəm rus dilində təmiz danışır,
Hər gözə, baxışa soyuq yanaşır.
Hər onu sayanla qaynayıb daşır.
Qəlbə həyat eşqi zirvələr aşır...
Qatar yetişəndə Tiflisə, heyhat,
Hər iki sinədə döyünür həyat...
Çəksə də işgəncə, sitəm başları,
Gözlərdə parlayır sevinc yaşları.
Necə də şirinmiş azadlıq, barı?
Canlardan geridə qaldı ah-zarı...
Üç gün vağzaldaca qaldı qaçanlar,
Qorxulu, narahat hər keçən anlar.
Qəfil yaxınlaşıb bir sürücüyə,
Əsirlər qaçdığını dedi, gürcüyə.
Heç nə soruşmadı gürcü onlardan,
O dəhşətə düşmüş yorğun canlardan.
Sanki üzün aldı çəhrayı bir qan...
Salaraq əlini cibinə bu an,
Əvvəl əlli manat, sonra yüz manat,
Dedi: « Məndən sizə hədiyyə, barat.»
Azəri ünvanı verdi onlara,
Sizə kömək olar düşsəniz dara.
Allah gürcüdəki o pak insanlıq,
Çətinə düşənə bu canyananlıq,
Kövreltdi onların lap ürəyini,
Qəlblər alqışladı, haqq mələyini.
İnsanlıq var imiş dünyada barı,
Bir işıq közərdi həyata sarı...
Dükandan aldılar tələsik çörək,
O isti təamdan tez-tez yeyərək...
Onlar inanmadı xoşbəxt anlara,
Bir hərərət çökdü, o ac canlara!
Aclıqdan saralan üzlər nə çaşqın?

Əsirlər baxırdı ətrafa şaşqın.
Dükanda olanlar elə heyrətlə,
İşdən xəbərsizlər bir həqarətlə...
Süzürdü eyhamla bu insanları,
Ürəyi yaralı, bağı şanları.
Kim-kimdən xəbərdar həyatda barı?
Fələk ovudarmış hər ahı-zarı...

***

Əsirlər üz tutdu bazara tərəf,
Deyəsən bəxtlərdən açılır kələf.
Uzaqdan eşidib türk ləhcəsini,
Azəri qarının qıvraq səsini-
Onlar yol aldılar o səs eşqinə,
Şükür eylədilər imana, dinə.
Poladla Rüstəm döndülər birdən,
Ağızda sözləri öc aldı dürdən.
Daşnak məhbəsindən qaçmışıq, ana,
Bu səs qəlbimizə gur işiq, ana.
Qarı ağlayaraq dedi: « İgidlər,
Məni ovsunladı sizdəki hünər.
Bir gün ermənin zülmü də enər.»
Gürcü qadınları kənardan baxır,
Tənəli baxışla yanırıb yaxır.
Elə Rüstəmgilə, fəqət bu anda,
İnanan da oldu, inanmayan da.
Bə'zisi dedi ki, onlar dilənir,
Haqsızlıq olanda haqq güllələnir.

***

Azəri insanı, ayıl yuxudan,
Qurtar həyatını qara-qoxudan.
Qardaşa məhəbbət hissiylə yaşa,
Bəsdir, taleyimiz toxundu daşa.
Canı canımızdan kömək umursa,
Yolunun üstündə ümidlə dursa,
Sən aç qollarını öz qardaşına,
Bəsdir, müsibətlər gəldi başına.

***

Nəhayət qatarın vaxtı yetişdi,
Üç gün üç il kimi gəlib ötüşdü.
Qatar tələsirdi Bakıya sarı,
Əsirlər yuxusuz gecənin tarı.
Yeməklər tökülüb üstünə mizin,
Can deyib, silən çox ağlayan gözün!
Qəlbi nifrət ilə döyünən də var,
Kişilik haqqıyla öyünən də var.
Qatar xəbərsizdi bu acılardan,
Aparırdı iki əsiri dardan...!
Artıq yaxınlaşır Gəncəyə qatar,
Üzlərdə səadət böyük büsat var.
Ayrılıq məqamı yetişdi bu dəm,
Polad öz dostuna baxdı gözü nəm,
Rüstəm bir ah çəkdi, titrədi aləm.
Gözündən süzüldü ağrılı bir yaş,
Dedi: «Salamat get evinə qardaş.»
Qatar köks ötürüb çatdı Gəncəyə,
Onlar bir-birinə can deyə-deyə,
Polad Rüstəmdən ayrıldı getdi,

Doğmasın, yaxının xoş-xürrəm etdi.

***

Ayrıldı Vətəndə əsir cavanlar.
Ötdü o dəhşətli, ağrılı anlar.
Rüstəm əl edirdi öz yoldaşına-
Deyirdi, salamat dön dam-daşına...
Onun qəlb ovudan pıçıltıları,
Boğurdu zülmətdən doğan ah-zarı.
Gecənin bağırında ay bir piyalə,
Ulduzlar çəmənə düzölmüş lalə.
Asiman içində tacı-taxt qurub,
Zülmət bu nəş'ədən boynunu burub.
Rüstəm pəncərədən seyr edir bunu,
Yenə həyat eşqi çağladır onu.
Unudur bir anlıq ağrı-acını,
Yandırır atəşə könül sacını.
Düşünür gəlmişdi şərlə savaşa,
İndi əsir adla dönür dam-daşa!
Bu ağrı yandırır qəlbini pəstdən,
Dişini qıcıyır ağrıya qəsdən,
Deyir, can tərək etmə bə nə qədər tənə,
Öluncə bu əzab üzəcək məni...
Son mənzilə qədər borcluyam yurda,
Yağı nə edəcəkdir, qurd oğlu qurda?!..

***

Qatar uzaqlaşır, onlar ayrılır,
Bu qədər ah görən canlar ayrılır.
Sinələrdən qopan sonsuz ah-vayla,
Salonda sevincli o hay-harayla,
Görüşə aparır Rüstəmi qatar,
O bu səadətdən də necə yatar?
Ürəkdə arzular coşur vüsətlə,
Qatarsa Bakıya gedir sürətlə...
Uzaq mənzillərdən qayıdanları,
Vağzalda gözləyir öz dostu-yarı.
Onun gəlişini kimsə bilməyir,
Bir anın sevinci dünyaya dəyir.
Qatar axşam üstü çatır Bakıya.
Rüstəm can ağrısın qatır Bakıya.
O son mənzilinə yetişir qatar,
Rüstəm bu anları necə unudar?..

***

Bakı, Vətənimin ümid qalası,
Tökülən qanlardan canından ası.
Oyan, pişvazına bir oğul gəlir,
Sənin intizarın bağırını dəlidir.
Odlu nəfəsinlə isit köksünü,
Mirvarilər saçan parlaq əksini.
Şölət ürəyinə qoy işıq saçsın,
İlahi qapısın xeyirə açsın.
Açılsın bəxtindən həsrət dünyünü.
Oxşa təsəllilə yorğun beyini...
Ayaqdan aldığı ağır yarayla,
Ömründən silinməz qanlı harayla,
Minir avtobusa o həyacanlı,
Saatlar ötüşür, sükutu anlı.
Xaçmaza tələsir əsir indicə,

Qəfil evlərinə o dönsün necə? !
Rüstəm yaxınlaşır yaşlı kişiyyə,
Onun gəlişini çatdırsın deyə.
Danışır başına gələn əhvalı,
Tutulur kişinin o saat halı.
Deyir, oğul, gedək aparım səni,
Yamanca sarsıtdı bu halın məni.
Baisin evini yıxsın Yaradan,
Götürsün şeytanı Allah aradan.
Əsirlik həqarət, ayrılıq acı.
Tanrı özü etsin bizə əlacı.
Deyir, oğul, mənim adım da Murad,
Edərəm atanı, ananı çox şad.
Sizin olduğunuz qonşu kənddənəm,
Alma ürəyinə kədər, qüssə, nəm
Bilirəm dözməzlər qəfil gedişə,
Bu xəbərdən doğar min bir əndişə.
Səninlə evnizə birgə gedərik,
Ata, ana qəmin biz yox edərik.
Avtobus Xaçmaza gəlib yetişir.
Onlar maşından da birlikdə düşür.
Taksiyə oturub gedirlər kəndə,
Zaman hər bir anı salırdı bəndə.
Vaxtın dar sütunu gəlib yetişdi,
Rüstəm Murad ilə taksidən düşdü.
Öncə bibisinə xəbər apardı,
Yazıq bu soraqdan tufan qopardı.
Yıxıldı Rüstəmin ayaqlarına,
Şükür edir fələyin soraqlarına...
Hələ gəlişini bilməyir ana,
Bu acı mənzərə qalsın bir yana,
Rüstəm bibisinin könlünü alır,
Muradı qohumlar tez yola salır.
Bu müjdə yayılır bütün kənd boyu,
Qaldırır yuxudan bütün kök-soyu.
Bu işdən sevincək aramsız gecə,
Rüstəmlə şadlığa batıbdı necə? !
Xəbər çatdırdılar anaya bu dəm,
Bu anı yazmaqda acizdir qələm.
Ana tutulubdu qəfil xəbərdən.
Zənn edir oğulu çıxıbdı əldən.
Rüstəm xəyal kimi gəlir, ah ona,
Ana çaşqın-çaşqın baxır oğluna.
Nə üzündən öpür, nə söz danışır?
Ürəyi üzülür, varlığı şaşır...
Oğul deyir, ana, bir söz desənə?
Gəlişim bir sevinc vermədi sənə?
Niyə sığınmırsan bu dəm köksümə? !
Bəlkə yad olmusan indi əksimə?
El-oba tökülüb bu səsə, ünə,
Niyə sevinmirsən, anam, bu günə?
Birdən, yavrum, deyə hönkürdü ana...
Bu fəryad yayıldı, sanki cahana!..
Çəkdiyi zülümdən qocalmış qadın,
Qorxur çəksin belə Rüstəmin adın.
Bu bir həqiqətmi, yoxsa yuxumu?
Dərdlərdən doğulmuş acı qorxumu?

O qəfil gəlişdən sarsılan ana,
Titrək baxışlarla çox baxır ona.
İnanmır oğlunun sağ olduğuna..!
Şükürlər edir ki, bu xoş çağına...
Rəbb rəva bilmədi oğul dağına...
Atasa, axtarır oğlu dağ-daşda,
Deyir: «bəlkə oğlum ölüb savaşıda...»
Ananın gözündə həyat işığı,
Evinə dönübdü qəlb yaraşığı...

***

Çox gəzdi dağ-daşı o Xalis kişi,
Axırda barışdı haqla gərdişi.
Oğlunun sevdəsini başından atdı.
Bir neçə gün keçdi ata qayıtdı,
Hansı savaşıdasə zənn etdi öldü,
Dərd ata qəlbini ikiye böldü.
Bir xeyli darvaza ağzında kişi,
Dayandı, bitmədi bu can gərdişi...
Necə xəbər versin indi bu dərdi?
Anaya müsibət – itginlik dərdi.
Rüstəmin atası o, Xalis dədə,
Girdi darvazdan evə bu vədə.
Həyətdə bir xeyli adamı gördü,
Həyacan qəlbini içini gərdi,
Zənn etdi Rüstəmin meyidi gəlmiş,
Bağrını bu an da fəqanlar dəlmiş...
Ərinin gəlişin duyub Nəsiyyə,
Qopartdı sinədən sevincdən qiyyə.
Oğlumuz qayıdıb dedi, a kişi,
Bizim xeyrimizə fələk gərdişi.
Niyə dayanmısan bir odaya gir?
Daha ocağımız şölələnsin gur.
Hövlanak yüyürdü ata içəri,
Hicrana yük sinə aylardan bəri-
Ağrıyla qarışıq fəğan qopartdı,
O, özün oğlunun üstünə atdı...
Qollar bir-birinə dolaşmış qaldı,
Xalis kişi oğlun köksünə aldı.
Göz yaşını axıtdı evdə olanlar,
Necə dəhşətliydi, Allah, bu analar?!..

VI

ƏZİZİM, VƏTƏN-ŞİRİN...

Müharibə anaların sinəsini parçalayan bir ac qurddu,
Çox gözlərin çeşməsini zülümüylə o qurutdu.
Gözü yolda qalanların naləsindən fələk ağlar,
Sinələrə çəkilibdi savaşılarda min-min dağlar...
Nədir belə insanların istəkləri, diləkləri?
Öləndək niyə sakit olmur o ac ürəkləri?
Vəhşiliyin zirvəsində oturana insan dedik,
Min illərdi bir-birini vəhşilər tək çapıb yedik.
Türk ətinə kabab edib kam alanın adına bax,
İnsanlığın pasportunda erməni övladına bax.
Bu qanlarla, zülümlərlə yatır hələ bu gün bəşər,
Başımızın üstündəcə üz-üzədir xeyirlə şər.
Tanrı bizi bir-birinə qırdıraraq qisas alır,
Bu divanlar zəhmi ilə səyyarəyə kölgə salır.

Ey insanlar, qayıdın bir Allahın pak qucağına,
Baş əyib səcdədə olaq İlahinin ocağına...

***

Gecəni yatmadı qohum, əqraba,
Tökülüb gəldilər qonşu kənd, oba.
Şübhəli, şübhəsiz gözlər alışır.
Mərəmlər, diləklər, qəlblər çarpışır.
Hamı sualları yağdırır ona,
Rüstəm cavab verir, hey yana-yana.
Dedilər: « bir bizə söylə sən necə?
Böylə, sahib oldun sehirlə gücə?
Daşnak caynağından necə qurtuldun?
Bəlkə, yağılara sən də satıldın? »
Rüstəm suallara verdi cavabı,
Hamının heyrətdən kəsildi tabı...

***

Gecəni Rüstəmin ağrısı artdı,
Yaralı ayağı cana od çatdı.
Səhər bu dərd oldu ata, anaya,
Yığılıb getdilər xəstəxanaya.
Xaçmazda olundu xeyli müalicə,
Çürüyən ayağı sağalsın necə?
Rüstəm gülmüsərdi hamıya üzdən,
Fəqət yaraları keçmədi üzdən...
Kəsdilər ayağın dizinə qədər,
Belə yazdı ona yəqin ki, Qədər.
Sağalıb çıxanda artıq şikəstdi,
Üstündə fələyin yelləri əsdi.

***

Ürəklə ağılın pak birliyində,
Təslimlik aktı var əsirliyində!
Rüstəmgil, ağılın fəvqündə durdu,
Amansız düşməyə tələ də qurdu.
Bir neçə yağını qətlə yetirib,
Qaçaraq, qarda da izi itirib...
Özləri özlərin xilas eylədi,
O qarı düşməni qana bələdi.
Mötəbər yerlərə çatdı bu səda,
Birində insaf var, yüzündə əda.
Suallar suala calandı getdi,
Hər söz milyon kərə hallandı getdi.
Onu dindirənlər zaman oğludu,
Böyük qanunların kiçik quludu.
Xətrinə dəydilər, alışdı sinə,
Hey zərbə vurdular dağlı köksünə.
Sözlər söynəlildi onun əksinə.
Fəqət, o vicdanı qarşısında pak,
Namusun, qeyrətin yolunda həlak.
Kişilik gətirdi onu bu yurda,
Əsir düşdü, fəqət qalmadı darda.
Ürəyində Quran, dilində ayə,
Bağlandı Məkkəyə, o, Kərbəlayə.
İslama inamı yardımçı oldu,
Hər din Yaradana uğurlu yoldu...
Bizi bu dünyaya gətirən Allah,
Rüstəmlə Polada oldu qibləgah!

Ölümün əlində cürət doğuldu,
Ağılla şeytanın cismi boğuldu.

***

Getdi Voronejə arzuylla Rüstəm,
Yarımçıq təhsilə eylədi xitəm.
Yenidən düzəldi o inistuta,
Təzədən atıldı qaynar həyata...

***

Rüstəmin çəkdiyi müsibətləri,
Mənə söylədiyi həqiqətləri-
Yazdım ki, şahid tək qalsın cahana,
Başı zülüm çəkmiş Azərbaycana...
Bu dastan bəşərin hesabı olsun,
Daşnakların ölüm kitabı olsun!
Bu Rüstəmlərin son əzabı olsun...!

***

Əslini, soyunu itirən, xalqım,
Üstündən ad-sanı götrülən, xalqım,
Qayıt, Tanrı qoyan haqq dərğahına,
Baş əy qüdrətinə, pak Allahına!
Sabah qalibiyyət bizim olacaq,
Dünyada Tanrının hökmü qalacaq...
Allah savaşılarla bizi sınayır,
Qorxağı fələk də, vallah, qınayır.
Cismi kabab olmuş ruhları səslə,
Atıl savaşıllara köklü həvəslə.
Rüstəmlər qalacaq Azərbaycana,
Onlar bir tarixdir qanlı dövrəna!..
18-20.06.1993//Neft Daşları

BURDAN BİR ATLI KEÇDİ...

*Ahil vaxtında yurd-yuvasından məcburən
qovulmuş, Xızıya pənah gətirmiş və yurd
xiffətindən dərdə düşüb vəfat etmiş dağ
cüssəli Vəliyev Qasım Hüseyn oğlunun
müqəddəs ruhuna!..*

|

Burdan bir atlı keçdi...
Dona çayından içdi,
Bağçasında, bağında,
Əkdiyini yad biçdi!..

***

Aman, Ləlvər dağı, ellərin cəmi,
Harda ocaq saldı, haraya düşdü?
Yurdların bir olan, gur olan dəmi-
Fitnəyə, fele, qaraya düşdü.

*

Niyə Nuh gəmissi gəlmədi Qafa?
Yurdlar sahibinə etmədi vəfa,
Millət cəfa çəkdi, yad gördü səfa,
Köçhəköç, qaçhaqaç araya düşdü.

*

Tarix unudarmı o qanlı çağı?

Dərddən ürəklərin əridi yağı,
Düşmənin vurduğu o sinə dağı,
Yenə yara üstədən, yaraya düşdü.

*

İrəvan, Zəngəzur, Qaf, Göyçə talan,
İki yüz il dolaşır dünyanı yalan,
Ey Vətən, didərgin azəri balan,
Hara qovladılar, oraya düşdü?

*

Niyə içimizin söndübdü kini,
Cihadı çağırır o İslam dini,
Dünyanın iblisi, şeytanı, cini,
Bizim yurd-yuvaya, saraya düşdü.

*

Sınaq yarışımı, Allah, mərdlərə?
Qol-qanad verirsən hey namərdlərə,
Çarə arayarkən biz bu dərdlərə,
Zülüm də, ölüm də çaraya düşdü.

II

HANI AXTALA...?

Müddətdi olubsan elindən uzaq,
Necə gəzdirirsən vayı, Axtala?
Kəsibdi başının üstünü sazaq,
Qanlıdır o Dona çayı, Axtala!

*

Hanı, o dağların düzləri, hanı?
Çəşməsi çağlayan gözləri hanı?
Sönmüş ocaqların közləri hanı?
Necə unuduldu sayı, Axtala?

*

Bağında bülbülün dili kəsildi,
Sazında siminin teli kəsildi,
Türkün beli sındı, eli kəsildi,
Hanı o dağların yayı, Axtala?

*

Suyundan içdiyim o buz bulaqlar,
Atımı sürdüyüm o göy yaylaqlar,
Yağının əlində qalan oylaqlar-
Niyə eşitməyir hayı, Axtala?

*

Mənə söylədilər yurd et Xızını,
Yayın yaylaq eylə, oxşa yazını,
Dindir dərdə düşmüş teli sazını,
Vur başa hər günü, ayı, Axtala.

*

Dünya hürr deyirkən hey millətlərə,
Biz niyə tuş olduq de zillətlərə?
Bu qoca vaxtımda bu minnətlərə-
Qalmadı könlümün hayı, Axtala.

*

Atla dolaşdığım gədiklər hanı?
Kabablıq etdiyim əmliklər hanı?
O haylı, haraylı şenliklər hanı?

Hanı o xoş bahar ayı, Axtala?

*

Gəzdikcə Xızıda çölü, çəmənı,
Ürəyım unuda bılməyır səni,
Bilirsən, qubarın yandırır mənı,
Yoxdu o yerlərin tayı, Axtala!..

***

Bu ahlar içində çırpınan qoca,
Haqqına könlündən açıbdı baca.
Fəraqı dilindən könlə yaxılır,
Köksündə elə bil şımşək çaxılır.
Bütün canı ilə titrəyır, əsır,
Ruhu o yerlərə yenə tələsır.
Bumbuz əllərində hərərət gəzır,
Allaha ömründən istəyır nəzır.
Bir də o yerləri dolaşmaq üçün,
Bu eşq alırdırır könlünün için.
Ona qərıb gəlır Xızı dağları,
Unuda bılməyır ötən çağları...

III

BU PAYIZ QANLI GƏLDİ...

Bu payız qanlı gəldı,
Yaman divanlı gəldı,
Yurdundan perik düşən,
Köynəyi qanlı gəldı.

***

Min doqquz yüz səksən səkkiz-soyuq noyabır ayı,
Qalxır ərşə haray deyən anaların ah-vayı.

*

Yüz ildi ki, köçəköçdü Zəngəzurdan, Qafandan,
Ələsgərin eli Göyçə silindimi cahandan?
O gündən ki, rusların şər ayağı dəydi yurda,
Babamıza nöker olan erməni döndü qurda.
O tayqulaq Andranik də at oynatdı bir zaman,
Qonaq oldu hər mənzilə nalə, qırğın, ah-aman,
Anaların, bacıların namusu tapdalandı,
Ocaqların odu söndü, üstünə su calandı.
Məzarlığa döndü ellər bir əsirdə min kərə,
Qana döndü axan sellər, qanlı oldu hər dərə...
Vətən oğlu, sinən yansın bu ellərin ahına,
Şəhid olmuş babaların, nənələrin ruhuna-
Baş endirib, silah götür qisasını al daha,
And verirəm Yaradana qoyma qalsın sabaha.
Sən Cavanşir əzəmətli bu yurdun övladısan,
Azərbaycan dediyimiz məmləkətin adısan.
And verirəm doğulduğun bu torpağa, havaya,
Şah İsmayıl qüdrətli ol, qalx, yağıyla davaya!..

***

Min doqquz yüz səksən səkkiz, soyuq noyabır ayı,
Necə qəmli, necə miskin axırdı Dona çayı.
O Axtala yurdunun da köçəköçü baş alır,
Anaların, qarıların bəbəklərin yaş alır.
Ləlvər dağın, Çətin dağın başında duman gəzır,

Hanı haqqım, Qibləgahım, evləri aman gəzir.
Keçəlgodun, Mələkyurdun mənsiz necə olacaq?
Ermənimi o yaylağa, o oylağa dolacaq?
Köndüoğlu xəyaldadı sındırmayır vüqarın,
O ömrünün yoldaşı da gizlətməyir ah-zarın.
Deyir: «Məni bu yaşımda qəribliyə atma gəl,
Qəm yükünü, dərd yükünü sən çiynimə çatma gəl.
Məzarları erməniyə tapşırıbmı gedirik?
O imansız yağıları yerli, yurdlu edirik.»
Köndüoğlu Qasım kişi alışdı bu dərdlə,
Necə qalsın bir obada bu yaşında namərdlə?
O Tükəzban qarı ilə keçirdiyi günləri,
Bircə anda xatırladı sazlı toy-düyünləri,
Boğazını boğdu qəhər qocalığın anladı,
Ürəyində milyon kərə öz-özünü danladı.
«Kilimə bürün, elnən sürün ...- dedi, arvadına,-
Ləkə salmaz kişi olan, ey qarı, öz adına...»
Köndüoğlu Qasım kişi dildə dedi bu sözü,
İçin-için alışaraq yandı ürəkdə özü.
O sıçradı at üstünə yaraşmayan yaşıyla,
Yol üstündə əyalına gəl eylədi başıyla...
Öz evindən bir kibrit də almadı Qasım kişi,
Fikirləşdi qayıdacam gec-tez buraya əşi.
Həmişəlik getmirəm ki, öz yurdumdan kənara,
Bir az keçər sakit olar düzələr yenə ara...
Çevrilərək, baxdı bu an o Ağlağan dağına,
Sanki qandal vurdu fələk atının ayağına.
O ucaboy qamətini əydi Göyün köksünə,
Çapdı atın hikkə ilə Axtalanın əksinə...

***

Adəm oğlun, neçin verdin, Allah, yağlı cahana?
Bu o günlər son köç idi yurddan Azərbaycana!...
Batmamaqçın o ellərin insanları al qana,
Azərbaycan torpağından köçdü Azərbaycana...
Qaçhaqaçda körpə öldü ananın küreyində,
Yara açdı, o gün fələk Axtala ürəyində!

IV

AXTALA ƏFSANƏSİ

Deyirlər ki, Ayrım eli yurd çadırın quranda,
Kişiləri ova çıxıb, xatını ocaq quranda,
Dona çayı lap yaxından gurultuyla axarmış,
Sel gələndə qurduqları yurd-yuvanı yıxarmış.
Bir kişi də xatınına tapşırılmış ev-eşiyi,
Mən gedirəm quş ovlayım sən, gəlin, çək keşiyi...
Bu üç oğul amanatın analıq peymanına,
Tapşırıram mən onları sənün pak imanına.
Deyib çıxır əri evdən gedir meşəyə sarı,
Paltar yuyur gəlin çayda anlar ötür gün yarı.
Uşaqlar da oynaymış çaya yaxın talada,
Allah, necə şirin olur cana candan bala da?
Birdən sakit axan çayda sellər necə köpürür?
Sanki Dona bir əjdaha ağzından od üfürür.
Alır körpə balaları axan sellər qoynuna,
Mat qalbmış fəryad çəkən gəlin fələk oynuna.
Xatunun «ah tala ...» sözü o yurdun adı oldu,

Min il qabaq Axtalanın şəhid fəryadı oldu!...

V

KÖNDÜOĞLUNUN SIĞINDIĞI
XIZIDAN YURDUNA DÖNMƏSİ

Köndüoğlu köçlə birgə uzun bir yol gedirdi...
Ürəyini yurd həsrəti parça-parça edirdi.
Sadaxlıya yetişəndə əl elədi o köçə,
Gözlərində şimşək çaxdı, qəlbi od biçə-biçə...
Dedi: «Dostum bu yaxında, bir ona baş çəkim mən,
Nə qədər ki, gecə düşüb, bu dağlara çökmüb çən»...
Atını o Sadaxlıda tapşırırdı qonağına,
Dedi: «Kişi, daş da belə dəyməsin ayağına.
İnəyim də sənə daha ərmağandı bu gündən,
Bağlayanda ip boğaza qoru onu düyündən.
Sağ, ye, halal eyləyirəm südünü də bil sənə,
Bəlkə bir də dönər oldum bu yerlərə mən yenə...
Köndüoğlu ellə birgə evini tərək edəndə,
Göz gəzdirib tövləsinə bu niskillə gedəndə,
Sanki heyvan duyuyq düşmüş bu qərib köçhəköçdən,
Ərşə düşmüş mələr səsi, ahı gəlmişdi içdən...
İnək onsuz durmamışdı ziyəsinə ağlamış,
Atla birgə inəyi də, o, yedəyə bağlamış...

***

Köndüoğlu Qasım kişi gəldi Xızı elinə,
Bir neçə gün çay-çörək də heç vurmadı dilinə.
Dörd ay hələ keçməmişdi Axtalanın həsrəti,
Alışdırdı sinəsində elə dönmək niyyəti.
Dönməliyəm qoca dedi: «Erməni kimdi, bala,
Salıb məni qoca vaxtı böylə didərgin hala?..
Keçəlgodun qartalıyam, mənə enmək yaraşmaz,
Qartal ölər, hənuz ona qarışqalar daraşmaz...»
Novruz hələ gəlməmişdi, Köndüoğlu yığışdı,
O, Tükəzban qarısıyla bir maşına sığışdı.
Öncə gəldi Sadaxlıda qonağının evinə,
Gedək, qarı, kişi dedi, gərək dostum sevinə.
Dostu onu çox ürəklə qarşıladı həmənin gün,
Qonağının ağrısına ürəyindən qopdu ün.
Köndüoğlun daşındırmaq istədi öz fikrindən,
Gördü qocanın ürəyi aşılıb-daşır lap kindən.
Dedi: «Getmə, ermənilər öldürər səni orda,
Sən ədalət arayırsan, haqq, ədalət de harda?...»
Qasım kişi sakit-sakit qonağını dinlədi,
Qəddi-qamətin düzəldib yumruğun düyünlədi,
Hirisindən, hikkəsindən elə qanlı inlədi...
Atını və inəyini, arvadını götürdü,
Özünü bir mart səhəri Axtalaya yetirdi.

***

Ermənilər mat qalmışdı kişidəki hünərə,
Qəlblərində alqışladı bəlkə onu min kərə!..
Yer də, göy də heyran olmuş ondakı bu mərdliyə,
Qasım kişi üsyan etdi yağıda namərdliyə.
O ucaboy qamətiylə yaraşdı atına,
Qarısıyla qovuşmuşdu Axtala həyatına...
Ermənilər doluşmuşdu boş qalan o evlərə,
Qalib-qalib baxışları bənzəyirdi divlərə.
O Novruzu öz evində keçirdi Qasım kişi,

Əkmək oldu bağ-bostanı o yaz onun hər işi.
Səhər gəldi qovardı o Göy atını şamlığa,
Niyə gəldin kəlməsini demirdi heç bir diğa.
Çörək alıb dönərdi tez Axtalanın mərd əri,
Çiyinində qoşalülə, altındaca kəhəri...
O yay oğul nəvəsi də gəldi baba yanına,
Döndü Tükəzban qarının uşaq da həyanına.
Köndüoğlu Qasım kişi qalmaqda öz elində,
Keçəlgodu, Mələkyurdu dolaşdı at belində.
Bir gün erməni uşağı nəvəsin hədələdi,
Elə bil Köndüoğlunun başına daş ələdi,
Getdi qoca qürur ilə erməni qapısına,
Dedi: «Gəlmə sənsən diğa, oturaram yasına!
Bu oğlumun oğluna da Axtaladı yurd-ocaq,
Babalardan ərmağandı, bizimki də olacaq.»
Deyərək, o, hikkə ilə qamçı çəkdi atına,
Erməninin işlədi söz, sanki yeddi qatına.
İkiüzlü yağı hələ uşağını danladı,
Ər kişinin yanındaca onu hey yamanladı.

***

Qanıqara evə gəldi Qasım kişi o gecə,
Dilindən bir fəryad qopdu, necə oldu, el necə?
Onun Tükəzban qarısı inəyini yemləmiş,
Ocaq çatıb xörək asmış, pürrengi çay dəmləmiş.
Erəminin dərşin verdim dedi, o, arvadına,
Sədr olan vaxtı düşdü qocanın tez yadına...
Ermənilər bir zamanlar əl-ayaqda işləmiş,
Süfrəmizə qonaq olub çörəyimdən dişləmiş...
Kişi olub it uşağı, bilmirəm nə zamandan?
Qorumadıq bir-birini yüz ildi ah-amandan.
Deyərək, o qürur ilə əlini istilədi,
Ürəyində ocağına Allahdan haqq dilədi...

***

Payız gəldi Köndüoğlu başı işə qarışdı,
Mer-meyvəsi doldu-daşdı, bağ-bağatla yarışdı.
Kartofunu, soğanını yığdıqca hey daşırdı,
Bir səhər də nəvəsiylə bostanda dolaşırdı...
Səsə döndü darvazaya bir maşın gördü kişi,
Dünya görmüş qoca qartal anladı bu gəlişi.
Boris idi Şamlıqdakı tanışlarından biri,
Gələn kimi bəyan etdi ürəyindəki sirri.
Dedi: « Qoca, saqqalılar dolubdu kənd-kəsəyə,
Bolünürlər hər küçədə onlar neçə hissəyə.
İstəmirəm colma-cocuq ürəyinə hey dəyə,
Bir sürüdü qırılmışlar nə ev tutur, nə pəyə.
Qasım kişi, kəsdiyimiz o çörəyin eşqinə,
Məzhəb haqqı, biz də qaldıq nə zamandan pis günə...
Başımıza kəndir salıb sürüyür it uşağı,
Dilimizi tərpedəndə bizə vurur qəlb dağı.
Heç bilmirik hardan gəlib töklüşüblər buraya?...
Qan-qırğını salıb yenə qırılmışlar araya.
Məzhəb haqqı, sağ erməni olmayaydı dünyada,
Nə siz, nə biz düşməyəydik bir bu qədər fəryada!..
Elin köçüb, sən burada neyləyərsən yetənə?
Künc-bucaqda, ya meşədə, kol dibində bitənə.»
Məğrur qoca qürur ilə uca dağlara baxdı,
Ləngi-Teymur qalasında seyrək şimşəklər çaxdı.

Şeypurxanın başı üstü dumanlara büründü,
Qara bulud o qalanın kölgəsiylə süründü...
Köndüoğlu erməniyə döndərərək üzünü,
Qəzəb doğan hiddət ilə söylədi son sözünü.
Yığışdırın hər neyim var doldurun siz maşına,
Allah özü düçar etsin ömrünüzü qışına.
Tarixlər də şahid buna bu yerlərin oğluyam,
Bu dağların sərkərdəsi, mən binadan dağlıyam.
Allahımız əlac etsin bu yurdların ahına,
Tapşırıram yurd-yuvamı məzarların ruhuna...!

VI

KÖNDÜOĞLUNUN YENİDƏN
XIZIYA DÖNMƏSİ

Köndüoğlu qayıdaraq gəldi Xızı elinə,
Bel götürdü bu yaşında o yenidən əlinə.
Bir ev tikdi, o, Tükəzban qarısıyla özünə,
«Bizimlə qal dədə» deyən oğul-uşaq sözünə,
Qulaq belə asmadı heç dağdan uca bu qoca,
El içində uca oldu, başı zirvə tək uca.
Hey evinin eyvanından baxdı bomboz dağlara,
Uçdu xəyal atı yenə Axtalalı çağlara,
Yurd həsrəti birdən-birə parçaladı köksünü...
Tapmadı, o, təzə yurdda o yerlərin əksini.
O gəzdiyi Kəçəlgodu gördü qoca yuxuda,
Alışdırdı üreyini ocaq odu, qoxuda.
İsitmədi vücudunu bu təzəcə binəsi,
Kədər verdi evi ona yandı ahla sinəsi.
Əydi uca qamətini o yerlərin xiffəti,
Dərdli idi özü kimi can yoldaşı, afəti.

***

Köndüoğlu Qasım kişi hər gün solub saralırdı,
Uzaqlara dikir gözün, yaman qanı qaralırdı.
Xızı ona verməyirdi o yerlərin heç dadını,
İçdə boğdu qoca qartal qəribliyin fəryadını.
Qürbətlerin şəkəri də zəhər kimi acı olur,
Doğulduğu ocağında kişi yurdun tacı olur.
Köndüoğlu baxışlardan duydu qərib olduğunu,
Hiss elədi payızlar tək yarpaq tüküb solduğunu...
Ayrım eli Axtalada doğulmuşdu, canı orda,
Necə təkan versin ağılı içindəki yatmış qurda?!
Haqq bilməyən yağılara necə sübut eylesin, o?
Haqq arayan bu dünyaya haqsızlığı söyləsin, o.
Hey üzüldü ayrılığın dağdan ağır əzabından,
Qırılırdı ömür simi tale adlı rübabından.
Köndüoğlu Qasım kişi yatağına düşdü xəstə,
Dağdan ağır vüqarıyla, gidi dünya, o, can üstə...
Nə loğmanlar, nə təbiblər tapmadılar dərdə çarə,
Köksü üstə yurd ağrısı şişdi qəmədən, açdı yarə.
Vida dedi, Qasım kişi yaxınına, uzağına,
Qərib ömrü söndü şam tək qürbətlerin sazağına.
Əbədilik yümdu gözün bu dünyanın zülümünə,
Qurtulmaqçın iztirabdan o qovuşdu ölümünə!
Ruhu uçdu ər kişinin yağı əldə qalan elə,
O şərəfli həyatı mən dastan edib saldım dilə.
Son nöqtəni qoyarkən ah, bu ağırlı misralara,
Qələm məhəl qoymadı heç ürək üzən israrlara.

Köndüoğlu, ruhun bəlkə qarqışlayır yağları,
Ya qeyibdən qulağıma gəldi hicran ağları...

***

Burdan Göy atlı keçdi,
Atı qanadlı keçdi,
Elindən ayrı düşən,
Hicran əkdı, qəm biçdi.

*

Bu ayrılıq keçəydi,
Haqqın yolun seçəydi,
Eli dərde salanlar,
Qəm əkib, dərđ biçəydi.

*

Atımın yalına bax,
Didərgin halına bax,
Yurdum yağı əlində
Elimin halına bax.

*

Həsərətəm Göy atıma,
Bəxtəvər büsatıma,
Bu müxənnət qonşular,
Qəm qatdı həyatıma.

*

Eləmi, Ləlvər dağı,
Yağı, həmənki yağı?
Ruhum gələndə ora,
Ayrılıqdan de ağı.

*

Ləngi-Teymur qalası,
Yurdumun Axtalası,
Keçəlgoda çatdırın,
Öldü igid balası.

*

Axtala gündüzləri,
Ey igidsiz düzləri,
Qürbətdə öləninin,
Qaldı qərrib sözləri.

*

Baxma qoca yaşım,ə,
Nələr çəkmiş başım,ə,
Öldüm ki, ruhum uçsun,
Yurduma, dam-daşım,ə...

*

Dərd var ki, böləni var,
Dərd var ki, biləni var,
Axtalaya deyın ki,
Xızıda öləni var!..

07-08.04.1998 /Neft Daşları

BİR ANIN FƏQANI

Bu poemanı ömrünü-gününü Xəzərin dəhşətli tufanlı qoynunda keçirən dəniz nefçilərinin əziz xatirəsinə həsr edirəm!

2 oktyabr 1997-ci ildə dəniz neftçilərini «Günəşli» yatağından sahilə gətirərkən 24 nəfər sənişinlə ilə bir yerdə vertalyot qəzaya uğradı. Bir nəfərdən savayı vertalyotdda olanlar hamı həlak oldu.

*

Nədir üzündəki o matəm çəni?
Yandırılıb ürəklər yaxma, ay Xəzər.
Qəzamı dəhşətə gətirdi səni?
Belə dərdli-dərdli baxma, ay Xəzər.

*

Günahkar baxışın necə mükəddər?
Könüllər, ürəklər, qəlblər dərbədər,
Fələk fərman verib, qol qoyub qədər,
Köksünə qəm oxu taxma, ay Xəzər.

*

Əzrayıl almışdı o günü nişan,
Fələyin əlində həm qərar, həm şan,
Dolub göylər tək sən də pərişan,
Şimşək tək alışıb çaxma, ay Xəzər.

*

Sən ki, nurlu idin, o gün mələk tək,
Könüllər oxşayan duyğu, dilək tək,
Fələyin yazdığı hökmə həlak tək,
Yolumuz üstünə çıxma, ay Xəzər.

***

Ey dəniz neftçisi, millətin canı,
Qaldır zirvələrə Azərbaycanı!
Ərköyün Xəzərin şıltaqlığını,
Pəjmürdə göylərin dalğınlığını,
Qadir hünərinlə muma döndərdin,
Qorxunc dalğaları quma döndərdin.
Bu gün külək yoxsa Xəzər yuxulu,
Sabah fırtınası daha qorxulu...
Buruqlar dirəklər üstündə durur,
İnsan tək nəbizi anbaan vurur.
Bura bir cəbhədir, savaşı meydanı,
Qorxulu bir rəya ömrün hər anı.
Dəmir dirəklərin uçmağı da var,
Ayağın altından qaçmağı da var.
Burada zamanın öz ahəngi var,
Hələ Xəzərin də min cür rəngi var.
Ürək qədərinə tapınar hər an,
Tanrının önündə imtahanda can.
Dəniz neftçiləri millətə qandır,
Bura da bir parça Azərbaycandır.

***

Evə yola düşən geofiziklər,
Qəhrəman, hünərvər, sanki igid ər.
Dayanıb vertalyot gözləyirdilər,
Uçan pilotları izləyirdilər.
O baş geofizik Əlinin özü,
Bircə an aradı Ramizi gözü.
Dedi dəstə rəisi Ramizə birdən,
Uç öncə «Günəşli» yatağına sən.
Əvvəl Valentinə kömək edərsən,
Sonra da oradan evə gedərsən.
Ramiz çantasını verdi Şövkətə,
Hamı əhsən dedi, bu nazakətə.
Biz həmin saatda uçduq sahilə,
Çətindi bu qəmi gətirmək dilə.
Bu zaman dispeçer Ağaxan dayı,
İşini bilməkdə heç yoxdur tayı,
Dedi: «Vertalyotu gözləmə Ramiz,
Baxın bu fələyin yazısına siz.
«Yerim yox», deyərək enmədi getdi,
Qəzaya tuş oldu, həyatı bitdi.»

***

Yaşamaq qisməti Ramizə yarmış,
Hərənin həyatda öz bəxti varmış.
Kimlər ki, minmədi o vertalyota,
Yenidən doğuldu onlar həyata.

***

Nəfəsi kəsilib göyün qorxudan,
Ayılma, ey Xəzər, bugün yuxudan.
Vaxtın axırındır özüllərin də,
Gözləyir ailələr mənzillərində.
Bu gün neçə evin qara matəmi,
Allah, necə yazdın de bu sitəmi?

***

Ölümlə üz-üzə talelər əsir,
Vertalyot özülə yenə tələsir,
Qəzaya aparır tale heyəti,

Donacaq üzlərdə həyat heyreti.
Vertalyot qanadın sərərək yerə,
Salonda yer verdi sənişinlərə.
Pilotlar ölümdən xəbərsiz hələ,
Xəzər, bu matəmi gətirmə dilə.
Neftçilər öz yerin tutdu salonda,
Qalxdı səmalara pilot bir anda.
Özülə az qalmış vertalyot endi,
Özülə düşməkçin, sanki döyündü...

***

Birdən vertalyotun boğuldu səsi,
Ayrıldı bir parça quyruq hissəsi.
Salonda qışqırıq qopdu bir anda,
Əzrayıl cəllad tək hökmə divanda,
Çırpınan, döyünən adamlar əsir,
Allahım, ölümün nə dəhşətli sirr?!..
Efirdə son sözü oldu heyətin:
«Ölürük, bu yolun xilasını çətin...»
Ölən insanların qorxunc sədası,
Həyat, həyat oldu son mübtədasi.
Gözlərdə sabahın nəş'əsi qaldı,
Xəzər bədbəxtləri qoynuna aldı!

***

Yenicə qızmışdı ev nəfəs ilə,
Yır-yığış edirdim mən həvəs ilə.
O gün xəbərsizdik biz bu bələdan,
Qəza yazılmışdı Allah-Taladan...
Birdən həyacanlı telefon səsi,
Ayırdı işindən evdə hər kəsi.
Dəstəyi qaldırdım Ramizin çılgın,
Bir qədər fikirli, bir qədər dalğın-
Əli evdədirmi, səsi ucaldı?
Zaman da bu səsdən, sanki qocaldı.
Dəstəyi götürən Əlinin səsi,
Boğuldu bir anlıq, fəqət nəfəsi.
Ah, ah, Ramiz deyib gözləri doldu,
Bağırdım, qışqırdım, söylə nə oldu?
Dedi: «Qəza udub o vertalyotu,
Həm sənişinləri, həm də pilotu,
Sulara qər q olub uçuş zamanı,
Xəzəri yandırır ahı-amanı...»

***

Qəzadan bir nəfər yalnız çıxdı sağ,
Onun da köksünə fəlak basdı dağ.
İki qardaş idi onlar salonda,
Vertalyot Mövsümü, eyvah bir anda,
Xəzərin köksünə nişan eylədi,
Mövsümə həyatı Tanrı dilədi.
Onun imdadına dalğıcılar yetdi,
Dənizin ağzından tez xilas etdi.

***

Bədbəxt qardaşının ölümündən, o,
Fələyin amansız zülümündən, o,
Xəbərsiz uyuyur xəstəxanada.
Qovrulur o qəza düşəndə yada!..

***

Ey dəniz neftçisi, şücaətin çox,

Dünyada heç tayın-bərabərin yox.
Çatsa da axıra qəmli dastanım,
Səninlə döyünür hər an bu canım.
Çünki həyatımla bağliyam sənə,
Tanışdır o dəniz səhnəsi mənə...
O matəm, mənim də acı qəmidir,
Ağlayan həm könlü, həm qələmidir.
Ruhum da yaş tökür, vallah, o ana,
Dərd olar məzar da bu Şadimana.

***

Ey dəniz nefçisi eşqlə çalışaq,
Yeni zəfərlərlə yanıb-alışaq,
Çünki qara qızıl sərvətimizdir,
Sabahı işıqlı millətimizdir.
Bizi qorxutmasın nə ölüm, nə qan,
Ayağa durmalı-pak Azərbaycan!..

29.10.1997 /Pirallahı

GÖYLƏR OĞLU

*Faciəli həlak olmuş əzizim
Teyubun ruhuna...*

***

Tağay mənim elimdi,
Ağı deyən dilimdi,
Əzrayıla deyən ki,
Cavan ölmək zülümdü...

***

Cocuq ikən göylər səni gül qoynuna almışdı,
Əzrdə uçmaq səadəti sinəndə yurd salmışdı.
Gecə-gündüz vüsaliyla çırpınırdı ürəyin,
Bu mərama nəşib olmaq oldu sənin diləyin.
Gecələrsə ulduzların şux seyrinə boyandın,
Gün doğanda al günəşin atəşiylə oyandın.
Doğmaların bu arzunu səndən qova bilmədi,
Göylər oğlu, könlün quşu yeri yuva bilmədi.
Keşməkeşli həyatında əzablara qatlaşdın,
Yoxuşları o sərt dəmir iradənlə sən aşdın.
Ehtiyacın sinəsini qüdrətinlə dağladın,
Çətinliyin, acizliyin qapısını bağladın.
O qanadlı dəmir atın diləklərlə ötüşdü,
Az da olsa dəli könlün məramına yetişdi.
Göylər oğlu, od yurduğun cəsəretli oğlusan,
Cismin məzar, ruhun ilə bu torpağa bağlısan.

***

Pak uşaqıq bir sərsəri küləkdi,
Sinəsində coşub-daşan ürəkdi.
Ağladan da, güldürən də fələkdi,
Yalan ola, qəfil ölüm, yalan oy!
Sənsiz qaldı Anar, Səvinc balan oy!

*

Tanrım qara yazısını pozaydı,
Taleyini kaş yenidən yazaydı...
Əzrayıla özü qəbir qazaydı,
Qayıdaydın o qayğısız ilə oy!
Yoxluğunu necə alım dilə oy!

*

Bu nə ölüm, bu nə dəhşət, bu nə qan,
Necə yatır torpaq altda igid can?
Yox olaydı zamanından müdhiş an,
Dəqiqələr dayanaydı üzə oy!
Bu fəlakət qıymayaydı bizə oy!

*

Səadətin bir də geri dönəydi,
Əzrayılın şam, çırağı sönəydi,
Evinizə sevinc, şadlıq enəydi,
Sevgilinin nakam üzü gülə oy!
Yaşlı gözün bir möcüzə silə oy!

***

O qayğısız uşaqıq qapımızı döyəydi,
Ayrılığın, həsrətin qamətini əyəydi,
Qayıdaydıq yenə də o bəxtəvər günlərə,
Könlümüzü odlayan xoşbəxt toy-düyünlərə.
O vaxt Tağay bizlərə böyük bir dünya idi,
Ölüm də, intizar da ötəri rəya idi,
Qayıdaydıq Xəzərin o isti çağlarına,
Ənciri baldan şirin üzümlü bağlarına.
Qəlbimizi oxşayan dənizi seyr edəydik,
İsti qumlar üstündə yenə yallı gedəydik.
Telimizi oxşayan dəli külək coşaydı,
O körpə murazımız sellər tək daşaydı.
Yenə bacı-qardaşlı qəh-qəh çəkib güləydik,
Dadlı pendir, lavaş aramızda böləydik.
Yalın ayaqlarımız cızılaydı kol-kosdan,
Əlimizə keçəydi xiyarla dolu bostan...
O vız-vız tellərimiz küləklə öcəşəydi,
Kaş, qardaşım, yolumuz o illərə düşəydi...
Qayıdaydıq yenə də o qayğısız çağlara,
Axı, ürək dözməyir acılara, dağlara...

***

Ehtiyacı başdan aşan ailədə doğuldun,
O pak təmiz amalınla bu Vətənə oğuldun.
Qardaş, bacı qayğısıyla köklənmişdi ürəyin,
Tək özünün atəşiyə alışmadı ürəyin.
Bağlanmadı çoxu kimi qapın doğma üzünə...
Məqsədinə yetişməkçin sadıq çıxdın sözüne.
Gecələrin yuxuların bayatıya dönərdi,
Pak vücudun şahin kimi səmalardan enərdi...

***

Gediş-gəliş olaydı,
Göyə bir yol salaydı,
Buludları qollarım,
Qucağına alaydı.

*

Ulduzlar əl çırağım,
Vəfalı ay yarağım,

Bu pənbə ağ buludlar-
Bir məktubluq varağım.

*

Əzizim, sirli göylər,
Qulağıma nə söylər?
Arzum yurdda dolanıb
Al üfüqdə bir əylər.

*

Olma mənə vəfasız,
Dilək olmaz cəfasız,
Göyə aşiq bu ömrüm
Gün keçirməz cəfasız.

*

Tale quşum səmada,
Ün çatmayan bir ada,
Kamıma yetməməsə,
Bu ömrüm gedər bada.

*

Günüm yerdə başlanır,
Həsət gözüm yaşlanır,
Göyə sadıq bu ömrüm,
Səmalarda yaşlanır...

***

Beləcə amallarla getdin yad məmləkətə,
Bəlkə çilğınlıq səni tuş etdi fəlakətə.
Qürbətdə başa vurdun sevdiyin o sənəti,
Sanki sənə bəxş etdi Tanrı gözəl cənnəti.
Qayıtdın doğma yurda Tağayın şahin oğlu,
Başlandı qısa ömrün möcüzəli nağılı...

***

Kiminin gözünü yaşında boğar,
Kiminin bəxtini qışında boğar,
Kiminin ağlını başında boğar,
Arzunu ürəkdə qoyandı fələk,
Sinələr, bağırılar oyandı fələk.

*

Birinin vüsalın selə döndərir,
Birinin az ömrün yelə döndərir,
Birinin həsrətin ilə döndərir,
Tərəzinin gözün əyəndi fələk,
Fağır-füqaranı döyəndi fələk.

*

Sirrindən baş açmaz min illər bəşər,
Hey nahaqqı qoyub haqla əlləşər,
O da əzrayilla, vallah, dilləşər,
İnsanı əlində oynadar fələk,
Əcəl qazanında qaynadar fələk.

*

Onun əmrindən çıxana yazıq,
Alın yazısından qorxana yazıq,
Özgənin evini yıxana yazıq,
Çoxların taxtından endirdi fələk,
Çox damın çırağın söndürdü fələk.

*

Hərəni bir yolla aparıb gedər,
Min illik palıdı qoparıb gedər,
Bir anda bəşəri can-bəsər edər,

Hər hökmü-fərmanı yazandı fələk,
Dünyanın məzarın qazandı fələk...

*

Qonşu toyuğuna kiş eyləməzdin,
Heç kəsin ardınca pis söyləməzdin,
Dünyada ürəyə, qəlbə dəyməzdin,
Sənin də bəxtini sovurdu fələk,
Nakam taleyini qovurdu fələk.

***

Göylər oğlu, dəmir at qanad açdı fəzada,
Fələk o az ömrünü sınınamadı qəzada,
Süzdün sən məmləkətin üstündə qartal təki,
Əl etdi sənə Bakı, Gəncə, Yevlax, Qax, Şəki.
Hər uçuşa gedəndə məğrurluqla coşardın,
O xoşbəxt illərini səadətlə yaşardın.
Bir cüt balandan artıq sevərdin sən uçuşu,
O tilsimli, ünyetməz fəzalarla yarışdı.
Bir səhər halallaşdı ayrıldı sevgilindən...
«Yaxşı yol» kəlməsini eşitsən də dilindən.
Sənin pəjmürdə halın üzündən oxunurdu,
Gizli bir acı məlal könlünə toxunurdu,
Növbədə səhhətini bir daha yoxladılar...
Beynini sıxdı o gün min cürə fikir, xülya,
Bir anlıq bu həyat da göründü sənə rəya,
«Candan artıq sevirdim, Allah, dəmir atımı,
Mən ki, ona bağladım bu şirin həyatımı,
Bir yolluqmu uçuşdan kəsiləcək ayağım?
Yerdə qərar tutmaram göylər idi dayağım,
Göylər oğlu bir daha uçuşa yaramasın,
Niyə məni dostlarım fəzada aramasın?
Anlar ona il oldu, saatlar əsr oldu,
Bu ev-eşik bu dünya qıfıllı qəsr oldu.
Deməli uçuş yoxsa həyatım dondu artıq,
Vida anlarım çatıb ömrümə sondu artıq,
Evdən çıxıb gizlincə evin damına yetdi,
Göyü sevən şahinim göydən Tanrıya yetdi,
Ruhu küləklər tək əngin fəzada əsdi.
Cisimi əzrayılın qapısına tələsdi,
Əbədi gözlərini yumdu səmələr üstə,
Yerin, göyün bağrını ahından etdi xəstə.

***

Çox sevənlər dünyanın dilində avazlanıb,
Çox məhəbbət aşiqi eşq ilə pərvazlanıb,
Deyin bir kəsi mənə göy atəşiylə yanıb,
Göylər oğlu, göy üçün tək doğuldu, İlahi,
O dünyanın özünə bir oğuldu, İlahi.

*

Bu eşqin səcdəsinə gəlsin ərlər, ərənlər,
Öz odunda alışan məcnunları görənlər...
Haqq libasın geyinib haqq yolunda dinənlər,
Burda bir cavan ömrü vaxtsız soldu, İlahi,
Göylərin möhnətindən xəzan oldu, İlahi.

*

Bu çılğın məhəbbətə qoy ağlasın fələklər,
Amansız müsibəti yaysın ərzə küləklər,
Bu sevginin önündə necə aciz ürəklər?
Necə sevdəyə girdin bu ölümlə, İlahi?

Necə yazım mən ahı bu əlimlə, İlahi?

*

Yeri-göyü bu zülüm, sanki eylədi xəstə,
Bacın Güllü özünü öldürdü sənin üstə.
Bu acı müsibəti aldım ki, mən qələmə,
Göylər oğlu, eşqini dastan edim aləmə.
Əksin çökdü kədərdən yanan varaqlarıma,
Bir yanıqlı bayatı doldu qulaqlarıma.

***

Anam, ağı de pəstə,
Layla söylə ahəstə,
De, balam şəhid olub,
Sevdiyi peşə üstə.

07.11.1985/ /Neft Daşları

TAĞAYIM

« Salam olsun şövkətüzə, elüzə...»

Şəhriyar

***

Səndə qalib uşaqlığın illəri,
Əndirmənin ilan mələr çölləri,
Yaşlıların şirin-şəkər dilləri,
Qızlar gəlsin bulağına, Tağayım,
Səsim yetsin qulağına, Tağayım.

Sən açılan sabahımın özüsən,
Mənim üçün bu dünyanın üzüsən,
Dodağımdan qopan yurdum sözsən,
Çiçəklərdən tül toxuyan, Tağayım,
Yuxularda gül qoxuyan, Tağayım.

Anam Xəzər tellərini hörəndə,
Səhər şəhin bağ-bağçaya sərəndə,
Üzümündən, əncirindən dərəndə,
Dad qalardı dilimizdə, Tağayım,
Şirələnmiş əlimizdə, Tağayım.

Gilavarın arxasınca uçardıq,
Çay aşağı dəli kimi qaçardıq,
Hər qayadan qayaya yol açardıq,
Göy Xəzərdən gün qalxardı, Tağayım,
Gilhinçayı lal axardı, Tağayım.

Asmakörpü çay üstündə durardı,
Qızmar Günəş başımıza vurardı,
Qızlar gildən gəlin-evcik qurardı...
Körpü üstə oynayardıq, Tağayım,
Qarışqa tək qaynayardıq, Tağayım.

Gün çıxanda adamların hay-hoyu,
Ötürərdi heyvanları gözboyu,
«Kəndyeri»nə ot çıxardı diz boyu,
Biz də quzu otarardıq, Tağayım,

İsti düşdü yatırardıq, Tağayım.

Hərə bir gün çobanlığı dadanda,
Al səhərin gül havasın udanda,
Quşlar nəğmə oxuyardı hər yanda,
Gün doğardı canımızda, Tağayım,
Alışardı qanımız da, Tağayım.

Çıraqqala dumanlardan çıxanda,
Məsud, məlul bizə tərəf baxanda,
Uzaqlarda dağdan şimşək çaxanda,
Biz də qorxub qaçışardıq, Tağayım,
Kəpənək tək uçuşardıq, Tağayım.

Bilməz idik xəstəlik nə, mərəz nə?
Dava-dalaş, umu-küsü, qərəz nə?
Dürməclərdik şor-lavaşı çərəz nə?
Göz olardı el nəzəri, Tağayım,
O illərin yox bənzəri, Tağayım.

Bir zamanlar sellər dağdan gələrdi,
Gilhinçayı kəndi iki bölərdi,
Suya düşən qoyun-quzu mələrdi,
Sel bilməzdi bağça-bostan, Tağayım,
O illərin özü dastan, Tağayım.

Elin ağzı kəndi belə öyərdi,
«Yuxarıbaş », « Aşağıbaş » deyərdi,
Novruz oldu bir-birinə dəyərdi,
Gur tonqallar alışardı, Tağayım,
Uşaq-böyük yarışardı, Tağayım.

Nə ətirli kəndin gözəl yazları,
Alyanaqlı, ucaboynu qızları,
Yandırardı oğlanları nazları...
Coşdurardı diləkləri, Tağayım,
Oxşayardı ürəkləri, Tağayım.

Uşağlığım o illərin qoynunda,
Taleyimiz fələk qoyan qanunda,
Mat qalmalı rüyaların oynunda,
Ram edərdi qorxuları Tağayım,
Şirin-şəkər yuxuları Tağayım...

Qız-gəlinlər bulaq üstə gələrdi,
Dərdi-sərin bir-biriylə bölərdi,
Xısın-xısın pıçıldaşıb gülərdi,
Beş addımdı bulaq bizə, Tağayım,
Səs dolardı evimizə, Tağayım.

Anam səhər işə-gücə qaçardı,
Qapımızı ana nənəm açardı,
«Bala» deyib bizi eşqlə qucardı,
«Nənə qurban» kəlməsiylə, Tağayım,
Sevinərdik gəlməsiylə, Tağayım.

Bəy xanımı Səfurənin odundan,

Heç doymadım sözlərinin dadından,
Oğul dağı loğman-şair qadından...
Bayatılar dinləmişəm, Tağayım,
Dinlədikcə inləmişəm, Tağayım.

İslam əmi muğamatı xoşlardı,
Tarın səsi bəbəklərin yaşlardı,
O yazdığı şeirlərlə huşlardı,
Nura həsrət gözləriylə, Tağayım,
O yanıqlı sözləriylə, Tağayım.

İlk müəllim, bizə Sabir dayımız,
Dərsi o gün bilməsəydik vayımız,
Döyülərdik qalmaz idi hayımız,
Dərstdən evə dönməz idik, Tağayım,
Necə həlim, dinməz idik, Tağayım?

Evə gəldim taxçamıza çıxardım,
Tapşırılan dərsliklərə baxardım,
Şeir oldu elə bərkdən oxardım,
Lap ürəkdən alışardım, Tağayım,
Öz səsimlə yarışardım, Tağayım.

O Mənsurə anamın can kəlməsi,
Tikəsini bizim ilə bölməsi,
O Gülsabah bibimin gənc ölməsi...
Onda gördüm fələk üzün, Tağayım,
Qohumların yaşlı gözün Tağayım.

Hacıbaba qardaşımın zəhimi,
Dərs zamanı müəllimlik fəhimi,
Uşaqlara hərdən qəfil rəhimi-
O illərdən bir xatirə, Tağayım,
Bir tarixdi hər sətirə, Tağayım.

Ağabala atamın mərd ərliyi,
Anamızla o məhəbbət birliyi,
Atalığı, evdarlığı, dirliyi,
Bir örnəkdir bu günlərə, Tağayım,
Bugünkü toy-düynələrə, Tağayım.

Nə düşərdi tərs Fərhadın beyninə?
Təzə paltar geyinməzdi əyninə,
Pis gələrdi onun uşaq əyninə,
Qurban olum cəfasına, Tağayım,
Qardaşımın vəfasına, Tağayım.

Xanimənin dodağında gülüşü,
Gül bacımın o nazənin yerışı,
Sehir idi başdan-başa hər işi,
Çox almısan qadasını, Tağayım,
Canlar üzən ədasını, Tağayım.

Mirvarinin şirin-şəkər yeməsi,
Bişmişləri yeməyəcəm deməsi,
Dür bacımın hələ özün öyməsi,
Dəyməzdi heç bir xətirə, Tağayım,

O günlərdən bir xatirə, Tağayım.

Heyran idim Mətanətin nazına,
Qardaşımın yeddi gözəl qızına,
Mən nə deyim, fələk, o kəc yazına?-
Qəribliyə düşdü canım, Tağayım,
Sənlə keçdi ən xoş anım, Tağayım.

Gül anamın hələ saxsı nehrəsi,
Gəlinimiz Minanı ay çöhrəsi,
Xanımana nənəmin yun cəhrəsi-
Hanalarda çiçəklərdi, Tağayım,
Xalılarda gerçəklərdi, Tağayım.

Oğlanların çirtmə vurub oxması,
Uşaqların dambacadan qorxması,
Qız-gəlinin çal-çəpərdən baxması,
Dil-dodağda noğullaşdı, Tağayım,
O illər də nağıllaşdı, Tağayım.

Səbirənin hər sözünün ballığı,
Gəlinimizin böyük-küçük hallığı,
Kənd qızına xas üzünün allığı,
Bir səadət bağışlardı, Tağayım,
Nə müqəddəs baxışlardı, Tağayım?

Neçə-neçə gəlinin dul qalması,
Qarıların yaslarda saç yolması,
Ağacanın tək dam altda qalması,
O İrənin qərib oğlu, Tağayım,
Bəxti kimi yolu bağılı, Tağayım.

O Cəmilə nənə olan somiyə,
Tanış idi sadəliklə hamiyə,
Pişikləri eyləyərək hamiyə,
Tən bölərdi payını da, Tağayım,
Çoxaldardı sayını da, Tağayım.

Kənd məscidi ağzı bağılı olandan,
İmanımız avazıyıb solandan,
Cavanların sərxoş olub qalandan...
Hey boşaldı tabaqların, Tağayım,
Nə yaxşıydı qabaqların, Tağayım?!..

Şəfiqənin qəfil gələn ölümü,
Zalım fələk eyləyəndə zülümü,
Gördüm ağlar məzar üstə elimi,
Yazıq bibim şam tək söndü, Tağayım,
Göz yaşımız selə döndü, Tağayım.

Xalam oğlu o Teyubun vəfatı,
Cavan ikən nakam olan həyatı,
O fələyin qara gələn saati...
Aldı Güllü bacısını, Tağayım,
Verdi bəxtin acısını, Tağayım.

On dörd yaşlı canım xəstə düşəndə...

Ürəyimi yaralıyıb deşəndə,
Zalım əcəl yatağımı eşəndə,
Əzrayılın üzün gördüm, Tağayım,
Başım üstə özün gördüm, Tağayım.

Qazı baba kənddən küsüb gedəndə,
Təpə üstə dam salıb yurd edəndə,
Qocalığı rəhmətliyi güdəndə,
Onda bildim dünya fani, Tağayım,
Hər can üstə ömür ani, Tağayım.

Qarıların yayma-lavaş yayardı,
Qoşalayıb sonra cüt-cüt sayardı,
Kəndə hərə bir ayama qoyardı,
Ağızlara yaraşardı, Tağayım,
Dildən-dilə dolaşardı, Tağayım.

Dəliqanlı cavanların dəlliyi,
Qocaların çalmaları, belliyi,
Toyda, yasda adamların elliyi...
Evdə-evə həyan idi, Tağayım,
Bir-birini sayan idi, Tağayım.

Sərincimiz südlə dolub-daşanda,
Ala inək çöl eşqiylə coşanda,
Süd ocağda qazanları aşanda,
Anam bizə söylənərdi, Tağayım,
Sonra gülüb əylənərdi, Tağayım.

Bəzənəndə toyxanalar əl-əlvan,
Nüsü dayı olardı bir pəhləvan,
Güləşərdi güləşçi tək o rəvan,
Zillənərdi zurna səsi, Tağayım,
Zurnaçının xoş nəfəsi, Tağayım.

Gəlin köçən qızların naz satardı,
Başlarına al örtüklər atardı,
Qayınata belə kəmər çatardı...
Gəlin üzün gizlədərdi, Tağayım,
Bəy evini gözlədərdi, Tağayım...

Novruzgülü torpaq altdan çıxanda,
Buludların bahar gözün sıxanda,
Uşaq ikən mən də dolub baxanda,
Alışardım yellər ilə, Tağayım,
O müqəddəs illər ilə, Tağayım.

Bayram gəldi elin pilov asmağı,
Torba atıb qapıları pumağı,
Çərşənbədə damdan qulaq asmağı,
Sancılıb qan yaddaşıma, Tağayım,
Dönüb ürək sirdaşıma, Tağayım.

Aman Allah, elim, obam qanımda,

Ocağımın odu hələ canımda,
Kəndin özü röyalarda yanımda,
Qoynunu aç övladına, Tağayım,
Sal məni də bir yadına, Tağayım.
24-25.03.1998/ /Neft Daşları

DRAMLAR

KAHADA ÖLÜM HÖKMÜ

*Bütün yer kürəsində öz torpaqlarında
günahsız şəhid olmuşların müqəddəs ruhuna!...*

(İki pərdəli, dörd şəkilli mənzum dram)

İştirak edirlər:

Sultan kişi-60 yaşında
Fatimə ana-52 yaşında
Azərtac-onların qızı16 yaşında
Günay-onların qızı 14 yaşında
Qorqud-oğlu 18 yaşında
Suzanna-erməni qadını 45 yaşında
Boris - onun əri 50 yaşında
Digər əskər və zabitlər, gözətçilər
İlahi səs

1-Cİ PƏRDƏ (1-ci şəkil)

1 mart 1992-ci il. Bir neçə gündür ki, Xocalı şəhəri erməni işğalçıları tərəfindən darmadağın edilib. Vəhşi işğalçılar hələ də dağ-daşda, meşədə, düzənlikdə qalan yüzlərlə meyidin öz torpaqlarında dəfn olunmasına belə aman vermir. Təsadüf nəticəsində işğalçılardan canı qurtulmuş Sultan kişi üç uşağı və həyat yoldaşı ilə birlikdə rast gəldikləri balaca kahada gizlənilir.

Sübh, səhər dan yeri yenicə sökülmüş, bu zaman yaxınlıqdakı cığırdan Əskərana gedən erməni qadını Suzanna seyrək ağaclıqda bir kişinin əyilə-əyilə quru şaxları yığdığını görür. Suzanna tələsik Əskərana üz qoyur. Bütün bunlardan xəbərsiz binəva Sultan kişi kahaya gəlir. Növbəti faciəni hələlik alın yazısı olsa belə ağına gətirməyərək içəri daxil olur...

Sultan kişi
(qayğılı və iztirablı)

Bir az odun yığıb gətirdim sizə,
Şaxta da dayanıb yağı tək üzə.
Bura gözdən iraq, könüldən uzaq,
Dondurmamaq üçün bizləri sazaq,
Dedim çır-çırını yığım gətirim.
Azca sığaqlıqın sizə yetirim.

Balaca bir ocaq qalayım g r k,
Bəlkə imdad etdi, yol a dı fələk...

Fatimə ana
(g z  yaşılı v  həyacanlı)

A kiři, t st n  g r r erməni,
Nə olub a balam qan tutub səni?
Yorğana b r n b oturmuşuq da,
Bir az suyumuzda vardır tuluqda.
Bakıdan ümidi  zm yir m mən,
Qarabağ g y nd n çəkilər bu   n...

Azərtac
(son dərəcə gözəl)

Ana, Xocalının ahı-vayları,
Qanlı   şm ləri, qanlı çayları,
Hər gecə yuxumda tufana d ş r,
Bir  aylaq daşı t k həyat sürüşür...
Görürəm G nayla məni yağılar,
Tutub l k l nib namus, ismət, ar.
Onsuz  sirlikd n qurtulmaq ötən,
Biz qurbanı olduq ah, xəyanətin!
Doğma ocağında əsir olasan?

Günay
(həyacanla)

Tanrım, aralıqda yurdsuz qalasan?
Ata, yalvarıram öldür sən bizi!
Qurtar fəlakətdən bu qəlbimizi.
Hər tərəfdə yağı qurtulmaq ötən,
Əsir d şm kdirmi sənin niyyətin?
Öldür anamı da qoy qul olmasın,
Enib yağılara saçın yolmasın...

Qorqud
(yumruqlarını hikkə ilə sızır)

Günay n  danışıır, ah, aman, Allah,
Biz qaçaq siz ölən, bu ki lap günah.
Onsuz  r yimiz daha qurtarıb,
Axır günlərimiz kahaya varıb,
Acından hamımız  l rik bir gün,
B xtimizin quşu düşüb didərgin.
 mr m z sərgərdan, yurd, zaman gərgin.

Sultan kiři
(son dərəcə qəzəbli)

Aman, ya Rəbbim, bir az səbr ver,
Qopmasın ayağım basdığım bu yer...
 z dođmalarımı  z m  ld r m?
Z lil olduğumu bir də bildirim!
De, Tanrı n  deyər nahaq qanlara?
 liml  etdiyim bu divanlara?!

Bəs yağlı əlinə düşsələr necə?
Ləkəli namusla yaşamaq becə.
Ah, nələr söyləyir dilim, İlahi?
Özün yerdə qoyma qırğını ahi!
Səbr edin gecəni bir başa vuraq,
O qadir Allahdan bir çarə bulaq...

Fatimə ana

Nə deyim Tanrının səbri böyükdür,
Bəxtimiz havadan asılı tükdür...

2-ci şəkil

Əskaran, Borisgilin evi. Suzanna şam yeməyini mizin üstünə
düzə-düzə səhər gördüyü mənzərəni ərinə nəql edir.

Suzanna

A kişi, şad xəbər verəcəm sənə,
De, nə alacaqsan əvvəlcə mənə?
Bəxtimiz gətirib qazanc yeri var...

Boris
(acgözlüklə)

Axçı, ay arvadım, a sevimli yar,
Bir tuluq çaxırım sənə muştuluq,
Süfrə aç, mən özüm eyləyim qulluq.
Axırları çatıb, türklər öləcək,
Vazgen özü bir gün bura gələcək.

Suzanna
(tədbirli)

Oğuldan uşaqdan heç nəyimiz yox,
Bir məni saxlaya bilməyirsən tox.

Boris
(əşəbəi)

Arvad, bildiyini bir danışsana,
Özün öz işinə sən qarışsana.
Məzhəb haqqı məni gətirdin cana,
Nə qədər var-dövlət gerek insana?
Hələ Xocalıda yığdıqlarını,
Özgə inəklərin sağdıqlarını...
Ay qız, itirmisən sən lap arını,
Qızılı, sərvəti min bir varını,
Qoymağa yerin yox, hey ağlayırsan.

Suzanna
(arxayınca)

Boris, yenə nə çox yorğalayırısan?
Yaxşı, sən öl, çıxma özündən daha,

Məzhəb haqqı, işin qalıb Allaha!
Türkün var-dövləti mənə şirindi,
Bizim ulduzumuz göydə göründü!..
Mükafat gözləyir ocağımızı,
Şad müjdə verəcək erməni qızı!

Boris
(son dərəcə maraqla)

Söylə, qəlbindəki muradı anım,
Uzatma, bir danış, sən mənim canım.

Suzanna
(pıçıltıyla)

Meşənin yanından keçirdim, Allah,
Gördüm kol-kosluqda türk kişisi ah.
Əyilə-əyilə odun yığırdı...
Göydən lopa-lopa lam qar yağırdı.
O məni görmədi, canımda qorxu,
Sakitcə sivişdim, sanki bir yuxu!
Dedim, görsə məni boğar bir anda,
Sus, bunu danışma sən də hər yanda.
Özüm deyəcəyəm sabah zabitə,
Ki, ovun üstünə sakitcə yetə.
Mən var atəşindən bir an sönmərəm,
Bəxşiş verməsələr evə dönmərəm.
Gərək bəhərini əlimlə dərəm,
Bu işin bəhrəsin özüm də görəəm.

Boris
(hiyləgərcəsinə)

Ay arvad, gözlərin yaman itidir,
Hə, sabah gedirsən, fikrin qətidir?
Bəlkə biz işlədək onu həyətdə,
Saxlayaq heyvan tək onu xəlvətdə.

Suzanna
(tədbirli)

Bəlkə, heç tək deyil o türk kişisi,
Çoxdur ağaclıqda erkək, dişisi...
Ətrafdan gəlirdi ocaq iyisi.

Boris
(kefi kök)

Yəqin ölüm çəkib onun da meysi,
Erkən rast gəlib sən əzrayıla,
Vallah, canı-dildən könlüm maila,
İş sənə havələ, özün bilərsən,
Əhsən, belə arvad fəhminə əhsən.

2-Cİ PƏRDƏ
(3-cü şəkil)

Sübh açılır, səhər öz üzünü göstərmək üzrədir. Əskəranda erməni zabitlərinin olduqları bir mərtəbəli bina, uzaqdan sərxoş əskərlərin qəhqəhələri gəlir. Sanki onlar rus qoşunlarının köməkliliyi ilə qanlar içində boğduqları Xocalının ahı-fəryadlarını bayram edirlər. Bu zaman Suzanna tələsə-tələsə özünü dəhlizə yetirir. Dəhlizin qapısında əli avtomatlı erməni əskəri dayanıb, erməni qadını onun qulağına nə isə pıçıldayır və içəri daxil olur. Gözətçi onu başqa bir əskərlə baş erməni zabitinin olduğu otağa yollayır. Suzanna qapını döyməmiş özünü içəri salır.

Suzanna
(hiyləgərcəsinə)

Başımızın tacı gəlmək olarmı?

Baş zabit
(təkəbbürlü)

Millət bir-birindən izin alarmı?
Erməni hardasa, orda dayağım,
Meşinli qapılar açar ayağım!
Canımla, qanımla millətə qulam,
Mən ölsəm yolumla gedəcək balam.

Suzanna
(nazla)

Erməni zabiti, xoş gördük sizi,
Mən dünən tapmışam növbəti izi...
Göylərə qaldırar igidlik eli,
Axsın türkün qanı gurlatsın selil!
Bizim şöhrətimiz dünyanı aşıb,
Ayrı planeti gəzib dolaşıb.
Amerka, Fransa bizə can deyir,
Ruslar bir süfrədə bizimlə yeyir.
Sizdəki qüdrətə baş əyirəm mən,
Çəkilsin Arsaqdan çiskin, duman, çən.
Ondoqquzuncu əsr yüz əlli nəfər,
Eylədi İrandan Arsaqa səfər.
İndi yüz əlli min olmuşuq bu gün,
Sadələvh türklərsə yurdsuz, didərgin.
Bir də xristian albanlar bizi,
Can bilir, buraxmır heç əlimizi...
Çox da onları biz saymırıq qandan,
Onlar birləşiblər bizimlə candan...
Mərhəba, erməni xalqı, bir gün də,
Şahı olacaqsan yerin, göyün də!..

Baş zabit
(qəhqəhə ilə)

Axçı, ay madonna, dilin bıçaqdır,
Erməni qızları, vallah, qoçaqdır!

Millət tarixini bilməli yaxşı,
Varlığın belədir həyata baxşı...!
Gəl yüz tut arağı vurum səninlə,
Mən bir tost deyəcəm, sən məni dinlə.

Suzanna
(Özündən razı)

Mən ki, cənab zabit, əmrə müntəzir,
Könlümdə dəhşətli bir qisas gəzir.

Baş zabit
(mizin üstündəki tut arağından
iki qədəhə süzür.)

Erməni gözəli, qədəhi götür,
Könlümə bir dürlü səadət yetir.
Gəl vuraq qədəhi qədəhə bir an,
Qoy cövlan eləsin bu hiss, həyacan ...
İç, böyük xalqımın gözəl maralı,
Mələklər tərəfdən sinəm yaralı!..

(zabit Suzannanın dodaqlarından öpür...)

Suzanna

Yaralı köksünə mən özüm qurban,
Sənə müjdə verim izin ver bir an.
Söylə, mükafatım sonda nə olar?
Bu işdə bəndənə nə bəxşiş qalar?

Baş zabit

(bir az kefli mizin siyirməsini çəkir, orda bir xeyli zinət əşyaları bərq vururdu, o göz oxşayan altunların içindən qızıl bir saati əlinə alır və özü Suzannanın qoluna salır. O, təkəbbürlü)

Dünən türk qızını gəbərtdim burda,
Cəsədin tullatdım meşədə qurda!
Öncə iynə vurub gecə kef etdim,
Kefim istəyən tək kamıma yetdim,
Qızları pak çıxır bu batmışların...
Qoynuna qoymuşdu altunun, varın.
Əvvəl danışmırdı o heç bir ağız,
İynə vuran tək bülbül oldu qız.
Demə, nişan olmuş ona keçən ay...

Suzanna
(əşəbi)
Yaxşı ki, siz ona tez qurdunuz vay!

Baş zabit

Bu qızıl saati, xeyli altunu,
İnsanın sabahı, yaşam atını,
Tökdü ayağıma, buraxım onu,
Bilmədi çatıbdı bədbəxtin sonu..!

Yalvardı toxunmum mən paklığına,
Nə qədər girdimsə çox qılığına,
Yaxın buraxmadı məni o zalım.
Basım qucağıma kamımı alım.
Yaman möhkəm olur bu türk qızları,
Namus-ar onların bəxt ulduzları.
İynə öz işini gördü bircə an,
Bir gecə qoynumda oldu gözəl can.
Zülmə öldürdüm türkün gözəlin,
Günah özündəydi, kəsmədi dilin...
Sonra da döşlərin üzüm yerindən,
Köksünə güllələr düzdürdüm dən-dən...

Suzanna
(razılıqla qoluna baxır)

Türklər qırılmalı Arsaqdan daha,
Az qalıb o xoşbəxt, gözəl sabaha.
Dünən bir türk gördüm meşədə qəfil,
Yamanca qorxurdu yəqin ki, tifi.
Əzrayıl da yoldan məni çağırırdı...
Arsaqda türk görmək necə ağırdı?
O kişi tək deyil gərək ki, orda,
Qaçıb gizlənilər o vurhavadı.

Baş zabit
(qəhqəhələrə)

Erməni qızına eşq olsun bu gün,
Qoy Stepanakerdə çatsın müjdə, ün
Xankəndini etdik stepankəndi biz,
Bu yurdla əbədi vurur qəlbimiz!..
Gedib axtarıq elə indicə,
Bilirəm Suzanna söyləməz becə.
Özün apararsan gördüyün izə,
Göstər o yuvanı bu saat bizə.

Suzanna
(qürurla)

Baş üstə, göz üstə, ey Vətən oğlu,
İlahi tək bizə veribdi ağılı...

Onlar tələsik çıxırlar, on nəfər erməni əskəri ilə yola düşürlər. Gedənlərin arasında iki nəfər
muzdlu zənci, iki nəfər də rus var.

4-cü şəkil

Dolu nahar vaxtı. Sultan kişinin ailəsinin gizləndiyi kaha,
Azərtac gecə gördüyü yuxunu həyacanla danışır. Kahanın
bir küncündə ocaq tüstülənir, ocağın üstündə hisli qazanda
su qaynayır...

Azərtac
(ağlar)

Yuxuda gördüm ki, qurulub mağar,

Burada nə qədər qohum, tanış var.
Qorquda toy edir bütün el, elat,
Dava yox şadlıqla çağlayır həyat.
Mən də qol götürüb toyda süzürəm,
Sanki yad baxanın bağrın üzürəm.

Fatimə ana
(həyacanla)

De ki, axırımız çatıb bu sabah,
Özün arxa dayan bizə, ey Allah!
Ya bir ölüm yolla hamımız bataq,
Köçlə, külfət ilə kahada yataq.
Yada ki...

Ümitsiz hönkürür.

Sultan kişi
qəzəbli və qorxulu düşüncələr içində

Sus, sus, şivən salma, ay arvad, dayan,
Allaha borcluyuq bir quruca can.
Gəlsələr əlimlə qıraram sizi,
Görən olmayıbsa kim tapar bizi?

(qəlbi ilə danışır...)
Bir quş tüfəngi də yoxdu, ay Allah,
Düşmən sinəsindən qoparım min ah!
Yağının əlində topu, tankı var,
Bəli, silahsız silahlı qovar...
Biz hələ yatmışıq fil qulağında,
Vətənin, torpağın ağır çağında,
Kürsü düşkünləri kürsüyə əsir,
Anamız, bacımız yağıya əsir...

Bu zaman Fatimə ananın fəryadı gəlir...

Fatimə ana
(nalə ilə)

A kişi, nə getdin xəyala yenə,
Alışır nifrətdən, hiddətdən sinə.

Sultan kişi
(diksinir)

Ay arvad, ağzını bağla bir hovur,
Axmaq fikirləri başından sovrur.
Erməni evləri talayır indi,
Xocalı odlanıb, Allah, nə gündü?!

Bu zaman yaxınlıqda erməni, fransız, rus dillərində
danışığıq, kobud əskər çəkməsinin səsi gəlir...

Fatimə ana
(qorxa-qorxa)

Qız, yuxun qaraya qalaydı, bala,
Bu qədər zülüm olar, ey Allahtala!

Sultan kişi
tələsik baltanı axtarır, fəqət dünən meşəlikdə
salıb itirmiş...

Hardadı, baltanın yerini deyin?
Necə hiss etmədim düşüb itdiyini?

Fatimə ana
(vahimə içində)

Balta avtomata nə edər kişi?
Sən də itirmisən canla gərdişi!

(bir qədər fasilə)

Bu zaman Susanna, erməni zabiti və əskərlər kahaya
doluşurlar. Onların əlində ölüm saçan avtomatlar...

Baş zabit
(quduzcasına)
Suzanna, gör necə ov bəxşiş mənə,
Qəhrəman adını verəcəm sənə!

Suzanna
(kinli-kinli)

Əgər türklərdə də olsaydı nifrət,
Bizi məhv etməkçün tapardı cürət!
Yaxşı ki, onların ürəyi yumşaq,
Sanki ağılları bir körpə uşaq.
Biz pislilik edirik, onlar yaxşılıq,
Bu millət əbədi niyə xoşqılıq?...
Bu türk köpəkləri qırılmalıdır,
Hər köksə min güllə vurulmalıdır.
Hansını göstərsəm birinci onu,
Doldurun gülləylə murdar qoynunu!

Baş zabit
(həqarətlə)

Kişi, Xocalıdan siz qaçmısınız,
Burada nə gizli yurd açmısınız?
Ara, o dəhşətdən siz qalırırsınız?
Qırıla-qırıla çoxalırırsınız...
Necə itirmisiz o gecə izi?
Ölümü kor etdiniz tapmasın sizi...
Tanrıdan güclüdür bizdəki qüvvət,
Əzrayıldan aldıq sübh-səhər dəvvət.
Sizin ki, ünvanı o verib bizə,
Qanınız dönəcək, indi dənizə.
Ha, ha, ha, kim gəlsin öncə irəli?
Çıxarılısın gözü, kəsilsin əli...
Nə olsun söylərsiz bizlərə diğə?
Erməni hakimdir, fəqət Arsağa!

Sultan kiři
(qezəbli)

Sizdəki vicdandan xəbərim vardır,
Əfsus, beyninizdə hələ bahardır.
Biz gəlmə tayfanı millət eylədik,
Yurduna çevrildi hər düz, hər gədik.
Siz ki, qoltuqlarda daldalanansız,
Vazgen havasından ilham alansız.
İrəvən bölgəsin dövlət etdiniz,
Torpaq oğurlamaq ana xəttiniz.
Savař istəyənlər bir gün qan qusar,
O taylı, bu taylı Azərbaycan var.
Ruslara güvənib qan tökənsiniz,
Ocaqlar söndürüb, yurd sökənsiniz...
Savař istəyənlər birgün qan qusar,
Dövrən zalımları boğazdan asar!
O taylı, bu taylı Azərbaycan var...
Qana hərisləri tutar ahı-zar!
Ölsək də yerimiz sabah min olar,
Vətən oğulları qələbə çalar!..

Baş zabit
(tapançanı ona tuşlayır...)

Ah, bu tapançadan açılan güllə,
Sənə, millətinə dəyərli sille.

Sultan kiři yıxılır, Fatimə ana nalələr içində qışqırır...
Və ərinin üstünə atılır. Üst-başı qana bulanır...

Fatimə ana
(fəryadla)

Aman, Tanrı, göstər öz qüdrətini,
Silahsız bəndənə sədəqətini...

Baş zabit
(qəhqəhələrlə)

Qalibin əsəbin bir anda gərmək,
Hə, nədi döşünə yatdı gəbərmək?!
Ölüm ayağında əyilmir bunlar,
Türkləri qorxutmur tökülən qanlar...

(Bu zaman Azərtac gözlənilmədən ocaqdakı qaynar suyu zabitin üzünə atır, dəhşətli türkürpədicə bağırtı qopur...Rus əskəri avtomatdan bir qatar gülləni kahadakıların üstünə səpir.Təkcə Qorqud anasını qucaqlamış halda sağ qalır. Kəhanə insan iniltisi bürüyür! Qorqud bir əliylə Fatimə ananın qoynundan çıxardığı düyünçəni ocağa atır, bir əliyləsə neçə gündən bəri gizlətdiyi qumbaranı gödəkçəsinin cibindən çıxarıb əskərlərə tərəf atır. Özünü itirmiş düşmənlər əskərləri nə zaman qumbaranın onların ayağı altında partladığını duymadılar. Yaralanmış Suzanna ocaqda yanan pullara doğru can atır... Kəhanə alışı... Qanlar bir-birinə qarışıq, can verən insanların iniltisi kəhanə titrədir...)

Suzanna
(ağır yaralı)

Ah, canım, üz-gözün yəqin ki, yandı,

Sən ki, can üstəsən qana boyandın!
Türklərin qorxusu yoxdu dünyada,
Doğra diri-diri, at yanan oda...

Baş zabit
(iniltiyə)

Suzanna, kor oldum, yandı gözlərim,
Yanıb tuluq olub büt-bütün dərim.
Bu türklər puç etdi hər diləyimi,
Qızıl qan aparır bu ürəyimi...
Qırılsın qalmasın qoy müsəlmanlar,
Dənizlərə dönsün bu axan qanlar...

(ölür..)

(erməni əskərləri və Suzanna artıq ölmüşdür.
Qorqudun anası, atası və bacıları da şəhid düşmüşlər, qumbaradan ağır yaralanmış
Qorqud can üstə pıçiltılarla...)

Qorqud

İlahi, son nəfəs, son an, son zaman,
Qəlpə ürəyimdə ölürəm aman.
Əzizlər şəhidsə gözüüm önündə,
Köksüm qan içində bu qara gündə!
Rəbbim, qisas aldım, qazidir adım,
Hənz Allahıma çatdı fəryadım!
Aldın ürəyincə kamını Qorqud,
Qayıt öz soyuna, ey qurd oğlu, qurd!..
Yatın atam, anam, mərd bacılarım,
Fəqət ləkəsizdir namusum, arım...
Qızqardaşım Günay, Azərtac uyu,
Bizi yad edəcək bu yurdun soyu!
Sabah Milli Ordu zəfər çalacaq,
Qarabağ bizimdir, bizim olacaq...
Qarabağ bizimdir...

(qana bulaşmış sinəsiylə torpağı qucaqlayır, şəhid olur.
Kaha yanır və yana-yana bir-birinin ölümünə fərman
verən adəm övladlarına ilahi səs gülür...ha, ha, ha...)

İlahi səs
(kahanın içində gurlayır)

Qırın, bir-birini vəhşi insanlar,
Yandırın, dağıdın qoy axsın qanlar...
Torpağı, ey bəşər, mən verdim sizə,
Mən həyat verirəm gecə-gündüzə.
Sonunuz ölümdür, dilsiz məzarlar,
Qalanlar ölənə məzar qazarlar.
Sizi yaradanı unudub nədən?
Məmləkət cızırsız dağdan, dərədən.
Qoymaram çoxalsın acgöz əsliniz,
Min il, milyon ildi qandı nəsliniz.
İnsan sümüyündən daşlar yarandı,
O adəm kökünüz hey pozdu andı.

Cəbrayıl, əzrayıl mənə müntəzir,
Ölüm ucuzlaşıb əllərdə gəzir.
Sizi qırdırıram bir-birinə mən,
Məzarlar içində çürüyəcək tən...
İblis içinizdən verəcəm ehsan,
Ruhunuz deyəcək bu işə əhsən...
Uçan boşqabları, səma daşları,
Dəmir canlıları, dəmir başları,
Göndərdim neçə yol yerin tərkinə,
İnsanlıq bürünsün həya kürkünə.
Xeyri yox qorxusu yoxdur bəşərin,
Kesib caynağına adəmlər şərin...
Dünya başdan-başa batıb günaha,
Dönün iblislikdən, yetin Allaha!..
3-7.01.1994/ /Pirallahı-Neft Daşları

SEVGİ VARSA SATILMAZ

4 pərdəli, 8 şəkilli mənzum dram)

İştirak edirlər:

Ərçaya-25 yaşında mühəndis
Altunşah-30 yaşında xüsusi dükan sahibi
Narınc xala-Altunşahın anası 60 yaşında
Süsən-18 yaşında gənc bir qız
Süsənin xəyalı-göy libasda
Nazan-22 yaşında pozğun qadın
İnci-17 yaşında pozulmuş qız
Sultan-40 yaşında heç yerdə işləməyən
balıq alveri ilə varlanmış şəxs
Aypara-Sultanın həyat yoldaşı 35 yaşında
Lamiyə-qızı 12 yaşında
Qadınlar
Həkimlər
Şəfqət bacıları

I PƏRDƏ (1-ci şəkil)

Hadisələr Bakıdan bir xeyli kənarda şəhər tipli böyükada qəsəbəsində cəryan edir. Səhərdir. Ərçaya bir gözdən ibarət mənzilində çay tədarükü görür. Elə bu zaman yayından çıxmış ox tək telefonun cingiltisi otağa yayılır.

Ərqaya
(həyacanlı)

Alo, alo, Süsən, danış yandı ürək,
Nə taledir yazdın mənə aman, fələk?
Ah, Allahım, böylə sükut, böylə təlaş,
Sinəm üstədən asılıbdı qara bir daş.
Bilirəm ki, sonu yoxdur bu sevdanın,
Kasıb evin oğulusan çıxsın canın.
Hardan mənim pulum-param cehiz alım?
Ürəyimcə başa varsın qoy vüsalım.
Doğub məni cocuqluqdan atdın, ana,
O gündən də, hənuz suça batdın, ana.
Uşaq evi qucağına aldı məni,
Yad əllərlə, yad dillərlə çaldı məni.
Məşəqqətlə ali məktəb bitirmişəm,
Neft üzrə mühəndisdı indi peşəm.
Bir tərəfdən bahalığın üzü dönük,
Səadətim, sevgim, eşqim, bəxtim tünük.
Sevdiyimi kimdi mənə verən ucuz?
Köksüm yara, yara üstədən tökülür duz.
Yazılıbsa taleyimə bu qızcağaz,
Bir gün mənim ömrümə də gələcək yaz.

O telefonun dəstəyini yerinə qoyur. Dilindən tökülən ah, fəqanlarla Süsənin xəyalı gözüne görünür. Onun canı atəşlərə bürünür.

Süsənin xəyalı

Uyğularda gördüm gecə bir qatarda,
Sənin ilə oturmuşam ağ paltarda.
Sevgimizin zirvəsinə biz yüksəlib,
Əzabların, zülümlərin bağrın dəlib,
Yol gedirik paralardan qurtulmaqçın,
Pak ayrı bir səyyarəyə atılmaqçın.
Nə qardaşım Sultan vardı yanımızda,
Altun duyğu, bəxtəvərlik qanımızda.
Ac-yalavac adətləri qoyub burda,
Həsret ilə qərib-qərib baxır yurda,
Hey qaçırdıq bu dünyadan, vurhavurdan,
Bir-birilə didişmədən qırhaqırdan...

Ərqaya
(çaşqın)

Ah, sevgilim, yenə gəldin səhər-səhər,
Ah, sevgilim, yenə gəldin sən bir təhər.
Xəyalların qəlbə sitəm, ələm, qəhər,
Zəhər oldu bu məhəbbət mənə, zəhər!
Telefonda pak səsin də xəyalmıdır?
Kölgələrin taleyimə vusalmıdır?
Hünərim yox qapınızı açmağa da,
Alıb səni qərib yerə qaçmağa da.
Xülyalarla sevgimizi böləsiyik,
İkimiz də bu eşq ilə öləsiyik.
Ah, Allahım, al kölgəni apar məndən,
Parçalandı köksüm nar tək oldu dən-dən.

Süsənin xəyalı yox olur. Ərqaya, əsəbi, mühəndis işlədiyi
neftçıxarma idarəsinə gedir.

2-ci şəkil

Dolu öynə, Sultanın qırmızı kərpicdən yapılmış qəsəbəbənzər
dəbdəbəli evi. Süsən və Ərqayanın eşqindən xəbər tutan
Sultan bacısını evdə əsir edib heç yerə buraxmır. O Süsəni
özü kimi pullu-paralı adama ərə vermək istəyir. Vaxtsız
ata-anasını itirmiş, Sultan balıq alveri ilə varlanmışdır. Dörd
divar arasında dustaq edilmiş Süsən qardaşı arvadı Aypara
və qızı Lamiyə ilə evdədir.

Süsən (qəmli-qəmli)

Bəzəkli ev-eşik, bu var, bu dövlət,
Hamı suç, hamısı heyvani qələt.
Ürək sevgi, dostluq, saflıq, oyuncaq,
Haram pul-parayla doludur qucaq.
Kiminin yeməyə çörəyi yoxdur,
Kiminin varı çox, ürəyi yoxdur.

Aypara

Masanın üstündə necə yeməklər,
Meyvələr, şirnilər, özün de nələr?
A Süsən, nəyimiz əskikdir, balam?
Kəsilib arada iltifat, salam.
Üzünün çöhrəsi tufandan betər,
Yenə başlamısan, sən Allah yetər!
Bilmirəm kefini nə ilə alam?
Dözürəm hər cəngə, mən Rüstəm-zalam!
Axı tək deyilik bu el içində,
Qonşuların dili niyə, neçində?
Sənin Ərqayayla məhəbbətin car,
Həya yaxşı şeydir el, caamat var.
Qardaşın nə vaxtdı üzümə baxmır,
Məni də heç yerə daha buraxmır.
Nəzir-niyaz ilə bir qızımız var.
Firavan günümü eyləmişən tar.
Sevgi də, eşq də bir quru sözdür.
Axı qonum-qonşu bu evə gözdür.

Lamiyə

Mənim gözəl bibim bir nağıl söylə,
Nədən pərişanlıq bu qədər böylə?
Bu evdə tək sənə qəlbimə yaxın,
Qüssəni, kədəri buraxma yaxın.

Süsən (Lamiyənin boynunu qucaqlayır)

Mənim kədərlərim qaynayan çeşmə,
Ürəkdir tab edir keşməkeşimə.
Mən gedən deyiləm, o Altunşaha,

Qoy naləm, fəryadım yetsin Allaha.
Onun dükanı var, adamdır demək?
Bəşərin başında pul-para, yemək.
Boğur bu cəh-cəlal, bu sərvət məni,
Bağlanan bəxtimin üzülüb dəni...

Lamiyə
(məsum-məsum)

A bibi, nağılı qoy bir tərəfə,
Nə yazıq taleyin keçib kələfə.
Vallah, o Ərqaya çox sevir səni,
Qov gözəl çöhrəndən çiskini, çəni.
Hər gün pəncərənin önündə durur,
Məktəbdən dönəndə o məndən sorur...
«Salam söylə» dedi, dünəndə yazıq.

Aypara
(əşəbəi)

Allahım, nə qədər gör biz dayazıq?
Sus, ay qız, nə olub dil-dil ötürsən,
Kitabı əlinə bir dəm götür sən.
Altunşaha verdik onun hərisin,
Atan mən yazığa tökülür hirisin.
Bilsə hamımızı qırar, öldürər,
Bütün el-obanı bizə güldürər.
Sevgi kişilərin fitnə-fəsadı,
Dünyada yaşayar pak qadın adı.

Lamiyə
(sadələvhəcəsinə)

Bibimin günahı nədir ki, ana?
Yazıq qızcağazı yığmısan cana.
Ərqaya yaxşıdır, Altunşah lovğa,
Niyə buraxmırsız onu yovuğa?
Əgər oxuyana qiymət yoxdursa,
Alver edənlərdə para çoxdursa,
Haram yeyənlərdə cəh-cəlal böyük,
Halallar dünyanın boyununa yük,
Bəs elm niyə lazım, deyirsən oxu?
Buraxıb məktəbi indi ki, çoxu.

Süsən
(qəmli)

Qönçəm, qərənfilim, ey saf bulağım,
Yeganə təsəllim, könül dayağım.
Lamiyə, ürəyin bir şələlədir,
Bəyaz səhərlərdə şəhli lələdir.
Bibinin dərdinə çarə bulunmaz,
Zamanım, həyatım, qəlbim ovunmaz.
Zorla Altunşaha verirlər məni,
Böylə bəxt tapmasın dünyada səni.
Ümid əsirgəmə məndən, Allahım,
Yetsin hüzuruna bu qəmli ahım.

Aypara
(əsəbi)

Yenə səhər-səhər başlama qəmə,
Acı fəryadınla çapma aləmə.
Nə var, nə görmüsən o ac gədədə?
Yaralar açılar bomboş mədədə.
Malsız, mülksüz sevgi-bir qədər zəhər,
Üzəcək ömrünü ehtiyac, qəhər.
Parasız sevginin heç faydası yox,
Barı, Allahından, Tanrından bir qorx.
Şahlıq quşu qonub başına yazıq,
Niyə biz qadınlar belə dayazıq?
Sevgi ər evində, xoş gün-güzəran,
Çıxar Ərqayanı qəlbindən bu an!

pərdə örtülür.

II PƏRDƏ
3-cü şəkil

Nazanın 3 gözdən ibarət mənzili. Nazanın anası işə gedən kimi o, başına qəsəbənin pullularını yığıb kef məclisi qurur. Düz 10 ildir ki, pulluların pulları ilə Nazan bu həyata qurşanıb. Yüngül həyata alışıb, rəfiqəsi İnci də ondan dala qalmır. Yenə də o kef məclislərindən biri Nazanın evində. Sultan, Altunşah, Nazan və İnci bir masada cəm olublar.

Nazan
(kefli və papiros damağında)

Baxtım gətirməyib mənim heç zaman,
Bu qara taleyim edir ah-aman.
Anam ermənidir, atam azəri,
Düz kişi sayılar ailənin əri.
Gözümü açandan hiss elədim mən,
Evimiz içində gəzir duman, çən.
Onlar bir-birinə heç can demədi,
Bir acı sözü də heç kim yemədi.
Qırğın, dava-dalaş artdı günbəgün,
Qırıldı bağlılıq bu toy, bu düyün.
Sonra atam atdı bir gün anamı,
Uçdu ailənin xoşbəxtlik damı.
Gəmidə keçirir anam vaxtını,
Dağıtdı tənhalıq könül taxtını.
Bilməm azəriyəm, yoxsa erməni,
Siz deyın kim necə çağırırsın məni?
Mən lazım deyiləm ata, anama,
Neylim doğulmuşam dünyaya, amma...

Sultan
(canyanalıqla)

Nazan bu söhbəti yığışdır daha,
Salma kef məclisin naləyə, aha.
Sən özün həm ata, həm də anasan,
Mənimçin nazlı bir ürkək sonasan.
Doldur, ey mələyim, eşqlə beyini,
Sən ki, doğmamısan valideyini.

Əymə qəm, kədərlə belə qəddini,
Qoy onlar çəksinlər sənin dərdini.

Nazan
(qayğılı)

A Sultan, bu yerin kişisi sənsən,
Ağlına, puluna alüdəyəm mən.
Səninlə olduğum anlarım dadlı,
Zamanım, ömürüm, günüm qanadlı.
Atadan, anadan yaralı İnci,
Bugün süfrəmizə verər sevinci.
Fəqət sən mənimsən, rəfiqəm bilir,
Bu dəli eşqimə İnci də gülür...

Sultan
(qəhqəhələrle)

Kef məclislərimin yaraşığısan,
Görən gözlərimə sən ki, işığısan.
Sənsiz fələklərə sipərdi ahım,
Hər qara gecəmə bəyaz sabahım.
Səni uca tutdu həmişə könlüm,
Bir an ayrılmaram gəlməsə ölüm.
Altunşah, İncinin qulluğunda ol,
Bugün süfrəmizdə qədəhlərə yol.
Birinci sağlığı Nazan eşqinə,
Tanrıdan diləyim şükür bu günə.

Altunşah
(nəş'əli İncinin belini qucaqlayır)

Əlbəttə, bu xanım incidən inci,
Nəş'əli könlümün odur sevinci.
Şərəbli dodağı dodağıma bal,
Gəl kef məclisində ürəyimi al.

İnci
(nazla)

Ah, dostum, nə qədər alovlu sözlər,
Alışır eşq ilə sevgili gözlər.
Bu nahar nəş'ələr bəxş eylə mənə,
Mən də bu könlümü qoy verim sənə.

Nazan
(kefli)

Şərəb şüşələri boşalır bir-bir,
Vaxtımız daralır, tükənir səbir.
İndi dönəcəksən yenə evinə,
Sultan, bilsən necə çətindir mənə?
Nə qədər pul-para töksən başıma,
Bunlar əlac olmaz bu göz yaşım!
Səni qısqanıram öz arvadına,
O mətbəx qarısı, yazıq qadına.

Sultan
(qəzəbli)

Şərabın çox düşdü deysən, Nazan,
Yenə kəllə-çarxa vurdu başda qan.
Eyvah, istəyinə hazır pul-para,
Çox da çərənləmə, bəsdir, avara!
Sənin dilin ki var, başa dərd açar,
İçki məclisindən sevgilər qaçar.
Səni arvadımdan artıq tutmuşam,
Ona istəyimi tam unutmuşam.
Atımmı deyirsən evimi daha?
Son qoy göz yaşına, son qoy bu aha!

Nazan
(qəhqəhələrle)

Səni çox sevirəm canımdan öncə,
Könül qapısında hər gündüz-gecə,
Xəyallar əl açır dilənçi kimi.
Kimi fəryadıma çağırım, kimi?
İndi gedəcəksən evim bir məzar,
Tənha həyatıma qəm quyu qazar.
Yatağım, otağım boş qalacaq, boş,
Taleyim mənimlə baş-başa sərxoş.

Altunşah
(amiranə)

Yenə tüğyan etdi eşq nağılları,
Qopardı başlardan saf ağılları.
Nazan qısqanclığa başladı yenə,
Gərək ki, İnci də qoşulsun sənə.
Süsənlə toyumuz tezliklə olar,
İnci də səninlə bir hava çalar.

İnci

Mənmi, ah, mənimçin kişilər birdir
Sevgi təbiətdə açılmaz sirrdir.
Nə qədər könlümü salsa min hala,
Qəlbim sevgiləri buraxmaz qala.
Nazan, qurtar canım cəfəngiyyatı,
Sevgiyə qul etmə azad həyatı.
Bu kef masasında dadlı yeməklər,
İştahı ovlayan ləziz xörəklər.
Çəşmə tək qədəhə süzülən şərab,
Həm bir səadətdi, həm də iztirab.
Budur, əzizlərim, nəş'əli həyat.
Mən buna deyirəm ən şirin busat,
Ailə də, uşaq da iyrənc bir rəya,
Ömrümü ram edər bu qorxunc xülya.

Sultan

Ha, ha, İnci, səndə bu sözlər hardan?

Ağıllı xəlq edib səni Yaradan!

Nazan
(son dərəcə sərxoş)

Ah, Sultan ömürlük mənim olmalı,
Mənimlə bir evdə hər dəm qalmalı.
Ya sona yetirmək bu qeylü-qalı,
Tükənib canımın qüssədən halı.

(şərabla dolu qədəhi Sultanın ayaqları altına atır...)

Sultan
(qəzəblə ayağa qalxır)

Sərvətim, dövlətim bəs etmir sənə,
Əvəzində budur yaxşılıq mənə?
Nə sevgi, məhəbbət ağılsız qadın?
Soyumda çatmayır o pozğun adın?
Qadınlar heç zaman bilməz yaxşılıq,
Bircə anlıq kefi, ya bir xoş qılıq...
Sevginin adına yazar o saat,
Budur, aman Allah, qadınlı həyat!..

pərdə örtülür.

4-cü şəkil

Keyli zamandır Süsən Altunşaha nişanlanıb. Bir azdan Altunşahla Süsənin restoranda toyu gözlənilir. Toydan qabaq Süsənə qardaşı Sultanın evində oğlan evindən gələn qadınlar gətirdikləri gəlinlik paltarını geyindirməklə və bəzək-düzəklə məşğuldurlar. Süsən qadınlardan icazə alıb kədərli halda ayrı otağa keçir.

Süsən
(son dərəcə kədərli)

Allah, çəkdiklərim nədir dünyada?
Öz doğma qardaşım çevrilib yada.
Gözüm görə-görə könlə dağ çəkir,
Qəlbində hardandır bu hiylə, məkir?
Məni sevmədiyim adama verir,
Könlümü əzabla, ağrıyla gərir.
Bu dərddin çarəsi yalnız intihar,
Qardaşım Sultana qoy bu olsun ar.
Bilirəm özünə qəsd etmək günah,
Fəqət Altunşahla günüm olar ah.
Ahlarla çarpışan ömür vay keçər,
Bəbəyin yaşları qəlbdən su içər.
Bu çayda boğular bütün diləklər,
Bir-birin sevmirsə, əgər ürəklər.
Sinəmdə bir başqa məhəbbətim var,
Bir başqa biriylə can ülfətim var.
Ərqayanın eşqi könlümə yardıq,
Onsuz dünyam mənə büsbütün dardır.

Bu zaman Sultanın arvadı Aypara otağa daxil olur.

Aypara
(acıqlı)

Ay qız, niyə belə aha batmısan?
Özünü dərd, qəm, və ya atmısan.
Səni bəzəndirir oğlan adamı,
Qoyma sinələrdə, sən Allah kamı.
Analar bəsləyir eşqlə balanı,
Bir düşün, ay balam, Narınc xalanı.
O da Altunşahı kamlı saxlayıb,
Xalqdan, caamatdan ayıbdır, ayıb.
Söylə nə edirsən bu tək otaqda,
Dərdə salıb canı qoyma yataqda.

Süsən
(əşəbi)

Sən məni güdürsən, vallah, ay gəlin,
Mənimçin hər zaman zəhərdir dilin.
Az qalıb arzuya yetərsiz daha,
Siz məni batırdız büsbütün aha.
İndisə izləmə məni hər addım,
Mən sənə bu evdə həmişə yaddım.
Qardaşın arvadı baldızı sevməz,
Baldız da heç zaman yad qızı sevməz!
Bunu eşitməkçin gəldin sən bura,
Bəsdir, ürəyimi etdiyən yara.
Keçdim bu otağa bir az dincəlim,
Gəlmədim dilinlə solum, incəlim.

Aypara
(məyus)

Nə dedim dilindən töküldü zəhər,
Zəhər danışana bəxt verməz bəhər.
Ağlını başına yığ, ay biçərə,
Bir azdan toyundur arama çarə.
Üzünün gülüşün qaçırtma belə,
Salma öz adını ağıza, dilə.
Mənim deycəyim sözlərim budu,
Evimizi yıxar bu dedi-qodu.
Qadınlar oturan otaqda otur,
Elin söz-söhbəti aləmi qatır.
Gedirəm, sən də gəl tez yanımıza,
Salma ağrı-acı bu canımıza.

Aypara son dərəcə hirsli otağı tərkdir.

Süsən
(həyacanlı)

Allahım bu dərdin əlacı dərman,
Doldursam mədəmə el eyləməz man.
Onsuz da bir azdan gedirik toya,
Mənim əzablarım qoy dönsün və ya.
Başağrı dərmanı çatar dadıma,

Yetiřer əzablı can feryadıma.

Bir ovuc dərmanı qoynuna qoyub qadınların yanına keçir.Pərdə enir.

III PƏRDƏ
5-ci ř kil

G lini aparmaĝa g l n mařın həyətdə gözləyir. Qadınlar Süsənin üst-bařına v   z g z n  axırınıcı dəfə fikir verirlər.

Qadınlar
(bir səslə)

Qızlar, g z n z aydın,
Deyin Süsənin adın.
B xtiniz qoy açılsın,
Q ss , qəmdən qaılsın,
Qızın bəxti  r evi,
Qadın edər z r evi.
Gəlin evə din-iman,
Onsuz ev boř dəyirman.
Ay qızlar, xořbaxt olun,
Baxın, səadət yolun-
Açarı S s nd dir,
O hamıdan  nd dir.

Aypara
( z n  təbəssüm verərək)

Ay qadınlar, saĝ olun,
Daima xořaĝ olun.
Toy hər qıza b satdı,
Bu bir xořbaxt saatdı.

Qadınlar
(yenidən bir səslə)

Ay Aypara, mübarək,
Cořub-dařsın qoy dilək.
Sən qardař arvadısan,
Süsənin imdadısan.
Sən ona ana oldun,
Çox m ĝrur sona oldun.
Hər subaya bu gündən,
Bu toydan, bu düyündən,
Qismət olsun inřallah,
Hər iřd  böyük Allah,
Qoy bizlərə yar olsun,
Mill timiz var olsun.
Toy evlər yarařıĝı,
Hər evin gur iřıĝı
O, hər qapını açar,
Heç kim olmasın naçar.

Lamiyə
(dolmuř halda bibisi Süsənə yaxınlařır)

Bibi, gözüm işığı,
Evimiz yaraşığı.
Mən sənsiz nə edəcəm?
Vallah, gəlib-gedəcəm,
Unutmaram mən səni,
Ayrılıq, həsrət çəni
Gözlərinə dolmasın,
Gözəl üzün solmasın.
Sənin qardaşın qızı,
Salar könlünə yazı.
Bibi, qadını alım,
Səni qəlbimə salım,
Orda könlümü bəzə,
Gəlməyəsən heç gözə.

Süsəni qucaqlayır.

Süsən
(pıçıldayır)
Bu evdə tək sevincim,
Mənim dürdanəm, incim.
Sən əzizdən əzizsən,
Çəşmələr tək təmizsən.
Candan sevirəm səni,
Səndə unutma məni!
Mənə su gətirsənə...

Lamiyə bibisinə su gətirir.

Lamiyə
(həyacanlı)
Al iç, bibi, bu suyu,
Fikir dərin bir quyu.
Kim düşsə heç çıxmayır,
De o kimi yıxmayır?
Sevin, şadlan, ay bibi,
Ahdır həyatın dibi.
Hamıya quyu qazır,
Kitablar belə yazır...

Süsən
(qürurlu)
Kədərlərin yuxlasın,
Allah səni saxlasın.
Ata evinə işıq,
Bəxtimizə yaraşıq.

Lamiyəni öpüb su ilə dolu stəkanı ondan alır. Bu vaxt həyətdən gəlin üçün gələn maşınların səsi eşidilir. Baş qarışır, Süsən qarşıqlıqdan istifadə edib qoynunda gizlətdiyi başağrısında işlədilən analgin dərmanından bir xeyli qəbul edir. Lamiyənin gətirdiyi suyu içir. Süsəni gəlinlik paltarında otağdan çıxarıb maşına aparırlar. Hamı evi tərkdir, yaxınlıqda toy olacaq restorana tələsir. Pərdə örtülür.

Toy keçiriləcək restoran. Bəylə gəlin başda əyləşib. İçdiyi dərmandan Süsənin əhvalı pisdır. Toy qələbəlikdi. Toya yalnız amerka pulu dollar salınır. Süsən son dərəcə ağır psixoloji durumda...

Altunşah
(fərəhlə)

Ay ana, toy gərək Böyükadada,
Çatsın ən şərəfli, böyük bir ada.
Yeməklər, şerablar bir çeşmə olsun,
Durub, dayanmadan süfrəyə dolsun.

Narınc
(sevincdən titrək halda)

Allah, bu gün necə mən bəxtiyaram,
Ürəyim, könlüm tapmayıram.

pıçılıyla

Süsəndən nigaran yalnız ürəyim,
Rəbbim, qoyma qalsın qəlbə diləyim,
Toyu təmtəraqla bir başa vuraq,
Biz dostdan, tanışdan ucada duraq.
Heç bir arzu deyil daha gərəyim.

Süsən
(halı son dərəcə qarışıq halda öz-özünə pıçılılarla)

Aman, ya Rəbbim, imdad fələyim,
Qızıllar, altunlar barmaqlar bəzər,
Ürək Ərqayanın sevgisin gəzər.
Sevgilim yəqin ki, indi qüssəli,
Eyvah, əllərimə yetməyir əli.
Bu mənim toyumdur, bu şən, bu şöhrət,
Qara taleyimi alıb fəlakət.
Bu gecə özgəyə yar olmalıyam,
Saralıb çiçək tək mən solmalıyam.
Altunşah bilmir ki, içdiyim dərman,
Bu gün ölümümə verəcək fərman.
Artıq ürəyimdə bulanmalar var,
Başıma olubdu dünya tamam dar.

Altunşah

Ah, Süsən, sevgilim, bu təmtəraqlar,
Xoşbəxt səadəti sevgi varaqlar.
Mən səni qızıla tutacam, yarım,
Ömürlük sənindir sərvətim, varım.

Süsən
(xəstəhal)

Ah, yenə var-dövlət, yenə pul-para,
Min il, milyon ildi bəşər avara!

Bu zaman Altunşah Süsənin əlindən tutub ortaya çəkir.

Süsən qol götürüb oynayanda Ərqayanın xəyalı gözləri
önündə canlanır və bayılır. Ara qarışır, toyda cəh-cəlal
pozulur...

Narınıc xala
(ağlar)

Məni eşitmədi Altunşah, Allah,
Qız ölsə nə deyər xalq mənə sabah?
Gəlin başqasının eşqiylə yanır,
Mənim harın oğlum sevgi nə qanır?!
Qızlar tükənibmi bu məmləkətdən?
Mən necə qurtulum bu fəlakətdən?

Süsən camaatın gözü qarşısında axır anlarını yaşayır. Acqarına içdiyi dərmanlar artıq
qanına zəhərlənmə vermişdi.

Süsən
(can üstə)

Aman, ulu Tanrım, axır ki ölüm,
Bitdi bu əzablar, bitdi bu zülüm.
Yetiş imdadıma, yetiş Ərqaya,
Allah, özü məni tuş etdi vaxt,
Mənim səadətım məzarda başlar,
Boğmasın Lamiyə gözünü yaşlar...

Lamiyə
(hönkürtüylə)

Bibi, yazıq bibi yumma gözünü,
Qoy bircə anlıq da görüm üzünü.

Aypara
(çaşqın)

Yox, yox, ola bilməz bu bir yuxudur,
Qalx, Süsən, şaşqınlıq, bəlkə qorxudur.

Altunşah
(diz çökür)

Aman, ay Allahım, səbr ver mənə,
Əzəlki həyata qayıdım yenə.
Bəlkə zəhərlədin sən öz-özünü,
Mən aç bilmədim o kor gözünü.
Süsən, ölmə, Süsən, gözlərini aç!
Ölümün əzazil pəncəsindən qaç.
Mən ki, heç vüsala yetişmədim ah,
Daha açılmasın bu gündən sabah...

Süsən
(bənizi saralmış)

Altunşah eyləmə cəfanı cana,
Məni Allah özü salıb divana.
Dərdimə dərmanı eyləmək becə,
Bir azdan həyatım olacaq gecə...

Altunşah
(çaşmış halda)

Bəlkə dərman içib hamıdan gizli,
İlahi, bu dünya, cahan min üzlü.
Elədim bir qızı zorla nişanlı,
Adım el ağzında qalacaq qanlı.
Əlimlə məhv etdim, Rəbbim, Süsəni,
Daha cəhənnəm də götürməz məni!
Aman, ah, İlahi, neyləyim indi?
Toyum vaxtında döndü, bu necə gündü?

Sultan
(qəzəbli)

Axmaq qız, qalx daha bu oyun yetər,
Bitər bu çaşqınlıq, çilğınlıq yetər.

Süsən
(son nəfəsdə)

Son vida, son nəfəs bir quru səsdir,
Onsuz da bu dünya mənə qəfəsdir.
Ruhum Ərqayaya qovuşacaqdır,
Bu həsrət, bu hicran sovuşacaqdır.
Ah, əziz qardaşım, daha əlvida,
Gəl, öp alınımdan bu ki, son vida.

ölür...
Yeganə bacısının ölümündən dəhşətə gələn
Sultan nalə çəkir. Toy yasa çevrilir.

Sultan
(sarsılmış)

Ya Rəbb, bu nə sitəm, bu nə fəlakət?
Bugündən qoy gülsün mənə məmləkət.
Məhv etdim bacımı öz əllərimlə,
O rəzil, o çirkin əməllərimlə.
Qoy Tanrı, qoy Allah qəhr etsin məni,
Qaytarmaq çətindir, ey Süsən, səni.
Gəlinlik paltar, qızıl, pul-para,
Çəkdi ürəyini min yerdən dara.
Bacımın bəxtinə yazıldı qara.

Başını əlləri ilə tutur və Süsənin meydanın üstünə yıxılır.
Toyu gizli seyr edən Ərqaya Süsənin onun üçün naməlum olan ölümündən dəhşətə gəlir. O dəli
qəhqəhələrlə sevgilisinin meydi üstündə fəryad edir...

Ərqaya
(dəhşət içində hönkürür)

Dünya ağlar ölümlərdən, ey Allahım, imdad vaxtı,
Cana gəldim zülümlərdən, zəmanədən min dad vaxtı.
Çəkilibdi qəlb içinə dağ-düyünün hesabı yox,
Bu naqəfil sitəmlərdən ürəklərin heç tabı yox.

Sevgim, hissım, eşqim öldü zalımların sitəmindən,
Uçub könül sarayım da bəd dillərin pis təmindən.
Yandım, külə döndüm, Allah, can bədənün dustağıdır,
Bu cahillik ilan təkı zəhərləyən qəm tağıdır.
Ey insanlar, gülmün eşqə, ürəklərin sultanı o,
Suçu məndə aramayın bəxtimin ən xoş anı o.
Bir deyən yox, ey Ərqaya, niyə gəldin bu cahana?
Süsən düşüb torpaqlara nə qəsd etdi şirin cana...?

(cibində gizlətdiyi bıçağı öz ürəyinə yeridir. Ərqaya alqana
bürünür, o qan içində Süsənin meydi qucaqlayır və ölür... Bu mənzerədən dəhşətə gələn
camaat kimi meyidlərin üstünə qaçır, kimi isə restoranı tərək etməyə başlayır.

IV PƏRDƏ 7-ci şəkil

Süsənlə Ərqaya neçə gündür məzarlıqda uyuyur. Sultan üzütüklü Nazanın evində. Altunşah da onunla bir yerdədir. Sultan son dərəcə kefli...

Sultan

Ah, Nazan, bilirsən yaslı da olsam,
Tufan buludu tək boşalıb dolsam,
Səninlə təsəlli tapıram, ancaq,
Bu mənzil ömrümə son dayanacaq.

Nazan
(siqarı siqara calayır)

Bilsəydin nə qədər sevirəm səni?
Heç kişi ovutmaz dünyada məni.
Səni qısqanıram günə, aya da,
Naləmdən fəqanə gəlir qaya da.

İnci
Yenə də başladı qızda dəlilik,
Min yol söyləmişən bunu bilirik.

Altunşah
(kədərli)

Bəlkə doğrudan da sevir Sultanı,
Onun da cismindən çıxacaq canı.
Daha anlamayır sevgi ölumdür,
Ürəklər bu hissədən bölüm-bölümdü.
Ərqayayla Süsən görün ki, necə?
Ölümə tuş oldu özləri becə!

Sultan
(həyacanlı)
Sus, dostum, Süsəni gətirmə dilə,
Məhv etdim bacımı mən bilə-bilə.
Demə, pak sevgilər varmış həyatda,
Təmiz ürəklərdə ən dərin qatda.
Onun taleyinə mən qara yaxdım...

Nazan
(kefli)

Sultan, mən də sənə bu eşqlə baxdım,
Ya mən, ya arvadın birimizi seç,
Sevginin yolunda balandan da keç.

(bu zaman Sultan qəzəblə sillələrə Nazanın üzünü
qərç edir ...)

Sultan
(nifrətlə bağırır)

Ah, pozğun, ifritə, küçə qadını,
Mənimlə bir yerdə çəkmə adını.
Hərzə danışma gəl eşqidən mənə,
Bunu milyon kərə söylədim sənə!

(Nazan ağlaya-ağlaya mətbəxə qaçır...)

Nazan
(mətbəxdən)

Sən öz sözlərinçin cavabı ara,
Sənin ürəyinə vuracam yara.

Sultan
(sakit görkəm alaraq)

Bəsdir, axıtma gəl göz yaşlarını,
Şərabda tapmısan sirdaşlarını.
Çoxdan itirmisən namusu, arı,
İçgидə axtarıb tapmısan yarı.
Min Sultan bəs etməz bir gündə sənə,
Fikrin kəf gəlməkdir indi də mənə.
Sevgidən, eşqidən oxudun, bəsdir,
Məni qamarlamaq hiylən əbəsdir.
Şərab tək qədəhə süzüb adını,
Kef üçün çox içdim sən tək qadını...

Birdən Nazan əlində bıçaq mətbəxdən gəlir, bir əliylə Sultanı
arxadan qucaqlayır, bir əliylə qoltuğu altda gizlətdiyi bıçağı onun boynuna çəkir. Arteryal qan
damarına düşən bıçaq yerə düşür. Və qan çılçırağın və oturacaqların üstünə fısqırır.
Altunşah Sultanın üstünə yüyürür. Nazan dəli kimi dışarıya atılır və qonşudan təcili yardıma
zəng edir.

Sultan
(qan içində)

Ah, Allah, ah, Tanrı, bu düşgün qadın,
Batırdı bir nəslin, bir soyun adın.
Bacım elə öldü mən isə belə,
Verdim həyatımı, İlahi, yelə.

Təcili yardım gəlir. Sultanı xeyli qan itirmiş halda xəstəxanaya aparırlar.
pərdə örtülür.

8-cı şəkil

Gecədir. Xəstəxana. Çoxlu qan itirmiş Sultan ağır vəziyyətdə cərahi əməliyyat altında. Ərinin sağ qalacağına ümidini itirmiş Aypara dəhliz boyu hönkür-hönkür ağlayır. Yuxusuzluqdan və dəhşətdən Lamiyənin ay üzünü qaralır.

Lamiyə
(ağlar)

Ana zülümlərdən üzüldü ürək,
Bizə xoş həyatı çox gördü fələk.

Aypara
(ümitsiz)

Ay Allah, bircə yol rəhm eylə mənə,
Dərgahında əlim, dərvişəm sənə.
Sultana şəfa qıl qalxsın ayağa,
Qıyma şirin cana, qıyma növrəğa.

Şəfqət bacısı
(qapını açır və dəhşətlə)

Doktorlar saxlaya bilmədi qanın,
Yaralı xəstəniz tapşırırdı canın...

Aypara
(içəri yüyürür və ərinin meyidi üstünə sərilir.)

Sultanım, ömrünün taxtı çevrildi,
Yeganə qızımın baxtı çevrildi.
Dost-düşmən içində xəcil olduq ah,
Mənə də rəhm eylə öldür, ay Allah.
Dağıtdı evimi şərəfsiz qadın,
Ləkəyə batırdı bir soyun adın.
Ay Allah, of, Tanrı, zülmünə bir bax!
Partladı bağırım, ax ürəyim, ax,
Yanır cismi-canım, odlarım sönməz,
Sultanım bir daha ocağa dönməz.
Nazan tutulubdu polisdə yatır,
Əxlaqsız qızının cinisi qatır.
Küçə qadınına verib parasın,
Atdı yetimliyə ciyərpərasın.
Mənim fəğanımdan inləsin bəşər,
Şeytan insanlıqdı, iblis ürək şər.
Bir-birinə qənim kəsildikcə biz,
Gecələr yarasa, gündüzlər iblis.
Bir üz görmədim ki, olmasın donsuz,
Tanrı hüsurunda gunahlar sonsuz.
Süsənin göz yaşı boğdu bizi də,
Uddu tənimizi ah dənizi də.
Öldür, qoy mənim də qurtarsın canım,
Sağ qalsam sabahdan başlar divanım.
İzin ver zülümlə ölmüş, Sultanım,
Axar qanlarına qarışsın qanım.
Bu adla yaşamaq vallah zülümdü,
Hər rusvayçılığı örtən ölümdü...

Qoynunda gizlətdiyi bıçağı bağına soxur. Aypara canından
artıq sevdiyi Sultanın meyidi üstündə can verir. Həkimlər tökülüşüb gəlir. Onu xilas etmək
mümkün olmur.

Lamiyə
(dəhşətlə)

Kimə tapşırıraq gedirsən məni?

Aypara
(can üstə)

Mən ki, çox sevirdim dünyada səni...
Sultan belə öldü, yaşamaq çətin.
Allah amanatı, mətin ol, mətin.
Bağışla böyüklük etmədik sənə,
Aman, rəhmət dilə, qızım, öləne...

Ölür. Həkimlər və şəfqət bacıları bu faciədən
dəhşətə gəlirlər. Hamı donmuş halda bir-birinə baxır.

Lamiyə
(ata və anasının meydi üstündə ağlar)

Altunlar, paralar dağ çəkdi bizə,
Fəlakət gətirdi, ailəmizə...
Rahatlıq tapmadı əlindən cahən,
Dünyanın köksündə dərya olub qan.
Savaş gün vermədi heç bir millətə,
Atdı ölkələri altun zillətə.
Baş kəsən də bizik, baş kəsdirən də,
Göyləri yerlərdən hey küsdürən də.
Halıma yanmasın bir qətrə Allah,
Günahdan doğulduq, ömrümüz günah.
Ehey, ulu Tanrım, çaxsın şimşəklər,
Ağlasın zəhmindən qorxunc ürəklər.
Çirkaba batıbdı insanlıq yenə,
Məhəl qoyulmayır Allaha, dinə.
Onun əzabıdır sinəmiz ağlar,
Odur ki, Rəbbimiz qapılar bağlar.

(Lamiyə meyidlərin üstünə yıxılır...)

pərdə çökür.
Son.

23.02.1994/ /Neft Daşları

MÜƏLLİF HAQQINDA

Şirinxanım Ağabala qızı Kərimbəyli (Şadiman) 2 sentyabr 1955-ci ildə Dəvəçi-Siyəzən bölgəsinin Tağay kəndində anadan olub. Doğulduğu kənddə səkkizillik, sonra isə Siyəzən şəhər 2№-li orta məktəbi bitirib. Ali təhsillidir. Bakı Dövlət Universitetinin əyani şöbəsində Kitabxanaçılıq fakültəsini bitirib. İlk «Mənə elə gəlir ki» şeiri 1978-ci ildə universitet redaksiyasında buraxılan qəzetdə işıq üzü görüb. 1991-ci ildə ilk kitabı «Ürək niyə ağrıyırsan?» adı altında Azərneşrdə çapdan çıxıb. 1992-ci ildə Türkiyənin Ankara şəhərində çapdan çıxmış «Çağdaş Azərbaycan şeri» antologiyasında silsilə şeirləri çap olunub. Şairin televiziya və dövrü mətbuatda şeirləri səslənib və dərc olunub. 1995, 2005-ci ildə Teymur Əhmədovun müəllifliyi ilə buraxılan «Azərbaycan yazıçıları» ensiklopedik məlumat kitabında şair haqqında məlumat verilir. Şirinxanım «Məcməüi-şüəra və «Füzuli» ədəbi məclislərinin üzvü olub.

Şair 2000-ci ildə 400 səhifəlik «Çəkənə qəm dünya, çəkməyəne dəm dünya», 2002-ci ildə 565 səhifəlik «Kiminə acı dünya, kiminin tacı dünya», 2007-ci ildə 741 səhifəlik «Ağıla bəhər dünya, ürəyə qəhər dünya» adlı iri həcmli silsilə kitabların müəllifidir. 2008-ci ildə şairin çapdan çıxmış kitabları əsasında tərtib olunmuş «Seçmələr», 300 səhifəlik şeirlər kitabı və Dilərə Girzanlının həyat və yaradıcılığında bəhs edən «Məni illərdən soruş» adlı 100 səhifəlik publisist kitabı çapdan çıxıb. Şirin Xanım Şadiman Kərimbəyli yaradıcılığı haqqında 5 aprel 2008-ci ildən «Kredo» qəzetində şair-publisist, «Kredo» qəzetinin baş redaktoru, Rəsul Rza mükafatçısı Əli Rza Xələflinin «Adı Şadiman olanın...» publisistik yazısı gedir. 2009-cu ildə həmin yazının kitab şəkilində çapı nəzərdə tutulub.

Şirin xanım 2007-ci ildən Azərbaycan Yazıçılar Birliyinin üzvüdür. Şirin xanım Kərimbəyli Şadiman hal-hazırda ədəbi fəaliyyətini davam etdirir.

MÜNDƏRİCAT

Ön söz.....

BÖYÜK YARADANA

Böyük Yaradana.....

Qoru, Allahım.....

Fələk.....

Rəbbə.....

Apar mənı.....
Niyə şairləri yaratdın, Allah?.....
Nə ola yetişəm sənə, Allahım?.....

ÇƏKƏNƏ QƏM DÜNYA

Hanı, dünya?.....
Bu dünya.....
Çəkənə qəm dünya.....
Dünya sevincdən doldu, ya kədərdən gözlərin?.....
Dünya mənə tanış gəlir.....
Peşiman.....
Verilir haqqa cəza.....
Ələmin ümürü zamandan uzun.....
Aman dünya.....
Dünya beş gün.....

TOXUNMA TORPAĞIMA

Mən də varam.....
Bakı.....
Tağayda.....
Ey Şabran yolundan soraq, Dəvəçi.....
Siyəzən.....
Dəvəçi-Siyəzən, isti ocağım.....
Qaranquş.....
Oyanmaqdayam.....
Azadlıq.....
Bayrağım.....
Darıxma, Qarabağ, darıxma, Şuşa.....
Salatın.....
Tacik oğlu.....
Haqq ordusu.....
Didərgin ana.....
Mənim şair babam.....
Vətəndi.....
Bu millət.....
Toxunma torpağıma.....
Şəhid qardaş, şəhid bacı.....
Kökü özümüzədən olan cəlladlar.....
Çingiz.....
Qardaş.....
İyirmisəkkiz mayısan.....
Başbilənlərimizə.....
Çeçenlər.....
Bizi özümüze qaytaran ola.....
Ey şəhid.....
Şəhidlər Xiyabanı.....
Qisasa çağırır.....
Ağı-dastan.....

ÖZÜMÜ AXTARIRAM

Tək səni istəyirəm.....
Daş ürəklər.....
Gecikməyin.....
Yol gedirik.....

Ayrılıq.....
Can ürəyim.....
Nə sən bildin, nə mən.....
Mavi yuxularım.....
Bacım.....
Qanunsuz doğulmuş qızcağaza.....
Nigaranam.....
Rübabə.....
Anlarım.....
Üşüdüm.....
Bu həyatı istəmirəm.....
Tapılmaz.....
Yanacağam.....
Sazım çal.....
Gəlnimiz.....
Deməyim neyləyim?.....
Neftçilər.....
Nə çəkdiyimi bilən yox.....
Dənizlə mən.....
Bənzər.....
Hicran bayatıları.....
Zaman şərqisi.....
Eylər.....
Günlərim.....
Sürükləyir bəşəri.....
Pillələndi.....
Körpə gülüşü.....
Var.....
Dağdan ağır olur.....
Olmadı.....
Niyə?.....
Kimə nə?.....
Bu göylə yer arası.....
Tum satan oğlan.....
Ana dünyası.....
Səni ucalıqdan düşürməyədilər.....
Bu xəbər.....
Qan, fələk.....
Lənət və rəhmət.....
Ay başıdaşlı ürək.....
Telefon zəngləri.....
Yanan kim?.....
Özümü axtarıram.....

TƏBİƏT RUHUMDA NƏĞMƏ TƏK GƏZƏR

Nazlı gəlişinə mən olum heyran.....
Novruzda.....
Gecə.....
Kim deyər hansı yaxşı?.....
Mənə payızları gətirmə, zaman.....
Xəzər.....
Yaralı payız.....
Bu payız.....
Sarı qar.....
Bu xəzəl yağışı.....
Payız küləyi.....

Bu payız yaman yağar.....
Bəyaz qarın nağılı.....
Soyuq buzlar asılıb.....

SEVGİ DUYĞULARI

Gecənin yarısı.....
Bəyaz gecələr.....
Sən yadıma düşürsən.....
Sevgi duyğuları.....
Bu bəlali başıma.....
Gözbəbəyim.....
Telefon telləri.....
Olaydı.....
Gəlmə yuxulara.....
Olmayacaqsan.....
Yaşıl gözlər.....
İkimizdə yanırıdığ nə vaxtdan bu atəşə?.....
Kaş olmayaydı.....
Bir anın səadəti.....
Köçdü bu sevgi.....
Sən oldun.....
Olmasın.....
O baxışlar.....
Hicran ağrısı.....
Qırma ümidimi.....
Məni bağışla.....
Demə.....
Səninlə.....
Səni.....
Sən mənim könlümün möhnət yuvası.....
Gözlərinə təşəkkür.....
Sevgilim.....
Deyir.....
Qovuşarıq inşaallah.....
Gəl.....
O gözlərin.....
Bilmirəm.....
Keçilməz.....
Eyləmə peşə.....
Qalmayıb.....
Başımızdan getmədi.....
Bir əlac etmədi.....
Nə söylər?.....
Nə deyirsən?.....
Gülüm.....
Amalı yox.....
Sönər.....
Yandırsan yanaram.....
Aram-aram oxuda.....
Sevgim taxtlara sultandı.....
Qayıtma.....
Ürəyi.....
Qayıdacağam.....
Eşqilər yalan.....
Oynama həsrətlə.....
Dönmərəm əsla.....

Tək sənə qovuşmağa.....
O odlu gözlərin könlümə atəş.....
Vüsal yaşları.....
Sənin ki, deyil.....
Sən deyən oldu.....
O gecə.....
Söndü, nə söndü.....
Bu necə sevgi, Allah?.....
Yar, yar.....
Söylətmə.....
Ağlama, könül.....
Ürək hicrandan dəli.....
Məni səndən ayıran.....
Səsin gəldi qulağıma.....
Dilimdə adın, ey yar.....
Hər hava çalan gözlər.....
İlahi baxışlarda.....
Üzdü ürəyimi bu iztirablar.....
Qayıt.....
Üstünə.....
Canım, sevgilim.....
Gəlməsən.....
Heykələ dönübdü.....
Səda.....
Məhəbbət.....
Onsuz.....
Gəlməyir yola?.....
Alışaq bir yerdə.....
Həm çiçəkdi, həm ətir.....
Sənin taleyinlə, mənim taleyim.....
Yuxumda.....
Bəs eylər.....
Könlümün səadəti.....
Qurban.....
Gözləyəcəksən.....
Açılsın məhəbbət bağında güllər.....
Bu dünyəndən.....
Ürəyinə yatacaq?.....
Qaçırsan.....
Mən yadına düşəydim.....

Dörtlüklər.....
Rübailər.....
Qəzəllər.....

POEMALAR

Xocalı Soyqırımı.....
Dünya hələ yatır deyən.....
Burdan bir atlı keçdi.....
Bir anın fəqanı.....
Göylər oğlu.....
Tağayım.....

DRAMLAR

Kahada ölüm hökmü.....

Sevgi vara satılmaz.....

Müəllif haqqında.....